

Mercator

Letno poročilo

2009

KAZALO

Uvod	3
POROČILO PREDSEDNIKA UPRAVE	5
PREDSTAVITEV SKUPINE MERCATOR	9
Osebna izkaznica družbe	10
Dejavnost Skupine Mercator	10
Sestava Skupine Mercator	11
KLJUČNI DOSEŽKI LETA 2009	12
Ključni dosežki Skupine Mercator leta 2009 v številkah	12
Razvojni kazalniki Skupine Mercator v obdobju 2005-2009	13
PREGLED POMEBNIH DOGODKOV	15
Pomembnejši dogodki v letu 2009	15
Pomembnejši dogodki po zaključku leta 2009	18
KORPORACIJSKO UPRAVLJANJE	19
Skupščina delničarjev	19
Nadzorni svet	19
Uprava	21
Revizijska komisija	23
Upravljanje odvisnih družb	24
Revizija	24
Obveščanje delničarjev in poročanje	25
Izjava o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb	26
IZJAVA POSLOVODSTVA	27
 Poslovno poročilo	 29
STRATEGIJA POSLOVANJA SKUPINE MERCATOR	31
Vizija	31
Poslanstvo	31
Vrednote korporacijske kulture	31
Strateške usmeritve	32
GOSPODARSKE RAZMERE V LETU 2009	33
RAZVOJ IN INVESTICIJE	35
PRODAJA IN TRŽENJE	38
Prodaja	38
Upravljanje z blagovnimi skupinami	39
Trženjska strategija in tržni delež	39
Spremenjeno obnašanje potrošnikov in vpliv krize na potrošnjo	40
Odziv Mercatorja na spremenjene okoliščine	41
Ustvarjanje odnosov s kupci	42
Razvoj linij trgovskih in ekskluzivnih znamk	44
Projekti pospeševanja prodaje	46
PRODAJNI FORMATI	48
ODNOSI Z DOBAVITELJI IN LOGISTIKA	51
ORGANIZACIJA IN KAKOVOST POSLOVANJA	52
INFORMATIKA IN TELEKOMUNIKACIJE	54
FINANČNO UPRAVLJANJE	55
MERCATORJEVA DELNICA IN LASTNIŠKA STRUKTURA	58
Mercatorjeva delnica	58

Lastniška struktura	60
UPRAVLJANJE S TVEGANJI	61
ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA.....	66
Pregled pomembnejših finančnih kazalnikov	71
DRUŽBENA ODGOVORNOST	71
SKRB ZA OKOLJE	71
RAZVOJ ZAPOSLENIH	73
PRIČAKOVANE GOSPODARSKE RAZMERE IN NAČRTI ZA LETO 2010	78

Računovodsko poročilo 81

RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE MERCATOR.....	83
Konsolidirani izkaz finančnega položaja	85
Konsolidirani izkaz poslovnega izida	86
Konsolidirani izkaz vseobsegajočega donosa.....	87
Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala	88
Konsolidirani izkaz denarnih tokov	90
Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom	92
Poročilo neodvisnega revizorja	147
RAČUNOVODSKO POROČILO DRUŽBE POSLOVNI SISTEM MERCATOR, D.D.	149
Izkaz finančnega položaja	151
Izkaz poslovnega izida	152
Izkaz vseobsegajočega donosa.....	153
Izkaz sprememb lastniškega kapitala	154
Predlog uporabe bilančnega dobička.....	156
Izkaz denarnih tokov	157
Pojasnila k računovodskim izkazom	159
Poročilo neodvisnega revizorja	215

Stiki v Mercatorju 217

Uvod

POROČILO PREDSEDNIKA UPRAVE

Za nami je izredno zahtevno poslovno leto, ki nas je soočilo s številnimi izzivi. Gospodarske razmere na vseh trgih našega delovanja so bile še zahtevnejše, kot smo pričakovali. To se je v trgovini na drobno v celotni regiji jugovzhodne Evrope poznalo predvsem v vedenju porabnikov. Kupci so postali še bolj racionalni in temu so prilagajali svoje nakupe. Kazalec zaupanja potrošnikov je bil na najnižji ravni v zadnjih 20 letih, ne samo v Sloveniji, ampak praktično povsod v razvitem svetu. Vse to je imelo posledice na obseg in strukturo potrošnje, kar je vplivalo tudi na prihodke trgovcev. Kriza se je izrazila tudi pri finančnem poslovanju, poleg tega je v jugovzhodni Evropi, kjer delujemo, in kjer ostajamo največji trgovec z živili, kriza prinesla nova finančna tveganja. Po eni strani gre za posojilna tveganja, ki so se povečala zaradi naraščajoče plačilne nediscipline in zmanjšane likvidnosti v gospodarskem sistemu, po drugi strani so se pojavila tudi valutna tveganja, ki jim v preteklosti v takšnem obsegu nismo bili izpostavljeni. Makroekonomski in politični položaj v več državah zahodnega Balkana sta zahtevna, zaradi česar so tudi splošne poslovne okoliščine zelo težavne in vplivajo na poslovanje Skupine Mercator.

Pravočasni »proti-krizni« ukrepi

V Skupini Mercator smo se že sredi leta 2008 začeli resno pripravljati na spremenjene gospodarske okoliščine, ki sta jih prinesli globalna finančna in splošna gospodarska kriza, in sicer smo oblikovali »proti-krizne« ukrepe v dveh sklopih: v prvem sklopu smo zasnovali ukrepe za prilagoditev naše ponudbe potrošnikom glede na spremenjene razmere, v drugem sklopu pa smo zasnovali ukrepe poslovne racionalizacije. Tema sklopoma ukrepov smo v letu 2009 dodali še ukrepe za povečanje poslovne prožnosti, v okviru katerih smo zasnovali in izvedli reorganizacijo celotne Skupine Mercator, s ciljem povečati fokus in učinkovitost našega delovanja, omogočiti boljšo odzivnost na lokalne potrebe potrošnikov in prilagoditi naše delovanje vse večji kompleksnosti mednarodnega poslovanja.

Vsi ukrepi so prispevali k stabilnemu poslovanju v letu 2009. Prihodki od prodaje so ob stalnih tečajih zrasli za 0,6 odstotka, prav tako pa so stabilni ostali tudi s poslovanjem ustvarjeni denarni tokovi pred najemninami. Čisti dobiček poslovnega leta je dosegel nekaj več kot 21 milijonov evrov in je približno za polovico manjši kot leto poprej. To je na eni strani posledica težavnih gospodarskih razmer, na drugi strani pa tudi manjšega obsega izrednih poslovnih dogodkov, ki so v letu 2008 vplivali na poslovno uspešnost. Ob izločitvi izrednih učinkov bi bil primerljivi doseženi dobiček pred obdavčitvijo v letu 2009 le za 20,5 odstotka nižji kot v letu 2008, kar glede na okoliščine poslovanja ocenjujemo kot razmeroma uspešno. Kar se tiče ekonomike poslovanja na posameznih trgih, je treba poudariti, da je bilo poslovanje glede na razmere uspešno na dveh največjih trgih, torej na trgu Slovenije in Srbije, kljub pomembni depreciaciji srbskega dinarja, ki je pomembno vplivala na prihodke skupine. Bolj problematično pa je bilo poslovanje na trgih Hrvaške ter Bosne in Hercegovine. Na trgu Hrvaške so težke gospodarske razmere in odziv potrošnikov na zaostritev odnosov med državama prispevale k upadu prihodkov. Tega v celoti ni bilo mogoče kompenzirati z ukrepi poslovne racionalizacije, kar se je odrazilo v poslabšanju ekonomike delovanja na tem trgu. Na trgu Bosne in Hercegovine pa so bili zaradi težkih življenjskih razmer pritiski na marže tako visoki, da jih kljub doseženi rasti prihodkov z ukrepi poslovne racionalizacije prav tako ni bilo mogoče v celoti kompenzirati, kar se je odrazilo tudi v ekonomiki poslovanja. Vsi ostali trgi, Črna Gora, Bolgarija in Albanija, pa se še vedno nahajajo v začetni fazi poslovnega razvoja in na njihovo ekonomiko vplivajo vstopni stroški, povezani s trženjskimi in investicijskimi aktivnostmi, ter stroški, povezani z aktiviranjem večjih novih trgovskih površin. Ob tem je treba dodati, da so spremenjene gospodarske razmere vplivale tudi na dinamiko ekonomike investicijskih projektov na vseh trgih v regiji. Novi trgovski objekti, aktivirani v

letih 2008 in 2009, v razmerah spremenjene potrošnje ter težavnih splošnih življenjskih razmer namreč po izkušnjah potrebujejo več časa za doseganje normalnega obsega poslovanja in s tem pričakovane ekonomike delovanja kot v časih dobrih gospodarskih razmer. To ima na kratek rok negativni vpliv na ekonomiko skupine, na daljši rok pa ob izboljšanju gospodarskih razmer predstavlja velik razvojni potencial za celotno Skupino Mercator.

Intenzivne trženjske aktivnosti

Intenzivne in prilagojene trženjske aktivnosti so ključne za ohranjanje zvestobe potrošnikov in ohranjanje stabilnosti prihodkov v kriznih časih. Težke življenjske razmere in posledično nizka raven zaupanja potrošnikov vplivata na vedenje potrošnikov in njihove nakupe. Potrošniki so postali še bolj racionalni, psihološki učinki negotovosti pa so se odrazili tudi na ekonomskem področju. Zato smo na slovenskem trgu, ki je največji trg Skupine Mercator, že v prvem četrtletju leta 2009 trajno znižali cene več kot 3.000 izdelkom, ki predstavljajo glavnino nakupov izdelkov vsakdanje rabe slovenskih gospodinjstev, hkrati pa poleg rednih torkovih 10 % popustov uvedli tudi redne četrtkove 10 % popuste za upokoјence. Podobne aktivnosti za zagotavljanje cenovne ugodnosti smo izvajali tudi na drugih trgih. Obenem smo na vseh trgih intenzivno razvijali ponudbo izdelkov naše trgovske znamke, ki predstavljajo najboljše razmerje med kakovostjo in ceno izdelkov. Ključen za ohranjanje zvestobe potrošnikov pa je sistem zvestobe Mercator Pika, ki so ga zaradi ponujenih ugodnosti potrošniki začeli v letu 2009 uporabljati še bolj intenzivno. Obenem je zraslo tudi število imetnikov Pika kartice in doseglo 1,4 mio uporabnikov ob koncu leta 2009. Trženjske in razvojne aktivnosti ocenjujem kot uspešne, saj smo kljub padajoči potrošnji v praktično vseh trgovskih programih uspeli ob stalnih deviznih tečajih zagotoviti rast čistih prihodkov za 0,6 % glede na leto 2008.

Premišljeno nadaljevanje razvojnih aktivnosti

Čeprav je skupina v okviru proti-kriznih ukrepov obseg investicij v letu 2009 omejila na raven, ki jo je v pretežni meri lahko financirala iz lastnih virov, so se razvojne aktivnosti premišljeno nadaljevale na vseh trgih. Mercator je v letu 2009 v razvoj maloprodajne mreže investiral več kot 150 milijonov evrov in z lastnimi investicijami ter poslovnimi najemi na novo pridobil skoraj 100.000 m² trgovskih površin, tako da je konec leta upravljal z več kot 1,0 mio m² bruto prodajnimi površinami. Ob tem je že več kot tretjino prihodkov Mercator ustvaril na tujih trgih.

Nadaljevale so se tudi strateške aktivnosti na področju načrtane internacionalizacije. Mercator je v letu 2009 izvedel priprave in vstopil na dva nova trga: na trg Bolgarije z otvoritvijo prve trgovine v kraju Stara Zagora in na trg Albanije z otvoritvijo hipermarketa in športne trgovine Intersport v nakupovalnem centru v Tirani. Za vstop na ta dva trga smo uporabili model poslovnega najema trgovskih lokalov, ki zahteva manjše investicijske vložke in omogoča širitev na nove trge delovanja, brez da bi se zmanjšal razvojni zagon na ostalih ključnih trgih zahodnega Balkana. Nadaljevali smo tudi s strateškimi povezavami, saj smo konec leta sklenili dogovor o strateški povezavi s hrvaškim trgovcem Getro, ki smo ga zaključili v februarju 2010. S tem je Mercator v dolgoročni najem pridobil 16 trgovskih objektov tipa Cash&Carry in s tem pomembno okrepil svoj tržni položaj na Hrvaškem trgu. Novembra 2009 je uprava družbe sprejela tudi sklep, da se začno postopki predpriprave na izdajo do 20 odstotkov novega osnovnega kapitala družbe Mercator, d.d., iz odobrenega kapitala v primeru morebitne izvedbe strateških povezav v regiji. Kriza namreč prinaša tudi priložnosti za poslovno povezovanje; v Mercatorju želimo biti nanje pripravljeni in jih v največji meri izkoristiti v skladu z načrtanimi strateškimi usmeritvami.

Stabilni denarni tokovi in nemoteno finančno poslovanje

Stabilni prihodki so ob ukrepih poslovne racionalizacije zagotovili tudi stabilno ustvarjanje denarnih tokov. Skupina je ob upoštevanju stalnih deviznih tečajev dosegla 196,6 mio EUR kosmatih denarnih tokov iz poslovanja pred najemninami, kar je le 0,8 odstotka pod dosežkom leta 2008. Stabilno ustvarjanje denarnih tokov iz poslovanja tudi v časih težkih gospodarskih okoliščin kaže na visoko finančno moč, ustrezno raven konkurenčnosti in poslovne učinkovitosti.

V celotnem letu 2009 je Mercator na finančnem področju posloval nemoteno. Skupina je vse kratkoročne finančne vire brez težav refinancirala, hkrati pa pridobila tudi znatne dodatne dolgoročne vire, tako da je leto zaključila s še bolj trdno ročnostno strukturo svojih virov financiranja. Sicer pa premoženjsko stanje Skupine Mercator, ki poleg vodilnega trgovca sodi tudi med največja nepremičninska podjetja v regiji, ostaja trdno tudi ob koncu leta 2009. Več kot 1,7 mlrd EUR neobremenjenega nepremičninskega premoženja in več kot 800 mio EUR lastniškega kapitala zagotavlja finančno trdnost in varnost vsem upnikom skupine, tako s finančnega, kot tudi poslovnega področja. Nemoteno finančno poslovanje, ki je omogočilo tudi nemoteno nadaljevanje izvajanja razvojnih aktivnosti, je v pomembni meri tudi posledica zaupanja in partnerskega odnosa z bančnimi partnerji in drugimi finančnimi institucijami, kar je še posebej v časih zahtevnih gospodarskih razmer ključno.

Družbeno odgovorno delovanje

Naša prizadevanja za uravnotežen razvoj, skrb za zaposlene in potrošnike ter vpetost v naravno in družbeno okolje smo povezali tudi v projekte družbene odgovornosti. V letu 2009 so bile v ospredju humanitarne aktivnosti, saj so se posledice ekonomske krize pokazale takoj v začetku leta s povečanim številom ljudi, ki so se znašli v socialni stiski. V naši osrednji humanitarni akciji v Sloveniji smo v sodelovanju z Rdečim križem in Slovensko Karitas pomagali več kot sto tisoč ljudem v socialni stiski. S podobnimi aktivnostmi smo se odzvali tudi na drugih trgih našega delovanja. Poleg tega smo s sponzorstvi in donacijami podpirali tudi številne druge humanitarne, športne, kulturne, znanstvene, izobraževalne in druge projekte in organizacije, ki delujejo v širšem družbenem okolju. Ob tem pa nismo zanemarili tudi drugih vidikov družbeno odgovornega delovanja in smo pridobili certifikat za sistem vodenja v skladu z okoljskim certifikatom ISO 14001. Intenzivno izboljšujemo naše sisteme za gospodarno ravnanje in racionalno rabo energije, surovin in drugih naravnih virov.

60 letnica najboljšega sosedu

V letu 2009 je Mercator praznoval 60 letnico svojega delovanja. Od majhnega veleprodajnega trgovskega podjetja z imenom »Živila«, ki je bilo ustanovljeno v povojnem času leta 1949, se je v šestdesetih letih razvil v vodilnega trgovca z živili v celotni regiji jugovzhodne Evrope. Obležitev tega pomembnega jubileja je bila sicer časom primerno bolj skromna, vendar nič manj pomembna in pomenljiva, saj so temelji vsake generacije Mercatorjev in Mercatorjevcev osnova za uspehe prihodnosti. Posebno pozornost zato posvečamo stalnemu izobraževanju in usposabljanju zaposlenih ter prenosu znanj, pri katerem imajo velik pomen naši notranji učitelji. Prizadevamo si za skrb za zdravje in dobro počutje zaposlenih in tudi v težjih poslovnih pogojih skrbimo za stalno posodabljanje in povečevanje učinkovitosti naših storitev. Zato se želim ob tej priložnosti v imenu celotne uprave in svojem imenu zahvaliti vsem, ki ste v 60 letih Mercatorja s svojim delom prispevali in prispevate k uspehom, s katerimi bomo lažje kos velikim izzivom, ki so pred nami.

Pogumno v prihodnost

Prihodnje srednjeročno obdobje bo za vsa podjetja v regiji zelo zahtevno. Želimo si, da bi se gospodarska situacija čim prej izboljšala, a hitrega okrevanja še ni na vidiku. Letošnje leto bo zagotovo še vedno zelo zahtevno, postopno okrevanje v regiji jugovzhodne Evrope pa pričakujemo šele v naslednjih letih. Globalna finančna kriza in gospodarska recesija bosta

pustila trajne posledice v poslovnem okolju, česar se v Mercatorju zavedamo. Svoje strateške usmeritve in cilje za prihodnost zaradi tega prilagajamo novim pogojem, ki bodo oblikovali poslovni svet v prihodnjih letih. Poslovna prilagodljivost in prožnost bosta ključni konkurenčni prednosti in pogoj za uspešno dolgoročno delovanje, rast in razvoj. V tem okviru smo si tudi za leto 2010 postavili ambiciozne poslovne cilje, ki predstavljajo nadaljevanje uresničevanja načrtanih strateških usmeritev Skupine Mercator.

Ob tej priložnosti bi se želel za podporo in zaupanje zahvaliti tudi vsem delničarjem družbe Mercator ter predstavnikom Nadzornega sveta za korektno in profesionalno sodelovanje. Ob tem dodajam, da razvojna vizija Mercatorja ostaja jasna in nespremenjena: več kot 21 tisoč Mercatorjev in Mercatorjevcev ima dovolj sposobnosti, znanja in izkušenj, da samostojno stopamo po poti vodilnega trgovca v celotni regiji jugovzhodne Evrope tudi v prihodnje!

mag. Žiga Debeljak
predsednik uprave

Ljubljana, 18. februar 2010

PREDSTAVITEV SKUPINE MERCATOR

Skupina Mercator je ena največjih trgovskih verig v regiji jugovzhodne Evrope, vodilna trgovska veriga v Sloveniji in čedalje bolj uveljavljena veriga na trgih Srbije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Črne gore. V letu 2009 smo vstopili tudi na dva nova trga: Bolgarijo in Albanijo. Naša vizija ostaja nespremenjena tudi v prihodnje – želimo biti vodilna trgovska veriga z živili in izdelki za dnevno rabo v gospodinjstvu v jugovzhodni Evropi.

Obstoječi trgi poslovanja: Slovenija, Srbija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Bolgarija, Albanija.

Ciljni novi trgi: Kosovo, Makedonija.

Osebna izkaznica družbe

Družba Poslovni sistem Mercator, d.d., je obvladujoča družba skupine povezanih podjetij (Skupine Mercator), ene največjih gospodarskih skupin v Sloveniji ter v celotni regiji jugovzhodne Evrope.

Ime podjetja	Poslovni sistem Mercator, d.d.
Skrajšano ime podjetja	Mercator, d.d.
Dejavnost	G 47.110 Trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah pretežno z živili
Matična številka	5300231
Davčna številka	45884595
Datum vpisa v sodni register	1.1.1990
Osnovni kapital družbe na dan 31. december 2009	157.128.514,53 EUR
Število izdanih in vplačanih delnic na dan 31. december 2009	3.765.361
Kotacija delnic	Ljubljanska borza, d.d., borzna kotacija, prva kotacija delnice, oznaka MELR
Predsednik uprave	Žiga Debeljak
Člani uprave	Vera Aljančič Falež, Mateja Jesenek, Peter Zavrl
Predsednik nadzornega sveta	Robert Šega
Namestnica predsednika nadzornega sveta	Jadranka Dakič

Dejavnost Skupine Mercator

Najpomembnejša in najobsežnejša dejavnost Skupine Mercator je **trgovina na drobno in debelo** z izdelki vsakdanje rabe v gospodinjstvu (market program).

- ▶ Široka razvejanost prodajne mreže z različnimi prodajnimi formati:
 - ▶ **market program:** hipermarketi, supermarketi, sosedske prodajalne, prodajalne udobja, Hura! diskonti in spletna trgovina,
 - ▶ **specializirani programi:** prodajalne tehničnega programa, programa tekstila in lepote ter športnega programa.
- ▶ Številne dopolnjujoče se storitve z namenom zadovoljevanja potreb, želja in pričakovanj vseh naših kupcev.

Sestava Skupine Mercator

Skupino Mercator so na dan 31.12.2009 sestavljale naslednje družbe:

TRGOVINA SLOVENIJA		
Poslovni sistem Mercator, d.d. Slovenija	Mercator IP, d.o.o. 100,0% Slovenija	M.COM, d.o.o.* 100,0% Slovenija
TRGOVINA JUGOVZHODNA EVROPA		
Mercator - H, d.o.o. 99,9% Hrvaška	Mercator - S, d.o.o. 100,0% Srbija	Mercator - Mex, d.o.o. 81,0% Črna Gora
Mercator - BH, d.o.o. 100,0% Bosna in Hercegovina	M - BL, d.o.o. 100,0% Bosna in Hercegovina	Mercator Makedonija, d.o.o.e.l. 100,0% Makedonija
Mercator - B, e.o.o.d 100,0% Bolgarija	Mercator - A, sh.p.k. 100,0% Albanija	Mercator - K, d.o.o.* 100,0% Kosovo
NEPREMIČNINE		
M - nepremičnine, d.o.o. 100,0% Slovenija	Mercator - Optima, d.o.o. 100,0% Slovenija	Investment International, d.o.o.e.l.** 100,0% Makedonija
Tomkon, d.o.o.** 100,0% Srbija	Tomveloping, d.o.o.** 100,0% Srbija	Tomsales, d.o.o.** 100,0% Srbija
Šitireks, d.o.o.** 100,0% Srbija	Magnoreks, d.o.o.** 100,0% Srbija	
OSTALO		
Intersport ISI, d.o.o.* 100,0% Slovenija	Eta, d.d. 100,0% Slovenija	Mercator - Emba, d.d. 100,0% Slovenija

* Družba še ne izvaja poslovne dejavnosti.

** Projektne nepremičninske družbe, ki ne izvajajo poslovne dejavnosti in bodo pripojene matičnim družbam na posameznem trgu.

Podružnice

Družbe Skupine Mercator na dan 31.12.2009 niso imele podružnic.

Druge organizacije

- Družba Poslovni sistem Mercator, d.d., je ustanoviteljica Ustanove Humanitarne fundacije Mercator, ki je namenjena humanitarni podpori Mercatorjevim zaposlenim.

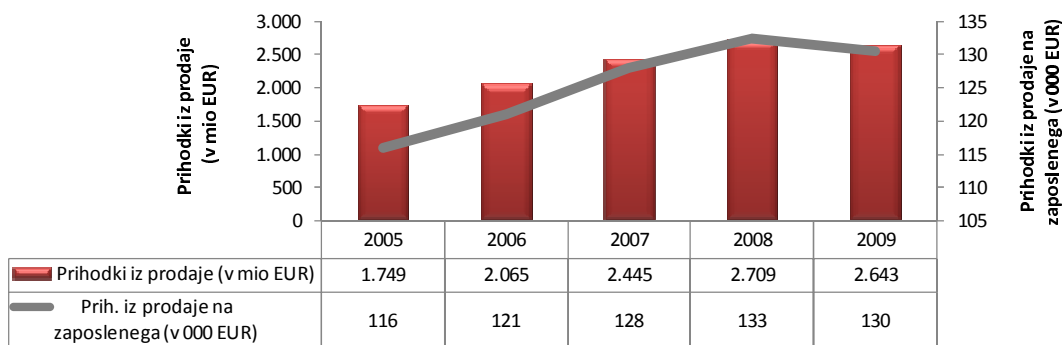
KLJUČNI DOSEŽKI LETA 2009

Ključni dosežki Skupine Mercator leta 2009 v številkah

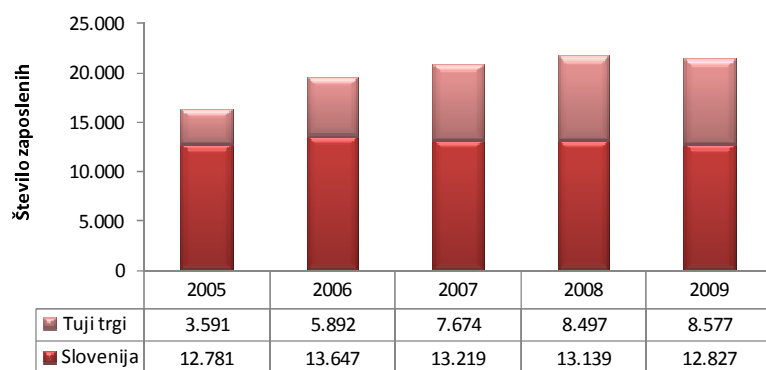
	2005	2006	2007	2008	2009	Indeks 2009/2008
FINANČNI PODATKI						
Prihodki iz prodaje (v 000 EUR)	1.749.206	2.064.583	2.445.258	2.708.560	2.643.315	97,6
Poslovni izid iz poslovanja (v 000 EUR)	30.401	50.776	91.335	100.327	71.842	71,6
Poslovni izid pred obdavčitvijo (v 000 EUR)	20.588	36.724	54.475	49.993	25.196	50,4
Poslovni izid obračunskega obdobja (v 000 EUR)	13.626	30.149	43.814	40.761	21.119	51,8
Kosmati denarni tok iz poslovanja (v 000 EUR)	111.129	135.394	162.046	176.773	167.296	94,6
Kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami (v 000 EUR)	117.279	141.703	171.781	198.158	190.619	96,2
Kapital (v 000 EUR)	551.175	647.880	688.196	814.101	805.390	98,9
Bilančna vsota (v 000 EUR)	1.533.457	1.861.175	2.070.473	2.540.122	2.476.348	97,5
IZBRANI FINANČNI PODATKI OB STALNIH TEČAJIH						
Prihodki iz prodaje (v 000 EUR)				2.708.560	2.724.010	100,6
Kosmati denarni tok iz poslovanja (v 000 EUR)				176.773	171.469	97,0
Kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami (v 000 EUR)				198.158	196.604	99,2
NALOŽBENE AKTIVNOSTI						
Naložbe v osnovna sredstva (v 000 EUR)	238.180	149.283	164.850	298.305	157.353	52,7
Naložbe v dolgoročne finančne naložbe (v 000 EUR)	39.646	117.467	49.221	15.104	4.801	31,8
ZAPOSLENI						
Število zaposlenih na dan 31.12.	16.372	19.539	20.893	21.636	21.404	98,9
Število zaposlenih iz ur	15.086	17.101	19.099	20.438	20.266	99,2
KAZALNIKI						
Produktivnost (v 000 EUR)	115,9	120,7	128,0	132,5	130,4	98,4
Dodana vrednost na zaposlenega (v 000 EUR)	22,5	22,7	22,9	22,8	22,0	96,1
Čista dobičkonosnost prihodkov	0,8%	1,5%	1,8%	1,5%	0,8%	53,1
Čista dobičkonosnost kapitala	2,7%	5,2%	6,8%	5,6%	2,6%	47,4
Kosmati denarni tok iz poslovanja v prihodkih iz prodaje	6,4%	6,6%	6,6%	6,5%	6,3%	97,0
Kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami v prihodkih iz prodaje	6,7%	6,9%	7,0%	7,3%	7,2%	98,6
DELNICA						
Tržna cena delnice na dan 31.12. (v EUR)	153,9	212,9	335,0	158,1	153,2	96,9
Dividenda na delnico (v EUR)	1,30	2,50	4,00	4,25	4,50	105,9
Čisti dobiček na delnico (v EUR)	4,1	8,4	11,8	10,9	5,7	52,2
ŠTEVILO DRUŽB V SKUPINI						
Število družb v skupini na dan 31.12.	18	13	16	20	23	115,0

Razvojni kazalniki Skupine Mercator v obdobju 2005-2009

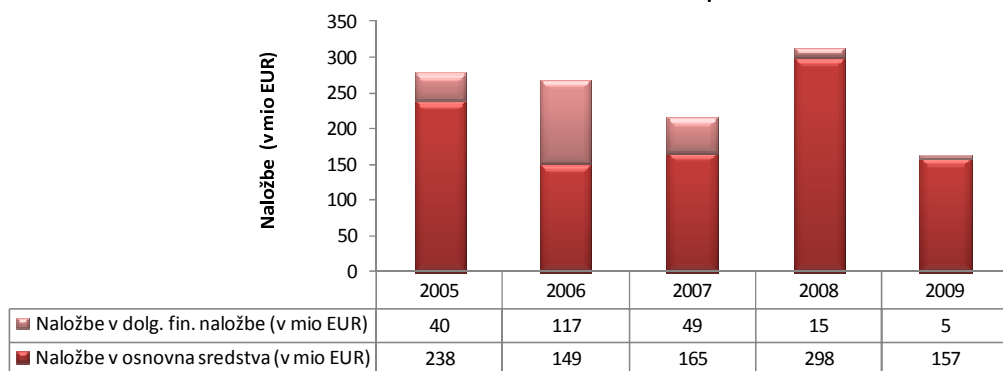
Prihodki iz prodaje in produktivnost
Skupine Mercator

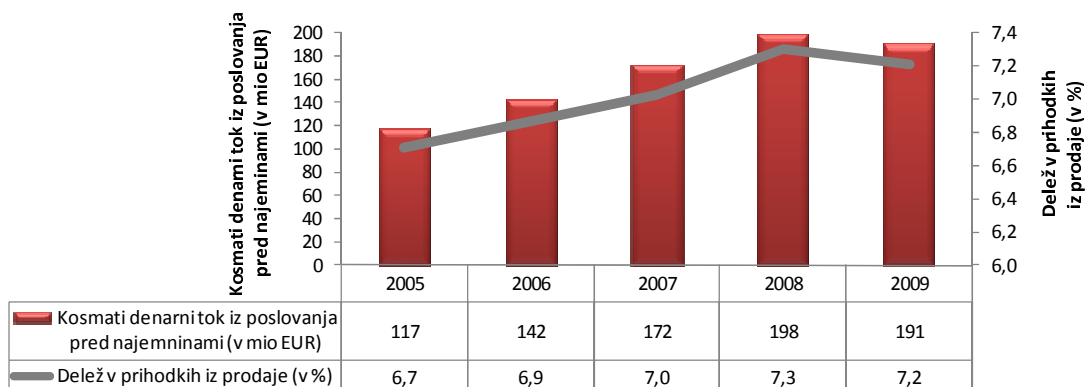
Zaposleni

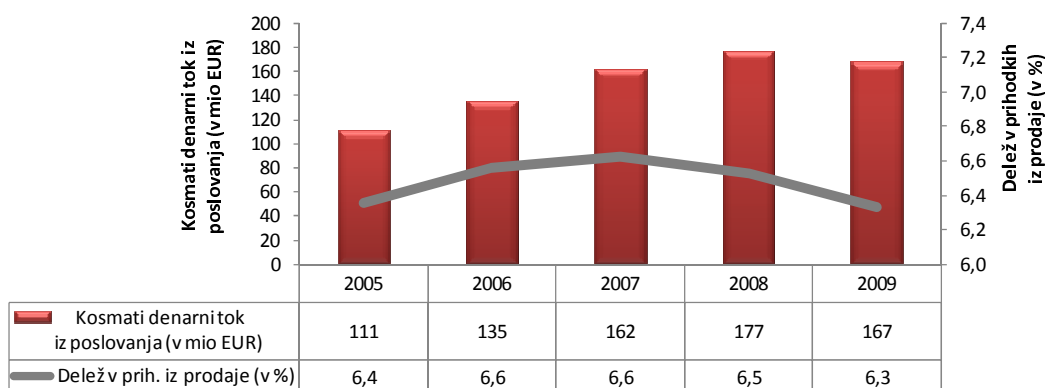
Naložbe v osnovna sredstva in dolgoročne
finančne naložbe Skupine Mercator

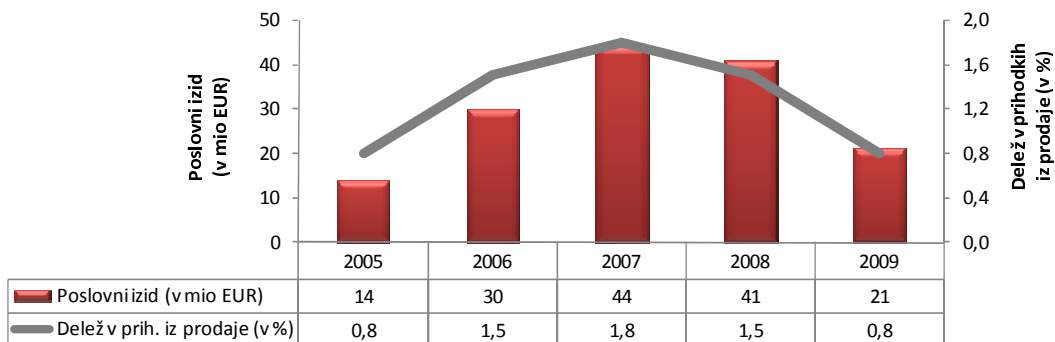
Kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami in delež v prihodkih iz prodaje Skupine Mercator

Kosmati denarni tok iz poslovanja in delež v prihodkih iz prodaje Skupine Mercator

Poslovni izid in delež v prihodkih iz prodaje Skupine Mercator

PREGLED POMEBNIH DOGODKOV

Pomembnejši dogodki v letu 2009

RAZVOJ MALOPRODAJNE MREŽE IN VSTOP NA NOVE TRGE

V **Sloveniji** smo odprli hipermarket in Intersport Škofja Loka, Center tehnike in gradnje v Slovenski Bistrici, supermarket Planina v Kranju, supereto na Primskovem v Kranju, supermarket v Preddvoru in supermarket v Pesnici.

V **tujini** smo odprli:

- ▶ v Srbiji: Roda Center Šabac, Roda Center Senta, Roda Center Sombor, supermarket v Rumi, sedem superet in supermarket v Somboru, štiri superete v Novem Sadu, supereto v Zrenjaninu, supermarket v Beogradu in supereto v Bački Topoli;
- ▶ na Hrvaškem: Mercator Center Varaždin, hipermarket in Intersport v Zaprešiču, supermarket v Bujah, supermarket v Zagrebu;
- ▶ v Bosni in Hercegovini: hipermarket, Intersport, Modiano in Beautique v nakupovalnem centru Ilidža - Sarajevo, Mercator Center Banja Luka, supermarket v Vogošći, supermarket v Mostarju;
- ▶ v Črni gori: hipermarket v Podgorici.

V letu 2009 je Mercator začel poslovati na dveh novih trgih. Odprli smo:

- ▶ **v Bolgariji**: hipermarket v Stari Zagori;
- ▶ **v Albaniji**: hipermarket in Intersport v Tirani.

V letu 2009 smo na vseh trgih aktivirali skupaj za 95.696 m² bruto trgovskih površin.

SPREMEMBE V SESTAVI SKUPINE MERCATOR

- ▶ Dne 1.1.2009 je družba Mercator - S, d.o.o., prevzela dejavnost družbe M - Rodić, d.o.o., in jo dokončno pripojila dne 25.12.2009.
- ▶ Dne 9.4.2009 se je k družbi Mercator - H, d.o.o., pripojila družba Belpana, d.o.o., Hrvaška.
- ▶ Dne 16.4.2009 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., ustanovila družbo Mercator - A, sh.p.k., Tirana, ki izvaja trgovsko dejavnost v Albaniji.
- ▶ Dne 29.5.2009 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., na podlagi pogodbe o strateški povezavi na področju trgovske dejavnosti med Holdingom Rodić M&B, d.o.o., in Mercator, d.d., z dne 19. oktobra 2006, realizirala nakup dodatnega 12-odstotnega lastniškega deleža družbe M - Rodić, d.o.o., Novi Sad. Pred opravljeno transakcijo je bila družba Mercator, d.d., imetnica 88-odstotnega lastniškega kapitala družbe M - Rodić, d.o.o., po opravljeni transakciji pa je družba Mercator, d.d., imetnica 100 % lastniškega kapitala družbe M - Rodić, d.o.o.
- ▶ Dne 1.6.2009 sta se k družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., pripojili družbi Pekarna Grosuplje, d.d., in Evolution, d.d.

- ▶ Dne 31.7.2009 se je k družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., pripojila družba Interier, d.o.o.
- ▶ Dne 22.10.2009 smo v skladu s strategijo vstopa na trg Kosova ustanovili družbo Mercator - K, d.o.o., Priština, ki bo odgovorna za izvajanje širitve na trg Kosova.
- ▶ Dne 29.10.2009 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., realizirala nakup dodatnega 30 % lastniškega deleža družbe Mercator - Mex, d.o.o., Črna gora. Po opravljeni transakciji je družba Mercator, d.d., imetnica 81 % lastniškega kapitala družbe Mercator - Mex, d.o.o.
- ▶ Dne 15.12.2009 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., ustanovila družbo Intersport ISI, d.o.o. Nanjo bo prenesla dejavnost Intersporta.
- ▶ Družba Poslovni sistem Mercator, d.d., je v letu 2009 pridobila 100 % deleže projektne nepremičninskih družb Tomkon, d.o.o., Tomveloping, d.o.o., Tomsales, d.o.o., Magnoreks, d.o.o., ter Sitireks, d.o.o., ki ne izvajajo poslovne dejavnosti in so bile kupljene z namenom pridobitve zemljišč za gradnjo trgovskih centrov. Družbe bodo tekom leta 2010 pripojene k matičnim družbam na posameznem trgu.

STRATEŠKO POVEZOVANJE

- ▶ Dne 18.12.2009 sta družba Getro, d.d., in družba Mercator - H, d.o.o., podpisali pogodbo o strateški povezavi, na podlagi katere bo Mercator - H, d.o.o., prevzel trgovsko dejavnost družbe Getro, d.d., na trgu Republike Hrvaške. Strateška povezava vključuje nakup blagovne znamke »Getro« ter dolgoročni poslovni najem 16 Getrojevih trgovskih centrov in drugih poslovnih objektov s skupno površino preko 110.000 m².

TRŽENJSKE IN KORPORATIVNE DEJAVNOSTI

- ▶ V letu 2009 je Mercator praznoval svojo **60-letnico obstoja**, kar smo obeležili z gospodarskim razmeram prilagojenimi dogodki: razširili smo običajne korporativne dogodke ter na dnevno, namenjenemu ključnim kadrom Skupine Mercator, gostili predsednika Republike Slovenije.
- ▶ Leto 2009 smo obeležili z **10-letnico trgovske znamke Mercator**, prav tako pa je tudi **kartica Mercator Pika praznovala 10. rojstni dan**.
- ▶ V letu 2009 smo v regiji sledili razvoju in nastanku **kontaktnega centra** Mercator v Sloveniji in vzpostavili delovanje Mercatorjevih kontaktnih centrov v Srbiji, na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini. Kupci v celi regiji tako na brezplačnih telefonskih številkah pridobijo vse informacije o poslovanju s kartico Mercator Pika, prodajnih mestih, obratovalnih časih prodajnih mest, izdelkih in akcijah ter dogodkih v prodajalnah in trgovskih centrih. Hkrati lahko kupci izrazijo svoja mnenja, predloge in pohvale.
- ▶ Februarja 2009 smo izvedli že tradicionalno srečanje Mercatorjevih poslovnih partnerjev, **10. trženjske dneve** v Cankarjevem domu. Srečanja se je udeležilo rekordnih 464 udeležencev.

- ▶ Marca 2009 smo v Cankarjevem domu priredili **9. srečanje s finančnimi partnerji**, na katerem so se predstavniki poslovnih bank, liziških hiš in zavarovalnic seznanili s poslovnimi načrti in poslovanjem Skupine Mercator ter s finančno politiko v letu 2009.
- ▶ Maja 2009 smo na police lansirali prve izdelke **prenovljene linije Lumpi**. Kakovost in asortiment izdelkov potrjujeta Pediatrična klinika v Ljubljani in Zavod za zdravstveno varstvo Kranj. Linija Lumpi, ki je dobila nov osvežen logotip, je prepoznavna po simpatičnih novih likih z imeni Luki, Uma, Miki, Pia in Iki. Avgusta smo lansirali Lumpi klub in s tem hkrati napovedali prenovo linije in delovanje spletne strani www.lumpi.si.
- ▶ Septembra 2009 je Mercator za zaupanja vredno blagovno znamko prejel nagrado **Trusted Brand**, ki jo po ocenah naključno izbranih potrošnikov podeljuje revija Reader's Digest. Raziskavo izvaja neodvisni inštitut za raziskovanje trga in medijev Mediana, najpomembnejša kriterija raziskave pa sta dobra kakovost izdelkov in pozitivna osebna izkušnja potrošnikov.
- ▶ V Cankarjevem domu v Ljubljani smo septembra 2009 organizirali **3. kadrovske dneve Mercatorja**. Osrednja tema okrogle mize je bila Zdravje - skupna skrb zaposlenih, delodajalcev in države.
- ▶ V letu 2009 smo nadaljevali z razvojem mreže lastnih turističnih poslovalnic. Na področju Slovenije smo sedaj prisotni z 11 lastnimi turističnimi poslovalnicami **M holidays**.

UPRAVLJANJE PODJETJA

- ▶ V letu 2009 so se zgodile **pomembne spremembe v lastniški strukturi** družbe Mercator, d.d. Lastniška struktura je podrobneje predstavljena v poglavju Mercatorjeva delnica in lastniška struktura.
- ▶ Na 15. redni skupščini delničarjev družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., dne 20.7.2009, so bili sprejeti sklepi o uporabi bilančnega dobička, izplačilu dividend ter o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu. Izvoljen je bil **nov 8-članski nadzorni svet**. Izvoljeni člani nadzornega sveta, ki zastopajo kapital, so: Stefan Vavti, Robert Šega, Jadranka Dakič in Kristjan Verbič. Mandat članom nadzornega sveta je pričel teči dne 31.10.2009 in skladno s statutom družbe traja štiri leta, to je do 31.10.2013. Skupščina se je seznanila, da je Svet delavcev izvolil tudi predstavnike zaposlenih, ki bodo mandat nastopili hkrati s predstavniki kapitala, in sicer: Mateja Širec, Jože Cvetek, Janez Strniša in Ivica Župetič. Za pooblaščen revizijsko družbo za leto 2009 je bila imenovana družba KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d.o.o., Železna cesta 8a, Ljubljana.
- ▶ Uprava družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., je na seji dne 21.9.2009 sprejela sklep, da se z namenom pravočasne zagotovitve dodatnih finančnih virov v primeru morebitne izvedbe strateških povezav na področju trgovske, nepremičninske ali druge dejavnosti začnejo postopki predpriprave na **izdajo do 20 odstotkov novega osnovnega kapitala družbe** iz odobrenega kapitala.

POSTOPKI PRED URADOM ZA VARSTVO KONKURENCE

- ▶ Urad za varstvo konkurence je dne 7.5.2009 v postopku domnevno usklajenega delovanja med družbami Poslovni sistem Mercator, d.d., Spar Slovenija, d.o.o., in Engrotuš, d.d., izdal odločbo, s katero je sprejel zaveze, ki so mu jih predlagale stranke v postopku, in tako postopek zaključil. Zaveze se nanašajo na različne vidike urejanja odnosov med trgovci in dobavitelji izdelkov vsakdanje rabe ter poročanje Uradu o teh aktivnostih. Zaveze veljajo za obdobje 5 let.
- ▶ Urad za varstvo konkurence je dne 26.6.2009 v postopku domnevne zlorabe prevladujočega položaja na nabavnem trgu izdelkov vsakdanje rabe izdal odločbo, s katero je sprejel zaveze, ki mu jih je predlagala družba Mercator, d.d., in tako postopek zaključil. Zaveze se nanašajo na različne vidike urejanja odnosov z dobavitelji izdelkov vsakdanje rabe ter poročanje Uradu o teh zadevah. Zaveze veljajo za obdobje 5 let.

S tem sta bila oba postopka družbe pred Uradom za varstvo konkurence, ki jih je ta uvedel konec leta 2007, zaključena.

Pomembnejši dogodki po zaključku leta 2009

- ▶ Z dnem 1.1.2010 je v veljavo stopila nova makro-organizacijska struktura Skupine Mercator. Glavni razlogi reorganizacije so večja lokalna odzivnost na vseh trgih in boljša prilagojenost potrebam potrošnikov, izboljšanje učinkovitosti poslovanja, prilagoditev organizacije kompleksnosti mednarodnega poslovanja in priprava na možnost monetizacije trgovskih nepremičnin za pospešitev razvojnega ciklusa. Nova organizacijska struktura je predstavljena v poglavju Organizacija in kakovost poslovanja.
- ▶ Dne 4.1.2010 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., ustanovila družbo Modiana, d.o.o. Nanjo bo prenesla dejavnost tekstila in drogerij.
- ▶ Dne 17.2.2010 sta družbi Getro, d.d., in Mercator - H, d.o.o., zaključili strateško povezavo na podlagi pogodbe o nakupu trgovske dejavnosti hrvaške trgovske družbe Getro, d.d., ki so jo partnerji sklenili dne 18.12.2009.

KORPORACIJSKO UPRAVLJANJE

Upravljanje družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., in skupine povezanih podjetij temelji na zakonskih določilih, določilih Kodeksa upravljanja javnih delniških družb v Sloveniji, internih aktih in pravilnikih, ki so pripravljeni v skladu s standardi ISO, in uveljavljeno dobro poslovno prakso.

Družbo vodi štiričlanska uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet. Organi družbe so: skupščina delničarjev, nadzorni svet in uprava.

Skupščina delničarjev

Skupščina delničarjev je organ družbe, v katerem delničarji uresničujejo svoje pravice v zadevah družbe. Uprava družbe skliče skupščino delničarjev Poslovnega sistema Mercator, d.d., praviloma enkrat letno. Sklic skupščine je objavljen v časniku Delo in v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, d.d., SEOnet, najmanj mesec dni pred zasedanjem.

V sklicu skupščine so poleg časovnih in krajevnih navedb opredeljeni tudi pogoji, od katerih sta odvisna udeležba na skupščini in uresničevanje glasovalne pravice ter dnevni red s predlogi sklepov. Glasovalno pravico lahko na skupščini uresničuje delničar ali pooblaščenec na podlagi pisnega pooblastila. Sklic skupščine, dnevni red, predlogi za sprejemanje sklepov z utemeljitvijo ter sklepi skupščine so objavljeni tudi na uradni spletni strani družbe www.mercator.si.

Družba je na 15. skupščini delničarjev sodelovala pri zbiranju pooblastil malih delničarjev za skupščino, ki ga je izvajalo Vseslovensko združenje malih delničarjev.

V letu 2009 je potekala 15. redna skupščina delničarjev, na kateri je bilo navzočih 67,28 % vseh delnic z glasovalno pravico na tej skupščini. Agencija za trg vrednostnih papirjev je družbam Pivovarna Laško, d.d., Pivovarna Union, d.d., in Radenska, d.d., z odločbo prepovedala uresničevati glasovalne pravice. Delničarji so sprejeli sklepe o uporabi bilančnega dobička in izplačilu dividend, podelili razrešnico nadzornemu svetu in upravi. Izvolili so člane nadzornega sveta, ki zastopajo delničarje, ter se seznanili z izvoljenimi člani nadzornega sveta s strani sveta delavcev. Za revizorja družbe za leto 2009 so delničarji imenovali revizijsko hišo KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d.o.o.

Nadzorni svet

Temeljna funkcija nadzornega sveta je nadzor nad vodenjem poslov družbe. Polovico članov, ki zastopajo interese delničarjev, izvoli skupščina, člane, ki zastopajo interese delavcev, pa v skladu z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju izvoli Svet delavcev družbe.

Člani nadzornega sveta so izvoljeni za štiri leta in so po izteku mandata lahko ponovno izvoljeni. V skladu z zakonom in določili poslovnika o delu nadzornega sveta se mora nadzorni svet družbe sestati najmanj enkrat v četrtletju, obvezno pa enkrat v polletju. V družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., se nadzorni svet sestane na najmanj petih rednih sejah letno.

Način dela, sklicevanje sej in druge zadeve, ki so pomembne za delo nadzornega sveta družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., so določene v statutu družbe in poslovniku o delu nadzornega sveta. Skupščina delničarjev je na svoji redni seji dne 27.6.2007 določila mesečna plačila od 1.1.2007 dalje, za opravljanje funkcije predsedniku nadzornega sveta 2.500 EUR bruto mesečno, ostalim članom pa 1.500 EUR bruto mesečno. Za svoje delo so člani nadzornega sveta družbe v letu 2009 prejeli tudi sejnino v višini 200 EUR neto, predsednik nadzornega sveta družbe pa sejnino v višini 350 EUR neto.

Nadzorni svet je v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah imenoval revizijsko komisijo, in sicer na svoji 18. seji, dne 11.11.2008, za čas do 30.10.2009, nato pa novoizvoljeni nadzorni svet v letu 2009 na svoji 1. seji, dne 19.11.2009, za čas do 31.10.2013.

Predstavitev članov nadzornega sveta

Nadzorni svet družbe je na dan 31.12.2009 sestavljalo osem članov.

Člani nadzornega sveta – predstavniki kapitala

Robert Šega, predsednik nadzornega sveta

Izobrazba:

- magister elektrotehničnih znanosti, univ. dipl. inž. elektrotehnike

Zaposlitev:

- poslovni svetovalec družbe Epakta, d.o.o., Škofja Loka

Članstva v nadzornih svetih oziroma upravnih odborih drugih družb:

- član nadzornega sveta družbe Delo, d.d.

Jadranka Dakič, namestnica predsednika

Izobrazba:

- univerzitetna diplomirana ekonomistka

Zaposlitev:

- podžupanja Mestne občine Ljubljana - neprofesionalno,
- direktorica družbe Lanea, d.o.o., Ljubljana

Članstva v nadzornih svetih oziroma upravnih odborih drugih družb:

- predsednica nadzornega sveta Javnega Holdinga Ljubljana, d.o.o.
- predsednica nadzornega sveta Termoelektrarna Toplarna Ljubljana, d.o.o.

Stefan Vavti

Izobrazba:

- magister ekonomskih znanosti

Zaposlitev:

- izvršni direktor za privatno bančništvo v državah srednje in vzhodne Evrope, UniCredit Bank Austria, AG

Kristjan Verbič

Izobrazba:

- magister sociologije, profesor filozofije in sociologije

Zaposlitev:

- predsednik Vseslovenskega združenja malih delničarjev

Člani nadzornega sveta – predstavniki delavcev

Jože Cvetek

Izobrazba:

- univerzitetni diplomirani ekonomist

Zaposlitev:

- direktor finančno-računovodskega sektorja v družbi Eta, d.d.

Janez Strniša

Izobrazba:

- diplomirani ekonomist

Zaposlitev:

- vodja oddelka v družbi Mercator, d.d.

Mateja Širec

Izobrazba:

- univerzitetna diplomirana sociologinja

Zaposlitev:

- vodja oddelka v družbi Mercator, d.d.

Ivica Župetić

Izobrazba:

- diplomirani ekonomist

Zaposlitev:

- pomočnik izvršnega direktorja za mednarodni razvoj, zaposlen v Mercator - H, d.o.o.

Uprava

Družbo Poslovni sistem Mercator, d.d., vodi uprava. Sestavljajo jo predsednik in trije člani. Predsednik predlaga nadzornemu svetu imenovanje drugih članov uprave, celotno upravo pa imenuje nadzorni svet. Uprava je imenovana za pet let, z možnostjo neomejenega ponovnega imenovanja. Število članov uprave ter njihova delovna področja in pooblastila na predlog predsednika uprave določi nadzorni svet družbe z aktom o upravi. Uprava vodi družbo samostojno, na lastno odgovornost in v dobro družbe.

Članom uprave družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., je bil s sklepom nadzornega sveta na seji nadzornega sveta družbe 13. decembra 2005 podeljen petletni mandat z začetkom 1. januarja 2006. Vsi člani uprave družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., so z družbo sklenili delovno razmerje za določen čas, in sicer za obdobje petih let, ki je usklajeno s trajanjem mandata.

Predstavitev članov uprave

Upravo družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., od 1. januarja 2006 za petletni mandat sestavljajo predsednik in trije člani uprave, ki so predstavljeni v nadaljevanju.

Predsednik uprave - Žiga Debeljak

Izobrazba:

- magister poslovedenja in organizacije, univ. dipl. inž. računalništva

Delovna področja:

- koordiniranje uprave in koncerna,
- razvoj in investicije,
- informatika,
- finance, kontroling, računovodstvo, interna revizija in odnosi z investitorji.

Druge funkcije:

- član Upravnega odbora Združenja Manager,
- član Sveta Ekonomske fakultete v Ljubljani,
- član Sveta Narodne galerije.

Članstva v organih upravljanja ali nadzora nepovezanih družb:

- predsednik Nadzornega sveta Pokojninske družbe A, d.d.,
- član Nadzornega sveta družbe Petrol, d.d.

Članica uprave za kadre, organizacijo, pravne in splošne zadeve - Vera Aljančič Falež

Izobrazba:

- magistrica pravnih znanosti, univ. dipl. pravnica

Delovna področja:

- upravljanje s človeškimi viri,
- organizacija in kakovost,
- pravne zadeve,
- splošne zadeve.

Druge funkcije:

- članica Upravnega odbora Trgovinske zbornice Slovenije,
- podpredsednica Sveta zavoda Inovacijsko – razvojnega inštituta Univerze v Ljubljani,
- predsednica Komisije za pokojninski načrt Pokojninske družbe A, d.d.,
- članica Ekonomsko-socialnega sveta,
- članica predsedstva Zveze društev kadrovskih delavcev Slovenije.

Članica uprave za trženje in nabavo - Mateja Jesenek

Izobrazba:

- magistrica poslovedenja in organizacije, univ. dipl. ekonomistka

Delovna področja:

- trženje izdelkov in storitev,
- tržne raziskave in razvoj,
- nabava in odnosi z dobavitelji,
- odnosi z javnostmi.

Druge funkcije:

- članica Trženjskega odbora svetovnega združenja proizvajalcev in trgovcev The Consumer Goods Forum,
- članica Nadzornega odbora Društva za marketing Slovenije,
- častna predsednica Društva za promocijo žensk v kulturi – Mesto žensk,
- predsednica Programskega sveta 14. Slovenske marketinške konference 2009,
- članica Gospodarskega odbora Unicef-a.

Član uprave za maloprodajo, veleprodajo in logistiko - Peter Zavrl

Izobrazba:

- univerzitetni diplomirani ekonomist

Delovna področja:

- maloprodaja (prodaja na drobno),
- veleprodaja (prodaja na debelo),
- franšizni sistem,
- logistika.

Druge funkcije:

- predsednik Rokometnega kluba – Krim Mercator,
- vodja Nadzornega odbora Radiokluba Kranj.

Revizijska komisija

Revizijska komisija s svojim delovanjem v družbi zagotavlja kvalitetnejše izvajanje nadzorne funkcije v okviru družbe.

Naloge revizijske komisije so spremljanje postopka računovodskega poročanja, spremljanje učinkovitosti notranjih kontrol v družbi, notranje revizije in sistemov za obvladovanje tveganja, spremljanje obvezne revizije letnih in konsolidiranih računovodskih izkazov, pregledovanje in spremljanje neodvisnosti revizorja za letno poročilo družbe, zlasti zagotavljanja dodatnih nerevizijskih storitev, predlaganje nadzornemu svetu imenovanje kandidata za revizorja letnega poročila družbe, nadzorovanje neoporečnosti finančnih informacij, ki jih daje družba, ocenjevanje sestavljanja letnega poročila, vključno z oblikovanjem predloga za nadzorni svet, sodelovanje pri določitvi pomembnejših področij revidiranja, sodelovanje pri pripravi pogodbe med revizorjem in družbo, opravljanje drugih nalog, določenih s statutom ali sklepom nadzornega sveta, in sodelovanje z revizorjem pri opravljanju revizije letnega poročila družbe.

Revizijska komisija v družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., je za čas do 30.10.2009 delovala v sestavi predsednice mag. Mateje Vidnar (članica nadzornega sveta) in dveh članov: Jožeta Cvetka (član nadzornega sveta) in mag. Petra Ribariča (neodvisni strokovnjak, usposobljen za računovodstvo in revizijo), od 19.11.2009 dalje pa deluje v sestavi predsednice Jadranke Dakič (članica nadzornega sveta) in dveh članov: Jožeta Cvetka in mag. Petra Ribariča.

Revizijska komisija opravlja delo v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah. Ob ustanovitvi revizijske komisije v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah je nadzorni svet imenoval člane in določil tudi njihove prejemke. Predsednik revizijske komisije prejme mesečno plačilo za opravljanje funkcije 1.250 EUR bruto, ostala člana pa 750 EUR bruto mesečno, kar predstavlja polovico mesečnih prejemkov predsednika oziroma članov nadzornega sveta. Za svoje delo člana revizijske komisije prejemata tudi sejnino v višini 200 EUR neto, predsednik revizijske komisije pa sejnino v višini 350 EUR neto.

Upravljanje odvisnih družb

Skupino Mercator sestavljajo obvladujoča družba Poslovni sistem Mercator, d.d., in odvisne (hčerinske) družbe, v katerih ima obvladujoča družba neposredno ali posredno večinski lastniški delež ali večino glasovalnih pravic. Obvladujoča družba pod enotnim vodstvom obvladuje odvisne družbe.

Družba Poslovni sistem Mercator, d.d., kot obvladujoča družba Skupine Mercator deluje po načelih povečevanja poslovne uspešnosti v vsaki odvisni družbi in skupini kot celoti, skupnega skladnega razvoja skupine, optimalne preskrbe z blagom in storitvami široke rabe na trgih delovanja skupine, večje konkurenčnosti, učinkovitega usmerjanja in koordiniranja blagovnih tokov, usklajenega nastopanja na domačem in tujih trgih v nabavi in prodaji, financiranja tekočega poslovanja in razvoja s skupnimi sredstvi ter varnosti, obvladovanja tveganj, skupne likvidnosti in čim večje donosnosti v gospodarjenju s finančnimi sredstvi.

Pri odvisnih družbah v Sloveniji in na tujih trgih, ki so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo, opravlja uprava obvladujoče družbe funkcijo skupščine teh družb ali v celoti oziroma njeni posamezni člani sodelujejo v delu nadzornega sveta. Nobeden zaposleni v organih nadzora odvisnih družb ne prejema nobenih dodatnih plačil za opravljanje teh funkcij.

Revizija

V današnjem okolju, polnem nenehnih sprememb, so za učinkovito in uspešno poslovno odločanje nujne kakovostne informacije ob pravem času. Za zagotavljanje računovodskih informacij je odgovorna uprava družbe, glavni namen notranje in zunanje revizije pa je kar najbolj zmanjšati tveganja, ki se pojavljajo pri njihovi pripravi.

Slednje v Skupini Mercator uresničujemo:

- ▶ z jasnimi računovodskimi usmeritvami in njihovo dosledno uporabo,
- ▶ s poenoteno računovodsko politiko na ravni celotne skupine,
- ▶ z obsežnimi razkritji in pojasnili,
- ▶ s pravočasno pripravo, ustrezno podrobno obravnavo in vsebinsko zasnovo izkazov, ki so primerni za poslovno poročanje,
- ▶ s pripravljanjem računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja,
- ▶ z rednim nadziranjem procesa računovodstva ter drugih poslovnih procesov v postopkih notranje in zunanje revizije.

Notranja revizija

V Skupini Mercator je že od leta 2000 naprej oblikovana samostojna podporna funkcija notranje revizije, ki deluje v okviru obvladujoče družbe in na ravni celotne skupine. Temeljna naloga notranje revizije je neprestano razvijanje in preverjanje delovanja sistema notranjih kontrol z vidika obvladovanja vseh vrst tveganj delovanja in drugih tveganj, ki jim je izpostavljena Skupina Mercator.

Cilj delovanja notranje revizije je pomagati najvišjemu vodstvu in drugim vodstvom na vseh ravneh k boljšemu upravljanju s premoženjem Skupine Mercator, k dvigu kakovosti, h gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja v okviru sprejete strategije, poslovnih politik ter poslovnih in finančnih načrtov.

V okviru notranje revizije izvajamo redne in izredne revizijske preglede po posameznih področjih v družbah Skupine Mercator in sodelujemo z zunanjimi revizorji. V letu 2009 smo v okviru rednih revizijskih pregledov izvajali aktivnosti revidiranja implementiranih ukrepov in finančnih učinkov projekta Optimizacije poslovanja Skupine Mercator ter spremljali in nadzirali izvedbo ukrepov stroškovne racionalizacije v Skupini Mercator. Izvedena je bila ponovna notranja revizija procesa nabave netrgovskega blaga in storitev v okviru informacijskega sistema SAP, notranja revizija podatkovnega skladišča v družbi Mercator, d.d., notranja revizija celotnega procesa Pika kartice v družbi Mercator, d.d., in notranja revizija ukrepov za obvladovanje ključnih tveganj v Skupini Mercator.

V letu 2010 bomo nadaljevali z aktivnostmi revidiranja implementiranih ukrepov in finančnih učinkov projekta Optimizacije poslovanja Skupine Mercator in ukrepov stroškovne racionalizacije poslovanja v Skupini Mercator ter ukrepov za obvladovanje ključnih tveganj.

Zunanja revizija

Zunanjo revizijo izvaja pooblaščen revizijska družba, ki poleg redne letne revizije računovodskih izkazov zagotavlja posredovanje strokovnih opozoril in napotkov za izboljšanje sistema notranjih kontrol in za obvladovanje vseh vrst tveganj.

V družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., je bila tudi za leto 2009 na podlagi sklepa 15. redne skupščine delničarjev kot nosilec za izvedbo zunanje revizije imenovana revizijska hiša KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d.o.o.

Obveščanje delničarjev in poročanje

Strategija komuniciranja z delničarji, finančnimi analitiki ter ustanovami, mediji in splošno javnostjo temelji na zagotavljanju transparentnosti poslovanja, ki ga v Mercatorju uresničujemo z rednim in pravočasnim objavljanjem informacij o položaju družbe ter pomembnejših spremembah v poslovanju družbe.

Izvajanje ter razvoj sistema komuniciranja z lastniki in finančnimi javnostmi zagotavljamo v strateškem kontrolingu, v tesnem sodelovanju s pristojnimi sektorji, ki zagotavljajo podatke, ter vodstvom družbe. Pri tem uporabljamo različna komunikacijska orodja, kot so sporočila za javnost, novinarske konference, predstavitvene publikacije ter različna gradiva in objave na spletnih straneh družbe. Pomemben del obveščanja finančne javnosti predstavljajo objave v sklopu sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, SEOnet, kjer že od leta 2005 naprej zagotavljamo sočasno objavo vseh sporočil tudi v angleškem jeziku, vsi izkazi družbe Mercator, d.d., ter Skupine Mercator pa so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

V letu 2009 smo se redno sestajali z različnimi finančnimi javnostmi. Udeležili smo se Dneva slovenskega trga kapitala, ki je v okviru organizacije Ljubljanske borze in Klirinško depotne družbe potekal v Ljubljani. Na njem se je Skupina Mercator predstavila različnim domačim in mednarodnim portfeljskim izdajateljem. V marcu 2009 smo se že deveto leto zapored srečali s finančnimi partnerji in jim predstavili poslovanje v letu 2008, razvojne usmeritve Skupine

Mercator v letu 2009 ter finančno politiko skupine za leto 2009. Udeleževali smo se tudi organiziranih promocij predstavnikov kapitalskega trga.

V letu 2009 smo se uvrstili tudi v ožji krog slovenskih družb za nagrado Portal – za najboljše odnose z vlagatelji in drugimi interesnimi skupinami.

Strategijo komuniciranja z lastniki in finančnimi javnostmi uspešno dopolnjuje tudi naše letno poročilo, v katerem vsako leto izpopolnimo vsebino skladno z zakonskimi zahtevami ter glede na odzive in potrebe širše javnosti. V letu 2009 smo osvojili prvo mesto na tekmovanju za najboljše letno poročilo za leto 2008, ki ga vsako leto organizira Časnik Finance. Mercator je bil najboljši tudi v kategoriji komuniciranje, kjer so ocenjevali preglednost s kreativno rešitvijo, razumljivost, zgodbo v letnem poročilu in e-komuniciranje.

Okvirni finančni koledar pomembnejših objav in dogodkov za tekoče leto objavimo v sistemu elektronskega obveščanja SEOnet konec tekočega leta za naslednje leto.

Izjava o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb

Uprava in Nadzorni svet družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., s sedežem na Dunajski cesti 107 v Ljubljani, v nadaljevanju podajata izjavo o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb (v nadaljevanju Kodeks, z dne 5. februar 2007), ki je tudi del letnega poročila za leto 2009 in je dostopna na spletnih straneh družbe www.mercator.si.

Izjava se nanaša na obdobje od 1.1.2009 do 31.12.2009.

Upravljanje družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., temelji na zakonskih določilih, dobri poslovni praksi ter na načelih Kodeksa upravljanja javnih delniških družb. Kodeks upravljanja javnih delniških družb (z dne 5. februar 2007) je v slovenskem in angleškem jeziku dostopen na spletnih straneh Ljubljanske borze, d.d., na povezavi www.ljse.si.

Uprava in Nadzorni svet družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., sta ponovno preverila skladnost korporacijskega upravljanja v družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., in v Skupini Mercator s Kodeksom ter pripravila novo izjavo, ki odraža sliko korporacijskega upravljanja v družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., in Skupini Mercator.

Ugotovljeno je bilo, da je korporacijsko upravljanje v družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., in Skupini Mercator skladno z določili Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, razen pri delu določila 3.7.3. (Predsednik revizijske komisije naj ne bo bivši član uprave družbe vsaj 5 let po prenehanju funkcije člana uprave). Tudi to določilo Kodeksa bo v celoti izpolnjeno konec leta 2010.

Dne 1.1.2010 je začel veljati nov Kodeks upravljanja javnih delniških družb, ki je dostopen na www.ljse.si. Družba Mercator, d.d., pripravlja ustrezne podlage in postopke, ki bodo omogočali skladnost z novim kodeksom.

IZJAVA POSLOVODSTVA

Uprava družbe je odgovorna za pripravo Letnega poročila družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., in Skupine Mercator za leto 2009 ter računovodskih izkazov, ki po njenem najboljšem mnenju vključujejo pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki so jim družba in morebitne druge družbe, vključene v konsolidacijo, kot celota izpostavljene.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu poštene vrednosti, previdnosti in dobrega gospodarjenja in da računovodski izkazi predstavljajo resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2009.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi skupaj s pojasnili, izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Uprava družbe sprejema in potrjuje Letno poročilo družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., in Skupine Mercator za leto 2009.

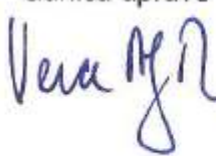
Peter Zavrl,
član uprave

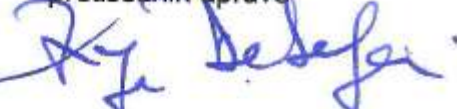
mag. Mateja Jesenek,
članica uprave

mag. Vera Aljančič Falež,
članica uprave

mag. Žiga Debeljak,
predsednik uprave

Ljubljana, 18. februar 2010

Poslovno poročilo

STRATEGIJA POSLOVANJA SKUPINE MERCATOR

Strateške usmeritve in strateški cilji Skupine Mercator za srednjeročno obdobje 2008-2012 so bili sprejeti decembra 2007, njihov povzetek pa je bil dne 18.12.2007 objavljen v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, d.d., SEOnet.

Vizija

Biti vodilna trgovska veriga z živili in izdelki za dnevno rabo v gospodinjstvu (market program) v jugovzhodni Evropi.

Poslanstvo

Z našim poslovnim delovanjem ustvarjamo:

- ▶ koristi za potrošnike z odličnimi trgovskimi storitvami, visoko kakovostjo blaga in konkurenčnimi cenami,
- ▶ koristi za zaposlene z zagotavljanjem varnega in prijetnega delovnega okolja ter možnostjo osebnega in strokovnega razvoja,
- ▶ koristi za dobavitelje s sodelovanjem pri razvoju kakovostnih in izvirnih izdelkov ter zagotavljanjem možnosti rasti v Sloveniji in na tujih trgih,
- ▶ koristi za lastnike z zagotavljanjem dobičkonosne rasti poslovanja, povečevanjem poslovne učinkovitosti in povečevanjem tržne vrednosti podjetja,
- ▶ koristi za širše okolje z odgovornim odnosom do naravnega in družbenega okolja ter spoštovanjem poslovne etike in družbenih vrednot na vseh področjih delovanja.

Vrednote korporacijske kulture

Povezuje nas zaupanje in medsebojno spoštovanje. Naše vrednote so:

- ▶ močno timsko delo,
- ▶ odkritost v odnosih,
- ▶ spodbujanje ustvarjalnosti,
- ▶ motiviranje sodelavcev.

Nihče ne pozna želja kupcev bolje od nas. Naše vrednote so:

- ▶ dosledno izobraževanje doma in v tujini,
- ▶ stalen prenos znanja,
- ▶ zagotavljanje osebne rasti in razvoja,
- ▶ izjemna konkurenčnost kadrov.

Naše poslovanje je v vsakem trenutku in na vseh ravneh skrbno in pregledno. Naše vrednote so:

- ▶ konkurenčnost kot temelj vsakega partnerstva,
- ▶ dostopnost do ključnih informacij,
- ▶ doslednost in poštenost.

Širimo se s čvrsto korporacijsko kulturo. Naše vrednote so:

- ▶ usposabljanje ključnih kadrov za prevzem mednarodnih nalog,
- ▶ razumevanje različnosti in prilagajanje lokalnemu okolju.

Strateške usmeritve

1. **OSTATI NAJVEČJI TRGOVEC V SLOVENIJI** - Ohraniti vodilni tržni delež v market programu v Sloveniji z:
 - ▶ izboljševanjem konkurenčnosti ponudbe,
 - ▶ razvojem maloprodajne mreže.
2. **POSTATI VODILNI TRGOVEC NA SOSEDNJIH TRGIH JV EVROPE** - Postati prvi ali drugi največji trgovec z market programom na trgih Hrvaške, Srbije ter Bosne in Hercegovine s:
 - ▶ strateškimi povezavami,
 - ▶ razvojem lastne maloprodajne mreže.
3. **VSTOPITI NA DRUGE TRGE JV EVROPE** - Vstopiti oziroma zagotoviti možnost vstopa na druge trge jugovzhodne Evrope, kjer obstaja potencial, postati eden od petih vodilnih trgovcev v market programu, z:
 - ▶ nakupi in najemi privlačnih lokacij,
 - ▶ razvojem maloprodajne mreže,
 - ▶ strateškimi povezavami.
4. **RAZVIJATI NEMARKET PROGRAME** - Razvijati nemarket programe in dopolnilne trgovske storitve, ki:
 - ▶ omogočajo izkoriščanje pozitivnih sinergij z market programom in/ali
 - ▶ predstavljajo zasnovo za razvoj drugega temeljnega trgovskega programa s potencialom rasti in dobičkonosnosti na ciljnih trgih na daljši rok,
 - ▶ spodbujajo razvoj dolgoročnih konkurenčnih prednosti.
5. **ZAGOTAVLJATI DOBIČKONOSNO POSLOVANJE** - Zagotavljati dobičkonosno poslovanje z:
 - ▶ ukrepi za ohranjanje trgovskih marž,
 - ▶ ukrepi za stroškovno racionalizacijo in povečevanje produktivnosti,
 - ▶ ukrepi za povečevanje produktivnosti investiranega kapitala.

GOSPODARSKE RAZMERE V LETU 2009

Poslovno leto 2009 je bilo z vidika okoliščin poslovanja izjemno zahtevno, saj so ga zaznamovale negativna gospodarska rast, kreditni krč in ostali vplivi globalne finančne krize. Dosežena raven gospodarske aktivnosti je bila na vseh trgih bistveno nižja od pričakovanj, to pa se je pomembno odražalo tudi v spremembah obsega in strukture povpraševanja potrošnikov. Hkrati so zaradi posledic globalne finančne krize, kljub padajočim referenčnim obrestnim meram zaradi pritiskov na obrestne marže, nominalni stroški financiranja ostali na razmeroma visoki ravni.

Makroekonomski položaj številnih držav zahodnega Balkana je težaven, pomembno tveganje pa predstavlja tudi plačilna nedisciplina, ki je posledica zmanjšanja obsega kreditiranja podjetij in prebivalstva. Ob tem je v Republiki Srbiji prišlo tudi do pomembne depreciacije lokalne valute, katere povprečni tečaj glede na evro, se je v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 povešal za 15,6 %. Pomemben vpliv na poslovanje Mercatorja je povzročil tudi padec realne kupne moči potrošnikov v teh državah.

Za obvladovanje nastalih gospodarskih razmer je uprava Skupine Mercator uvedla dva sklopa ukrepov in sicer:

► **Prilagoditev ponudbe za potrošnike**, ki jo izvajamo s:

1. prilagoditvijo prodajnega asortimana;
2. cenovno konkurenčnostjo;
3. nadgradnjo sistema zvestobe.

► **Poslovno racionalizacijo**, ki jo izvajamo s:

1. stroškovno racionalizacijo;
2. omejitvijo obsega investicij;
3. učinkovitim obvladovanjem tveganj.

► **Slovenija**

Slovenija je v letu 2009 po prvih ocenah zabeležila negativno gospodarsko rast v višini 7,3 %, kar je bistveno nižje v primerjavi z letom 2008 (+3,5 %). Na padec gospodarske rasti je vplival predvsem kolaps mednarodne trgovine, saj je bruto družbeni proizvod v visoki meri odvisen od izvoza. V Sloveniji je povprečna letna inflacija v 2009 znašala 0,9 %. Na nivo povprečne inflacije je vplivala nizka inflacija tekom celega leta, julija in septembra pa je na medletni ravni postala celo negativna. Decembra 2009 je medletna inflacija znašala 1,8 %.

► **Hrvaška**

Hrvaška je v letu 2009 po prvih ocenah zabeležila negativno gospodarsko rast v višini 6 %. Padec gospodarske rasti je posledica predvsem bistvenega zmanjšanja zasebne potrošnje. Decembra 2009 je medletna inflacija znašala 1,9 %. Prvo polovico leta 2009 je zaznamovala depreciacija hrvaške kune, vendar se je potem začela krepiti, pri čemer je najmočnejšo krepitev dosegla na začetku tretjega četrletja. Povprečni letni devizni tečaj hrvaške kune je v letu 2009 znašal 7,34 HRK za 1 EUR (v letu 2008 je znašal 7,22 HRK za 1 EUR). Na dan 31.12.2009 je končni tečaj znašal 7,30 HRK za 1 EUR.

► **Srbija**

Srbija je po prvih ocenah v letu 2009 zabeležila negativno gospodarsko rast v višini 2,9 %. Največji razlog za padec bruto domačega proizvoda je bil padec v sektorju predelovalne industrije, trgovine in gradbeništva. Decembra 2009 je medletna inflacija znašala 6,6 %. Srbski dinar je v začetku leta 2009 močno depreciriral, vendar se je zaradi intervencij Srbske centralne banke ob pomoči Mednarodnega denarnega sklada večino leta gibal na ravni okoli 93 RSD za 1 EUR. Povprečni letni devizni tečaj srbskega dinarja je v letu 2009 znašal 93,79 RSD za 1 EUR in je bil za 15,6 % višji od povprečnega tečaja v letu 2008. Na dan 31.12.2009 je devizni tečaj znašal 95,03 RSD za 1 EUR, kar je 6,3 % več kot na dan 31.12.2008.

► **Bosna in Hercegovina**

Po prvih ocenah je tudi Bosna in Hercegovina v letu 2009 dosegla negativno gospodarsko rast v višini 3 %. Decembra 2009 je Bosna in Hercegovina zabeležila deflacijo, ki je na medletni ravni znašala 0,3 %. Tudi v letu 2010 se pričakuje nadaljevanje recesije zaradi slabe domače potrošnje, strožje fiskalne politike in povišane brezposelnosti. Devizni tečaj konvertibilne marke je fiksno vezan na evre in znaša 1,95583 BAM za 1 EUR.

► **Črna gora**

Črna gora je v letu 2009 po ocenah zaradi nižjega domačega in zunanjšega povpraševanja, dosegla 4-odstotni padec gospodarske rasti. Zaradi gospodarske in finančne krize so se v letu 2009 tudi močno zmanjšali prilivi tujih neposrednih investicij, ki so bili gonilna sila visoke rasti v prejšnjih letih. Decembra 2009 je medletna inflacija znašala 1,5 %. Plačilno sredstvo v Črni gori je evro.

► **Bolgarija**

Po prvih ocenah je Bolgarija zabeležila 6,3-odstotni padec gospodarske rasti v letu 2009. Glavna razloga padca sta bila zmanjšanje zunanjšega povpraševanja ter domače potrošnje, kar je predvsem posledica zmanjšanja investicij in znižanja zasebne potrošnje. Decembra 2009 je medletna inflacija znašala 0,6 %. Devizni tečaj bolgarskih levov je fiksno vezan na evre in znaša 1,9558 BGN za 1 EUR.

► **Albanija**

Po prvih ocenah albanske vlade je Albanija v letu 2009 ustvarila 4-odstotno gospodarsko rast in je tako ena izmed redkih držav, ki je zaradi nizke vpetosti v mednarodne denarne tokove imela v letu 2009 pozitivno gospodarsko rast. Decembra 2009 je medletna inflacija znašala 3,5 %. Povprečni letni devizni tečaj albanskih lekov je v letu 2009 znašal 131,55 ALL za 1 EUR, na dan 31.12.2009 pa je tečaj znašal 138,90 ALL za 1 EUR.

RAZVOJ IN INVESTICIJE

Leta 2009 smo v Skupini Mercator realizirali za 157.353 tisoč EUR naložb v osnovna sredstva, od tega 108.520 tisoč EUR (69,0%) za investicije v tujini. Največ investicij, v višini 108.831 tisoč EUR ali 69,2 % smo namenili gradnji, nakupom, finalizaciji in opremljanju nakupovalnih centrov oziroma zemljišč, preostalo pa smo investirali v nove samostojne prodajalne, prenove, v distribucijske centre in informatiko.

Pregled investicij

Država	Naložbe v osnovna sredstva 1-12 2009 (v 000 EUR)	Struktura v %
Slovenija	48.833	31,0%
Srbija	49.970	31,8%
Hrvaška	24.882	15,8%
Bosna in Hercegovina	16.967	10,8%
Črna gora	4.059	2,6%
Bolgarija	6.376	4,0%
Albanija	4.986	3,2%
Makedonija	1.280	0,8%
SKUPAJ	157.353	100,0%

► SLOVENIJA

► 30.4.2009 smo odprli **hipermarket in Intersport Škofja Loka** z lokalom dopolnilne ponudbe (kava bar). Novozgrajeni objekt ima 3.516 m² skupne površine in 113 parkirnih mest.

► 10.12.2009 smo odprli **Center tehnike in gradnje v Slovenski Bistrici**, ki ima 1.903 m² skupne površine.

► **Ostale otvoritve:** 5.2.2009 smo odprli supermarket Planina v Kranju, ki ima 784 m² skupne površine, 23.5.2009 razširjeno in prenovljeno supereto na Primskovem v Kranju, 27.11.2009 supermarket v Preddvoru, 1.12.2009 pa supermarket v Pesnici.

TUJI TRGI

► HRVAŠKA

► 21.5.2009 smo odprli **Mercator Center Varaždin**, ki ima 9.310 m² skupne površine in 411 parkirnih mest, od tega 266 v kletni garaži. Programski splet ponudbe sestavlja hipermarket (3.037 m² skupne površine), Intersport, Modiana, kava bar in 21 lokalov dopolnilne dejavnosti.

► 12.11.2009 smo odprli **hipermarket in Intersport** v nakupovalnem centru West gate shopping city v **Zaprešiću** pri Zagrebu. Hipermarket ima 7.444 m², Intersport pa 2.437 m² skupne površine. Obe prodajalni imamo v najemu.

► **Ostale otvoritve:** 4.3.2009 smo odprli Supermarket v Bujah, 15.10.2009 pa supereto Odra v Zagrebu.

► SRBIJA

► 25.2.2009 smo odprli **Roda Center Šabac**, ki ima 14.646 m² skupne površine in 206 parkirnih mest, od tega 180 nadkritih. Center vključuje hipermarket, ki ima 4.379 m² skupne površine, Intersport, Modiano, Beautique, tehnično prodajalno in 39 lokalov dopolnilne dejavnosti. Za najem centra je družba Mercator - S, d.o.o., sklenila dolgoročno najemniško pogodbo.

► 17.12.2009 smo odprli **Roda Center Senta**, ki ima 3.268 m² skupne površine in 62 parkirnih mest, od tega 52 v garaži. Poleg supermarket, ki ima 1.706 m² skupne površine, zaokrožuje ponudbo centra tudi 19 najemniških lokalov.

► 18.12.2009 smo odprli **Roda Center Sombor**, ki ima 5.390 m² skupne površine in v garaži 45 parkirnih mest. Center vključuje supermarket, ki ima 1.290 m² skupne površine, Intersport, Modiano, Beautique, tehnično prodajalno in 10 lokalov dopolnilne dejavnosti. Za najem centra je družba Mercator - S, d.o.o., sklenila dolgoročno najemniško pogodbo.

► **Ostale otvoritve:** 28.4.2009 smo odprli tudi supermarket v Rumi, tekom leta 2009 pa še sedem superet in supermarket v Somboru (najem prodajaln trgovske verige Prehrana, a.d.), štiri superete v Novem Sadu (najem prodajaln Centroslavija), supereto v Zrenjaninu, supermarket Konjarnik v Beogradu in supereto v Bački Topoli.

► BOSNA IN HERCEGOVINA

► 16.4.2009 smo odprli **hipermarket, Intersport, Modiano in Beautique** v nakupovalnem centru **Ilidža - Sarajevo**. Skupna površina najetih, gradbeno dokončanih Mercatorjevih lokalov znaša 3.643 m², od tega samo hipermarket 2.690 m².

► 7.5.2009 smo odprli **Mercator Center Banja Luka**, ki razpolaga s 17.271 m² veliko bruto trgovsko površino in garažo s 631 parkirnimi mesti. V centru delujejo hipermarket (6.201 m² skupne površine), Intersport, Modiana, Beautique in 51 najemniških lokalov.

► **Ostale otvoritve:** 10.12.2009 smo odprli supermarket Hayat v Vogošći, 23.12.2009 pa v Mostarju supermarket Carinski most. Obe prodajalni imamo v dolgoročnem najemu.

► ČRNA GORA

► 12.12.2009 smo odprli **hipermarket** v nakupovalnem centru Mall of Montenegro **v Podgorici**, ki ima 4.349 m² skupne površine. Marca 2010 načrtujemo tudi odprtje Intersporta v tem centru.

► BOLGARIJA

► 7.10.2009 smo z odprtjem **hipermarketa v Stari Zagori**, ki ima 3.002 m² skupne površine, vstopili na nov - bolgarski trg.

► ALBANIJA

► 19.12.2009 smo z odprtjem **hipermarketa in Intersporta** v nakupovalnem centru City Park **v Tirani**, ki imata 4.494 m² oziroma 1.022 m² skupne površine, poslovanje razširili še na en nov - albanski trg.

V letu 2009 smo na vseh trgih aktivirali skupaj za 95.696 m² bruto trgovskih površin.

V nadaljevanju podajamo pregled celotnih bruto uporabnih površin Skupine Mercator na dan 31.12.2009.

Bruto uporabna površina v m ²	Uporabljene za lastno dejavnost	Oddane v najem	Skupaj na dan 31.12.2009
Trgovske površine v lasti	756.944	146.125	903.069
Trgovske površine v najemu	229.444	59.960	289.404
Skupaj trgovske površine	986.389	206.084	1.192.473
Skladiščne površine v lasti	140.074	-	140.074
Skladiščne površine v najemu	3.698	-	3.698
Skupaj skladiščne površine	143.773	-	143.773
Poslovne površine v lasti	43.981	-	43.981
Poslovne površine v najemu	3.658	-	3.658
Skupaj poslovne površine	47.639	-	47.639
Uporabne površine v upravljanju	1.177.801	206.084	1.383.885
- od tega v lasti	940.999	146.125	1.087.124
- od tega v najemu	236.800	59.960	296.760

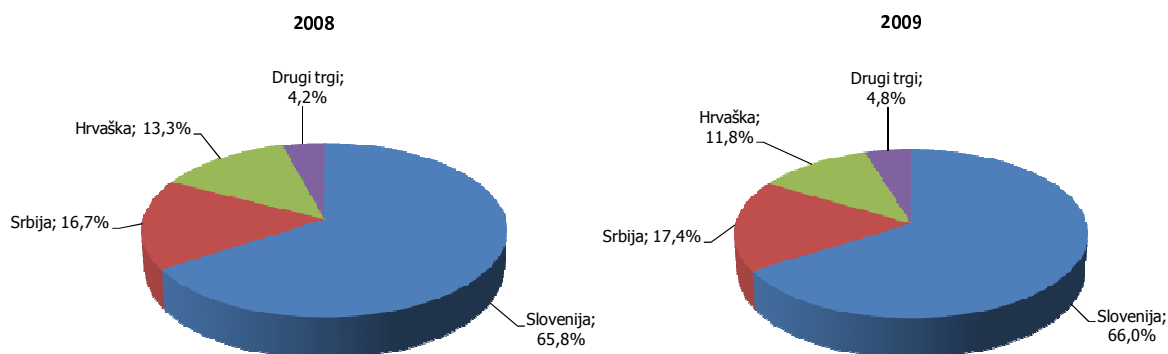
Poštena vrednost nepremičnin v lasti Skupine Mercator v izmeri 1.087.124 bruto m² na dan 31.12.2009 znaša 1,7 mlrd EUR (v povprečju 1.554 EUR/m²), neodpisana nabavna vrednost, ki ne vključuje učinkov prevrednotenj, pa znaša 1,5 mlrd EUR (v povprečju 1.366 EUR/m²). Te vrednosti vključujejo zemljišča in zgradbe.

PRODAJA IN TRŽENJE

Prodaja

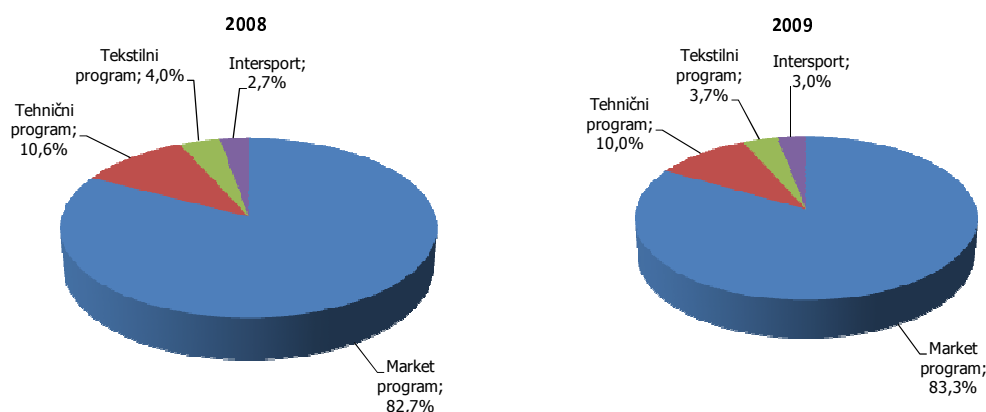
Skupina Mercator je v letu 2009 ustvarila 2.643 mio EUR prihodkov iz prodaje, kar je za 2,4 % manj kot v letu 2008. Ob upoštevanju stalnih tečajev so prihodki iz prodaje znašali 2.724 mio EUR, kar pomeni 0,6-odstotno rast glede na leto 2008.

Prihodki iz prodaje Skupine Mercator po geografskih odsekih:

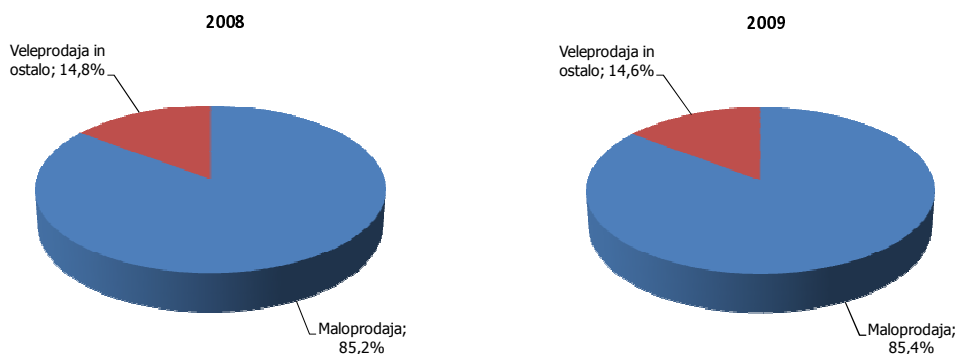

V Sloveniji je Skupina Mercator v letu 2009 realizirala 1.745 mio EUR prihodkov iz prodaje, kar je za 2,1 % manj kot v letu 2008. V tujini je bilo v letu 2009 realiziranih 899 mio EUR prihodkov iz prodaje, kar je za 3,0 % manj glede na leto 2008. Ob upoštevanju stalnih tečajev prihodki v tujini znašajo 979 mio EUR, kar pomeni 5,7-odstotno rast glede na leto 2008.

Prihodki iz prodaje trgovske dejavnosti Skupine Mercator po programih:

Skupina Mercator je v letu 2009 v trgovski dejavnosti realizirala največji delež čistih prihodkov iz prodaje v market programu, in sicer znaša delež 83,3 %, delež čistih prihodkov, realiziranih v ostalih specializiranih trgovskih programih, pa znaša 16,7 %.

Skupina Mercator je v letu 2009 z maloprodajo ustvarila 85,4 % čistih prihodkov iz prodaje, z veleprodajo in ostalimi dejavnostmi pa 14,6 % vseh čistih prihodkov iz prodaje.

Skupina Mercator je v letu 2009 v trgovski dejavnosti ustvarila 99,2 % čistih prihodkov iz prodaje, v netrgovski dejavnosti pa 0,8 % vseh čistih prihodkov iz prodaje.

Upravljanje z blagovnimi skupinami

V letu 2009 je bilo v Sloveniji upravljanje z blagovnimi skupinami osredotočeno na povečevanje cenovne konkurenčnosti in izboljšanje cenovne percepcije. V ta namen smo razvili model za določanje cen na podlagi elastičnosti cen posameznih izdelkov ter na podlagi drugih pomembnih ekonomskih kriterijev. Sočasno smo začeli tudi z razvojem promocijskega orodja preko simulacije učinkov trženjskega spleta (izdelek, cena, promocija, prostor), katerega cilj je povečevanje učinkovitosti promocij. Konec leta smo začeli razvijati tudi sortimentski model, ki bo oblikoval sortiment prodajalne glede na zastopanost blagovne skupine v njej ter glede na format prodajalne.

Za potrebe redefiniranja strategije razvoja trgovske znamke smo analizirali prodajo in cene vseh linij trgovske znamke Mercator v primerjavi s konkurenco in primerljivimi proizvodi blagovnih znamk. Za potrebe prenove hipermarketov smo analizirali vpliv prostora na prodajo posameznih programov z namenom, da se definira optimalni prostor za vsak market program.

V letu 2009 smo osveževali planograme za večino blagovnih skupin v vseh hipermarketih s ciljem doseganja boljših prodajnih rezultatov, optimizacijo marže ter izboljšanja obrata zalog. Hkrati smo izvajali priprave za nadaljno širitev planogramov v največje supermarkete.

Na Hrvaškem smo postavili organizacijo market programa v skladu z načeli upravljanja blagovnih skupin in vzpostavili sistem poročanja. V drugi polovici leta je bil poudarek na izboljševanju cenovne konkurenčnosti in cenovne percepcije ter na razvoju strategij izbranih blagovnih skupin.

Trženjska strategija in tržni delež

S ponudbo dodane vrednosti za kupca in z zagotavljanjem sodobne in prijetne nakupne izkušnje želimo Mercator umestiti kot najbolj konkurenčnega ponudnika na trgu:

- ▶ kupcem zagotavljati ponudbo, ki ustreza današnjemu, modernemu načinu življenja;

- ▶ skrbeti za okolje in zdravje;
- ▶ inovativnost pri ponudbi izdelkov in storitev.

Spremenjene socialne in ekonomske razmere so nas vodile pri oblikovanju aktivnosti na področju trženja in nabave ter določanju prioritet, ki so naslednje:

- ▶ skrb za kupca in prilagoditev novim trženjskim razmeram: intenzivno prilagajanje cen najbolj prodajanih izdelkov;
- ▶ nadgradnja sistema zvestobe Mercator Pika;
- ▶ razvoj izdelkov trgovske znamke;
- ▶ prilagoditev asortimana in prodajnega prostora;
- ▶ racionalizacija pri izvajanju trženjskih aktivnosti, vendar ne na račun koristi za kupce;
- ▶ visok nivo trgovske storitve;
- ▶ družbena odgovornost.

Tržni delež

Ocenjeni tržni deleži Skupine Mercator na trgu izdelkov vsakdanje potrošnje v letu 2009:

	Slovenija	Srbija	Hrvaška	BiH	Črna gora
Tržni delež	35-36 %	8-9 %	5-6 %	4-5 %	4-5 %

Vir: ocene Mercatorja.

Zaradi pomembnih sprememb v obsegu in strukturi potrošnje, ki so posledica gospodarske krize, ne obstajajo zanesljive meritve tržnih deležev za leto 2009. Mercator je ocene pripravil na podlagi lastnih analiz in drugih razpoložljivih virov, tržni deleži pa so ocenjeni v intervalih.

Spremenjeno obnašanje potrošnikov in vpliv krize na potrošnjo

V letu 2009 se je nadaljevala gospodarska kriza, ki posledično zmanjšuje kupno moč prebivalstva. Ker potrošnike skrbi njihovo finančno stanje, se na krizo odzivajo s spremenjeno potrošnjo, saj gospodarsko stanje ostaja ena največjih skrbi sodobnega potrošnika. Potrošniki vedno bolj nadzirajo svojo potrošnjo, menjajo dobrine takrat, ko jih resnično potrebujejo, in za veliko opravil poskrbijo kar sami (»naredi si sam«), namesto da bi najemali drage storitve. Pri nakupovanju so veliko bolj pozorni na ceno, nakupi pa so bolj načrtovani in premišljeni, saj potrošniki iščejo kar največjo vrednost za svoj denar.¹

Globalne trende, ki se zrcalijo tudi na trgih Mercatorjevega poslovanja in vplivajo na potrošnjo v recesiji, bi lahko strnili v nekaj bistvenih točk:

- ▶ Obstoječa hierarhija vrednot je porušena; potrošniki so veliko bolj cenovno občutljivi, kar se odraža v nakupovanju cenovno bolj ugodnih izdelkov oziroma v povečanem nakupovanju izdelkov trgovskih znamk.
- ▶ Nakupovanje je bolj premišljeno, manj je nenačrtovanih nakupov, manj preizkusov nepoznanih izdelkov in inovacij.
- ▶ Odlaganje večjih nakupov.
- ▶ Porabniki več varčujejo v primerjavi s prejšnjimi leti.

¹ Vir: Consumer Insights/MGI Europe survey, McKinsey Global Institute EU Consumer Team analysis

- ▶ Načini preživljanja prostega časa → spremenjen življenjski slog (manj obiskov restavracij, potrošniki več kuhajo doma).
- ▶ Frekvenca obiska prodajaln: število obiskov trgovin se je zmanjšalo, povečala se je košarica.
- ▶ Potrošnik spreminja mesto nakupa → povečuje se nakupovanje v diskontih.
- ▶ Pomembnost skrbi za zdravje in okolje.
- ▶ Uporaba spleta, družabnih omrežij in tehnologije, kjer »informacija poišče porabnika« oziroma informacijo generira uporabnik, poleg tega pa je mogoča neposredna interakcija med podjetjem in porabnikom.

Po podatkih Društva za marketing Slovenije in agencije za tržne raziskave Valicon, so slovenski porabniki v največji meri zmanjševali izdatke za pohištvo za stanovanje (55 % vseh potrošnikov), večje nakupe in investicije (54 % vseh potrošnikov), oblačila in obutev (52 % vseh potrošnikov), storitve v turizmu (50 % vseh potrošnikov), zabavno elektroniko in gospodinjske aparate (49 in 47 % vseh potrošnikov). Za živila oziroma izdelke hitre potrošnje manj izdatkov nameni 26 % vseh potrošnikov.²

Gospodarska kriza je vplivala na nakupne navade potrošnikov tako v Sloveniji, kot tudi na tujih trgih Mercatorjevega delovanja. Po podatkih raziskave Shopper Trends 2009³ se potrošniki na krizo odzivajo tako, da kupujejo enake izdelke, vendar manjše količine, aktivno iščejo promocije, koristijo programe zvestobe in posegajo po trgovskih znamkah. Kriza je prizadela tudi države vzhodne Evrope, saj potrošniki tam v večji meri nakupujejo le osnovne stvari, da najdejo najcenejše izdelke, pa zaidejo v več različnih trgovin.

V drugi polovici leta 2009 se je znižanje potrošnje nekoliko omililo in kljub temu, da so kupci ostali skromni, so v leto 2010 vstopili z več optimizma.

Odziv Mercatorja na spremenjene okoliščine

Mercator se je na razmere odzval s številnimi akcijami in aktivnostmi. Med najbolj odmevnimi je zagotovo akcija **»znižali smo cene 2.800 izdelkom«**, ki se je začela v februarju 2009 in nadaljevala skozi celotno leto. Projekt smo vzpostavili tudi na Hrvaškem.

Kot odziv na racionalno obnašanje potrošnikov smo **širili tudi trgovsko znamko generične linije**, ki smo jo komunicirali v aprilu, in v kateri je že viden pozitiven odziv na akcijo, saj so v določenih blagovnih skupinah generični izdelki najbolj prodajani izdelki.

Kupcem iz bolj ogroženih skupin (upokojenci, delavci) nudimo posebne popuste, **članom Zveze Svobodnih sindikatov Slovenije** Mercator od septembra 2009 dalje ob plačilu s plačilno kartico ugodnosti ZSSS-DH nudi naslednje ugodnosti: 2 % popust na celotno vrednost nakupa v vseh prodajalnah Mercatorja, koriščenje Posebnih Pikinih popustov pod enakimi pogoji kot za imetnike Mercator Pika kartice ter 10 % popust na košarico dvajsetih izdelkov, ki se menja vsake 3 mesece.

² Vir: Društvo za marketing Slovenije in Valicon, april 2009

³ Vir: ACNielsen 2009

Ustvarjanje odnosov s kupci

10 let aktivnosti kartice Mercator Pika

Deset let delovanja kartice Mercator Pika dokazuje ustvarjanje trajnega partnerskega odnosa Mercatorja s svojimi kupci, **ki se tudi v času recesije odraža v povečevanju deleža prometa v maloprodaji**. Kartica Mercator Pika je z možnostjo plačilno-kreditne funkcije preko bonitetnega sistema in aktivnosti Posebnih Pikinih popustov ter mreže pridruženih partnerjev zajela večji del aktivnega prebivalstva v Sloveniji in s tem postala pomembna prednost Mercatorja tako v konkurenčni trgovski branži kot tudi na področju bančnih kartic.

Sistem zvestobe kartice Mercator Pika

Ob koncu leta 2009 imamo **na štirih trgih 1.433.799 imetnikov kartice Mercator Pika**.

Imetniki kartice Mercator Pika	Slovenija	Srbija	Hrvaška	BiH	Skupaj
na dan 31.12.2008	836.851	129.017	213.418	92.551	1.271.837
na dan 31.12.2009	917.499	154.915	243.329	118.056	1.433.799
novi imetniki v letu 2009	80.648	25.898	29.911	25.505	161.962

V Sloveniji je v letu 2009 **delež v skupnih maloprodajnih prihodkih, realiziranih s kartico Mercator Pika, znašal 54,6 %** (v letu 2008 50,8 %), skupaj **na vseh trgih Mercatorjevega delovanja pa 44,1 %** (v letu 2008 40,6 %).

V sodelovanju s partnerji v sistemu kartice Mercator Pika smo za imetnike kartice vsak mesec pripravili akcijo **Posebni Pikini popusti**. Sistemu zvestobe kartice Mercator Pika sta se pridružila dva nova partnerja, **Kaval Group** in **Lipica Turizem**. V okviru praznovanja **10. rojstnega dne** smo organizirali veliko nagradno igro, v kateri so sodelovali vsi imetniki kartice Mercator Pika, ki so se odzvali na zbiranje dovoljenj za neposredno in ciljno trženje.

Prenova sistema zvestobe kartice Mercator Pika

Nov sistem zagotavlja imetnikom kartice vse osnovne prednosti obstoječega sistema, poenostavitev postopkov, racionalizacijo stroškov, višjo raven storitev in nove možnosti za nadgradnjo sistema zvestobe, ki bo zagotavljal izvedbo prilagojene ponudbe ciljnim segmentom.

Maxi klub

Namen Maxi kluba je združevati ljudi, ki radi nakupujejo v umirjenem okolju blagovnice Maxi in jim je pomembna visoka kakovost ponudbe ter strokovna storitev. Ob koncu leta 2009 beležimo 11 tisoč članov Maxi kluba.

M mobil

S storitvijo M mobil je Mercator kot prvi trgovec v Sloveniji v letu 2006 vstopil na trg mobilne telefonije. Člani kluba, imetniki kartice Mercator Pika, sodelujejo v bonus sistemu M mobil.

Klub Uživajmo zdravo

Junija 2009 je minilo tretje leto obstoja kluba Uživajmo zdravo. Namenjen je ljudem vseh starosti, ki jih družijo ideja zdravega načina življenja in si želijo več informacij glede zdrave prehrane, gibanja ter kakovostnega preživljanja prostega časa. Ob koncu leta 2009 je imel klub 61 tisoč članov.

Lumpi klub

V maju 2009 smo ustanovili Lumpi klub, ki nudi koristne nasvete o vzgoji, prehrani, negi, učenju, igri in razvoju otroka. Nasvete pripravljamo skupaj s priznanimi strokovnjaki, osebne izkušnje pa si med seboj izmenjujejo tudi starši. Na spletni strani redno obveščamo o dejavnostih kluba, otroških dogodkih in delavnicah. Za člane pripravljamo tudi ugodne nakupe izdelkov in storitev. Ob koncu leta 2009 je bilo v klub včlanjenih 14 tisoč članov.

M holidays

Pod blagovno znamko M holidays smo v letu 2009 nadaljevali s trženjem turističnih aranžmajev in razvojem lastne mreže turističnih poslovalnic. Tako smo v letu 2009 odprli 11 lastnih turističnih poslovalnic. Ponudbe turističnih aranžmajev predstavljamo v Mercatorjevih akcijskih letakih in na spletnih straneh www.mholidays.si.

Kontaktni center Mercator

V letu 2009 so se slovenskemu pridružili še kontaktni centri v Srbiji, na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini. Na brezplačnih telefonskih številkah so sodelavci Kontaktnega centra dostopni 24 ur na dan, vse dni v letu. Kupcem in imetnikom kartice Mercator Pika posredujemo zelene informacije in odgovarjamo na različna vprašanja. Skupaj smo v celotni regiji (Slovenija, Srbija, Hrvaška ter Bosna in Hercegovina) prejeli več kot 400.000 telefonskih klicev.

Mercator Spletna trgovina

V letu 2009 smo nadaljevali aktivnosti v smeri priprav za celovito nadgradnjo Mercatorjeve spletne ponudbe. Obseg poslovanja v Mercator Spletni trgovini se kljub finančni krizi ni zmanjšal glede na leto 2008.

Mercatorjevo spletišče

Intenzivnost uporabe Mercatorjevih spletnih mest iz leta v leto raste; v letu 2009 smo tako v primerjavi z letom poprej zabeležili skoraj 40-odstotno rast obiskov. Poleg vzpostavitve zaposlitvenega portala, namenjenega iskalcem zaposlitve in obstoječim zaposlenim, smo vzpostavili spletne predstavitve na Mercatorjevih novih trgih, Bolgariji in Albaniji.

Mercator na družabnih omrežjih

V letu 2009 smo postavili strategijo prisotnosti na družabnih omrežjih in vzpostavili profile. Na Facebook-u smo vzpostavili strani Mercator (www.facebook.com/Mercator) in Lumpi (www.facebook.com/Lumpi). Na Twitter-ju smo vzpostavili račun @mercator_sl, na Youtube smo odprli dva kanala, enega za Mercator, drugega za znamko Lumpi. Na LinkedIn-u in Wikipedii imamo predstavitveno stran.

Raziskava Zadovoljstvo kupcev

V Mercatorju vsako leto na vseh trgih delovanja izvajamo raziskavo »Zadovoljstvo kupcev« med kupci prodajaln vseh prodajnih formatov. Cilj raziskave je ugotoviti vrzel med stopnjo zadovoljstva in stopnjo pomembnosti posameznih elementov storitve in ponudbe. Na podlagi teh ugotovitev oblikujemo predloge za izboljšave. Skupna povprečna ocena zadovoljstva na vseh trgih je v letu 2009 znašala **4,2** (na lestvici od 1 do 5) in je v primerjavi z letom 2008 ostala na enakem nivoju.

Percepcija kakovosti in cenovna percepcija

Mercator redno spremlja percepcijo kakovosti in svojih cen med potrošniki. Mercator je zaznan kot najbolj kakovosten in kot trgovec, ki je najbolj vreden zaupanja, kjer kupec dobi največjo kakovost za svoj denar.

Poslovanje na trgih jugovzhodne Evrope

V **Srbiji** se je v letu 2009 povečalo število uporabnikov kartice Mercator Pika, največji delež ima zelena kartica. S ciljem povečanja uporabnikov kartice se izvaja promocija v trgovinah, kupce pa sproti obveščamo o novostih in ugodnostih, ki jih nudi kartica Mercator Pika.

V teku ustvarjanja odnosov s kupci sta bili v **Bolgariji** v letu 2009 izvedeni raziskava o odnosu do trgovskih verig ter raziskava o trenutnem odnosu do Mercatorja v Stari Zagori med trenutnimi in potencialnimi kupci.

V **Bosni in Hercegovini** smo organizirali tekmovanje blagajničark v pridobivanju novih imetnikov kartice Mercator Pika in najuspešnejše tudi nagradili. Izvajali smo različne aktivnosti z namenom pridobivanja novih članov kartice Mercator Pika.

Na **Hrvaškem** smo izvajali različne akcije: Pikin dan, Posebni Pikini popusti, Pikin srečni teden, dvojne in trojne pike, popusti na določene skupine izdelkov in ostale akcije. Tudi na Hrvaškem smo organizirali tekmovanje blagajničark v pridobivanju novih imetnikov kartice Mercator Pika in najuspešnejše nagradili.

Razvoj linij trgovskih in ekskluzivnih znamk

V letu 2009 smo na področju razvoja linij trgovske znamke in ekskluzivnih znamk nadaljevali z uresničevanjem načrtanih ciljev, in sicer:

- ▶ priprava strategij razvoja in nadgradnje linij trgovskih in ekskluzivnih znamk Mercatorja,
- ▶ dvig prepoznavnosti in ugleda vseh linij trgovske znamke,
- ▶ spodbujanje nakupov različnih ciljnih porabnikov z aktivnostmi pospeševanja prodaje in inovativno komunikacijo,
- ▶ rast deleža prodaje v skupni prodaji in povečanje števila izdelkov trgovske znamke,
- ▶ pri razvoju novih izdelkov dajemo poudarek na varnost in kakovost izdelkov vseh linij trgovske znamke (interno testiranje izdelkov in eksterno testiranje na Biotehniški fakulteti in Zavodu za zdravstveno varstvo Kranj),
- ▶ lansiranje prenovljene linije Lumpi,
- ▶ nov koncept razvoja izdelkov kozmetike in izdelkov za osebno nego v okviru ekskluzivne znamke Dvorec Trebnik.

Izdelke trgovskih in ekskluzivnih znamk trgovca razvijamo v sklopu naslednjih linij:

- ▶ **Linija Mercator** vključuje prehrabne izdelke, izdelke za gospodinjstvo ter izdelke tekstilnega in tehničnega programa in nudi najboljše razmerje med ceno in kakovostjo. Ob 10-letnici trgovske znamke Mercator smo pripravili posebna »gratis« pakiranja izdelkov, promocijski letak trgovske znamke in povečali oglaševanje posebne ponudbe v medijih.
- ▶ **Dvorec Trebnik** je nova ekskluzivna linija kakovostnih kozmetičnih izdelkov ter izdelkov za osebno nego obraza in telesa. Izdelki vsebujejo naravne sestavine, izbor vonjev, dišav in ostalih sestavin pa je skladen z zadnjimi trendi na trgu.
- ▶ **Pekarna Grosuplje** vključuje prvovrstne izdelke kruha in pekovskega peciva.
- ▶ **Linija Ambient** vključuje kakovostne izdelke za popestritev doma in vsakdanjo rabo v gospodinjstvu.
- ▶ **Generična linija** vključuje izdelke vsakdanje rabe za cenovno najbolj občutljive kupce. Izdelki generične linije zagotavljajo najnižje cene v Mercatorju. Aprila je bila za generično linijo izpeljana posebna oglaševalska akcija.
- ▶ **Lumpi** vključuje prehrabne, kozmetične in tekstilne izdelke za otroke do 10. leta starosti, igrače, izdelke šolskega in darilnega programa ter galanterije. Izdelki so v aktivni fazi prenove, vsi novi izdelki so pod nadzorom Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj in Pediatrične klinike v Ljubljani.
- ▶ **Premium linija** je novo zasnovana linija, namenjena kupcem z izbranimi okusi. Izdelki so narejeni iz najboljših sestavin, višje kakovosti, z manj umetnih primesi ter v večini primerov slovenskega porekla.
- ▶ **Mizica, pogrni se!** vključuje izdelke za ljudi, ki so v stiski s časom. Omogoča enostavno in hitro pripravo kakovostnega in okusnega obroka hrane, ponudbo pa sestavljajo izdelki za samostojno kombiniranje in kuhanje obrokov, izdelki za takojšnje uživanje in hlajeni obroki, ki jih je potrebno le pogreti ali speči.
- ▶ **Zdravo življenje** vključuje izdelke, s katerimi pripomoremo k izboljšanju prehranjevalnih navad. Izdelki ustrezajo vsaj enemu od kriterijev za zdravo prehrano: veliko prehranskih vlaknin, nizka vsebnost maščob (zlasti nasičenih maščobnih kislin in holesterola), nizka vsebnost sladkorja in soli, zmanjšana energijska vrednost.
- ▶ **Kranjski kolaček** vključuje kakovostne slašičarske izdelke s poudarkom na tradicionalni ročni izdelavi. V letu 2009 smo pristopili k prenovi celostne grafične podobe in pripravili katalog izdelkov.

Prisotnost posameznih linij trgovskih in ekskluzivnih znamk na tujih trgih

	Linija Mercator	Generična linija	Zdravo življenje	Mizica, pogrni se!	Lumpi	Pekarna Grosuplje	Popolna nega	Ambient	Premium	Dvorec Trebnik	SKUPAJ ŠT. LINIJ
Slovenija	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
Srbija	x	x	x	x	x		x	x			7
Hrvaška	x	x	x	x	x		x	x		x	8
BiH	x	x	x	x	x		x	x			7
Črna gora	x	x			x			x			4
Bolgarija	x							x			2

V **Srbiji** smo se v letu 2009 osredotočili na razvoj novih izdelkov Linije Mercator in generične linije, da bi povečali cenovno konkurenčnost. Cilj je povečanje prepoznavnosti izdelkov trgovske znamke med srbskimi potrošniki. Aktivnosti v letu 2009 so bile usmerjene v predstavitev izdelkov trgovske znamke skozi redne mesečne akcije in posebni katalog ter nagrajevanje kupcev s paketi izdelkov trgovske znamke ob otvoritvah in drugih dogodkih.

V **Bolgariji** je prisotna linija Mercator z izdelki prehrabnega in neprehrabnega segmenta, linija Ambient pa združuje izdelke iz skupine neživil. Kupcem smo izdelke trgovske znamke predstavili v posebnem letaku.

Tekom leta 2009 smo v **Bosni in Hercegovini** na področju razvoja linij trgovske znamke delali na doseganju dolgoročnih ciljev: povečanje prepoznavnosti in števila izdelkov trgovske znamke ter povečanje deleža prodaje izdelkov trgovske znamke v skupni prodaji.

Projekti pospeševanja prodaje

Dolgoročni projekti pospeševanja prodaje

- ▶ V celotni regiji smo v letu 2009 izvajali projekta »**Trajno nizka cena**« in »**Nacionalna košarica**«.
- ▶ **Članom Zveze Svobodnih sindikatov Slovenije** nudimo posebne ugodnosti ob plačilu z njihovo plačilno kartico ZSSS-DH.
- ▶ Nadaljevali smo z akcijo »**Kupon TO!**«, v okviru katere kupci, ki v torek kupijo izdelke v vrednosti 50 EUR ali več, prejmejo kupon za 10-odstotni popust pri nakupu naslednji torek. Projekt se izvaja tudi v Srbiji, Črni gori, na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini.
- ▶ V aprilu 2009 smo uvedli **četrtekov popust za upokoence**. Upokojenec ob nakupu 20 EUR ali več prejme kupon za 10-odstotni popust, ki ga lahko izkoristi ob nakupu prihodnji četrtek. Projekt se izvaja v Sloveniji ter Bosni in Hercegovini. V Črni gori smo večkrat izvedli akcijo **Popust za upokoence**. Upokojencem smo podelili 4 kupone v skupni vrednosti 70 EUR in jim omogočali plačevanje na 4 obroke.
- ▶ Izvedli smo tri programe zvestobe: »Dormeo«, »Tefal« ter »Zberi in izberi Zwilling!«. Zvestobo kupcev tokrat nagradujemo s 70-85 % popusta na izdelke jedilnega pribora priznane blagovne znamke Zwilling.
- ▶ V Srbiji, na Hrvaškem ter Bosni in Hercegovini se je v letu 2009 izvajal projekt »**Dormeo**«. Kupci so lahko z zadostnim številom nalepk kupili izdelke Dormeo s 60 % popustom. Na Hrvaškem se je v prvi polovici leta izvajala akcija s skodelicami iz programa »**Tognana set**«.
- ▶ V januarju in februarju 2009 smo v Sloveniji izvajali akcijo **5 na dan**, v kateri so imeli kupci možnost unovčevanja popustov in kuponov za brezplačno sveže sadje in zelenjavo.
- ▶ V okviru posebnih projektov smo v poletnem času izvedli nagradno igro z naslovom »**Z Mercatorjem na svetovno prvenstvo v nogometu**«.
- ▶ V Bosni in Hercegovini smo v okviru posebnih projektov izvedli nagradno igro »**Osvoji Mercedes**«. Podelili smo Mercedes B klase in več manjših nagrad.

- ▶ Na Hrvaškem smo izvedli nagradne igre »**Brezplačno nakupovanje 12 mesecev**« ter nagradno igro »**Super šola**«. Izvajala se je tudi akcija »**Super sreda**«.

Kratkoročni projekti pospeševanja prodaje

Celovito smo prenovili komunikacijo na področju oglaševanja pospeševalno-prodajnih aktivnosti. Glavni akterji oglasov so prodajalci, ki v interakciji s kupci na humoren način prikazujejo vsakodnevne prizore iz prodajaln.

- ▶ V letu 2009 smo nadaljevali z aktivnostjo **Popust na blagovno skupino**, kjer nudimo od petka do ponedeljka vsaj 20-odstotni popust na izbrano blagovno skupino. Akcija se je izvajala v Sloveniji, v Srbiji, na Hrvaškem, v Bolgariji ter v Bosni in Hercegovini.

- ▶ V aprilu in maju smo v hipermarketih izvajali aktivnost **Kupuj in prihrani!**. Kupec je ob nakupu prejel kupon s popustom v višini 5, 10, 25, 50 ali 99 %, ki se mu je obračunal takoj. Akcija se je izvajala v Sloveniji ter Bosni in Hercegovini.

- ▶ V maju smo pričeli z akcijo **Posebna vikend ponudba**, ki se izvaja vsak konec meseca. Ključno pri akciji je, da izpostavimo živilske izdelke, primerne za določen termin, izpostavljena je ugodna cena. Akcija se izvaja v Sloveniji, Bolgariji, na Hrvaškem ter Bosni in Hercegovini.

- ▶ V decembru 2009 in januarju 2010 je kupec ob nakupu nad 30 EUR prejel kupon za 25 % popust pri nakupu celodnevne smučarske vozovnice na smučiščih Vogel, Krvavec, Cerklje in Rogla. Akcija se je izvajala v Sloveniji.

- ▶ V Srbiji se je od maja v vseh megamarketih Roda izvajala akcija »**-10 % v nedeljo**«. V mesecu oktobru, novembru in decembru pa smo izvedli akcijo tudi na oddelku tehnike v trgovinah Roda Cash & Carry ter v supermarketih Roda, ki imajo oddelek tehnike.

- ▶ V decembru smo izvedli akcijo »**Novoletni kupon**«, v okviru katere so potrošniki za nakup, večji od 3.000 srbskih dinarjev, dobili kupon za 10 % popusta v naslednjem letu. V istem času smo izvedli tudi nagradno igro »**1001 zimska čarovnija**«. Glavne nagrade so bile 10 potovanj za dve osebi v Benetke in 3 avtomobili Hyundai.

- ▶ V Bolgariji smo takoj po odprtju začeli z izvajanjem akcije »**Vikend v hipermarketu**«. V novembru smo začeli tudi z **lojalnostnim programom** za »Magnifico očala«. Za zbrane nalepke je kupec prejel set dvojnih očal. Konec leta smo začeli s projektom »**Novoletna promocija**«, v okviru katerega so vrtci izvedli lutkovno predstavo ter okrasili 23 drevesc z igračami po svoji izbiri. Začeli smo s projektom »**Vesele urice**«.

- ▶ V Bosni in Hercegovini smo v avgustu začeli s projektom zvestobe »**Lock & Lock**«, s katerim nagradujemo kupce, ki v petek opravijo nakup nad 50 konvertibilnih mark. V decembru smo izvedli akcijo »**Kupon sreda**«, s katerim so kupci dobili popust na izbrane izdelke.

Ostale aktivnosti

- ▶ **Program tehnike:** V letu 2009 smo preko pospeševalno prodajnih akcij povečevali prepoznavnost programa Tehnike med kupci na področju ponudbe tehnološko sodobnih in atraktivnih proizvodov po konkurenčnih cenah v Sloveniji in na tujih trgih.

- ▶ **Program tekstila in lepote:** Z namenom pospeševanja prodaje določenih sezonskih izdelkov smo v Sloveniji izvedli več različnih aktivnosti. V največjih prodajalnah smo ponudili storitev modnega svetovanja, redne akcije in dneve ličenj. Izvedli smo aktivnosti vezanih nakupov. **V Srbiji** smo izvajali akcije »vesele urice«, »kupiš 3, plačaš 2« in popust na blagovno skupino. Koristnikom kartice Mercator Pika smo poslali kupon v vrednosti 20 % popusta na naslednji nakup. **V Bosni in Hercegovini** smo v okviru parfumerije Beautique izvedli redne akcije in posebne popuste na izbrane izdelke ter popuste za imetnike kartice Mercator Pika. Izvajali smo tudi akcijo zbiranja nalepk. **Na Hrvaškem** so se v okviru programa tekstila in lepote izvajale redne akcije popustov na posamezno skupino izdelkov in oglaševanje katalogov v revijah.
- ▶ **Intersport:** Tekom leta smo v Sloveniji izvajali redne in dodatne akcije z namenom pospeševanja prodaje sezonsko aktualnih kategorij. Izdali smo 6 programskih vodnikov in 4 programske kataloge. Izpeljali smo dve mednarodni kampanji Run Free Now za kategorijo tek in kot pokrovitelji sodelovali na izbranih dogodkih za športnike rekreativce. **Na tujih trgih** smo izvajali predvsem akcije pospeševanja prodaje: »3:2 za kupce«, popust na blagovno skupino in vezan nakup. Razvijali in aktualizirali smo tudi predstavitev na portalu www.intersport.si ter v Srbiji postavili spletno stran www.intersport.rs.

PRODAJNI FORMATI

Značilnost Mercatorjeve trgovske dejavnosti je razvejanost maloprodajne mreže z različnimi prodajnimi formati tako v okviru market programa kot v specializiranih prodajalnah tehničnega programa, programa tekstila in lepote ter športnega programa (Intersport).

Zaradi negotovih razmer na trgu, spremenjenih nakupnih navad kupcev in tržnih trendov smo pripravili programske preureditve vseh Mercatorjevih hipermarketov v Sloveniji in na tujih trgih. Gre za aktivnosti, ki se nanašajo na:

- ▶ prerazporeditev prodajnega prostora med prodajnimi programi in blagovnimi skupinami,
- ▶ povečanje prodajnega prostora za akcijsko blago (oblikovani akcijski otoki v okviru vseh prodajnih programov ter določitev zaključkov gondol, ki so ciljno namenjeni akcijski ponudbi),
- ▶ povečanje prodajnega prostora namenjenega sezonski ponudbi – oblikovanje sezonskih otokov, kjer bo mogoče izpostaviti atraktivne sezonske izdelke,
- ▶ udarnejše in učinkovitejše označevanje akcijske ponudbe v okviru rednega in akcijskega prodajnega prostora.

Mercator centri in nakupovalni centri

Mercator centri so nakupovalna središča s široko ponudbo vseh Mercatorjevih programov, s ponudbo drugih atraktivnih najemnikov ter ponudbo komplementarnih storitev, s čimer kupcem ponujamo celovitost na enem mestu. Nahajajo se v večjih mestnih središčih.

Roda centri so format modernih nakupovalnih centrov, ki združuje ugodnost nakupov v megamarketih oziroma supermarketih Roda in ponudbo mnogih drugih atraktivnih najemnikov ter tudi nekaterih Mercatorjevih specializiranih programov.

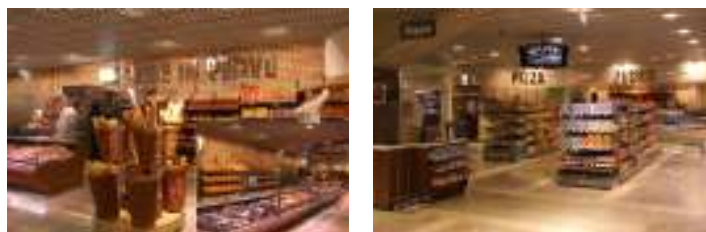
Formati market prodajaln

Hipermarketi Mercator se nahajajo v sklopu nakupovalnih centrov, kjer ljudje ne le opravljajo večje tedenske nakupe, ampak se tudi družijo in tako preživljajo svoj prosti čas.

Supermarketi in sosedske prodajalne Mercator se nahajajo v večjih stanovanjskih in poslovnih naseljih in so namenjeni opravljanju dnevnih nakupov.

Prodajalne udobja Mercator se nahajajo v ožjih mestnih in poslovnih središčih večjih mest. Njihov programski splet je prilagojen potrebam sodobnega mestnega kupca, ki se vsakodnevno sooča s pomanjkanjem časa. Poudarek v ponudbi je na svežem programu ter široki ponudbi že pripravljene hrane.

Spletna prodajalna Mercator omogoča prihranek časa ter udobno nakupovanje iz domačega naslonjača.

Cash & Carry Mercator je klasični Cash & Carry, saj v njem poteka le prodaja pravnim osebam oziroma veleprodaja. Temu sta prilagojena tudi asortiment in prodajni prostor (večja, komercialna pakiranja izdelkov, večje količine, enote in embalaže izdelkov, funkcionalnost prodajne opreme, komisioniranje in dostava naročenega blaga na daljavo...). Te prodajalne so locirane izven mestnih središč oziroma na obrobju večjih mest, zanje pa je izjemno pomembna odlična prometna dostopnost.

Diskontne prodajalne pod znamko **Hura!** nudijo kupcem racionalno nakupovanje osnovnih izdelkov vsakdanje rabe v gospodinjstvih. Ponudba temelji na najboljšem razmerju med kakovostjo in ceno, pri čemer zagotavljamo najbolj konkurenčne cene na trgu.

Megamarketi Roda so prodajalne velikih prodajnih površin in so namenjeni opravljanju cenovno ugodnih, večjih, tedenskih in mesečnih nakupov. Nahajajo se v sklopu Roda centrov, kjer ponudba raznovrstnih najemnikov in komplementarnih storitev omogoča tudi druženje in preživljanje prostega časa.

Supermarketi in marketi Roda se nahajajo v večjih stanovanjskih in poslovnih naseljih in so prvenstveno namenjeni opravljanju dnevnih nakupov.

Roda Cash & Carry je format Cash & Carry odprtega tipa, namenjen tako pravnim, kot tudi fizičnim osebam. Temu sta na ustrezen način prilagojena tudi asortiment in prodajni prostor. Prodajalne Cash & Carry odprtega tipa so locirane izven mestnih središč oziroma na obrobju večjih mest, izjemno pomembna je odlična prometna dostopnost in velik pretok ljudi.

Formati specializiranih prodajaln

Formate specializiranih prodajaln razvijamo za namene dopolnilne dejavnosti naši osnovni dejavnosti trgovine na drobno z izdelki vsakdanje rabe v gospodinjstvu.

Tehnični program zajema gradbene centre, samostojne kombinirane tehnične prodajalne in prodajalne za dom.

Program tekstila in lepote zajema naslednje formate tekstilnih prodajaln, glede na velikost, širino ter nivo ponudbe: Avenijo mode, Modiano in Outlet prodajalne. Ponudbo lepotnega programa pa predstavljamo v okviru blagovne znamke Beautique (drogerije in parfumerije).

Skupina Mercator je nosilec licence za **Intersport**, največje globalne verige s športnimi izdelki, in sicer na slovenskem, hrvaškem, bosanskem, srbskem, črnogorskem in albanskem trgu. Prodajalne Intersport so kupcem na voljo tako v sklopu Mercator centrov kot tudi samostojno, t.i. City shop trgovine, ki se nahajajo v središčih največjih mest. V turističnih središčih pa razvijamo t.i. Ski & Resort trgovine.

Sestava maloprodajnih enot

Pregled sestave maloprodajnih enot Skupine Mercator po tipih prodajaln, posameznih programih in po posameznih trgih na dan 31. decembra 2009

DRŽAVA	SLOVENIJA	SRBIJA	HRVAŠKA	BOSNA IN HERCEGOVINA	ČRNA GORA	ALBANIJA	BOLGARIJA	SKUPINA MERCATOR		
DEJAVNOST	Število enot	Število enot	Število enot	Število enot	Število enot	Število enot	Število enot	Število enot	Bruto površina	Prodajna površina
Hipermarketi	20	12	14	6	1	1	1	55	264.048	174.834
Supermarketi	130	24	29	12	4	-	-	199	226.101	145.847
Superete	279	25	42	2	4	-	-	352	149.325	84.176
Samopostrežne prodajalne	67	3	15	2	1	-	-	88	14.146	7.611
Cash & Carry	12	2	-	-	-	-	-	14	35.055	22.991
Hura! Diskonti	16	-	-	-	-	-	-	16	13.134	9.209
Skupaj market program	524	66	100	22	10	1	1	724	701.810	444.668
Program tehnike	96	7	14	-	-	-	-	117	158.283	90.794
Tehnični program	64	3	14	-	-	-	-	81	121.997	63.681
Pohištveni program	32	4	-	-	-	-	-	36	36.286	27.113
Program tekstila in lepote	97	19	30	13	-	-	-	159	69.142	57.877
Tekstilni program	80	10	30	9	-	-	-	129	65.601	55.004
Drogerije	17	9	-	4	-	-	-	30	3.541	2.873
Intersport	30	10	24	8	1	1	-	74	44.125	34.090
Gostinstvo	19	6	-	12	-	-	-	37	12.832	7.580
Drugo	11	-	-	-	-	-	-	11	197	189
SKUPAJ specializirani programi	253	42	68	33	1	1	-	398	284.579	190.530
SKUPAJ	777	108	168	55	11	2	1	1.122	986.389	635.198
Franšizne prodajalne	225	-	76	-	-	-	-	301	53.928	34.938
SKUPAJ s franšiznimi prodajalnami	1.002	108	244	55	11	2	1	1.423	1.040.317	670.136

Razvoj novih tehnologij in storitev

V letu 2009 smo nadaljevali z uvajanjem novih tehnologij v naše prodajalne. V tem letu so pričele delovati samopostrežne blagajne dodatno v petih hrvaških hipermarketih ter v hipermarketu Škofja Loka. Tik tak blagajne tako delujejo že v 29 Mercatorjevih hipermarketih in 2 supermarketih, skupaj pa v Sloveniji in na Hrvaškem deluje 140 samopostrežnih blagajn, na katerih kupci v povprečju opravijo skoraj 30 % nakupov.

Nadaljevanje standardizacije prodajnih formatov

V okviru projekta standardizacije je bilo v letu 2009 na novo oblikovanih ter s strani projektne sveta za standardizacijo prodajnih formatov potrjenih 49 novih standardov s področja formatov tehnike, Intersporta in market formatov.

ODNOSI Z DOBAVITELJI IN LOGISTIKA

Nabava trgovskega blaga in odnosi z dobavitelji

V letu 2009 je bilo v ospredju še vedno iskanje novih, ugodnejših nabavnih virov in prilagajanje ponudbe različnim segmentom kupcev. Aktualne tržne razmere so še poglobile skrbno izbiro tržno zanimivih in kakovostnih izdelkov po najkonkurenčnejših cenah. Širili smo ponudbo izdelkov vseh linij trgovske znamke, za katero smo s pomočjo iskanja preko tenderjev pridobili najugodnejše ponudbe in s tem realizirali ustrezne nižje nabavne cene.

Posebna skrb je bila namenjena izbiri izdelkov v kratkoročnih prodajno pospeševalnih projektih, kjer smo konec leta zaradi že omenjenih aktualnih tržnih razmer skupaj z dobavitelji oblikovali kakovostno ponudbo izdelkov dnevne potrošnje z dodano vrednostjo. V trajnejših prodajno pospeševalnih projektih, kot so trajno nizke cene, pa smo posebno skrb

namenili ustrezni izbiri izdelkov in zagotovili, da so bili najbolj prodajani izdelki iz posameznih blagovnih skupin dostopni Mercatorjevim potrošnikom po čim ugodnejših cenah. Še naprej smo delali na zmanjševanju neizdobav, zmanjševanju zalog in optimiziranju poslovanja.

Ob vstopu na trg Albanije in Bolgarije smo z dobavitelji dogovorili tržno zanimive prodajne sortimente in z njimi sklenili kupoprodajne pogodbe.

Poslovanje z dobavitelji je potekalo v skladu z zavezami, ki so bile sprejete s strani Urada za varstvo konkurence, v skladu s Kodeksom urejanja odnosov z dobavitelji trgovskega blaga, Delovnim navodilom o poslovnem komuniciranju in Delovnim navodilom o uveljavljanju sprememb cen, ki smo jih sprejeli kot ukrepe dobre prakse za zagotavljanje skladnosti delovanja družbe oziroma komercialnega poslovanja z notranjimi in zunanjimi predpisi s področja varstva konkurence.

Logistika

Na področju logistike smo v letu 2009 učinkovito in uspešno zagotavljali dogovorjeni nivo logističnih storitev za odjemalce. V okviru izvajanja strateških programov za povečevanje konkurenčnosti smo nadaljevali z izvajanjem projekta optimizacije logistične infrastrukture, pri čemer so obdobje zaznamovale naslednje aktivnosti:

V Sloveniji:

- ▶ Zaključili smo prvi del uvedbe procesov brezpapirnega poslovanja in nadaljevali s prenovo procesov distribucije sadja in zelenjave.
- ▶ V letu 2009 je bil zaradi gospodarske krize zmanjšan obseg investicij, posledično so bile aktivnosti, povezane z izgradnjo centralnega logističnega centra v Želodniku, začasno zamrznjene.

Na tujih trgih:

- ▶ Na Hrvaškem smo skladno s pogodbo o najemu distribucijskega centra Velika Nedelja pripravili tehnološka zasnova novega distribucijskega centra.
- ▶ V Bosni in Hercegovini je bila predvsem zaradi ekonomskih razlogov izvedena preselitev logističnih kapacitet iz lokacije Rajlovac na lokacijo Kakanj.

ORGANIZACIJA IN KAKOVOST POSLOVANJA

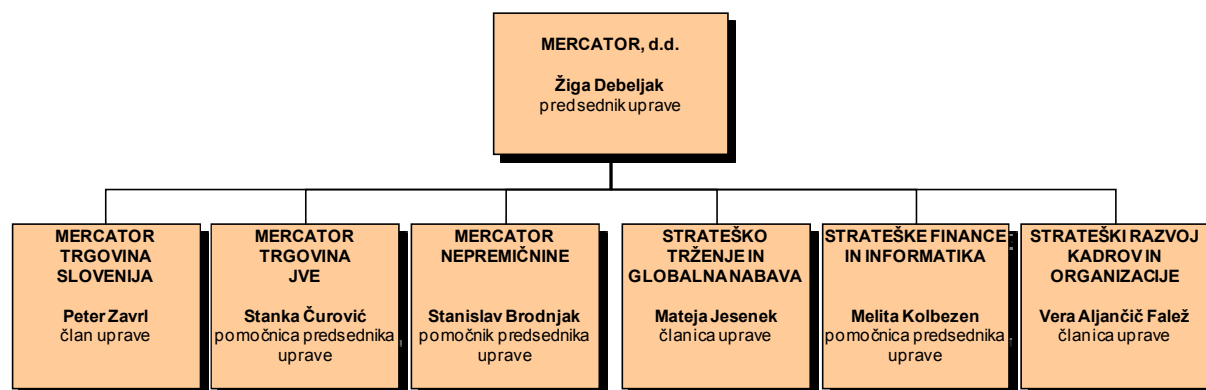
V letu 2009 je bil v Skupini Mercator izveden niz organizacijskih sprememb, uspešno smo prestali zunanje presoje mednarodnih standardov kakovosti in pridobili nove certifikate. Izvajali smo aktivnosti interne kontrole in nadaljevali z izvajanjem aktivnosti v okviru strateškega projekta splošne optimizacije poslovanja Skupine Mercator.

Organizacijski management

Izvedene so bile organizacijske spremembe, nastale zaradi prenosa dejavnosti in kasnejše pripojitve maloprodaje in veleprodaje družbe M - Rodić, d.o.o., na Mercator - S, d.o.o. Izvedeni sta bili reorganizaciji družb Mercator - S, d.o.o., in Mercator - H, d.o.o. Del dejavnosti družbe Mercator - BH, d.o.o., je bil prenesen na novo družbo M - BL, d.o.o., Banja Luka. Izvedena je bila mikro-organizacija za Mercator - B, e.o.o.d., in vzpostavljeni novi trgovski družbi Mercator - A, sh.p.k., Albanija ter Mercator - K, d.o.o., Kosovo. V družbi

Mercator, d.d., so bile odprte prve poslovalnice M holidays. Izvedene so bile pripojitve netrgovskih družb Pekarna Grosuplje, d.d., Evolution, d.d., Interior, d.o.o., in Belpana, d.o.o., Hrvaška. Revidiran je bil katalog delovnih mest in ažurno vzdrževana elektronska zbirka predpisov – Mercator standardi.

Uprava Mercator, d.d., je na svoji seji dne 28.9.2009 sprejela novo makro-organizacijsko strukturo z veljavnostjo od 1.1.2010 dalje. Glavni razlogi za reorganizacijo so večja lokalna odzivnost na vseh trgih in boljša prilagojenost potrebam potrošnikov, izboljšanje učinkovitosti poslovanja, prilagoditev organizacije kompleksnosti mednarodnega poslovanja in priprava na možnost monetizacije trgovskih nepremičnin za pospešitev razvojnega ciklusa.

Standardi kakovosti

V družbi Mercator, d.d., smo v letu 2009 pridobili dva nova certifikata: ISO 14001 za sistem ravnanja z okoljem ter ISO 22000 za sistem zagotavljanja varnosti živil, v Mercator - S, d.o.o., pa certifikat ISO 9001 za sistem vodenja kakovosti in certifikat HACCP za zagotavljanje varnosti živil.

Izvedene so bile vse načrtovane zunanje in notranje presoje sistema vodenja kakovosti ISO 9001 v družbah Mercator, d.d., Mercator - H, d.o.o., Mercator - BH, d.o.o. in QWeb v Mercator, d.d. Zunanja presoja v Mercator, d.d., se je v letu 2009 izvajala kot integrirana presoja in je bila najobsežnejša doslej.

Carinska uprava, ki je v Republiki Sloveniji pooblaščen za izvedbo certificiranja po kriterijih za pridobitev statusa AEO, je družbi Mercator, d.d., podelila »Status pooblaščenega gospodarskega subjekta«. Status AEO pomeni, da je Mercator v vsej Evropski skupnosti spoznan kot varen in zanesljiv partner v mednarodni trgovini, zlasti glede carinskih operacij in je upravičen do ugodnosti po vsej Skupnosti.

V Mercator, d.d., je bila uvedena elektronska aplikacija za brezpapirno obvladovanje neskladnosti, priporočil in pohval. Potekal je nadaljnji razvoj te aplikacije za optimizacijo in širitev njene uporabe. Razvita je bila aplikacija za vodenje elektronskega registra pogodb in prenovljena aplikacija za elektronsko vodenje kolegijev.

Interne kontrole v poslovalnicah

Spremljali smo zakonodajne spremembe na področju procesa pretoka blaga in storitev v trgovinski dejavnosti, obveščali uporabnike o zahtevah ter jim svetovali in uvajali te spremembe v interne standarde. Izvedli smo 594 rednih in 59 izrednih internih kontrol v poslovalnicah in spremljali ugotovitve inšpekcijskih pregledov ter vršili usposabljanja.

Na področju varne hrane smo izvajali korektivne ukrepe po ugotovitvah prvega dela zunanje certifikacijske presoje, ki smo ga v mesecu novembru uspešno zaključili s pridobitvijo certifikata ISO 22000 - Sistem zagotavljanja varnosti živil. Izdelali oziroma prenovili smo osem HACCP študij. Vzpostavljen je bil krizni štab, ki je odgovoren za odpoklic proizvoda v času obratovanja trgovin izven rednega delovnega časa režijskih delavcev. Spremljali smo umike/odpoklice blaga in jih analizirali glede na vzrok, sektor in iniciatorja umika/odpoklica.

Izvajali smo aktivnosti za prevzem nove funkcije koordinacije in poročanja na področju monitoringa, ki vključujejo izvedbo in poročanje monitoringa izdelkov trgovske znamke, lastne proizvodnje v mesnicah, vzorčenja na odprtih oddelkih (kulinarični otoki) v maloprodaji in rezultatov državnega monitoringa.

Izdelali smo priročnike za trenerje vseh kompetenčnih centrov za blagajniško poslovanje in priročnike Obvezujoče zakonodaje. Sodelujemo kot člani vseh kompetenčnih centrov. Izvedena so bila usposabljanja za izvajanje notranjega nadzora po načelih HACCP sistema, zakonodajnih zahtev, Mercatorjeve šole za poslovodje in za trenerje. Na področju funkcionalnega usposabljanja so bila izvedena vsa planirana usposabljanja za ciljne skupine, skupaj smo izvedli 324 andragoških ur.

Strateški projekt splošne optimizacije poslovanja

V okviru projekta splošne optimizacije poslovanja Skupine Mercator smo nadaljevali z izvajanjem ukrepov za povečanje učinkovitosti in znižanja stroškov poslovanja. Razvili smo model učinkovitega vodenja maloprodajnih enot in območij ter pripravili implementacijo pilotnega projekta za Slovenijo. V Sloveniji, Srbiji in na Hrvaškem smo izvajali stalne aktivnosti izločanja marginalnih artiklov in čiščenja nekurantnih zalog v prodajalnah. Za doseganje ciljev pri upravljanju zalog v prodajalnah smo zaposlene dodatno usposabljali in individualno delali v izbranih prodajalnah v Sloveniji in na Hrvaškem. Skladno s planom smo znižali dneve vezave zalog v skladiščih v Sloveniji, kot tudi stroške nabave netrgovskega blaga v Skupini Mercator. Na področju nabave in vzdrževanja investicijske opreme smo za Skupino Mercator pripravili predloge za sklepanje letnih pogodb, določili nabor skupnih dobaviteljev za vse trge, ter začeli s pogajanjem. Na področju optimiranja logističnega poslovanja v Sloveniji smo zagotovili pogoje za uvedbo systemske rešitve celovitega optimiranja frekvenc dostav blaga, ki vključuje vse Mercatorjeve prodajalne in veleprodajne kupce.

INFORMATIKA IN TELEKOMUNIKACIJE

Skladno s **strateškim projektom prenove informacijskega sistema** smo v letu 2009 izvajali naslednje aktivnosti:

► v okviru projekta **prenove informacijskega sistema podpornih funkcij** smo zaključili razširitev uporabe osnovnih SAP modulov v družbah Mercator - H, d.o.o., Mercator - BH, d.o.o., M - BL, d.o.o., in Mercator - B, e.o.o.d. Razširitev uporabe smo nadaljevali z uvajanjem osnovnih SAP modulov v družbi Mercator - S, d.o.o., le-te je družba z dnem 1.1.2010 začela uporabljati. Za družbo Mercator, d.d., smo vzpostavili tudi SAP modul HCM (sistem, ki omogoča zajemanje in obdelovanje organizacijskih, kadrovskih, časovnih in plačnih podatkov na enem mestu) in SAP modul PY (sistem, ki omogoča izvedbo celotnega procesa obračuna plač zaposlenih ter poročanje o izplačilih dohodkov zaposlenih javnim institucijam).

► v okviru projekta **prenove informacijskega sistema blagovnega poslovanja** oziroma uvedbo programske rešitve G.O.L.D. za upravljanje poslovanja v maloprodaji, logistiki in veleprodaji, smo:

- razširili uporabo modula G.O.L.D. CENTRAL, ki je namenjen urejanju in vzdrževanju matičnih podatkov, upravljanju nabavnih postopkov in upravljanju promocij;
- izvedli priklop 200 trgovin market formata v Sloveniji na modul G.O.L.D. SHOP (zaledno poslovanje v trgovini) z integracijo trgovskega POS sistema;
- zagotovili podporo blagovnemu poslovanju v družbi Mercator - B, e.o.o.d.

Aktivnosti smo izvajali tudi na naslednjih področjih:

► nadaljevali smo z nadgradnjo **sistema zvestobe Mercator Pika**;

► v okviru **podpore projektom splošne optimizacije poslovanja Skupine Mercator** smo uvedli prevzem blaga v skladišču sadje zelenjava, nadaljevali z nadgradnjo in širitvijo sistema za izdelavo naročil s pomočjo razdelilnikov, sistema za avtomatsko naročanje in sistema za poročanje;

► v okviru **podpore vodenju in odločanju** smo nadaljevali z aktivnostmi v okviru programa za upravljanje z blagovnimi skupinami, projekta upravljanja odnosov s kupci in projekta Integralno podatkovno skladišče blagovnega poslovanja (vključitev podatkov iz novih trgov in vključitev enot, ki so prešle na programsko rešitev G.O.L.D.);

► v okviru **podpore maloprodaji, proizvodnji in gostinstvu** smo nadaljevali z vsebinsko nadgradnjo POS trgovskih sistemov, poenotenjem informacijske podpore ter širitvijo samopostrežnih blagajn v Sloveniji in na Hrvaškem. Hkrati smo vzpostavili informacijsko podporo za turistično dejavnost;

► v okviru **področja infrastrukture, telekomunikacij in varnosti** smo skrbeli za delovanje in nadgradnjo infrastrukturnega okolja (SAP, G.O.L.D in ostali sistemi), vzpostavili infrastrukturno okolje za M Holidays, zaključili uvedbo prenovljenega sporočilnega sistema, nadaljevali z uvedbo sistema za obvladovanje tveganj na področju SAP avtorizacij (varnost) ter nadaljevali s prenovo komunikacijskega omrežja;

► v okviru **področja podpore informacijski produkciji** smo izvedli vzpostavitev Centra za pomoč uporabnikom v času izvajanja poslovnih procesov za celotno regijo.

Na tujih trgih smo nadaljevali s poenotenjem infrastrukture in informacijske podpore za maloprodajo in veleprodajo v skladu s standardi podpore družbam Skupine Mercator. Izvedli smo vzpostavitev informacijske podpore za družbe M - BL, d.o.o., Mercator - B, e.o.o.d., in Mercator - A, sh.p.k.

FINANČNO UPRAVLJANJE

Finančni prihodki in odhodki

Ugodna sestava dolžniških virov financiranja in padec referenčnih obrestnih mer sta pozitivno vplivala na neto finančni izid Skupine Mercator.

v 000 EUR	Skupina Mercator		Indeks	Poslovni sistem Mercator, d.d.		Indeks
	2008	2009	2009/2008	2008	2009	2009/2008
Finančni prihodki iz obresti	9.181	7.811	85,1	7.550	5.944	78,7
Finančni odhodki iz obresti	-58.127	-46.554	80,1	-50.173	-44.600	88,9
Neto finančni odhodki iz obresti	-48.946	-38.743	79,2	-42.622	-38.656	90,7
Finančni prihodki iz tečajnih razlik	2.555	100	3,9	1.020	28	2,8
Finančni odhodki iz tečajnih razlik	-5.520	-4.224	76,5	0	0	-
Neto finančni odhodki iz tečajnih razlik	-2.965	-4.124	139,1	1.020	28	2,7
Drugi finančni prihodki	8.367	2.334	27,9	7.840	2.169	27,7
Drugi finančni odhodki	-6.790	-6.113	90,0	-2.370	-362	15,3
Neto drugi finančni odhodki	1.577	-3.779	-	5.470	1.807	33,0
Finančni izid	-50.334	-46.646	92,7	-36.132	-36.821	101,9

Finančni prihodki iz obresti Skupine Mercator znašajo v letu 2009 7.811 tisoč EUR, kar je 14,9 % manj kot v letu 2008. Od tega se 5.381 tisoč EUR nanaša na obrestne prihodke, povezane z aktivnostmi upravljanja z likvidnimi rezervami oziroma kratkoročnimi finančnimi naložbami. Preostalih 2.430 tisoč EUR pa se nanaša na zamudne obresti iz naslova veleprodajnih kupcev.

Finančni odhodki iz obresti Skupine Mercator znašajo v letu 2009 46.554 tisoč EUR in se nanašajo predvsem na odhodke od rednih obresti posojil poslovnih bank in finančnega najema. Glede na leto 2008 so upadli za 19,9 %, kar je predvsem posledica nižjih referenčnih obrestnih mer in ugodnejše sestave dolžniških virov financiranja.

Na finančne odhodke so pomembno vplivale tečajne razlike v Srbiji, kjer se je povprečni tečaj srbskega dinarja v letu 2009 glede na leto 2008 zvišal za 15,6 %. Zaradi tega je Skupina zabeležila 4,2 mio EUR finančnih odhodkov iz tečajnih razlik.

Drugi neto finančni odhodki Skupine Mercator v letu 2009 znašajo 3.779 tisoč EUR, kar je za 5.356 tisoč EUR več kot v letu 2008. Drugi finančni odhodki v višini 6,1 mio EUR se nanašajo predvsem na oblikovane popravke terjatev skladno s sprejetimi računovodskimi usmeritvami, od tega se 5,5 mio EUR nanaša na popravke poslovnih sredstev (terjatve za kartico Pika, terjatve do najemnikov, terjatve do veleprodajnih kupcev), 0,2 mio EUR na zmanjšanje poštene vrednosti finančnih naložb ter 0,4 mio EUR na preostale druge finančne odhodke.

Obveznosti iz financiranja

Obveznosti iz financiranja Skupine Mercator na dan 31.12.2009 znašajo 1.051 mio EUR in so se v letu 2009 glede na stanje konec leta 2008 povečale za 1,5 %.

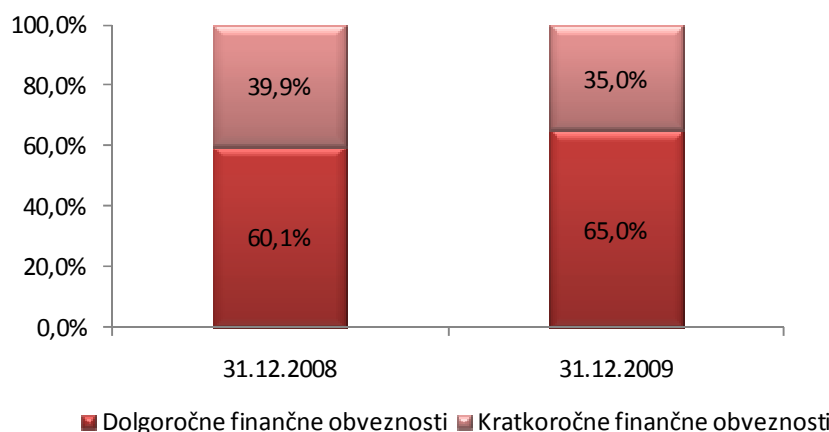
Kapitalska sestava

Skupina Mercator je konec leta 2009 dosegla kapitalsko sestavo z razmerjem 1:1,25 (konec leta 2008 je bilo razmerje 1:1,22) med lastniškim kapitalom, ki obsega računovodsko izkazani lastniški kapital in dolgoročne rezervacije, ter dolžniškim kapitalom, ki obsega dolgoročne in kratkoročne obveznosti iz financiranja ter dolgoročne obveznosti iz finančnega najema.

Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev

Na dan 31.12.2009 je dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri v Skupini Mercator znašala 81,6 %. Ta kazalnik se je glede na konec leta 2008 izboljšal za 0,3 odstotne točke, kar je posledica povečanja dolgoročnih virov financiranja v strukturi virov.

Razmerje med kratkoročnimi in dolgoročnimi finančnimi obveznostmi

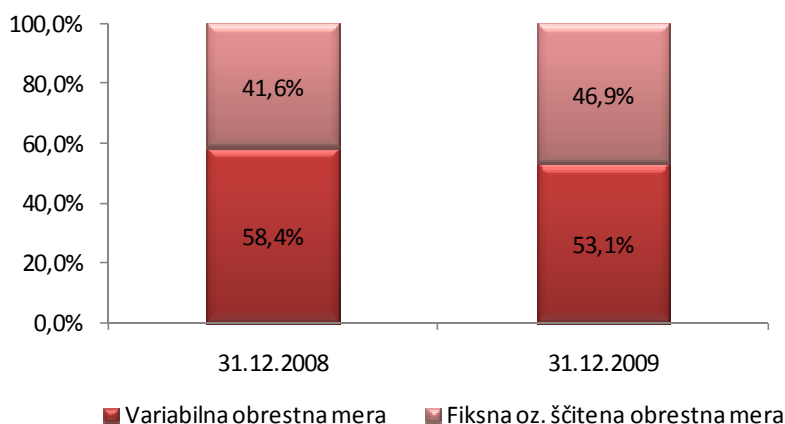

Ne glede na to, da so banke v letu 2009 večinoma sklepale kratkoročna posojila, smo v Mercatorju uspeli izboljšati ročnostno strukturo finančnih obveznosti, kar kaže na finančno stabilnost Mercatorjevega poslovanja in dobre odnose s finančnimi partnerji. Delež dolgoročnih finančnih obveznosti se je v primerjavi z letom 2008 povečal za 4,9 odstotne točke.

Pridobivanje virov financiranja

- ▶ V letu 2009 smo v Mercatorju sklepali tako kratkoročna bilateralna posojila kot tudi dolgoročna bilateralna posojila ter pogodbe za dolgoročne finančne najeme.
- ▶ V letu 2009 je bil opazen pritisk na povečevanje obrestnih marž, kar je predvsem posledica zmanjšanja likvidnosti poslovnih bank in povečanja nezaupanja na medbančnem trgu.
- ▶ Kot vse bolj pomembno obliko financiranja naložb smo zlasti v tujini nadaljevali z uporabo dolgoročnega poslovnega najema trgovskih objektov, ki jih za Mercator gradijo lokalni nepremičninski partnerji.

Razmerje med variabilnimi in fiksnimi oziroma ščitenimi finančnimi obveznostmi Skupine Mercator

V Mercatorju uporabljamo izvedene finančne instrumente za ščitenje pred naraščajočimi obrestnimi merami. Znesek posojil, ščiten pred spremembami variabilnih obrestnih mer je na

dan 31.12.2009 znašal 350 mio EUR, pri čemer je imel Mercator sklenjenih za 150 mio EUR pogodb o obrestnih zamenjavah in za 200 mio EUR obrestnih kapic.

Razpoložljivi likvidnostni viri na dan 31.12.2009

Na dan 31.12.2009 so imele družbe Skupine Mercator na razpolago naslednje likvidnostne vire pri poslovnih bankah:

v tisoč EUR	31.12.2009
Denar in denarni ustrezniki na računih	16.844
Depoziti dani bankam	12.983
Nečrpana odobrena revolving posojila pri bankah	81.279
Skupaj	111.106

MERCATORJEVA DELNICA IN LASTNIŠKA STRUKTURA

Mercatorjeva delnica

Osnovni kapital družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., je na dan 31. decembra 2009 razdeljen na 3.765.361 delnic. Nominalna vrednost posamezne delnice znaša 41,73 EUR.

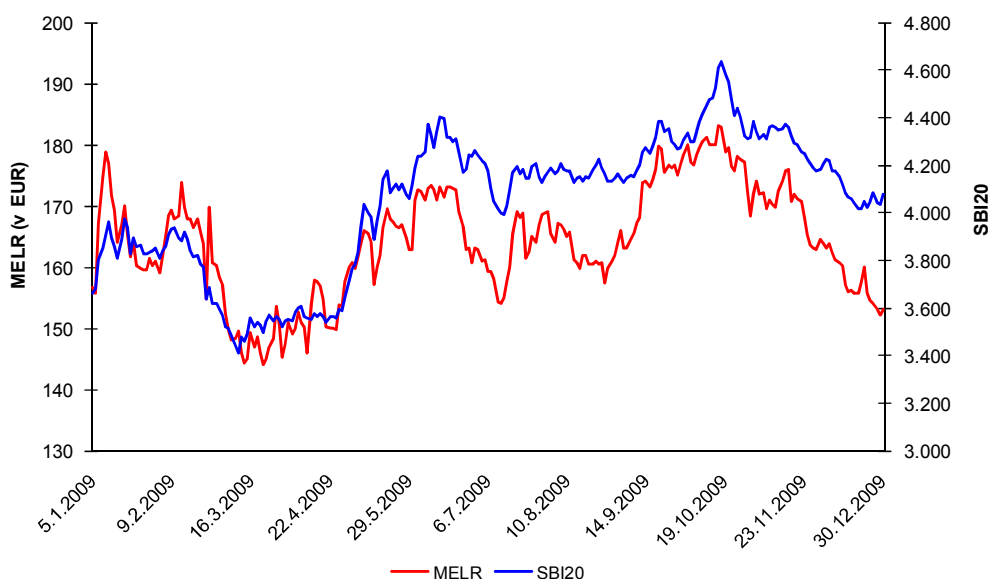
Delnice družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., so uvrščene v **Borzno kotacijo – prva kotacija Ljubljanske borze, d.d.**, pod oznako **MELR**.

Mercatorjeva delnica je bila v letu 2009 na drugem mestu najprometnejših delnic na ljubljanski borzi s 23,57 % prometa delnic borze.

Skladno z določbami Zakona o trgu vrednostnih papirjev in Pravili Ljubljanske borze vrednostnih papirjev, d.d., je družba **redno obveščala javnost o rezultatih poslovanja in drugih pomembnih dogodkih**.

Uprava družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., je na seji dne 21.9.2009 sprejela sklep, da se z namenom pravočasne zagotovitve dodatnih finančnih virov v primeru morebitne izvedbe strateških povezav na področju trgovske, nepremičninske ali druge dejavnosti začnejo postopki predpriprave **na izdajo do 20 odstotkov novega osnovnega kapitala družbe** iz odobrenega kapitala.

Gibanje enotnega tečaja delnice MELR v letu 2009 v primerjavi z gibanjem indeksa SBI20

Najpomembnejši podatki za delničarje

	31.12.2009	31.12.2008	Indeks 2009/2008
Število delnic vpisanih v sodni register	3.765.361	3.765.361	100,0
Število lastnih delnic	42.192	42.381	99,6
Tržna kapitalizacija na dan 31.12. (v EUR)	576.740.344	595.228.267	96,9
Tržna cena delnice na dan 31.12. (v EUR)	153,17	158,08	96,9
Knjigovodska vrednost delnice na dan 31.12. (v EUR)	211,13	209,79	100,6
Najnižji tečaj (v EUR)	144,03	148,29	97,1
Najvišji tečaj (v EUR)	183,11	343,58	53,3
Povprečni tehtani tečaj delnic brez svežnjev in aplikacij (v EUR)	164,83	243,37	67,7
Osnovna čista dobičkonosnost navadne delnice (v EUR)	5,2	8,6	60,0
Multiplikator dobička (P/E)	29,6	18,3	161,5
Kapitalski donos (v %)	-3,11	-52,81	-
Dividendni donos (v %)	2,85	1,27	224,4
Skupni donos (v %)	-0,26	-51,54	-

Tržna kapitalizacija je izračunana kot zmnožek števila delnic vpisanih v sodni register na dan 31.12. ter tržne cene delnice na dan 31.12.

Osnovna čista dobičkonosnost navadne delnice je izračunana kot razmerje med čistim poslovnim izidom družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., ter tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v opazovanem obdobju brez lastnih delnic.

Knjigovodska vrednost delnice je izračunana kot razmerje med vrednostjo kapitala družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., na dan 31.12. ter tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v opazovanem obdobju brez lastnih delnic.

Multiplikator dobička je izračunan kot razmerje med tržno ceno delnice na dan 31.12. in čistim dobičkom na delnico.

Kapitalski donos je izračunan kot razmerje med tržno ceno delnice na dan 31.12. v opazovanem obdobju in tržno ceno delnice na dan 31.12. v predhodnem obdobju.

Dividendni donos je izračunan kot razmerje med izplačano dividendo na delnico in tržno ceno delnice na dan 31.12.

Dividendna politika

Nadzorni svet družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., je na svoji redni seji 17. aprila 2007 sprejel dividendno politiko družbe za obdobje 2007 – 2010, na podlagi katere bi se izplačale dividende v višini 4,00 EUR na delnico v letu 2007, 4,25 EUR na delnico v letu 2008, 4,50 EUR na delnico v letu 2009 ter 4,75 EUR na delnico v letu 2010.

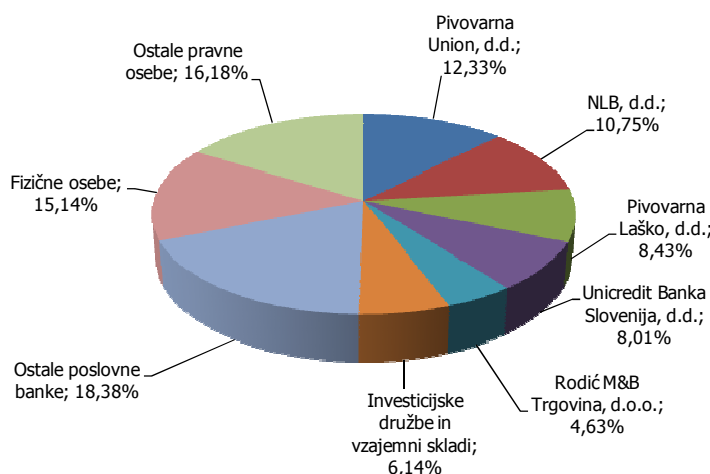
O dejanski višini dividend Skupščina delničarjev odloča za vsako poslovno leto posebej. Na 15. redni skupščini delničarjev, dne 20.7.2009, je bil sprejet sklep o izplačilu dividend v vrednosti 4,50 EUR na delnico.

Uprava in Nadzorni svet sta ocenila, da zaradi učinkov globalne finančne krize in oteženih gospodarskih razmer na poslovno uspešnost sprejeta srednjeročna dividendna politika ni več v celoti primerna, kar sta Uprava in Nadzorni svet upoštevala tudi pri pripravi predloga uporabe bilančnega dobička za leto 2009.

Lastniška struktura

V **delniški knjigi** družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., je bilo na dan 31.12.2009 vpisanih **17.079 delničarjev**, kar pomeni, da se je število delničarjev družbe glede na stanje 31.12.2008 zmanjšalo za 225.

Lastniška struktura družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., je bila na dan 31.12.2009 naslednja:

Največji delničarji

Deset največjih delničarjev družbe je imelo na dan 31.12.2009 v lasti **60,51 %** podjetja.

Največji delničarji	Država	Število delnic	Delež
1 Pivovarna Union, d.d.	Slovenija	464.390	12,33%
2 NLB, d.d.	Slovenija	404.832	10,75%
3 Pivovarna Laško, d.d.	Slovenija	317.498	8,43%
4 UniCredit Banka Slovenija, d.d.	Slovenija	301.437	8,01%
5 Rodič M&B Trgovina, d.o.o.	Srbija	174.517	4,63%
6 Banka Celje, d.d.	Slovenija	165.270	4,39%
7 Gorenjska banka, d.d.	Slovenija	142.920	3,80%
8 NFD 1 Delniški Investicijski Sklad, d.d.	Slovenija	107.211	2,85%
9 Abanka, d.d.	Slovenija	103.400	2,75%
10 Radenska, d.d.	Slovenija	96.952	2,57%
Skupaj		2.278.427	60,51%

Tuji delničarji

Na dan 31.12.2009 je delež tujih investitorjev v družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., znašal **12,48 %** in se je v primerjavi s koncem leta 2008 zvišal za 0,24 odstotne točke.

Delnice v lasti članov uprave na dan 31.12.2009

Ime in priimek	Število delnic	Delež
Žiga Debeljak	1.100	0,0292%
Vera Aljančič Falež	30	0,0008%
Mateja Jesenek	1.000	0,0266%
Peter Zavrl	60	0,0016%
SKUPAJ	2.190	0,0582%

Delnice v lasti članov nadzornega sveta na dan 31.12.2009

Ime in priimek	Število delnic	Delež
Predsednik nadzornega sveta		
1. Robert Šega	0	0,0000%
Člani nadzornega sveta (predstavniki kapitala)		
2. Jadranka Dakič, namestnica predsednika	0	0,0000%
3. Štefan Vavti	0	0,0000%
4. Kristjan Verbič	0	0,0000%
Člani nadzornega sveta (predstavniki delavcev)		
5. Mateja Širec	36	0,0010%
6. Jože Cvetek	2.000	0,0531%
7. Janez Strniša	0	0,0000%
8. Ivica Župetič	0	0,0000%
SKUPAJ	2.036	0,0541%

Lastne delnice

Družba Poslovni sistem Mercator, d.d., je imela na dan 31.12.2009 v lasti 42.192 lastnih delnic, kar je za 189 delnic manj kot na dan 31.12.2008. V juliju 2009 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., pripojitve družbe Interier, d.o.o., pri čemer je bilo 189 delnic prevzemne družbe uporabljenih za poplačilo manjšinskih delničarjev, skladno z menjalnim razmerjem, ki je bilo opredeljeno v pogodbi o pripojitvi in revidirano s strani revizorja.

UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Poslovanje Skupine Mercator so leta 2009 zaznamovale zahtevnejše gospodarske razmere od načrtovanih, saj je bila gospodarska rast na vseh ključnih trgih negativna. To se je odrazilo v pomembnem znižanju obsega povpraševanja v trgovini na drobno na vseh trgih delovanja, hkrati pa so se nadaljevali tudi negativni učinki globalne finančne krize. V teh razmerah je za Skupino Mercator še bolj ključnega pomena, da načrtno in premišljeno upravlja s tveganji, s katerimi se sooča pri svojem poslovanju v spremenjenih gospodarskih okoliščinah.

Vloga, načela in organizacija sistema

V Mercatorju je za aktivno delovanje na področju upravljanja tveganj organiziran Svet za upravljanje s tveganji Skupine Mercator, v okviru katerega poteka sistematičen proces upravljanja s tveganji.

Zaradi potrebe po tem, da tveganja spremljamo in analiziramo z vidika več strokovnih področij, so v podporo Svetu za upravljanje s tveganji oblikovani posamezni odbori za upravljanje s tveganji, ki pokrivajo tri glavna področja tveganj, in sicer:

- ▶ **poslovna tveganja**, ki so povezana s samim poslovanjem podjetja in njegovo osnovno dejavnostjo.
- ▶ **tveganja delovanja**, ki so povezana z izvajanjem in nadziranjem poslovnih procesov in aktivnosti v Skupini Mercator ter porabo in stroški, ki nastajajo tekom izvajanja poslovnih procesov.
- ▶ **finančna tveganja**, so tveganja, ki lahko negativno vplivajo na sposobnost ustvarjanja finančnih prihodkov, obvladovanja finančnih odhodkov, ohranjanja vrednosti finančnih sredstev ter obvladovanja finančnih obveznosti.

Proces upravljanja s tveganji

V Skupini Mercator smo v letu 2008 prenovili proces upravljanja s tveganji. V letu 2009 smo izvajanje sprejetih ukrepov za obvladovanje ključnih tveganj preverili s posebnim notranje revizijskim pregledom.

V ta namen smo:

- ▶ izvedli novo razvrstitev in identifikacijo tveganj,
- ▶ izvedli analize občutljivosti, kako določeno tveganje ob morebitnem nastanku vpliva na kosmati denarni tok iz poslovanja,
- ▶ opredelili mejno vrednost za določanje ključnih tveganj ter
- ▶ opredelili ukrepe za obvladovanje tveganj.

Koristi sistematičnega upravljanja s tveganji so:

- ▶ izbira primernejših in uspešnejših strategij ter učinkovitejših taktik za doseganje ciljev;
- ▶ predvidevanje, pravočasno zaznavanje negativnih trendov in pojavov ter pravočasno reagiranje;
- ▶ pri poslovnih odločitvah in ukrepih se upošteva medsebojna prepletenost področij in večplastnost posamične problematike;
- ▶ doseganje večje uspešnosti;
- ▶ manjša negativna spremenljivost bodoče poslovne uspešnosti;
- ▶ manjša verjetnost poslovnih ali finančnih težav;
- ▶ boljši odnosi z deležniki podjetja - kupci, dobavitelji, bankami, lastniki, zaposlenimi;
- ▶ kakovostnejše informacije za sprejemanje poslovnih odločitev;
- ▶ večja kakovost načrtovanja bodočega poslovanja.

Pri vpeljavi prenove procesa upravljanja s tveganji smo v okviru posameznih odborov identificirali vsa tveganja, ki jim je oziroma jim bo po naši oceni v naslednjem letu oziroma srednjeročnem obdobju izpostavljena Skupina Mercator in pripravili ocene izpostavljenosti Mercatorja posameznim vrstam tveganj. Ocene so pripravljene glede na stopnjo verjetnosti

ter oceno škode v primeru, da pride do določenih dogodkov. Tveganja smo opredelili z uporabo opisnih in vrednostnih kriterijev.

Cilj prenove procesov je kvantifikacija izpostavljenosti Skupine Mercator posameznim identificiranim tveganjem na osnovi analize občutljivosti, ki pove, za koliko odstotkov se zmanjša kosmati denarni tok iz poslovanja na ravni Skupine Mercator oziroma posamezne družbe ob morebitnem nastanku določenega dogodka, ki ga analiziramo v okviru tveganj. Tveganja smo razvrstili po stopnji vpliva na kosmati denarni tok iz poslovanja ter določili mejno vrednost za sprejemljivo tveganje. V skladu z opredeljeno politiko smo na podlagi ocene pripravili konkretne predloge za upravljanje s posameznimi tveganji, ki so že implementirani v vsakdanje odločanje in poslovanje na posamičnih področjih. Sprejeti ukrepi so osnova za planiranje procesov notranje revizije v smislu izvajanja letne revizije sprejetih ukrepov za obvladovanje tveganj s strani Sveta za upravljanje s tveganji.

Opredelitev ključnih tveganj v letu 2009

V Mercatorju konstantno preučujemo in analiziramo obstoječa in morebitna nova tveganja ter ukrepe za njihovo obvladovanje implementiramo v vsakodnevno poslovanje, posebno pozornost pa namenimo spremembam gospodarskih okoliščin in njihovim vplivom na posamezna področja tveganja. V nadaljevanju predstavljamo tveganja, ki so bila znotraj posameznih skupin tveganj opredeljena kot ključna in smo jim zato v poslovnem letu 2009 namenili največjo pozornost.

Na področju **poslovnih tveganj** smo kot ključno tveganje opredelili:

► Tveganje zmanjšanja kupne moči

Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer tveganje zmanjšanja kupne moči ostaja visoko, opaziti je tudi spremembe v nakupnem vedenju potrošnikov, kar vpliva na spremembe v strukturi potrošnje. Vpliv na obseg povpraševanja je opazen na vseh trgih poslovanja. S stečaji in odpuščanji delavcev v nekaterih večjih sistemih se je kupna moč nekaterih segmentov prebivalstva pomembneje zmanjšala. Na vseh trgih smo ustrezne trženske aktivnosti prilagodili spremenjenim razmeram z namenom zagotavljanja ugodne ponudbe za potrošnike in ohranjanja prihodkov.

Na področju **finančnih tveganj** smo kot ključna opredelili sledeča tveganja:

► Valutno tveganje

Valutno tveganje, ki je opredeljeno kot možnost izgube gospodarskih koristi zaradi sprememb deviznega tečaja, se v Mercatorju pojavlja na trgih Srbije in Hrvaške, zato aktivno spremljamo makroekonomsko ozadje gibanja deviznega tečaja ter skušamo glede na možnosti na podlagi splošnih trendov z naravnim ščitenjem prilagoditi poslovanje v smeri neizpostavljanja valutnemu tveganju. Izpostavljenost valutnemu tveganju sodi med ključna tveganja, Skupina Mercator pa ga v okviru možnosti omejuje z ustreznimi poslovnimi ukrepi.

► Kreditno tveganje

Zaradi poglobljanja gospodarske krize se povišuje izpostavljenost podjetij likvidnostnim težavam. S tem se povišuje kreditno tveganje Mercatorjeve veleprodaje in verjetnost, da bodo terjatve le delno oziroma sploh ne bodo poplačane. Aktivnosti, ki smo jih v letu 2009 izvajali z namenom zmanjšanja kreditnega tveganja, so se odrazile v pomembnem

zmanjšanju terjatev do veleprodajnih kupcev in drugih poslovnih partnerjev, pri čemer se je prodaja veleprodajnim kupcem zmanjšala le v manjši meri. Med aktivnostmi, ki smo jih v letu 2009 posvetili več pozornosti, so bile:

- ▶ povečan nadzor nad izpostavljenostjo posameznemu kupcu,
- ▶ aktivnejša izterjava terjatev,
- ▶ zavarovanje terjatev.

▶ Tveganje refinanciranja

To tveganje bi lahko postalo ključno, če bi se razmere na mednarodnih finančnih trgih dodatno zaostrele.

Ukrepi za obvladovanje ključnih tveganj v Skupini Mercator

V Skupini Mercator smo za obvladovanje predhodno predstavljenih ključnih tveganj sprejeli ukrepe, ki jih predstavljamo v nadaljevanju.

▶ Sprejeti ukrepi za obvladovanje tveganja zmanjšanja kupne moči:

Z namenom obvladovanja poslovnih procesov in poslovnih tveganj v času zmanjšane gospodarske aktivnosti in večjih oscilacij makroekonomskih dejavnikov v Mercatorju na vseh poslovnih področjih izvajamo ukrepe za obvladovanje poslovanja v spremenljivih razmerah poslovanja.

Na komercialnem področju smo večjo pozornost v letu 2009 namenili trgoma Slovenije in Hrvaške, ki sta poleg srbskega trga po obsegu realizacije ključna trga. Tako v Sloveniji in na Hrvaškem v sodelovanju z svetovalno družbo AT Kearney vzpostavljamo t.i. cenovni model. Model upošteva makroekonomska gibanja v okolju (inflacija, BDP,...), gibanja v poslovnem okolju (konkurenčnost...) in na podlagi sprememb teh dejavnikov predvideva posledice v realizaciji maloprodajne mreže na več nivojih (izdelek, blagovna skupina, celotna mreža).

Vpeljava modeliranja predvidenih poslovnih rezultatov na osnovi makro in mikro ekonomskih kriterijev omogoča večjo zanesljivost napovedovanja posledic sprememb v makro in mikro okolju. Hkrati omogoča tudi večjo prilagodljivost družbe za prilagoditve maloprodajnih cen in s tem posledično prilagoditev na razmere v okolju in padec kupne moči potrošnikov. Poleg tega omogoča tudi nadzor in kontrolo nad finančno investicijo v obliki zniževanja cen in marž, ki bi bila za takšno reakcijo potrebna.

Na trženjskem področju operativne aktivnosti usmerjamo z maksimalno intenzivnostjo in tako z visokim nivojem promocijskih aktivnosti ter konstantno prisotnostjo v trženjskem spletu zagotavljamo pogoje za zadrževanje prodaje na visokih nivojih iz prejšnjih let. Na strateškem trženjskem nivoju pa pospešeno vzpostavljamo sistem upravljanja odnosa s kupci (ang. Customer Relationship Management – CRM), ki nam bo z uporabo transakcijskih baz podatkov zagotavljal natančnejši vpogled v želje in potrebe naših kupcev. Hkrati je v okviru podpore komercialnim in trženjskim aktivnostim v vzpostavljanju tudi konstanten monitoring merjenja ključnih kazalnikov vedenja potrošnikov pri nakupih izdelkov vsakdanje rabe in rezultatov poslovanja v obliki, da se bodo lahko hitro ugotavljale korelacije med navedenimi parametri.

▶ Sprejeti ukrepi za obvladovanje valutnega tveganja:

Valutno tveganje v Mercatorju se pojavlja na trgih Srbije in Hrvaške. Na drugih trgih je v uporabi evro ali valuta, ki je s fiksnim tečajem navezana na evro. V letu 2009 je bilo valutno

tveganje identificirano kot ključno, zato so bili sprejeti naslednji ukrepi za obvladovanje tveganja:

- ▶ konstantno spremljanje makroekonomskega ozadja gibanja obravnavanega deviznega tečaja ter ostale s tem povezane makroekonomske dejavnike ter trende,
- ▶ na podlagi splošnih trendov ter pričakovanj poskušamo prilagoditi poslovanje, če je to mogoče, v smeri neizpostavljanja valutnemu tveganju,
- ▶ v primeru povečanega tveganja smo se glede na ocenjeno višino izpostavljenosti odločali za sklepanje terminskih valutnih pogodb po tržnih pogojih, pri čemer Poslovni sistem Mercator, d.d., varuje odvisne družbe pred valutnim tveganjem.

Valutno tveganje je predvsem problematično zaradi tega, ker imata odvisni družbi v Srbiji in na Hrvaškem finančne obveznosti nominirane v evrih. Z namenom finančnega ovrednotenja valutnih tveganj je bila izdelana tudi analiza občutljivosti Skupine Mercator na spremembe deviznih tečajev. Analiza občutljivosti je predstavljena v računovodskem delu Skupine Mercator (pojasnilo 29).

▶ Sprejeti ukrepi za obvladovanje kreditnega tveganja:

Zaradi poglobljanja gospodarske krize se povišuje izpostavljenost podjetij likvidnostnim težavam, hkrati pa se povišuje kreditno tveganje veleprodaje Mercatorja. Na spremembe v okolju smo v Mercatorju odgovorili z ukrepi za zmanjšanje kreditnega tveganja veleprodaje. Kreditno tveganje veleprodaje je bilo pri analizi tveganj za leto 2009 opredeljeno kot ključno tveganje, zato so bili sprejeti naslednji ukrepi za obvladovanje tveganja, in sicer:

- ▶ pridobivanje prvovrstnih zavarovanj od kupcev s slabšo boniteto;
- ▶ sproten nadzor slabih plačnikov ter poostreitev omejevanja izpostavljenosti posameznim kupcem;
- ▶ zmanjšanje števila dni zamude, ko se aktivira blokada nadaljnjih nakupov;
- ▶ aktivnejši postopki pri izterjavi terjatev – izboljšana koordinacija komercialne in finančne funkcije;
- ▶ aktivnejši tožbeni postopki;
- ▶ pospeševanje izvajanja medsebojnih in verižnih kompenzacij s kupci, kjer je to mogoče.

Kreditno tveganje terjatev kartice Mercator Pika predstavlja možnost, da bodo terjatve do kupcev, ki so nastale zaradi odloženega plačila, poplačane delno oziroma sploh ne bodo poplačane. Pri analizi tveganj za leto 2009 je kreditno tveganje terjatev kartice Mercator Pika bilo opredeljeno kot ključno.

Sprejeti so bili naslednji ukrepi za njegovo obvladovanje:

- ▶ aktivnejša izterjava Pika kartičarjev;
- ▶ uveljavitev novega bonitetnega modela za določanje začetnih limitov kupcem, ki plačujejo z kartico Mercator Pika.

▶ Sprejeti ukrepi za obvladovanje tveganja refinanciranja:

Za omejitev tveganja refinanciranja smo se z vsemi poslovnimi bankami že v začetku leta dogovorili o refinanciranju posojil, ki so zapadla v plačilo v letu 2009. S poslovnimi bankami smo se dogovorili, da del kratkoročnih posojil spremenimo v dolgoročna bilateralna posojila oziroma v dolgoročne finančne najeme in na ta način zmanjšamo tveganje refinanciranja. Tekom leta 2009 smo tudi uspeli izboljšati ročnostno strukturo finančnih virov, že od leta 2008 dalje pa aktivno upravljamo z likvidnostnimi rezervami, kar prispeva k omejevanju tveganj refinanciranja in likvidnostnih tveganj.

Ocena izpostavljenosti tveganjem Skupine Mercator

Uprava ocenjuje, da je na dan 31.12.2009 ob upoštevanju trenutnih predpostavk o razvoju dejavnikov gospodarskega okolja v letu 2010 celovita izpostavljenost Skupine Mercator poslovnim, finančnim tveganjem in tveganjem delovanja na **zmerni ravni**.

Ob tem je potrebno poudariti, da obstaja precejšnja negotovost v zvezi z:

- ▶ razmerami na finančnih trgih,
- ▶ nadaljnjimi učinki počasnega okrevanja gospodarstva in
- ▶ bodočim makroekonomskim položajem držav zahodnega Balkana.

Če bi prišlo do pomembnejših sprememb pri zgoraj navedenih ključnih dejavnikih zunanjega poslovnega okolja glede na trenutno pričakovano stanje, bi izpostavljenost Skupine Mercator:

- ▶ tveganju doseganja načrtovanih prihodkov iz prodaje zaradi sprememb kupne moči,
- ▶ tveganju refinanciranja kratkoročnih finančnih obveznosti,
- ▶ valutnim tveganjem, še zlasti v Srbiji in na Hrvaškem,
- ▶ in/ali morebitnim drugim tveganjem

lahko kljub načrtovanim ukrepom postala visoka.

Uprava bo zato vsako četrletje posodobila oceno izpostavljenosti tveganjem glede na razvoj dejavnikov gospodarskega okolja in o tem sproti poročala v medletnih poročilih.

ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA

Poslovanje Skupine Mercator je bilo v letu 2009 kljub izjemno zahtevnim gospodarskim razmeram stabilno.

Poslovno leto 2009 je bilo z vidika okoliščin poslovanja izjemno zahtevno, saj so ga zaznamovale negativna gospodarska rast, kreditni krč in ostali vplivi globalne finančne krize. Dosežena raven gospodarske aktivnosti je bila na vseh trgih bistveno nižja od pričakovanj, to pa se je pomembno odražalo tudi v znižanju obsega in spremembah strukture povpraševanja potrošnikov.

Makroekonomski položaj številnih držav zahodnega Balkana je bil in ostaja težaven, pomembno tveganje pa predstavlja tudi plačilna nedisciplina, ki je posledica zmanjšanja obsega kreditiranja podjetij in prebivalstva. Ob tem je v Srbiji prišlo tudi do pomembne deprecije lokalne valute, katere povprečni tečaj glede na evro se je v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 povišal za 15,6 %.

Za obvladovanje nastalih gospodarskih razmer je Uprava Skupine Mercator v letu 2009 uvedla dva sklopa ukrepov in sicer:

- ▶ Ukrepe prilagoditev ponudbe za potrošnike, ki so obsegali prilagoditve prodajnega asortimana, ukrepe za cenovno konkurenčnost in nadgradnjo sistema zvestobe.
- ▶ Ukrepe poslovne racionalizacije, ki so obsegali ukrepe stroškovne racionalizacije, omejitev obsega investicij in intenzivne aktivnosti za upravljanje s ključnimi tveganji.

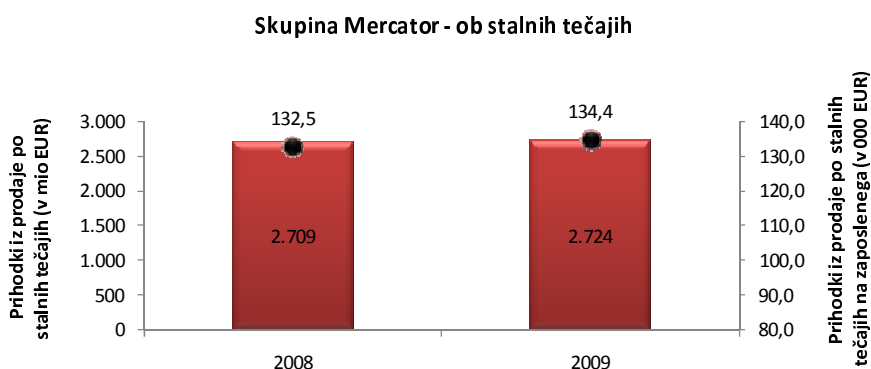
Navedeni ukrepi so zagotovili stabilno poslovanje Skupine Mercator tudi v letu izjemno težkih gospodarskih razmer. Čisti prihodki od prodaje so ob stalnih deviznih tečajih dosegli 2,7 mlrd EUR in so glede na leto 2008 zrasli za 0,6 %, kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami pa je dosegel 196,6 mio EUR, kar je le za 0,8 % manj kot v letu 2008.

Skupina Mercator je tudi v letu 2009 nadaljevala z razvojnimi aktivnostmi, čeprav je obseg investicij v okviru protikriznih ukrepov pomembno zmanjšala. S približno 157,4 mio EUR investicijami, pretežno v razvoj prodajne mreže, je skupina v letu 2009 aktivirala za več kot 95,7 tisoč m² bruto novih prodajnih površin. Poleg tega je skupina v skladu s sprejeto strategijo internacionalizacije vstopila tudi na trg Bolgarije in Albanije, kjer je odprla svoje prve trgovine. Poleg tega je bila v letu 2009 ustanovljena Mercatorjeva odvisna družba na Kosovu, ki bo odgovorna za Mercatorjevo širitev na tem trgu v prihodnosti. Za povečevanje tržnega položaja na Hrvaškem je zelo pomembna strateška povezava s hrvaškim trgovcem Getro, ki je bila dogovorjena ob koncu leta 2009, izvedena pa v februarju 2010.

V nadaljevanju prikazana analiza poslovanja v letu 2009 je osredotočena na Skupino Mercator. Družba Poslovni sistem Mercator, d.d., namreč opravlja dvojno vlogo v okviru skupine: je obvladujoča družba, ki ima v lasti vse lastniške deleže odvisnih družb skupine, hkrati pa je tudi operativna družba, ki izvaja trgovsko in druge dejavnosti v Sloveniji. Zaradi tega uporaba računovodskih izkazov družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., za ekonomsko analizo ni ustrezna; za takšno analizo je smiselno uporabiti le konsolidirane računovodske izkaze, ki prikazujejo poslovno uspešnost Skupine Mercator kot enovitega gospodarskega subjekta.

► Prodaja in produktivnost

Ustvarjeni prihodki iz prodaje Skupine Mercator v letu 2009 znašajo 2.643.315 tisoč EUR in so manjši od ustvarjenih v letu 2008 za 2,4 %. Ob upoštevanju stalnih tečajev so bili ustvarjeni prihodki Skupine Mercator v letu 2009 za 0,6 % višji od ustvarjenih v poslovnem letu 2008.

V letu 2009 je Skupina Mercator ustvarila 34,0 % prihodkov iz prodaje na tujih trgih, kar je za 0,2 odstotne točke manj kot v letu 2008. Poslovanje je bilo kljub težkim gospodarskim razmeram uspešno na trgu Slovenije in Srbije, večji negativni vplivi gospodarskih in drugih razmer pa so se odrazili na trgih Hrvaške ter Bosne in Hercegovine. Na prodajo na Hrvaškem je poleg težavnih gospodarskih razmer in upada potrošnje pomembno negativno vplival tudi odziv potrošnikov na zaostritev političnih odnosov med državama, v Bosni in Hercegovini pa so bili prodajni dosežki pomembno zaznamovani s spremembami v obsegu in strukturi potrošnje zaradi težavne makroekonomske situacije. Ostali trgi, Črna Gora, Bolgarija in Albanija, pa so vsi še v začetni fazi razvoja, kjer je obseg poslovnih aktivnosti še zelo majhen, to pa vpliva na ekonomiko poslovanja.

Zaradi optimizacije poslovanja na vseh trgih je produktivnost dela tudi v letu 2009 zrasla, in sicer se je fizična produktivnost dela ob upoštevanju stalnih tečajev povečala za 1,4 % glede na leto 2008.

► **Stroški poslovanja in stroškovna učinkovitost**

Skupina Mercator je v okviru protikriznih ukrepov izvajala številne aktivnosti, namenjene prilagoditvi ponudbe potrošnikom v težkih življenjskih razmerah, hkrati pa izvajala tudi številne aktivnosti za racionalizacijo poslovanja. S tem je skupina ublažila pritiske na ustvarjeno razliko v ceni in hkrati zagotavljala ugodno ponudbo in zvestobo svojih potrošnikov, ni pa bilo mogoče s stroškovnimi prihranki v celoti kompenzirati pritiskov na bruto dobiček. Ta je v letu 2009 glede na leto 2008 upadel za 4,6 %.

Skupina je aktivno delovala na stroškovni racionalizaciji pri ključnih stroškovnih vrstah. Vsota stroškov dela, materiala in storitev brez najemnin v letu 2009 je bila za 2,4 % nominalno nižja od vsote iste vrste stroškov v letu 2008. Učinki stroškovne racionalizacije niso v celoti vidni, ker je imela skupina v letu 2009 zaradi vstopa na dva povsem nova trga (Bolgarija in Albanija) precej začetnih stroškov, povezanih s pripravo in vstopom na trga. Pomembna kategorija stroškov storitev so seveda tudi stroški marketinških storitev, ki so bili ključni za ohranjanje zvestobe potrošnikov in ohranjanje maloprodajnih prihodkov. Na relativno stroškovno učinkovitost pa seveda vpliva tudi upad čistih prihodkov iz prodaje in daljši čas, potreben za zagotovitev normalnega obsega poslovanja in ekonomike novih investicij, kot posledica težavnih tržnih razmer, predvsem na tujih trgih delovanja.

► **Sposobnost ustvarjanja denarnih tokov in dobičkonosnost**

V letu 2009 je Skupina Mercator uspela ohraniti stabilno ustvarjanje denarnih tokov s svojimi poslovnimi aktivnostmi, kar ji je dajalo ustrezno finančno moč in razvojno sposobnost.

Kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami Skupine Mercator ob stalnih deviznih tečajih je v letu 2009 dosegel 196.604 tisoč EUR, kar je le za 0,8 % manj glede na ustvarjenega v letu 2008. Kosmati denarni tok iz poslovanja ob stalnih deviznih tečajih je v letu 2009 dosegel 171.469 tisoč EUR, kar je za 3,0 % manj kot v letu 2008.

Skupina Mercator je v letu 2009 realizirala 71.842 tisoč EUR poslovnega izida iz poslovanja, kar je za 28,4 % manj kot v letu 2008. Na poslovni izid iz poslovanja so v letu 2008 v pomembnem delu vplivali neto dobički od prodaje osnovnih sredstev in drugi neto prihodki iz naslova izrednih oziroma enkratnih dogodkov (odprava rezervacij). Ob izločitvi izrednih učinkov v obeh letih bi primerljivi poslovni izid iz poslovanja v letu 2009 znašal 73.502 tisoč EUR in bi bil za 18,5 % manjši kot v letu 2008 (90.180 tisoč EUR).

Skupina Mercator je v letu 2009 realizirala 25.196 tisoč EUR poslovnega izida pred obdavčitvijo, kar je za 49,6 % manj kot v letu 2008. Na dobiček pred obdavčitvijo so poleg zgoraj opisanih izrednih vplivov na dobiček iz poslovanja vplivali tudi neto dobički od prodaje finančnega premoženja, ki so v letu 2008 pomembno vplivali na finančni izid, v letu 2009 pa jih skupina ni realizirala v pomembnem znesku. Z izločitvijo izrednih učinkov v obeh letih bi poslovni izid pred obdavčitvijo v letu 2009 znašal 27.056 tisoč EUR in bi bil za 20,5 % manjši kot v letu 2008 (34.044 tisoč EUR).

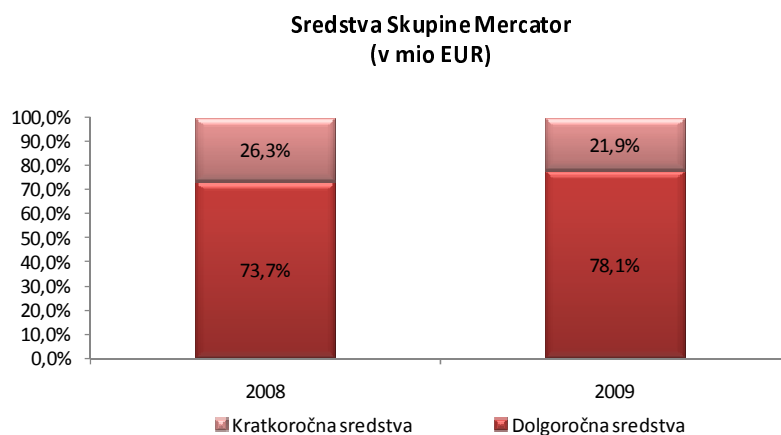
Kar se tiče ekonomike poslovanja v letu 2009, je skupina uspešno poslovala na svojih dveh največjih trgih: v Sloveniji in v Srbiji. Z vidika ekonomike poslovanja pa sta bila problematična trga Hrvaške ter Bosne in Hercegovine. Na trgu Hrvaške je prišlo do upada

prihodkov tako zaradi težkih gospodarskih in življenjskih razmer kot tudi zaradi odziva potrošnikov na močno zaostritev političnih odnosov med državama od konca leta 2008 dalje. Tega izpada ni bilo mogoče v celoti kompenzirati s stroškovno racionalizacijo, tako da se je odrazil na negativnem poslovanju. Podobna situacija je bila tudi na trgu Bosne in Hercegovine, kjer pa so bili ob doseženi rasti prihodkov pritiski na marže zaradi upada potrošnje in spremembe v njeni strukturi tako veliki, da jih ni bilo mogoče v celoti kompenzirati s stroškovno racionalizacijo. Poleg tega je družba M - BL, d.o.o., v letu 2009 odprla prvi velik trgovski center v Banja Luki, tako da so na njeno ekonomiko vplivali tudi začetni stroški poslovanja. Ekonomika poslovanja na ostalih trgih (Črna Gora, Bolgarija in Albanija) pa je bila zaznamovana s stroški otvoritve velikega trgovskega formata v Podgorici oziroma vstopa na trge, kar je ob majhnem obsegu poslovanja negativno vplivalo na ekonomiko v prvem letu obratovanja.

Na ekonomiko poslovanja na vseh trgih delovanja je vplivalo tudi dejstvo, da se je čas, potreben za normalno aktivacijo novih trgovskih objektov, zaradi težkih gospodarskih razmer podaljšal. Nove investicije, izvedene v letih 2008 in 2009, bodo glede na spremenjene vzorce in upad potrošnje potrebovale dalj uvaljnega časa za doseganje obsegov poslovanja, ki zagotavljajo normalno ekonomiko delovanja, kot so ga potrebovale v času dobrih gospodarskih razmer.

► Struktura sredstev

Bilančna vsota Skupine Mercator na dan 31.12.2009 znaša 2.476.348 tisoč EUR, kar je za 2,5 % manj, kot je znašalo stanje konec leta 2008.

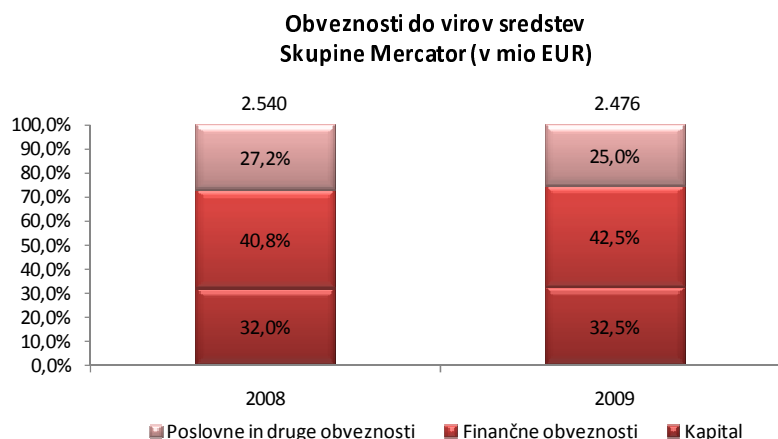

Vrednost **dolgoročnih sredstev** Skupine Mercator na dan 31.12.2009 znaša 1.933.331 tisoč EUR, kar je za 3,2 %, več, kot je znašalo stanje konec leta 2008. Največji delež znotraj dolgoročnih sredstev predstavljajo nepremičnine, naprave in oprema, ki na dan 31.12.2009 znašajo 1.863.291 tisoč EUR, kar je za 5,2 % več od stanja na konec leta 2008. Sprememba vrednosti dolgoročnih sredstev Skupine Mercator na dan 31.12.2009 glede na stanje na dan 31.12.2008 je predvsem posledica naložb v nove prodajne zmogljivosti.

Vrednost **kratkoročnih sredstev** Skupine Mercator na dan 31.12.2009 znaša 543.017 tisoč EUR in se je glede na stanje konec leta 2008 zmanjšala za 123.794 tisoč EUR oziroma za 18,6 %. Največji učinek predstavlja zmanjšanje vrednosti terjatev do kupcev in drugih terjatev, le-te so se glede na stanje na dan 31.12.2008 zmanjšale za 33,8 %. Zmanjšanje terjatev je posledica manjšega obsega veleprodajnih aktivnosti v določenih poslovnih segmentih, aktivnega upravljanja z obratnimi sredstvi ter intenzivnih aktivnosti za upravljanje s kreditnimi tveganji. Znotraj skupine kratkoročnih sredstev smo beležili povečanje vrednosti

zalog, le-te so se glede na stanje na dan 31.12.2008 povečale za 7,2 %, kar je predvsem posledica odprtja več večjih trgovskih enot v zadnjem četrtletju leta 2009 (hipermarket in Intersport Zaprešič, Roda center Senta, Roda center Sombor, hipermarket v Podgorici, hipermarket v Stari Zagori, hipermarket in Intersport v Tirani...).

► Struktura obveznosti do virov sredstev

Skupina Mercator je na dan 31.12.2009 dosegla kapitalsko sestavo z razmerjem 1:1,25 (konec leta 2008 je bilo razmerje 1:1,22) med lastniškim kapitalom, ki obsega računovodsko izkazani lastniški kapital in dolgoročne rezervacije, ter dolžniškim kapitalom, ki obsega dolgoročne in kratkoročne obveznosti iz financiranja.

Finančne obveznosti Skupine Mercator znašajo 1.051.402 tisoč EUR in so se v primerjavi z začetkom leta 2009 povečale za 15.818 tisoč EUR oziroma 1,5 %. V strukturi finančnih obveznosti na dan 31.12.2009 predstavljajo dolgoročne finančne obveznosti 65 %, kratkoročne pa 35 % vseh obveznosti. Konec leta 2008 so dolgoročne finančne obveznosti predstavljale 60 %, kratkoročne pa 40 % vseh obveznosti. Sprememba v strukturi finančnih sredstev na dan 31.12.2009 v primerjavi s strukturo na koncu leta 2008 potrjuje dejstvo učinkovitega ukvarjanja in obvladovanja finančnih tveganj ter dobrega odnosa s finančnimi partnerji, kar je skupini omogočalo nemoteno finančno poslovanje tudi v času globalne finančne krize.

Poslovne in druge obveznosti Skupine Mercator so se v primerjavi z začetkom leta 2008 zmanjšale za 74.271 tisoč EUR. Zmanjšanje vrednosti poslovnih in drugih obveznosti je predvsem posledica nižjih vrednosti obveznosti iz naslova investicij v teku konec leta 2009 (46.593 tisoč EUR) v primerjavi z letom 2008 (107.490 tisoč EUR). Vrednost poslovnih in drugih obveznosti brez upoštevanja poslovnih obveznosti iz naslova investicij v teku na dan 31.12.2009 znaša 481.340 tisoč EUR in je za 2,7 % nižja od primerljive vrednosti na koncu leta 2008, kar je v skladu s poslovno dinamiko.

Pregled pomembnejših finančnih kazalnikov

	Skupina Mercator		Poslovni sistem Mercator, d.d.	
	2008	2009	2008	2009
Kazalniki dobičkonosnosti				
Čista dobičkonosnost kapitala	5,6%	2,6%	4,5%	2,5%
Čista dobičkonosnost prihodkov	1,5%	0,8%	1,8%	1,1%
Bruto dobiček / prihodki iz prodaje	6,5%	6,4%	7,6%	7,6%
Kazalniki finančne strukture				
Finančne obveznosti / lastniški kapital	1,27	1,31	0,97	0,93
Delež kapitala in dolgoročnih rezervacij v pasivi	33,3%	34,0%	39,8%	42,0%
Delež finančnih obveznosti v pasivi	40,8%	42,5%	37,2%	37,4%
Delež poslovnih obveznosti v pasivi	23,6%	21,3%	20,9%	18,4%
Kazalniki produktivnosti in sposobnosti ustvarjanja denarnih tokov				
Stroški dela na zaposlenega iz ur (tisoč EUR)	14,2	13,7	17,6	17,2
Prihodki iz prodaje / stroški dela	9,3	9,5	8,4	8,6
Prihodki iz prodaje na zaposlenega iz ur (tisoč EUR)	132,5	130,3	147,4	148,0
Dodana vrednost na zaposlenega iz ur (tisoč EUR)	22,8	22,0	27,3	27,4
Delež stroškov splošnih dejavnosti v prihodkih iz prodaje	4,2%	4,1%	4,4%	4,4%
Kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami/ prihodki iz prodaje	7,3%	7,2%	7,0%	7,3%

DRUŽBENA ODGOVORNOST

Družbeno odgovorno ravnanje v Mercatorju je preraslo sistem komunikacijskega upravljanja z vrednotami družbe in njenih deležnikov in predstavlja realno vrednost podjetja, s katero upravljamo in jo razvijamo v celotnem spektru korporativnega upravljanja.

Pomemben del strategije celovitega družbeno odgovornega delovanja Skupine Mercator so tudi sponzorstva, donacije in vključevanje v humanitarne akcije.

V Sloveniji smo v letu 2009 Mercatorjevo osrednjo humanitarno akcijo namenili ljudem, ki so se nepričakovano znašli v hudi socialni stiski zaradi posledic svetovne gospodarske krize. V akciji »Iz dobrih besed rastejo dobra dejanja« smo zbrali sto tisoč dobrih besed, saj je vsakdo lahko na Mercatorjevi spletni strani ali na posebnih ekranih v Mercatorjevih trgovskih centrih našo akcijo simbolično podprl z dobro besedo. Največkrat izbrane besede so bile dobrota, varnost in ljubezen. Z našimi poslovnimi partnerji in dobavitelji smo besede spremenili v dejanja in zagotovili konkretno pomoč za več kot sto tisoč ljudi. Rdečemu križu Slovenije in Slovenski Karitas smo namenili skupaj pol milijona evrov v obliki živil, šolskih potrebščin za otroke, higienskih artiklov in drugih nujnih izdelkov vsakdanje rabe.

Poleg tega smo na vseh trgih našega delovanja podpirali številne humanitarne, športne, kulturne, znanstvene, izobraževalne in druge projekte ter organizacije, ki se družbeno odgovorno udeležujejo.

SKRB ZA OKOLJE

V Mercatorju poslujemo z mislijo na prihodnje rodove. Zavedamo se, da kot največje slovensko podjetje, ki vse bolj prerašča v mednarodno korporacijo, lahko veliko prispevamo k

varovanju okolja, četudi ne sodimo med okolju nevarnejša podjetja. Zato kot **družbeno odgovorno podjetje, ki se zaveda pomena zmanjševanja vplivov na okolje**, že vrsto let preoblikujemo naše procese v okolju prijaznejše.

Med **aktivnosti zmanjševanja porabe surovin in energije** smo v letu 2009 vključili naslednje:

► Da bi bili pri našem prizadevanju za ohranjanje čistega okolja in zmanjševanju vplivov naših dejavnosti še uspešnejši, smo se v Mercator, d.d., odločili za sistemsko obvladovanje vplivov na okolje, ki jih zagotavlja sistem ravnanja z okoljem, skladen s standardom ISO 14001. Naša prizadevanja so bila potrjena s prejemom certifikata ISO 14001 za Sistem ravnanja z okoljem.

Mercator, d.d. je edino trgovsko podjetje na debelo in drobno z izdelki široke potrošnje v Sloveniji, ki ima certifikat ISO 14001.

- Za uvrstitev na drugo mesto med finalisti za Slovensko nagrado za družbeno odgovornost HORUS 2009 v kategoriji velikih podjetij je Mercator, d.d., prejel priznanje.
- Pripravili smo Načrt gospodarjenja z odpadki v Mercator, d.d., za obdobje 2009-2012, v katerega smo vključili ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje nastajanja odpadkov.
- Vzpostavili smo sistem ravnanja z odpadnimi baterijami in akumulatorji ter končnim uporabnikom omogočili brezplačno oddajo odpadnih baterij in akumulatorjev na naših lokacijah, na katerih le-te prodajamo.
- S ciljem doseganja racionalne rabe energije v maloprodajnih enotah smo izdelali Priročnik za učinkovito rabo energije za naše poslovodje in zaposlene.
- S ciljem učinkovitega upravljanja in vzdrževanja sistemov smo izdelali Navodila za vzdrževalce za učinkovito rabo energije in vzdrževanje sistemov.
- Z izvajanjem organizacijskih ukrepov učinkovite rabe energije (optimizacija razsvetljave, ogrevanja in hlajenja ter hladilne tehnike) smo v letu 2009 za opazovane lokacije zmanjšali porabo električne energije za cca. 3.000.000 kWh ter s tem posredno zmanjšali emisije CO₂ v ozračje za 1.600 ton.
- Za izbrane lokacije smo z odpravljanjem jalove energije ter izvedbo spremembe odjemne skupine zmanjšali strošek za električno energijo.
- Z namenom zmanjšanja rabe energentov za ogrevanje vpeljujemo centralno nadzorne sisteme v večjih Mercator centrih.
- Da bi zadostili zahtevam Uredbe o svetlobnem onesnaževanju in zmanjšali rabo električne energije, smo pripravili interni standard osvetljevanja svetlobnih elementov celostne grafične podobe v Mercator, d.d.
- Po implementaciji podpore za načrtovanje transportnih poti se je v primerjavi z letom 2007 skupno število prevoženih kilometrov v letu 2009 zmanjšalo za 3,2 milijone kilometrov. Posledično so se zmanjšale tudi količine emisij izpušnih plinov v zrak.
- V redno prodajo smo vključili vrečke za večkratno uporabo in tako našim kupcem pomagali narediti korak v smeri okolju prijaznejšega vsakdana.
- Spletne strani Mercatorja smo dopolnili z okoljskimi vsebinami in informacijami o naših aktivnostih s področja varstva okolja.
- Gostili smo srečanje Slovenskega društva Združenih narodov za trajnostni razvoj.

Okoljska politika in poslovni partnerji

V Skupini Mercator smo določili okoljsko politiko družbe, ki jo dosledno izvajamo, saj predstavlja eno od glavnih načel našega delovanja. Tako smo se zavezali k nenehnemu izboljševanju ravnanja z okoljem in preprečevanju onesnaževanja ter izpolnjevanju zakonskih zahtev, ki se na skupino nanašajo. Okoljska politika predstavlja tudi okvir za sodelovanje s poslovnimi partnerji na okoljskem področju.

Poslovne partnerje družbe Mercator, d.d., smo obvestili o naši okoljski politiki ter o tem, da bomo:

- ▶ upoštevali okoljevarstvene usmeritve okoljskega programa družbe pri obstoječih dejavnostih, storitvah in izdelkih ter pri načrtovanju novih,
- ▶ vključevali poslovne partnerje v prizadevanja za okolju prijaznejše delovanje našega podjetja ter
- ▶ izobraževali in osveščali naše zaposlene in zunanje sodelavce o njihovi odgovornosti do okoljevarstvenega poslovanja in o vplivih dejavnosti našega podjetja na okolje.

Mercator je vključen v Slovensko društvo Združenih narodov za trajnostni razvoj, katerega člani so tudi naši poslovni partnerji. V letu 2008 smo pristopili k iniciativi REAP (Reatailers Environmental Action Plan) v okviru Evropske trgovske zbornice. Namen iniciative je zmanjšanje negativnih okoljskih vplivov delovanja trgovskega sektorja, izmenjava najboljših praks med evropskimi trgovskimi podjetji ter oblikovanje skupnih stališč do ukrepov, predlogov in pobud Evropske komisije, ki vplivajo na delovanje trgovskega sektorja na tem področju.

RAZVOJ ZAPOSLENIH

Pregled števila zaposlenih

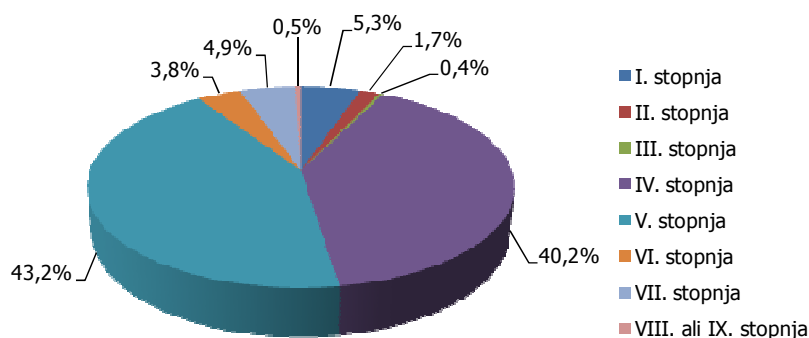
Na dan 31.12.2009 je bilo v Skupini Mercator zaposlenih 21.404 delavcev, od tega 40,1 % na tujih trgih. V obvladujoči družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., je bilo zaposlenih 12.297 delavcev oziroma 57,5 % zaposlenih.

Pregled števila zaposlenih:

	Število zaposlenih na dan 31.12.2009	Število zaposlenih iz ur v obdobju 1-12 2009	Število zaposlenih na dan 31.12.2008	Število zaposlenih iz ur v obdobju 1-12 2008
Poslovni sistem Mercator, d.d.	12.297	11.794	12.737	12.075
Mercator IP, d.o.o.	200	117	34	28
Mercator - S, d.o.o.*	3.714	3.722	1.009	992
M - Rodić, d.o.o.	-	-	2.664	2.675
Mercator - H, d.o.o.	3.023	2.823	3.347	3.055
Mercator - BH, d.o.o.	1.024	980	1.183	980
M - BL, d.o.o.	241	162	2	1
Mercator - Mex, d.o.o.	368	253	292	277
Mercator - B, e.o.o.d.	76	49	0	0
Mercator - A, sh.p.k.	131	34	-	-
Mercator - Optima, d.o.o.	21	20	22	19
Eta, d.d.	198	189	204	194
Mercator - Emba, d.d.	111	123	124	123
Interier, d.o.o.	-	-	17	18
Evolution, d.d.	-	-	1	1
Pekarna Grosuplje, d.d.	-	-	0	2
SKUPINA MERCATOR	21.404	20.266	21.636	20.438

*Družba Mercator - S, d.o.o., je prevzela zaposlene družbe M - Rodić, d.o.o.

Struktura po izobrazbi

Največ zaposlenih ima 5. stopnjo izobrazbe. Izobrazbena struktura se izboljšuje, napredek pa opazamo predvsem pri zaposlenih s 6., 7. in 8. stopnjo izobrazbe.

Zdravstveni absentizem

Celotna stopnja bolniške odsotnosti v Skupini Mercator je v letu 2009 znašala 5,26 %, od tega v breme družb 2,88 % in v breme zdravstvenih zavodov 2,38 %. Celotna stopnja bolniške odsotnosti je nižja kot v letu 2008, ko je znašala 5,34 %. Zaposleni so bili na bolniški odsotnosti skupaj 2.282.728 ur. To je manj kot v letu 2008, ko so bili zaposleni na bolniški odsotnosti skupaj 2.295.537 ur.

V družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., kjer je starostna struktura zaposlenih najvišja, je celotna stopnja bolniške odsotnosti v obravnavanem obdobju znašala 6,17 %, od tega v breme družbe 3,47 % in v breme zdravstvenega zavoda 2,70 %. Celotna stopnja bolniške odsotnosti je nižja kot v letu 2008. Zaposleni so bili na bolniški odsotnosti skupaj 1.567.942 ur, kar je manj kot leta 2008, ko so bili zaposleni na bolniški odsotnosti skupaj 1.603.442 ur. Zmanjšano stopnjo bolniške odsotnosti pripisujemo projektu Promocija zdravja.

Zaposlovanje invalidov

Skupina Mercator zaposluje 901 invalidov, od tega je 781 invalidov zaposlenih v obvladujoči družbi, 112 v netrgovski dejavnosti (od tega 90 v Mercatorjevem invalidskem podjetju) ter 8 na trgih v tujini. Delež invalidov v Skupini Mercator je v letu 2009 ostal na ravni leta 2008. Delež invalidov v obvladujoči družbi znaša 6,35 %. Delež, ki ga zahteva kvotni sistem zaposlovanja invalidov v trgovski dejavnosti, je bistveno nižji in znaša 2,0 %.

Odnos do zaposlenih

► Razvoj ključnih in obetavnih kadrov

V kriznem letu 2009 smo razvoj ključnih in obetavnih kadrov prilagodili razmeram.

► Organizirali smo **slavnostni kolegij ključnih kadrov ob 60-letnici Mercatorja**, na katerem je sodelovalo prek 1.700 ključnih sodelavk in sodelavcev. Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik države dr. Danilo Türk.

► Na Hrvaškem in v Srbiji smo izvajali **Šole za poslovodje**. V Sloveniji smo oblikovali skrajšan program **Šole za namestnike poslovodij** in vključili tretjino namestnikov market programa.

► V Sloveniji smo organizirali **poslovne delavnice za direktorje in vodje služb**, tokrat na sedežu v Ljubljani in s tem zmanjšali potne stroške in stroške zunanjih lokacij.

► Nadaljevali smo z **Mednarodno poslovno akademijo Mercator** in izbrali 3. skupino z 29 obetavnimi sodelavci. Prvič sodelujejo tudi obetavni kadri iz netrgovskih odvisnih družb.

► Obseg izobraževanja, udeležencev ter stroškov se je nekoliko zmanjšal, vendar smo kljub temu **uresničili vse bistvene potrebe po izobraževanju** v Skupini Mercator, tako na področju formalnega izobraževanja, kakor zakonskega in funkcionalnega usposabljanja ter usposabljanja za osebni razvoj.

► Za vodilne, vodstvene in druge strokovne sodelavce, ki so v rednih stikih z dobavitelji, smo organizirali seminar »**Predstavitev zavez Urada za varstvo konkurence**«, ki se ga je udeležilo 316 zaposlenih.

► Za 1.107 sodelavcev iz režijskih služb smo pripravili usposabljanje za **varnost in zdravje pri delu** ter **varstvo pred požari** v obliki samoizobraževanja. Zaposleni so se usposobili s pomočjo programiranega gradiva in ustreznega preizkusa znanja.

► Nadaljujemo z izborom in izobraževanjem novih trenerjev za **trenersko mrežo** v maloprodaji. V Skupini Mercator deluje 580 usposobljenih trenerjev, ki je letos usposobilo 9.771 prodajalcev. Trenerje v sodelovanju z dobavitelji stalno dodatno izobražujemo.

► V Sloveniji smo organizirali **usposabljanje** za 144 sodelavcev iz Bolgarije, Albanije, Bosne in Hercegovine ter Črne gore.

► 743 dijakom in študentom smo omogočili opravljanje **prakse**.

► Vzpodbujamo tudi formalno izobraževanje zaposlenih, saj smo 278 sodelavcem omogočili **šolanje ob delu**.

► Organizirali smo **9. srečanje notranjih učiteljev** Mercator, d.d., na katerem je bilo skoraj 400 notranjih učiteljev. 27 sodelavcem smo podelili priznanja za posebne dosežke ter priznanja za mentorsko, predavateljsko, inštruktorsko in trenersko delo.

► **Kadrovanje in zaposlovanje**

► Gospodarska kriza se je močno odrazila na področju kadrovanja in zaposlovanja. Zmanjšano in pogosto tudi zaustavljeno zaposlovanje je botrovalo izjemno velikemu številu prejetih vlog za zaposlitev. V družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., smo v letu 2009 prejeli 8.413 vlog za zaposlitev, zaposlili pa smo 823 novih sodelavcev, največ v maloprodaji. Kadrovanje je bilo v letu 2009 intenzivno usmerjeno tudi na tuje trge, kjer smo v Bosni in Hercegovini, Bolgariji, Albaniji in Črni gori zaposlili 814 sodelavcev.

► Vzpostavili smo **zaposlitveni portal** na spletni strani www.mercator.si/kariera in prenovili kadrovske spletne strani v angleščini. Na ta način smo zmanjšali stroške kadrovskega oglaševanja.

► Sprejeli smo **standard kadrovanja** za družbo Poslovni sistem Mercator, d.d.

► Motivacija in nagrajevanje

► Zaradi težkih gospodarskih in življenskih razmer smo se v družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., odločili za **solidarnostno prerazporeditev plač in dodatkov za uspešnost** od višjih k nižjim in sicer tako, da se je bruto plača predsedniku uprave znižala za 25 %, članom uprave za 15 % in vsem zaposlenim na individualnih pogodbah v družbah Skupine Mercator v Sloveniji za 10 %. Ostalim zaposlenim v najvišjih plačilnih razredih se je dodatek za uspešnost znižal za 3-5 %, zaposlenim v nižjih plačilnih razredih pa se je povešal za 3-7 % njihovih osnovnih bruto plač.

► V **strokovno skupino za plačni sistem**, katere namen je stalno spremljanje in izboljševanje sistema plač v obvladujoči družbi, so bili povabljeni predstavniki reprezentativnih sindikatov.

► Na priložnostni slovesnosti je v juniju 20 najzaslužnejših sodelavcev prejelo tradicionalno »**Nagrado Mercator**« za leto 2008.

► Zaključili smo z **motivacijskimi srečanji na Voglu**, katerih se je udeležilo 17 mednarodnih skupin poslovođij oziroma 298 sodelavcev.

► Organizirali smo tretji natečaj za **Naj šefa** za leto 2009 in izbrali 16 najboljših šefov v obvladujoči družbi.

► Leto 2009 je bilo uspešno leto za kadrovske delavce. Prejeli smo:

- Priznanje **Kadrovski manager leta 2009**, ki ga podeljuje družba Planet GV. Prejela ga je članica uprave mag. Vera Aljančič Falež.
- Priznanje Andragoškega centa Slovenije za **izjemne učne in strokovne dosežke** pri učenju zaposlenih v Mercatorju.
- Priznanje za **inovativno kadrovsko prakso** za projekt Humanitarni vidik kadrovske funkcije v Mercatorju, ki ga podeljuje podjetje Forum Media.
- Za kadrovski projekt **Promocija zdravja v Mercatorju** smo prejeli 2. nagrado za leto 2009, ki jo podeljuje družba Planet GV.

► Dialog z zaposlenimi

► V Skupini Mercator so od 20. marca do 26. junija 2009 potekali **letni razgovori** vodij z vsemi sodelavci na vseh trgih.

► V Sloveniji smo izdali pet rednih in eno izredno, jubilejno, številko **internega časopisa**. V Srbiji in na Hrvaškem smo izdali pet rednih številk časopisa in dve izredni številki, v Bosni in Hercegovini in Črni gori pa tri številke internega časopisa.

► Nadaljevali smo z rednimi mesečnimi **sestanki s predstavniki reprezentativnih sindikatov** ter organizirali **srečanja z Upravo** ob obravnavi četrtnih rezultatov poslovanja.

► Vodstvo maloprodaje in kadrov je v jesenskem času obiskalo več hipermarketov v Sloveniji in se **pogovarjalo z zaposlenimi** o delu, možnosti izboljšav in delovnih razmerah.

► Organizacijska kultura in mednarodni razvoj

► Konec maja so potekale tradicionalne **Mercatorjeve športne igre**.

► V okviru projekta **Mercator - družini prijazno podjetje** smo izdali dve zloženki: »Mercator družini prijazno podjetje – ugodnosti za vso družino«, ki so jo prejeli vsi zaposleni in »Kaj moram vedeti, ko pričakujem naraščaj«, ki jo prejmejo sodelavke pred nastopom porodniškega dopusta.

► Pozitiven odnos do družine se je izrazil tudi v povečanju števila porodniških dopustov. V letu 2009 je **za 17 odstotkov več porodniških dopustov** v primerjavi z letom 2008.

► Mercatorjeve **standarde in kodeks za zaposlene** smo v različnih oblikah in načinih usposabljanja prenašali na trga Bolgarije in Albanije.

► V Srbiji smo 1. septembra 2009 organizirali **dan odprtih vrat za otroke naših zaposlenih**. Otroci so ob pomoči vodilnih in strokovnih sodelavcev spoznali delo svojih staršev.

► Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer nismo organizirali Dneva Mercatorja, pač pa smo zaposlenim v družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., podarili **šestdeset evrov neto** v obliki e-bonov.

► Varnost in zdravje zaposlenih

► V okviru projekta **»Promocija zdravja«** v družbi Mercator, d.d., izvajamo različne aktivnosti. Pričeli smo z organizirano rekreacijo za naše zaposlene, delovati je pričel prvi Mercatorjev regijski center za rekreacijo, izvajamo razgovore s pogosto odsotnimi sodelavci, v internem časopisu Časomer redno objavljamo rubriko Zdravje, vzpostavili smo telefonsko številko za zdravniške nasvete, za sodelavke, starejše od 45 let, organiziramo seminarje o raku dojk, ustanovili smo tudi ergonomski tim, ki bo skrbel za ureditev bolj prijaznega delovnega okolja.

► V Cankarjevem domu v Ljubljani smo 21. septembra 2009 organizirali **3. kadrovske dneve Mercatorja**. Osrednja tema okrogle mize je bila Zdravje – skupna skrb zaposlenih, delodajalcev in države.

► **Planinsko društvo Mercator**, ki ima 320 članov, je organiziralo 12 pohodov s 963 udeleženci.

► V letu 2009 smo v okviru Ustanove **Humanitarne fundacije Mercator** pomoč podelili 141 proslcem.

► Invalidsko podjetje

► Ob koncu leta 2009 je bilo v Mercatorjevem invalidskem podjetju zaposlenih 200 sodelavcev, od tega 90 invalidov.

► Skladno s Poslovnim načrtom širitve ter prenosom nekaterih storitvenih dejavnosti iz obvladujoče družbe, zaposleni v Mercatorjevem invalidskem podjetju opravljajo storitve arhiviranja, varstva pri delu in požarne varnosti ter aranžerske storitve, predvsem za obvladujočo družbo.

► V okviru proizvodne dejavnosti v podjetju razvijajo kozmetične proizvode in tekstilno-dekorativno linijo pod blagovno znamko **Dvorec Trebnik**. V okviru prenosa proizvodne dejavnosti zaposleni tudi pripravljajo in pakirajo sveže sadje in zelenjavo. V mesecu septembru so sveži program dopolnili še z dejavnostjo sušenja in pakiranja suhega sadja. Svoje proizvode podjetje trži predvsem za potrebe obvladujoče družbe.

PRIČAKOVANE GOSPODARSKE RAZMERE IN NAČRTI ZA LETO 2010

Zunanje okoliščine poslovanja bodo v letu 2010 enako zahtevne kot v letu 2009. Počasno okrevanje gospodarstva bo imelo pomemben vpliv na strukturo in obseg potrošnje. Zaradi razmer na finančnih trgih bo dostop do dolgoročnih virov financiranja še vedno omejen in pritiski na obrestne marže še naprej visoki. Zelo težaven bo makroekonomski položaj v številnih državah v regiji, kjer Skupina Mercator deluje. V letu 2010 se na vseh trgih delovanja pričakujejo nizke ali negativne stopnje gospodarske rasti ter nižja stopnja inflacije kot posledica ekonomskih dogajanj na svetovnih trgih. Vse to bo še naprej zahtevalo aktivno upravljanje s ključnimi poslovnimi in finančnimi tveganji.

Prihodki iz prodaje Skupine Mercator so v letu 2010 načrtovani v višini 2,75 mlrd EUR. Na načrtovano rast prihodkov vplivajo gospodarske razmere, spremembe v potrošnji ter manjši obseg investicij. V letu 2010 niso načrtovane bistvene spremembe deviznih tečajev.

Skupina Mercator v letu 2010 načrtuje kosmati denarni tok iz poslovanja pred najemninami (EBITDAR) v višini 202,6 mio EUR. Načrtovana rast kosmatih denarnih tokov je predvsem posledica načrtovanih aktivnosti poslovne racionalizacije, izkoriščanja ekonomij obsega na vseh trgih poslovanja ter razvojnih in investicijskih aktivnosti.

V letu 2010 Skupina Mercator načrtuje 21,9 mio EUR čistega dobička. Tako kot v letu 2009 bo tudi v letu 2010 poslovni izid pod pritiskom težkih gospodarskih razmer, sprememb v obsegu in strukturi potrošnje ter obsežnih investicij v ugodno ponudbo za potrošnike.

Celotne investicije Skupine Mercator v letu 2010 so načrtovane v višini 120 mio EUR, kar je v okviru lastnih virov financiranja, tako da se neto finančni dolg skupine v letu 2010 v skladu z načrtom ne bo povečeval.

Do konca leta 2010 bo v Skupini Mercator 22.167 zaposlenih, od tega že skoraj 42 % zaposlenih na trgih izven Slovenije.

Za omilitev negativnih posledic gospodarske krize smo v Skupini Mercator za leto 2010 pripravili 3 sklope **ukrepov**, in sicer si bomo prizadevali za:

- ▶ prilagajanje ponudbe našim potrošnikom:
 - s cenovno konkurenčnostjo,
 - prilagajanjem naše ponudbe ter asortimana in
 - nadgradnjo sistema zvestobe;
- ▶ poslovno racionalizacijo:
 - z večanjem produktivnosti in stroškovno racionalizacijo,
 - omejevanjem investicij ter
 - upravljanjem tveganj;
- ▶ povečanje poslovne prožnosti:
 - z reorganizacijo Skupine Mercator,
 - izkoriščanjem poslovnih priložnosti v regiji in
 - pripravi na možnosti monetizacije poslovnih nepremičnin.

Veliko pozornosti bomo namenili tudi aktivnemu upravljanju s finančnimi tveganji, predvsem obvladovanju kreditnega tveganja, plačilno-sposobnostnega tveganja in valutnega tveganja.

Uprava družbe ocenjuje, da je gospodarski načrt za leto 2010 glede na pričakovane izjemno težke gospodarske razmere in poslovna ter finančna tveganja ambiciozen in pomeni nadaljevanje začrtanih strateških usmeritev Skupine Mercator.

Zaradi velike negotovosti v zvezi s predpostavkami o stanju v gospodarskem okolju v letu 2010 bo Uprava vsako četrtoletje ovrednotila uresničljivost načrtovanih ciljev ob upoštevanju morebitnih odmikov med predvidenimi in dejanskimi dejavniki zunanjega poslovnega okolja in o tem ustrezno poročala v medletnih poslovnih poročilih.

Plan Skupine Mercator za leto 2010 ne vključuje učinkov strateške povezave z družbo Getro, d.d., ki je bila izvedena dne 17.2.2010.

Računovodsko poročilo

RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE MERCATOR

Konsolidirani izkaz finančnega položaja

v tisoč EUR

	Pojasnilo	31.12.2009	31.12.2008
SREDSTVA			
Dolgoročna sredstva			
Nepremičnine, naprave in oprema	15	1.863.291	1.771.963
Naložbene nepremičnine	17	4.127	9.563
Neopredmetena sredstva	16	51.995	78.196
Odložene terjatve za davek	20	8.086	8.380
Terjatve do kupcev in druge terjatve	22	359	384
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	18	5.473	4.824
		1.933.331	1.873.310
Kratkoročna sredstva			
Zaloge	21	292.050	272.391
Terjatve do kupcev in druge terjatve	22	230.747	347.741
Terjatve za odmerjeni davek		2.639	809
Izpeljani finančni instrumenti	19	737	-
Denar in denarni ustrezniki	23	16.844	45.870
		543.017	666.811
Skupaj sredstva		2.476.348	2.540.121
KAPITAL			
	24		
Vpoklicani kapital		157.129	157.129
Kapitalske rezerve		198.872	198.848
Lastne delnice		(3.235)	(3.250)
Rezerve iz dobička		270.194	267.640
Rezerva za pošteno vrednost		186.029	188.751
Preneseni čisti poslovni izid		8.697	-
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		21.232	24.682
Prevedbena rezerva		(33.782)	(21.708)
Kapital pripisan lastnikom obvladujočega podjetja		805.136	812.092
Neobvladujoči delež		254	2.008
Kapital		805.390	814.100
OBVEZNOSTI			
Dolgoročne obveznosti			
Poslovne in druge obveznosti	28	2.872	2.271
Finančne obveznosti	26	683.547	622.787
Odložene obveznosti za davek	20	49.326	52.496
Dolgoročne rezervacije	27	37.188	31.415
		772.933	708.969
Kratkoročne obveznosti			
Poslovne in druge obveznosti	28	525.061	599.933
Obveznosti za odmerjeni davek		164	724
Finančne obveznosti	26	367.855	412.797
Izpeljani finančni instrumenti	19	4.945	3.598
		898.025	1.017.052
Skupaj obveznosti		1.670.958	1.726.021
Skupaj kapital in obveznosti		2.476.348	2.540.121

Konsolidirani izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR	Pojasnilo	2009	2008
Prihodki iz prodaje	9	2.643.315	2.708.560
Stroški prodaje	11	(2.474.106)	(2.531.184)
Bruto dobiček		169.209	177.376
Stroški splošnih dejavnosti	11	(109.955)	(110.313)
Drugi poslovni prihodki	10	12.588	33.264
Poslovni izid iz poslovanja		71.842	100.327
Finančni prihodki	13	10.245	20.103
Finančni odhodki	13	(56.891)	(70.437)
Neto finančni odhodki		(46.646)	(50.334)
Poslovni izid pred obdavčitvijo		25.196	49.993
Davek	14, 20	(4.077)	(9.232)
Poslovni izid obračunskega obdobja		21.119	40.761
Poslovni izid obračunskega obdobja, ki se nanaša na:			
Lastnike obvladujočega podjetja		21.232	40.846
Neobvladujoči delež		(113)	(85)
Osnovni in prilagojeni dobiček na delnico v EUR	25	5,7	11,0

Konsolidirani izkaz vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR

	2009	2008
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	21.119	40.761
Drugi vseobsegajoči donos		
Tečajne razlike pri prevedbi tujih podjetij	(12.072)	(17.487)
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	841	(13.489)
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, prenesena v poslovni izid	-	(3.997)
Sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem	(125)	(10.760)
Sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem, prenesena v poslovni izid	(1.337)	1.391
Sprememba poštene vrednosti nepremičnin	-	181.295
Odloženi davki	1.983	(29.069)
Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	(10.710)	107.884
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	10.409	148.645
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki se nanaša na:		
Lastnike obvladujočega podjetja	10.520	148.666
Neobvladujoči delež	(111)	(21)

Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Rezerve iz dobička	Rezerva za pošteno vrednost	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid obrač. obdobja	Prevedbena rezerva	Kapital pripisan lastnikom obvladujočega podjetja	Neobvladujoči delež	Skupaj
Stanje 1. januarja 2008	157.129	198.848	(3.250)	243.309	68.078	-	26.047	(4.223)	685.938	2.258	688.196
Prilagoditev:											
Uskladitev po MRS 8.44	-	-	-	-	(1.248)	(3.905)	-	-	(5.153)	(8)	(5.161)
Stanje 1. januarja 2008 prilagojeno	157.129	198.848	(3.250)	243.309	66.830	(3.905)	26.047	(4.223)	680.785	2.250	683.035
Poslovni izid obračunskega obdobja	-	-	-	-	-	-	40.846	-	40.846	(85)	40.761
Drugi vseobsegajoči donos	-	-	-	-	121.921	3.384	-	(17.485)	107.820	64	107.884
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	-	-	-	-	121.921	3.384	40.846	(17.485)	148.666	(21)	148.645
Transakcije z lastniki (ko delujejo kot lastniki), ki se neposredno pripoznajo v kapitalu											
Prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom											
Izplačilo dividend	-	-	-	-	-	(15.823)	-	-	(15.823)	-	(15.823)
Prenos čistega poslovnega izida preteklega leta v preneseni poslovni izid	-	-	-	-	-	26.047	(26.047)	-	-	-	-
Razporeditev dobička po sklepu uprave / ns	-	-	-	16.164	-	-	(16.164)	-	-	-	-
Razporeditev dobička po sklepu skupščine	-	-	-	8.167	-	(8.167)	-	-	-	-	-
Skupaj prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom	-	-	-	24.331	-	2.057	(42.211)	-	(15.823)	-	(15.823)
Spremembe lastniških deležev v odvisnih družbah, ki ne povzročijo izgube obvladovanja											
Nakupi neobvladujočih deležev	-	-	-	-	-	(1.536)	-	-	(1.536)	(221)	(1.757)
Skupaj transakcije z lastniki	-	-	-	24.331	-	521	(42.211)	-	(17.359)	(221)	(17.580)
Stanje 31. decembra 2008	157.129	198.848	(3.250)	267.640	188.751	-	24.682	(21.708)	812.092	2.008	814.100

Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala (nadaljevanje)

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Rezerve iz dobička	Rezerva za pošteno vrednost	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid obrač. obdobja	Prevedbena rezerva	Kapital pripisan lastnikom obvladujočega podjetja	Neobvladujoči delež	Skupaj
Stanje 1. januarja 2009	157.129	198.848	(3.250)	267.640	188.751	-	24.682	(21.708)	812.092	2.008	814.100
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja											
Poslovni izid obračunskega obdobja	-	-	-	-	-	-	21.232	-	21.232	(113)	21.119
Drugi vseobsegajoči donos	-	-	-	-	(2.722)	4.084	-	(12.074)	(10.712)	2	(10.710)
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	-	-	-	-	(2.722)	4.084	21.232	(12.074)	10.520	(111)	10.409
Transakcije z lastniki (ko delujejo kot lastniki), ki se neposredno pripoznajo v kapitalu											
Prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom											
Izplačilo dividend*	-	-	-	-	-	(16.754)	-	-	(16.754)	-	(16.754)
Odsvojitev lastnih delnic	-	24	15	(15)	-	15	-	-	39	-	39
Prenos čistega poslovnega izida preteklega leta v preneseni poslovni izid	-	-	-	-	-	24.682	(24.682)	-	-	-	-
Razporeditev dobička po sklepu skupščine	-	-	-	2.569	-	(2.569)	-	-	-	-	-
Skupaj prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom	-	24	15	2.554	-	5.374	(24.682)	-	(16.715)	-	(16.715)
Spremembe lastniških deležev v odvisnih družbah, ki ne povzročijo izgube obvladovanja											
Nakupi neobvladujočih deležev	-	-	-	-	-	(761)	-	-	(761)	(1.643)	(2.404)
Skupaj transakcije z lastniki	-	24	15	2.554	-	4.613	(24.682)	-	(17.476)	(1.643)	(19.119)
Stanje 31. decembra 2009	157.129	198.872	(3.235)	270.194	186.029	8.697	21.232	(33.782)	805.136	254	805.390

* Znesek izplačila dividend se razlikuje od zneska določenega po Sklepu skupščine delničarjev, saj so bile v izračunu potrebnega zneska za izplačilo dividend, vključene tudi lastne delnice.

Konsolidirani izkaz denarnih tokov

v tisoč EUR	Pojasnilo	2009	2008
Denarni tokovi pri poslovanju			
Poslovni izid obračunskega obdobja		21.119	40.761
Prilagoditve:			
Davek	14	4.077	9.232
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	15	85.463	82.467
Amortizacija naložbenih nepremičnin	17	211	262
Amortizacija neopredmetenih sredstev	16	10.338	11.325
Dobiček pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme		(1.423)	(8.895)
Sprememba rezervacij in drugih razmejitev	22, 27, 28	4.737	(7.431)
(Dobički) izgube pri odtujitvi in oslabitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	13	178	(5.347)
Presežek deleža prevzemnika nad nabavno vrednostjo poslovne združitve	10	(371)	(67)
Neto tečajne razlike iz financiranja	13	4.224	5.520
Prejemki iz obresti	13	(7.811)	(9.181)
Izdatki za obresti	13	46.554	58.127
Kosmati denarni tok iz poslovanja		167.296	176.773
Sprememba zalog		(19.659)	(25.608)
Sprememba poslovnih in drugih terjatev		93.866	(63.075)
Sprememba poslovnih in drugih obveznosti		(78.067)	110.949
		163.436	199.039
Izdatki za obresti	13	(46.554)	(58.127)
Izdatki za davke	14	(4.844)	(7.997)
Denar ustvarjen pri poslovanju		112.038	132.915
Denarni tokovi pri naložbenju			
Izdatki za prevzem odvisnih družb brez pridobljenih denarnih sredstev	8	(4.801)	(15.105)
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme ter naložbenih nepremičnin	15, 17	(149.757)	(288.531)
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	16	(7.596)	(9.774)
Izdatki za depozite dane bankam		(24.963)	(15.138)
Prejemki pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme in naložbenih nepremičnin	15, 17	6.967	16.618
Prejemki pri odtujitvi neopredmetenih sredstev	16	36	46
Prejemki od odtujitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	18	-	7.268
Prejemki iz obresti	13	7.811	9.181
Prejete dividende	13	16	68
Prejemki od depozitov danih bankam		30.269	136
Denar, uporabljen pri naložbenju		(142.018)	(295.231)
Denarni tokovi pri financiranju			
Prejemki (izdatki) pri prejetih posojilih		14.032	201.627
Izdatki za dividende delničarjev		(12.366)	(15.647)
Denar, ustvarjen pri financiranju		1.666	185.980

Neto (zmanjšanje) povečanje denarja in denarnih ustreznikov

Denar in denarni ustrezniki na začetku leta

Tečajne razlike

(28.314)

45.870

(712)

23.664

23.089

(883)

Denar in denarni ustrezniki na koncu leta

23

16.844**45.870**

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom

1. Poročajoča družba

Poslovni sistem Mercator, d.d., (v nadaljevanju Mercator, d.d.) je družba s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Ljubljana, Dunajska cesta 107. Konsolidirani računovodski izkazi Skupine Mercator za leto, ki se je končalo dne 31. decembra 2009, vključujejo družbo Mercator, d.d., in njene odvisne družbe (skupaj v nadaljevanju 'Skupina Mercator'). Skupina Mercator opravlja pretežno dejavnost trgovine na drobno in na debelo z izdelki široke porabe.

2. Podlaga za sestavitev

(a) Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU, in v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah.

Uprava družbe je računovodske izkaze potrdila dne 1.2.2010.

(b) Podlaga za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen v spodnjih primerih, kjer se upošteva poštena vrednost:

- ▶ izpeljani finančni instrumenti,
- ▶ za prodajo razpoložljiva finančna sredstva,
- ▶ nepremičnine po modelu prevrednotenja.

Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v pojasnilu št. 4.

(c) Funkcijska in predstavljena valuta

Priloženi konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v EUR, torej v funkcijski valuti družbe Poslovni sistem Mercator, d.d. Vse računovodske informacije, predstavljene v EUR, so zaokrožene na tisoč enot.

(d) Uporaba ocen in presoj

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov v skladu z MSRP podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke se stalno pregledujejo. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocene popravijo, ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisane v nadaljevanju.

(i) Dobro ime

Skupina vsako leto ob sestavitvi računovodskih izkazov naredi preizkus slabitve dobrega imena. Nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote je določena na osnovi izračunov vrednosti pri uporabi. Izračuni uporabljajo projekcije denarnih tokov, ki temeljijo na sprejetih načrtih poslovanja s strani uprave za naslednje leto in na ekstrapolaciji stopenj rasti za vsa naslednja obdobja. Uprava je pripravila projekcijo poslovanja na osnovi preteklega poslovanja in njihovih pričakovanj o razvoju trga. Uporabljena diskontna stopnja temelji na tržnih stopnjah, ki so prilagojene tako, da odražajo specifična tveganja, povezana s poslovnimi enotami.

(ii) Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Med dolgoročnimi finančnimi naložbami v kapital drugih družb, razvrščenimi med za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, ima skupina tudi takšne, ki jih ni mogla ovrednotiti po pošteni vrednosti. Delnice teh družb ne kotirajo na borzi. Skupina ocenjuje, da bi bili stroški vrednotenja teh dolgoročnih finančnih naložb v kapital drugih družb po pošteni vrednosti previsoki, ocena pa ne bi pomembno vplivala na pravilnost računovodskih izkazov, zato so vrednotene po nabavni vrednosti.

(iii) Poslovne in druge terjatve

Ocena temelji na predpostavki, da bodo terjatve poplačane v izkazani višini. Popravki vrednosti terjatev so oblikovani na osnovi uvedenih sodnih postopkov in izkušenj iz preteklih let. Skupina v prihodnjem obdobju ne pričakuje dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

(iv) Zaloge

Knjigovodske vrednosti zalog v materialno pomembnih zneskih ustrezajo njihovi iztržljivi vrednosti. Popravki vrednosti zalog so oblikovani na osnovi izkušenj iz preteklih let. Skupina v prihodnjem obdobju ne pričakuje dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

(v) Dolgoročne rezervacije

Knjigovodske vrednosti dolgoročnih rezervacij odražajo sedanjo vrednost izdatkov, ki bodo potrebni za poravnavo obvez. Ocene so podali strokovnjaki oz. vrednosti izhajajo iz izvirne dokumentacije. Negotov je izid in obdobje, v katerem bodo zaključeni sodni postopki, v zvezi s katerimi so bile oblikovane dolgoročne rezervacije. Sicer pa skupina v prihodnjem obdobju ne pričakuje dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

Dolgoročne rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane za ocenjene obveznosti izplačil odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad kot rezultat dolgoletnega službovanja zaposlenih, na dan bilance stanja, diskontirano na sedanjo vrednost. Obveznosti so bile oblikovane za pričakovana izplačila. Pri izračunu obveznosti je bila upoštevana pričakovana rast plač od dneva izračuna do upokojitve posameznega zaposlenega ter fluktuacija zaposlenih. Rast plač je sestavljena iz kariernega napredovanja in s tem povečane plačne inflacije. Za izračun sedanje vrednosti obveznosti je bila uporabljena diskontna obrestna mera, ki je enaka tržni donosnosti na podjetniške obveznice izdajateljev z visoko boniteto, izdane v evrih. Skupina v prihodnjem obdobju ne pričakuje dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

(vi) Odloženi davki

Odloženi davki so izračunani na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja z uporabo davčne stopnje, ki bo veljala v naslednjem obračunskem obdobju. Ob morebitni spremembi davčne stopnje se bodo ustrezno spremenile tudi terjatve in obveznosti iz naslova

odloženih davkov. Skupina v prihodnjem obdobju ne pričakuje dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

(e) Sprememba računovodske usmeritve

(i) Predstavljanje računovodskih izkazov

Skupina uporablja spremenjeni MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov (2007), ki je stopil v veljavo na dan 1.1.2009. V skladu s spremembo, Skupina v konsolidiranem izkazu sprememb kapitala izkazuje vse spremembe lastniškega kapitala, spremembe nelastniškega dela kapitala pa so razkrite v konsolidiranem izkazu vseobsegajočega donosa. Primerljivi podatki so predstavljeni skladno s spremenjenim standardom. Sprememba računovodske usmeritve vpliva zgolj na način prestavljanja in ne na čisti dobiček na delnico.

(ii) Obračunavanje stroškov izposojanja

V primeru sredstev v pripravi, ki so se začela usredstvovati na dan 1. januar 2009 ali kasneje, pripiše Skupina stroške izposojanja neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Prej je Skupina vse stroške izposojanja pripoznala kot odhodek. Sprememba računovodske usmeritve temelji na sprejetju MRS 23 Stroški izposojanja (2007) v skladu s prehodnimi določbami tega standarda; primerjalni podatki niso preračunani. Sprememba računovodske usmeritve ni pomembno vplivala na postavko čistega dobička na delnico. Usredstvenje obresti se izvaja pri pomembnih investicijah (investicije, ki po svoji višini ob dokončanju znašajo nad 3% knjigovodske vrednosti postavke nepremičnin, naprav in opreme na začetku poslovnega leta), ki se začnejo po 1.1.2009 in katerih izgradnja oziroma priprava za uporabo traja nad 6 mesecev. V letu 2009 nobena investicija ne izpolnjuje navedenih meril za uvrstitev med pomembne investicije skupine.

(iii) Ugotavljanje in predstavljanje poslovnih odsekov

Skupina na dan 1.1.2009 določi in predstavi poslovne odseke na podlagi podatkov, ki se posredujejo vodstvenemu delavcu skupine, ki je odgovoren za sprejemanje odločitev. Sprememba računovodske usmeritve temelji na sprejetju MSRP 8 Poslovni odseki. Pred spremembo je skupina poslovne odseke določila in predstavila v skladu z MRS 14 Poročanje po odsekih. Razen nekaterih dodatnih pojasnil, ni bistvenih sprememb v primerjavi s preteklim letom. Primerljive informacije po odsekih se prilagodijo skladno s prehodnimi zahtevami tega standarda. Sprememba računovodske usmeritve vpliva zgolj na način razkrivanja, in ne na čisti dobiček na delnico.

3. Pomembne računovodske usmeritve

Spodaj opredeljene računovodske politike so družbe v skupini dosledno uporabile za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

Skupina je v računovodskih izkazih za poslovno leto 2009 zaradi spremembe načina zajemanja določenih postavk prihodkov in odhodkov v letu 2009, izvedla določene reklasifikacije primerljivih podatkov za leto 2008. Stroški prodajanja so v letu 2009 vključeni med stroške prodaje, ki poleg tega vključujejo tudi nabavno vrednost prodanega blaga in proizvodjalne stroške. V izkazu poslovnega izida leta 2008 pa so bili stroški prodajanja izkazani kot samostojna postavka. Primerljivi podatki so bili preračunani tudi v pojasnilu 13 (Finančni prihodki in odhodki), kjer so se ločeno prikazale neto tečajne razlike iz financiranja. V pojasnilu 11 (Stroški po naravnih vrstah) so bili stroški materiala, stroški storitev, drugi stroški in sprememba vrednosti zalog za leto 2008 prilagojeni zaradi primerljivosti z letom 2009.

(a) Podlaga za konsolidacijo

(i) Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje skupina. Obvladovanje obstaja, ko ima skupina zmožnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upošteva obstoj in učinek potencialnih glasovalnih pravic, ki jih je trenutno moč uveljaviti ali zamenjati. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne, do datuma, ko se preneha. Računovodske usmeritve odvisnih družb so bile po potrebi spremenjene oz. prilagojene usmeritvam skupine.

(ii) Prevzemi s strani družb, ki so pod skupnim upravljanjem

Poslovne združitve, ki nastanejo na podlagi prenosov deležev v družbah, ki so pod skupnim upravljanjem družbenika, ki obvladuje skupino, se obračunavajo, kot da bi do prevzema prišlo na začetku najzgodnejše primerjave primerjalnega obdobja ali, če kasneje, na dan, ko je prišlo do skupnega upravljanja; zaradi tega se primerjave prenovijo. Prevzeta sredstva in obveznosti se pripoznajo po knjigovodski vrednosti, ki je že prej zapisana v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujoče družbe. Sestavni deli kapitala prevzete družbe se dodajo sorodnim sestavnim delom kapitala skupine, z izjemo osnovnega kapitala prevzete družbe, ki se pripozna kot del delniške premije. Denarni vložek, vplačan pri prevzemu, se pripozna neposredno v postavki kapitala.

(iii) Posli izvzeti iz konsolidacije

Stanja, nerealizirani dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov znotraj skupine, so pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov izločena. Nerealizirani dobički iz poslov s skupaj obvladovanimi podjetji se izločijo le do obsega deleža skupine v tem podjetju. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslabitvi.

(b) Tuja valuta

(i) Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto družb znotraj skupine po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem, kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti in izmerjena po pošteni vrednosti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih instrumentov, razvrščenih kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, za nefinančne obveznosti, ki so določena kot varovanje pred tveganjem, ali za denarnotokovno varovanje pred tveganji, ki se pripoznajo neposredno v kapitalu.

(ii) Podjetja v tujini

Sredstva in obveznosti podjetij v tujini, vključno z dobrim imenom in popravkom poštene vrednosti ob pridobitvi, se preračunajo v EUR po menjalnem tečaju, ki velja na dan bilance stanja. Prihodki in odhodki podjetij v tujini, razen podjetij v hiperinflacijskih gospodarstvih, se preračunajo v EUR po povprečnih tečajih v obdobju.

Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu, se neposredno pripoznajo v kapitalu. Od dneva prehoda na MSRP dalje se te spremembe pripoznajo v prevedbeni rezervi. Pri odtujitvi

podjetja v tujini (delni ali celotni) se obravnavan znesek v prevedbeni rezervi prenese v izkaz poslovnega izida.

(c) Finančni inštrumenti

(i) Neizpeljani finančni inštrumenti

Neizpeljani finančni inštrumenti vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustreznike, prejeta in dana posojila ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni inštrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju se neizpeljani finančni inštrumenti izmerijo na način, ki je opredeljen v nadaljevanju.

Stroški posla se pripoznajo med odhodki v izkazu poslovnega izida. Izjema so naložbe v kapital, kjer stroški posla povečujejo pošteno vrednost finančnega inštrumenta.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled. Prekoračitve na tekočem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev v skupini, so v izkazu finančnega izida vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Obračunavanje finančnih prihodkov in odhodkov je opisano v točki 3(o).

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Naložbe skupine v kapitalske vrednostnice in določene dolžniške vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva, ki so razpoložljiva za prodajo. Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti, spremembe poštene vrednosti – z izjemo izgub zaradi oslabitve (glej točko 3(i)(i)) ter pozitivnih in negativnih tečajnih razlik pri za prodajo razpoložljivih finančnih sredstvih (glej točko 3(b)(i)) – pa so pripoznane neposredno v kapitalu. Ko se pripoznanje naložbe odpravi, se s tem povezani dobiček ali izguba prenese v poslovni izid.

Med za prodajo razpoložljivimi finančnimi sredstvi ima skupina tudi takšne, ki jih ni mogla ovrednotiti po pošteni vrednosti. Delnice teh družb ne kotirajo na borzi. Skupina ocenjuje, da bi bili stroški vrednotenja teh finančnih sredstev po pošteni vrednosti previsoki, ocena pa ne bi pomembno vplivala na pravilnost računovodskih izkazov.

Ostalo

Ostali neizpeljani finančni inštrumenti so merjeni po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve.

(ii) Izpeljani finančni inštrumenti

Skupina uporablja izpeljane finančne inštrumente za varovanje pred izpostavljenostjo pred valutnim in obrestnim tveganjem. Vgrajene izpeljane finančne inštrumente je treba ločiti od gostiteljske pogodbe in obračunati kot izpeljani finančni inštrument, samo če gospodarske značilnosti in tveganja vgrajenega izpeljanega finančnega inštrumenta niso tesno povezani z gospodarskimi značilnostmi in tveganji gostiteljske pogodbe, če poseben inštrument z enakimi določbami kot vgrajeni izpeljani finančni inštrument zadošča opredelitvi izpeljanega finančnega inštrumenta ter če se sestavljeni inštrument ne izmeri po pošteni vrednosti skozi poslovni izid.

Izpeljani finančni inštrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti; stroški, povezani s poslom, se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku. Po začetnem

pripoznanju se izpeljani finančni instrumenti merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se obravnavajo kot je opisano v nadaljevanju.

Varovanje denarnega toka pred tveganji

Spremembe poštene vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta, ki je določen za varovanje denarnega toka pred tveganji, so pripoznane neposredno v kapitalu, toda le pod pogojem, da je varovanje uspešno. V kolikor je varovanje neuspešno, se spremembe poštene vrednosti izkažejo v poslovnem izidu.

Če instrument za varovanje pred tveganji ne izpolnjuje več sodil za obračunavanje varovanja pred tveganji, če le-ta preneha veljati ali se proda, odpove ali izkoristi, se varovanje pred tveganji preneha obračunavati. Nabrani dobiček ali izguba, ki je pripoznan(a) v kapitalu, ostane pripoznan(a) v kapitalu, dokler ne pride do napovedanega posla. V kolikor je nefinančno sredstvo predmet varovanja pred tveganji, se v kapitalu pripoznan znesek prenese med knjigovodsko vrednost sredstva, in sicer po njegovem pripoznanju. V ostalih primerih se znesek, ki je pripoznan v kapitalu, prenese v izkaz poslovnega izida v obdobju, v katerem sredstvo, varovano pred tveganji, vpliva na poslovni izid.

(iii) Osnovni kapital

Navadne delnice

Navadne delnice so sestavni del osnovnega kapitala. Dodatni stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati izdaji navadnih delnic in delniških opcij, so izkazani kot znižanje kapitala, pri čemer se ne upoštevajo učinki na kapital.

Odkup lastnih delnic (lastne delnice)

Ob odkupu lastnih delnic, ki se izkazujejo kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila vključno s stroški, ki se neposredno nanašajo na odkup, brez morebitnih davčnih učinkov pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala. Ob prodaji lastnih delnic ali njihovi naknadni ponovni izdaji se prejeti znesek izkaže kot povečanje kapitala in tako dobljeni presežek ali manjko pri transakciji se prenese na kapitalske rezerve.

(d) Nepremičnine, naprave in oprema

(i) Izkazovanje in merjenje

Nepremičnine, naprave in oprema se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti, povečani za stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njihovi usposobitvi za nameravano uporabo.

Za vrednotenje zemljišč in zgradb skupina uporablja model prevrednotenja. Prikazane poštene vrednosti temeljijo na periodičnih, vendar vsaj triletnih ocenah zunanjega neodvisnega ocenjevalca, zmanjšanih za amortizacijo. Povečanja knjigovodske vrednosti iz prevrednotenja zemljišč in zgradb se izkažejo v povečanju presežka iz prevrednotenja v kapitalu. Slabitve predhodno okrepljenih sredstev neposredno zmanjšujejo vrednost oblikovanega presežka iz prevrednotenja v kapitalu, sicer se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Amortizacija, ki temelji na prevrednoteni vrednosti sredstev, in amortizacija, ki temelji na nabavni vrednosti sredstev, bremeni stroške. Življenjska doba in preostanek vrednosti nepremičnin se letno presoja s strani interne komisije strokovnjakov na osnovi dogodkov, ki kažejo na potrebo po ponovnem ovrednotenju določenega sredstva.

Naprave in oprema so vrednotene po modelu nabavne vrednosti. Nabavna vrednost naprav in opreme je zmanjšana za kumulativni popravek vrednosti zaradi amortizacije.

Stroški v lastnem okviru izdelanega sredstva zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve opredmetenega osnovnega sredstva ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. Nabavljene računalniške programe, ki pomembno prispevajo k funkcionalnosti sredstev, je treba usredstviti kot del te opreme. Stroški izposojanja v zvezi z nabavo ali izgradnjo zadevnih sredstev se usredstviijo, če znašajo nad 3 % knjigovodske vrednosti postavke nepremičnin, naprav in opreme na začetku poslovnega leta, se začnejo po 1.1.2009 in izgradnja oziroma priprava za uporabo zadevnih sredstev traja nad 6 mesecev. V letu 2009 skupina ni izvedla investicij, ki bi izpolnjevale opisana merila.

Dobiček oziroma izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme je razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo. Skupina pripozna dobiček v izkazu poslovnega izida med drugimi poslovnimi prihodki, izgubo pa med stroški splošnih dejavnosti. Ob prodaji prevrednotenega sredstva skupina zneske, ki so izkazani v presežku iz prevrednotenja, prenese med zadržane dobičke.

(ii) Prerazporeditve k naložbenim nepremičninam

Če se lastniško uporabljena nepremičnina spremeni v naložbeno nepremičnino, se ta nepremičnina izmeri po njeni nabavni vrednosti in prerazporedi k naložbenim nepremičninam. Skupina naložbene nepremičnine vrednoti po modelu nabavne vrednosti. Kot naložbene nepremičnine razvršča samo nepremičnine, ki so samostojne zgradbe in v celoti dane v najem. Samo del objekta, oddan v najem, se ne razporedi med naložbene nepremičnine, ker ga ni mogoče prodati ločeno in ker se ostali pomemben del objekta uporablja pri prodaji ali proizvodnji blaga.

(iii) Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela nepremičnin, naprav in opreme se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bo imela skupina bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva in je pošteno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Pripoznanje knjigovodske vrednosti zamenjanega dela se odpravi. Vsi ostali stroški (kot npr. dnevno servisiranje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

(iv) Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega opredmetenega sredstva. Najeta sredstva v obliki finančnega najema se amortizirajo ob upoštevanju trajanja najema in dobe koristnosti, razen če je precej gotovo, da bo skupina do konca trajanja najema postala lastnica najetega sredstva. Zemljišča se ne amortizirajo.

Skupina za del amortizacije, ki se nanaša na okrepitev osnovnih sredstev, sproti odpravlja oblikovan presežek iz prevrednotenja med zadržane dobičke.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

- ▶ zgradbe 20 - 40 let,
- ▶ naprave in oprema 3 - 15 let.

Metode amortiziranja, dobe koristnosti in preostale vrednosti se ponovno pregledajo na dan poročanja.

(e) Neopredmetena sredstva

(i) Dobro ime

Dobro ime (slabo ime) nastane ob prevzemu odvisnih družb, pridruženih podjetij ter skupnih podvigov.

Prevzemi od vključno dneva prehoda na MSRP dalje

Pri prevzemih, izvedenih dne 1. januarja 2006 ali kasneje, se dobro ime nanaša na presežek oz. razliko med stroškom nabave in deležem Skupine v čisti pošteni vrednosti ugotovljenih sredstev, obveznosti ter pogojnih obveznosti prevzete družbe. Če je presežek negativen (slabo ime), se le-ta neposredno pripozna v izkazu poslovnega izida.

(ii) Nakup neobvladujočih deležev

Vsi presežki oz. razlika med stroški dodatne naložbe in knjigovodsko vrednostjo sredstev se pri spremembi lastniških deležev, pri katerih ne pride do spremembe v obvladovanju podjetja, evidentirajo v kapitalu.

(iii) Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva, ki jih je pridobila skupina in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

(iv) Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo bodoče gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi ostali stroški, vključno z blagovnimi znamkami, so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

(v) Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev (razen dobrega imena). Obračunavati se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

- ▶ patenti, licence in blagovne znamke 5-10 let.

(f) Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine, posedovane, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje, ne pa za prodajo v rednem poslovanju, uporabo v proizvodnji ali pri dobavi blaga ali storitev za pisarniške namene.

Skupina razvršča kot naložbene nepremičnine samo nepremičnine, ki so samostojne zgradbe in v celoti dane v najem. Samo del objekta, oddan v najem se ne razporedi med naložbene nepremičnine, ker ga ni mogoče prodati ločeno in ker se ostali pomemben del objekta uporablja pri proizvodnji ali dobavljanju blaga ali storitev (npr. hipermarket znotraj nakupovalnega centra). Naložbene nepremičnine se vodijo po modelu nabavne vrednosti. Amortizacija se obračuna na osnovi linearne metode, tako da se nabavna vrednost sredstev razporedi na njihove preostale vrednosti v pričakovanih življenjskih dobah, ki so enake kot za nepremičnine, naprave in opremo.

Če se uporaba nepremičnine spremeni v tej meri, da zahteva prerazvrstitev med opredmetena osnovna sredstva, se izmeri njena poštena vrednost. Pozitivna razlika se pripozna v presežku iz prevrednotenja, negativna pa v izkazu poslovnega izida.

(g) Najeta sredstva

Najem, pri katerem skupina prevzame vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, se obravnava kot finančni najem. Po začetnem pripoznanju je najeto sredstvo izkazano v znesku, ki je enak poštenu vrednosti, ali, če je ta nižja, sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin. Po začetnem pripoznanju se sredstvo obračunava v skladu z računovodskimi usmeritvami, ki veljajo za takšna sredstva.

Ostali najemi se obravnavajo kot poslovni najemi. Najeta sredstva se ne pripoznajo v izkazu finančnega položaja Skupine.

(h) Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju.

Metode obračunavanja nabavne vrednosti in stroškov:

- ▶ metoda FIFO za trgovsko blago
- ▶ metoda tehtanih povprečnih nabavnih cen za surovine in embalažo; stroški zalog vsebujejo nabavno vrednost, stroške izdelave in pretvarjanja in druge stroške, ki se pojavljajo pri spravljanju zalog na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje; pri dokončanih proizvodih in nedokončani proizvodnji stroški vsebujejo tudi ustrezen delež posrednih proizvodnih stroškov ob normalni uporabi proizvodnih sredstev.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

Ocena iztržljive vrednosti zalog se opravi najmanj enkrat letno, in sicer po stanju na dan izdelave letnih računovodskih izkazov Skupine.

Odpisi in delni odpisi poškodovanih, pretečenih, neuporabnih zalog se opravljajo redno med letom po posameznih postavkah. Konec leta pa se zaloge po stanju na dan 31.12. prevrednotijo po skupinah sorodnih ali povezanih postavk glede na njihovo starost oziroma zastarelost. Popravljajo se pavšalno glede na izkušnje iz preteklih let.

(i) Oslabitev sredstev

(i) Finančna sredstva

Skupina na datum poročanja oceni vrednost finančnega sredstva, da presodi, ali obstaja kako objektivno znamenje oslabitve sredstva. Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvorni veljavni obrestni meri. Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, razpoložljivim za prodajo, se izračuna glede na njegovo trenutno pošteno vrednost.

Pri pomembnih finančnih sredstvih se ocena oslabitve izvede posamično. Ocena oslabitve preostalih finančnih sredstev se izvede skupinsko glede na njihove skupne značilnosti pri izpostavljenosti tveganjem.

Izgube zaradi oslabitve skupina izkaže v poslovnem izidu obdobja. Morebitno nabrano izgubo v zvezi z za prodajo razpoložljivim finančnim sredstvom, ki je bila pripoznana neposredno v kapitalu, se prenese v poslovni izid.

Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je odpravo izgube zaradi oslabitve mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Pri finančnih sredstvih, izkazanih po odplačni vrednosti, in finančnih sredstvih, razpoložljivih za prodajo, ki so dolgovni inštrumenti, se odprava izgube zaradi oslabitve izkaže v poslovnem izidu. Odpravo finančnih sredstev, namenjenih za prodajo, ki so lastniški vrednostni papirji, skupina izkazuje neposredno v kapitalu.

(ii) Nefinančna sredstva

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev. Skupine razen naložbenih nepremičnin, zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede enkrat letno pred sestavo zaključnega računa.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namene preizkusa oslabitve se sredstva združijo v najmanjše skupine sredstev, ki ustvarjajo denarne pritoke iz trajne uporabe, veliki meri neodvisnih od tistih iz drugih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoče enote). Za potrebe preizkusa oslabitve se dobro ime, pridobljeno v poslovni združitvi, razporedi na denar ustvarjajoče enote, za katere se pričakuje, da bodo pridobile koristi od sinergij združitve.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Slabitev se izkaže v poslovnem izidu. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa skupina izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih na datum bilance stanja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih skupina določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetu amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

(j) Zasluzki zaposlenih

(i) Drugi dolgoročni zasluzki zaposlenih – rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Skupina je v bilanci stanja pripoznala dolgoročne rezervacije iz naslova bodočih obveznosti do zaposlenih za jubilejne nagrade, ki so izračunane v skladu s kolektivno pogodbo dejavnosti, in zakonsko določene odpravnine ob upokojevanju zaposlenih. Spremembe v rezervacijah za odpravnine in jubilejne nagrade se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Podlaga za oblikovanje rezervacij so aktuarski izračuni, ki se preverjajo letno. Aktuarski dobički oz. izgube so posledica učinkov sprememb dejstev, ki vplivajo na aktuarski izračun (npr. sprememba zakonodaje) ali pa sprememb aktuarskih predpostavk.

(ii) Kratkoročni zasluzki zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluzke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

Obveznost se izkaže v višini, za katero se pričakuje plačilo v obliki prejemkov, izplačljivih v dvanajstih mesecih po preteku obdobja opravljanja dela, ali programa delitve dobička, če ima skupina sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklega opravljanja dela zaposlene osebe in je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti.

(k) Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Skupina rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

(i) Kočljive pogodbe

Rezervacija za stroške kočljive pogodbe se pripozna, ko neizogibni stroški izpolnjevanja pogodbenih obveznosti po tej pogodbi presegajo pričakovane gospodarske koristi, ki jih je skupina deležna na osnovi pogodbe. Rezervacije se merijo po sedanji vrednosti pričakovanih stroškov prekinitve pogodbe oziroma pričakovanih stroškov nadaljevanja pogodbenega razmerja, in sicer po nižji od obeh. Preden skupina oblikuje rezervacijo, izkaže morebitne izgube iz oslabitve vrednosti sredstev, ki so povezana s pogodbo.

(l) Prihodki

(i) Prihodki iz prodaje, blaga, proizvodov in materiala

Prihodki iz prodaje blaga, proizvodov in materiala se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplčila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti kupnine in z njo povezanih stroškov ali možnosti vračila blaga, proizvodov in materiala, ko skupina preneha z nadaljnjim odločanjem o prodanih količinah in ko je višino prihodkov mogoče zanesljivo izmeriti.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji blaga na debelo se prenos praviloma izvede potem, ko je blago prispelo v kupčevo skladišče, vendar pa pri nekaterih mednarodnih pošiljkah do prenosa pride ob naložitvi blaga na transportno sredstvo.

(ii) Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela.

(iii) Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema. Dani popusti in bonitete v zvezi z najemom se pripoznajo kot sestavni del skupnih prihodkov od najemnin.

(m) Državne podpore

Vse vrste državnih podpor se v začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo skupina podpore prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznava strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih le-te nadomestile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznava strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

(n) Finančni najemi

Plačila iz naslova finančnega najema se pripoznava med odhodki enakomerno med trajanjem najema. Prejeti popusti in bonitete v zvezi z najemom se pripoznajo kot sestavni del skupnih odhodkov od najemnin.

Najmanjša vsota najemnin se razporedi med finančne odhodke in zmanjšanje neporavnane dolga. Finančni odhodki se razporedijo na obdobja med trajanjem najema, da se dobi stalna obrestna mera za preostalo stanje dolga za vsako obdobje.

(o) Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in dobičke od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v poslovnem izidu. Prihodki iz obresti se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena pravica Skupine do plačila.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti. Dobički in izgube iz tečajnih razlik se izkažejo v čistem znesku.

(p) Davek iz dobička

Davek iz dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek iz dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med postavkami kapitala.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum

poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti za potrebe finančnega poročanja in zneski za potrebe davčnega poročanja. Naslednječasne razlike niso upoštevane:

- ▶ začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti v poslu, kjer ne gre za poslovne združitve in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček in razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti višini, za katero obstaja verjetnost, da ne bodo odpravljene v predvidljivi prihodnosti,
- ▶ ob začetnem pripoznanju dobrega imena.

Odložena obveznost za davek se izkaže v višini, v kateri se pričakuje, da ga bo potrebno plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Skupina pobota odložene terjatve in obveznosti za davek, če ima zakonsko izvršljivo pravico pobotati pripoznane odmerjene terjatve in obveznosti za davek in če se nanašajo na davek iz dobička, ki pripada isti davčni oblasti v zvezi z isto obdavčljivo enoto, ali različnimi obdavčljivimi enotami, ki nameravajo bodisi poravnati odmerjene obveznosti za davek in terjatve za davek z razliko bodisi hkrati povrniti terjatve in poravnati obveznosti.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

(q) Čisti dobiček na delnico

Skupina izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice tako, da deli dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Ker skupina nima prednostnih delnic ali obveznic, ki bi jih bilo možno pretvoriti v delnice, je popravljeni dobiček na delnico enak osnovnemu dobičku na delnico.

(r) Sistem zvestobe kupcev

Skupina svojim kupcem izdaja kreditne in plačilne kartice Mercator Pika, s katerimi na osnovi nakupov zbirajo bonitetne pike. Bonitetni krog traja šest mesecev. Prvi bonitetni krog v letu traja od 1. februarja do 31. julija, drugi bonitetni krog pa od 1. avgusta do 31. januarja naslednjega leta. V bonitetnem obdobju kupci zbirajo bonitetne pike. V odvisnosti od zneska opravljenih nakupov in posledično od števila zbranih pik, si lahko pridobijo 3 do 6 % popust. Skupina med letom na osnovi pridobljenih bonitetnih pik razmejuje potencialne popuste, na osnovi izkušenj iz preteklih bonitetnih obdobj pa prihodke zaradi neunovčenja bonitetnih pik. Kljub temu, da je drugo bonitetno obdobje zaključeno 31. januarja naslednjega leta, skupina na ta način zagotavlja, da izkazani prihodki ustrezajo odhodkom, ki so bili potrebni za njihovo realizacijo.

(s) Novi standardi in pojasnila, ki še niso stopili v veljavo

Številni novi standardi, dopolnitve standardov in pojasnila za leto, ki se je končalo na dan 31. decembra 2009, še ne veljajo in jih skupina pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov ni upoštevala:

► Spremenjen MSRP 3 *Poslovne združitve* (velja za letna obdobja od 1. julija 2009). Spremenil se je obseg standarda, kot tudi razširil pojem poslov. Spremenjeni standard zajema tudi mnoge ostale pomembne spremembe, in sicer:

- vse postavke kupnine, ki jih prevzemnik prenese, so pripoznane in izmerjene po pošteni vrednosti na datum prevzema, vključno znesek, katerega plačilo je odvisno od prihodnjih dogodkov (pogojni del plačila).
- Naknadna sprememba pogojnega dela plačila se pripozna v poslovnem izidu.
- Stroški posla, razen stroški izdaje delnic in dolga, se obravnavajo kot odhodek na dan nastanka.
- Prevzemnik lahko izmeri kateri koli manjšinski delež po pošteni vrednosti na datum prevzema (polno dobro ime), ali po sorazmernem deležu poštene vrednosti opredeljivih sredstev in obveznosti prevzete družbe na podlagi posel-za-posel.

Dopolnjen standard se naj ne bi uporabljal za poslovne združitve pred datumom njegove uveljavitve, saj le-ta ne bo vplival na računovodske izkaze oz. razkrite poslovne združitve, ki so nastale pred datumom uveljavitve spremenjenega standarda.

► Spremenjen MRS 27 *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (velja za letna obdobja od 1. julija 2009). Spremenjen standard obravnava izraz '*manjšinski delež*', ki se nadomešča z izrazom '*neobvladujoč delež*' in je definiran kot "*kapitalski delež v odvisnem podjetju, ki ni last obvladujočega podjetja niti neposredno niti posredno*". Nadalje dopolnjen standard spreminja obravnavanje neobvladujočega deleža, izgubo obvladovanja odvisnega podjetja, kot tudi razporeditev dobička ali izgube ter ostalega celotnega dobička med obvladujočim in neobvladujočim deležem. Skupina še ni zaključila analize učinka tega dopolnila.

► Dopolnila k MRS 32 *Finančni instrumenti: Predstavitev – Razvrstitev izdaj delniških pravic* (v veljavi za letna obdobja od 1. februarja 2010). V skladu z dopolnilom so pravice, opcije ali nakupni boni za pridobitev določenega števila lastnih kapitalskih instrumentov podjetja v zameno za določen znesek v kateri koli valuti kapitalski instrumenti, če podjetje vsem svojim obstoječim lastnikom istega razreda ponudi sorazmerno pravice, opcije ali nakupne bone lastnih neizpeljanih kapitalskih instrumentov. Dopolnila k MRS 32 za skupino niso pomembna, saj v preteklosti skupina ni izdala omenjenih instrumentov.

► Dopolnila k MRS 39 *Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje – Pred tveganjem upravičeno varovane postavke* (v veljavi za letna obdobja od 1. julija 2010). Dopolnjen standard podrobneje opisuje uporabo obstoječih načel, ki določajo ali lahko posebne oblike tveganja denarnih tokov ali deli denarnih tokov odražajo razmerja varovanja pred tveganji. Da bi se odražalo razmerje varovanja pred tveganji, je potrebno tveganja ali dele ločeno pripoznati in izmeriti; vendar pa inflacije ne moremo določiti, razen v omejenih okoliščinah. Skupina še ni zaključila analize učinka tega dopolnila.

► OPMSRP 12 *Dogovori o koncesiji storitev* (v veljavi za prvo letno obdobje od 1. aprila 2009). Pojasnilo je namenjeno družbam v zasebni lasti v zvezi s pripoznavanjem in merjenjem zadev, ki se pojavijo pri računovodskem obravnavanju dogovorov o koncesiji storitev na javno-zasebnem področju. OPMSRP 12 za poslovanje skupine ni pomembno, saj nobena družba iz skupine ni sklenila dogovora o koncesiji storitev.

► OPMSRP 15 *Pogodbe za gradnjo nepremičnin* (v veljavi za letna obdobja od 1. januarja 2010). Pojasnilo podrobneje določa, da so prihodki, ki izhajajo iz pogodb o gradnji nepremičnin pripoznani glede na stopnjo dokončanosti pogodbene dejavnosti v naslednjih primerih:

- pogodba ustreza opredelitvi pogodbe o gradbenih delih skladno z MRS 11.3;
- pogodba velja zgolj za izvedbo storitev v skladu z MRS 18 (npr. družbi ni potrebno dobavljati gradbenih materialov); in
- pogodba je namenjena prodaji blaga, prihodki pa se pripoznajo sproti med gradnjo v skladu z določili MRS 18.14.

V vseh ostalih primerih se prihodki pripoznajo takrat, ko so izpolnjeni vsi pogoji pripoznanja prihodkov kot to določa MRS 18.14 (npr. po končani gradnji ali po dobavi). Pojasnilo OPMSRP 15 za skupino ni pomembno, saj le-ta ne izvaja storitev gradnje nepremičnin in ne razvija nepremičnin za prodajo.

► OPMSRP 16 *Varovanje čistih finančnih naložb v poslovanje v tujini pred tveganjem* (v veljavi za letna obdobja od 1. julija 2009). Pojasnilo podrobneje določa vrsto tveganja, pred katerim se je potrebno zavarovati, katera družba v skupini sme posedovati postavko varovano pred tveganjem, pojasnjuje ali metoda konsolidacije vpliva na učinkovitost varovanja, kot tudi obliko, ki jo instrument varovanja zavzame, pa vse do zneskov, ki se ob ukinitvi poslovanja v tujini prerazvrstijo iz kapitala v poslovni izid. OPMSRP 16 za računovodske izkaze skupine ni pomembno, saj skupina ne predvideva nobenih varovanj čistih finančnih naložb v tujini pred tveganji.

► OPMSRP 17 *Izplačila nadenarnih sredstev lastnikom* (v veljavi za letna obdobja predvidoma od 1. novembra 2009). Pojasnilo velja za enostranska izplačila nadenarnih sredstev lastnikom. V skladu s pojasnilom se obveznost izplačila dividende pripozna, ko je dividenda ustrezno odobrena in ni več predmet presoje podjetja, ter se izmeri po pošteni vrednosti izplačanega sredstva. Knjigovodska vrednost dividende se ponovno izmeri na dan poročanja, sprememba knjigovodske vrednosti pa se pripozna v kapitalu kot prilagoditev zneska izplačila. Ko je obveznost izplačila dividende poravnana, se morebitna razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in knjigovodsko vrednostjo dividende pripozna v poslovnem izidu. Ker pojasnilo velja le od dneva uporabe dalje, le-to ne bo vplivalo na računovodske izkaze za obdobja pred datumom sprejema pojasnila. Prav tako se pojasnilo nanaša na bodoče dividende, ki bodo predmet presoje uprave/delnika, zato ni mogoče oceniti učinka tega pojasnila.

► OPMSRP 18 *Prenosi sredstev od odjemalcev* (v veljavi za letna obdobja predvidoma od 1. novembra 2009). V skladu s pojasnilom mora podjetje pripoznati preneseno sredstvo po njegovi pošteni vrednosti, v kolikor to sredstvo kaže značilnosti opredmetenega osnovnega sredstva v skladu z MRS 16, *Opredmetena osnovna sredstva*. Prav tako mora podjetje pripoznati znesek prenosa kot prihodek. Časovni okvir za pripoznanje prihodka je odvisen od dejstev in okoliščin posameznega dogovora. OPMSRP 18 za računovodske izkaze skupine ni pomembno, saj slednja običajno ne prejema sredstev od odjemalcev.

4. Določanje poštene vrednosti

Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je skupina določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti Skupine.

(a) Nepremičnine, naprave in oprema

Poštena vrednost nepremičnin, naprav in opreme iz poslovnih združitv je njihova tržna vrednost. Tržna vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan ceno in po ustreznem trženju izmenjala v preišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnao razumno, neprisljeno in neodvisno (ang. arm's length transaction).

(b) Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani bodoči vrednosti licenčnin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo potrebno. Poštena vrednost ostalih neopredmetenih sredstev se določi kot sedanja vrednost ocenjenih bodočih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz njihove uporabe in morebitne prodaje.

(c) Naložbene nepremičnine

Poštena vrednost v poslovnih združitvah temelji na tržni vrednosti, ki je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan ceno in po ustreznem trženju izmenjala v preišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnao razumno, neprisljeno in neodvisno (ang. arm's length transaction).

Če ni mogoče določiti trenutnih cen na aktivnem trgu, se vrednost naložbene nepremičnine oceni s pomočjo skupne vrednosti pričakovanih denarnih tokov iz oddajanja nepremičnine v najem. Donos, ki odseva posebna tveganja, je vključen v izračun vrednosti nepremičnine na osnovi diskontiranih neto denarnih tokov na letni ravni.

Kjer je primerno, je pri vrednotenju potrebno upoštevati tudi tip najemnikov, ki so trenutno nastanjeni v naložbeni nepremičnini oziroma so nosilci obveznosti po najemni pogodbi ali pa bi v primeru oddaje v najem te nepremičnine najverjetneje postali njeni najemniki, in splošno sliko njihove kreditne sposobnosti, nadalje razporeditev obveznosti za vzdrževanje in zavarovanje nepremičnine med Skupino in najemnikom ter preostalo življenjsko dobo naložbene nepremičnine. Ko se ob pregledu ali obnovi najemne pogodbe pričakuje, da bo prišlo do naknadnih povečanj najemnine zaradi vrnitve v prvotno stanje, šteje, da so bila vsa obvestila in po potrebi tudi povratna obvestila posredovana v veljavni obliki in pravočasno.

(d) Zaloge

Poštena vrednost zalog v poslovnih združitvah se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške dokončanja in prodaje ter primeren pribitek glede na količino dela, vloženega v dokončanje posla in prodajo zalog.

(e) Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se v poslovnih združitvah določa glede na ponujeno nakupno ceno na datum poročanja. Poštena vrednost finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo se določa samo za potrebe poročanja.

(f) Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev razen nedokončanih gradbenih del se v poslovnih združitvah izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

(g) Izpeljani inštrumenti

Poštena vrednost rokovnih poslov je enaka njihovi ponujeni tržni ceni na datum poročanja, če je ta na voljo. Če ta ni na voljo, se poštena vrednost določi kot razlika med pogodbeno vrednostjo rokovnega posla in trenutno ponujeno vrednostjo rokovnega posla ob upoštevanju preostale dospelosti posla z obrestno mero brez tveganja (na podlagi državnih obveznic).

Poštena vrednost obrestne zamenjave temelji na ponudbah borznih posrednikov. Primernost teh ponudb se določa z metodo diskontiranih bodočih čistih denarnih tokov ob upoštevanju dospelosti posameznega posla in z uporabo tržnih obrestnih mer za podobne instrumente na datum vrednotenja.

(h) Neizpeljane finančne obveznosti

Poštena vrednost obveznic se za potrebe poročanja izračuna na podlagi zadnje razpoložljive tržne vrednosti obveznic na borzi vrednostnih papirjev pred datumom poročanja. Poštene vrednosti ostalih neizpeljanih finančnih obveznosti se ne izračunava, saj je knjigovodska vrednost primeren približek poštene vrednosti.

5. Upravljanje s finančnimi tveganji

(a) Pregled tveganj

Skupina spremlja različne vrste finančnih tveganj, kot so obrestno tveganje, valutno tveganje, kreditno tveganje in plačilno-sposobnostno tveganje, katerim je pri svojem delovanju izpostavljena. Celotna dejavnost upravljanja s tveganji se v skupini osredotoča na nepredvidljivost finančnih trgov in skuša minimizirati potencialne negativne učinke na finančno uspešnost skupine. Skupina uporablja izpeljane finančne inštrumente za zavarovanje izpostavljenosti določenim tveganjem.

Z upravljanjem s tveganji se v skupini ukvarja posebno telo, Svet za upravljanje s tveganji Skupine Mercator. Svet izdeluje ocene izpostavljenosti tveganjem in načela za celostno upravljanje s tveganji, kakor tudi politike upravljanja za posamezna področja. Skupina je vpeljala temeljito politiko upravljanja s tveganji, ki pokriva različne vrste tveganj. Politika je sestavljena iz analize izpostavljenosti skupine tveganjem, določitve višine tveganja in ukrepov za zmanjševanje tveganja. Kot ključna tveganja v letu 2009 sta bili ocenjeni kreditno tveganje ter tveganje refinanciranja. Spodaj je naveden kratek povzetek politike upravljanja s finančnimi tveganji.

(i) Kreditno tveganje

Kreditno tveganje predstavlja možnost, da bodo terjatve do kupcev in drugih poslovnih partnerjev, ki so nastale zaradi odloženega plačila, poplačane delno oziroma sploh ne bodo poplačane.

V Skupini Mercator smo kreditna tveganja ocenjevali na naslednjih dveh segmentih poslovanja, in sicer prodaja na odloženo plačilo pri veleprodajnih kupcih in plačilo na odlog pri imetnikih plačilno-kreditne kartice Mercator Pika. S ciljem obvladovanja kreditnega tveganja veleprodaje pridobivamo prvovrstna zavarovanja od kupcev s slabšo boniteto, sprotно nadzorujemo slabe plačnike ter poostreno omejujemo izpostavljenost posameznim kupcem, zmanjšali smo število dni zamude, uvedli smo aktivnejše postopke pri izterjavi terjatev, izvajamo medsebojne in verižne kompenzacije s kupci. S ciljem obvladovanja kreditnega tveganja Pika kartice aktivneje izvajamo postopek izterjave terjatev ter sprotно nadzorujemo slabe plačnike.

(ii) Plačilno-sposobnostno tveganje

Skupina aktivno upravlja s plačilno-sposobnostnim tveganjem preko:

- ▶ delovanja centraliziranega sistema upravljanja z denarnimi sredstvi;
- ▶ statistično podprtega planiranja denarnih tokov;
- ▶ dnevnega stika z največjimi veleprodajnimi kupci, kar poveča predvidljivost denarnih tokov;
- ▶ delovanja centraliziranega sistema zbiranja denarnih sredstev ("cash-pooling").

V Skupini Mercator smo zaradi poslabšanih pogojev na finančnem trgu ter zmanjšane likvidnosti finančnih institucij v letu 2009 ocenili povišanje plačilno-sposobnostnega tveganja. Pojavlja se namreč novo tveganje, in sicer, da banke ne bi bile sposobne refinancirati vseh obstoječih finančnih obveznosti, ki jih imajo nefinančna podjetja do poslovnih bank. Kot odgovor na to tveganje smo organizirano in sistematično pristopili k dogovarjanju za refinanciranje obstoječih finančnih obveznosti, pospeševanju kompenzacij s kupci in dobavitelji, aktivnejšem izvajanju postopka izterjave terjatev, optimizaciji obsega nabavnih naročil ter iskanju alternativnih virov financiranja.

(iii) Tržna tveganja

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje skupine izvira iz finančnih obveznosti. Finančne obveznosti izpostavljajo skupino obrestnemu tveganju denarnega toka.

Obrestno tveganje, ki izvira iz možnosti rasti stroškov financiranja pri virih, vezanih na spremenljivo obrestno mero, družba ustrezno centralno obvladuje. Politika o upravljanju z obrestnim tveganjem zajema analize povečanja izpostavljenosti v primeru neto najemanja novih virov po variabilni obrestni meri, zavarovanje dela finančnih obveznosti z ustreznimi izvedenimi finančnimi instrumenti in možnost izdaje dolga po fiksni obrestni meri.

Valutno tveganje

Delovanje Skupine Mercator v mednarodnem okolju povzroča tudi izpostavljenost valutnemu tveganju. Z valutnim tveganjem se Skupina Mercator srečuje na trgih Srbije in Hrvaške, izpostavljenost tveganju se je po oceni na teh dveh trgih povečala.

Skupina ima v primeru povečanja tveganja, pripravljeno splošno politiko upravljanja s tem tveganjem, ki predvideva dva koraka, in sicer:

- ▶ stalno preverjanje makroekonomskega ozadja gibanja obravnavanega deviznega tečaja ter ostalih s tem povezanih makroekonomskih dejavnikov in trendov,
- ▶ prilagajanje poslovanja na podlagi splošnih trendov ter pričakovanj v smeri neizpostavljanja valutnemu tveganju.

Skupina se bo v primeru povečanega tveganja glede na ocenjeno višino izpostavljenosti odločala o ustreznih ukrepih, seveda po predhodni analizi ter ob upoštevanju "cost-benefit" načela. Vrsta ukrepov bo odvisna od njihove primernosti oziroma izvedljivosti, narave izpostavljenosti, načrtanega poslovanja skupine in predvidenih ekonomskih učinkov.

(b) Obvladovanje kapitala

Politika skupine je usmerjena k doseganju ustreznega obsega kapitala, ki lahko zagotovi zaupanje investitorjev, upnikov in trga ter vzdržuje prihodnji razvoj dejavnosti. Uprava zato tekoče spremlja donosnost kapitala in kapitalsko sestavo.

Ciljna kapitalna sestava skupine je v razmerju 1:1,5 med lastniškim kapitalom in dolgoročnimi rezervacijami na eni strani, ter dolžniškim kapitalom na drugi strani.

Dividendna politika je sprejeta za obdobje do 2010, o dejanski višini dividend v vsakem poslovnem letu odloča skupščina delničarjev.

Družba Poslovni sistem Mercator, d.d. ima na dan 31.12.2009 v lasti 42.192 lastnih delnic (2008: 42.381 lastnih delnic). V juliju 2009, je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., za poravnavo kupnine za nakup 2,4 odstotnega lastniškega deleža družbe Interier, d.o.o., namenila 189 lastnih delnic.

(c) Računovodsko obračunavanje izpeljanih finančnih instrumentov

Skupina ima sklenjene pogodbe o zamenjavi obrestnih mer, ter obrestne kapice, izključno za namene zavarovanja in izpolnjujejo vse kriterije za to. Sklenjeni instrumenti so namenjeni za varovanje denarnega toka in so zelo učinkoviti pri uravnavanju denarnih tokov iz naslova prejetih posojil.

Ob sklenitvi transakcije skupina dokumentira odnos med izpeljanimi instrumenti in zavarovanimi kategorijami, kakor tudi njen cilj pri upravljanju s tveganjem in strategijo za izvedbo različnih transakcij zavarovanja. Ta proces vključuje povezavo vseh izpeljanih finančnih instrumentov s portfeljem posojil oz. z določenimi posojili.

Skupina prav tako dokumentira svojo oceno, tako ob sklenitvi transakcije kot tudi kasneje, ali so izpeljani finančni instrumenti, ki se uporabljajo za zavarovanje, učinkoviti pri uravnavanju denarnega toka iz naslova prejetih posojil.

Skupina izpeljane finančne instrumente uporablja za zavarovanje in jih na začetku pripozna po pošteni vrednosti. Če je varovanje uspešno, pripozna spremembe poštene vrednosti neposredno v kapitalu, sicer pa v poslovnem izidu tekočega obdobja. Metoda za pripoznanje dobička ali izgube, ki iz tega izvira, je neodvisna od oblike postavke, ki je zavarovana.

(d) Ocena poštene vrednosti

Poštena vrednost pogodb o zamenjavi obrestnih mer in obrestnih kapic je bila izračunana kot sedanja vrednost ocenjenih bodočih denarnih tokov in prikazana kot rezerva iz varovanja pred tveganjem v kapitalu. Izračun sprememb poštene vrednosti vsakega instrumenta je ocenjen na četrletni osnovi in pripoznan v izkazu poslovnega izida, če zavarovana transakcija vpliva na izkaz poslovnega izida.

6. Davčna politika

(a) Slovenija

Davčni izkazi družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., in družb Skupine Mercator v Sloveniji so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb.

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb se za leto 2009 ni spreminjal, zato so pri obračunu davka od dohodkov pravnih oseb upoštevane iste omejitve kot pri obračunu za leto pred tem.

Stopnja davka od dohodkov pravnih oseb je 21 %. Davčna osnova družbe je dobiček kot presežek prihodkov nad odhodki po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb, pri čemer se kot osnova za pripoznavanje v davčnem obračunu še vedno priznavajo prihodki in odhodki, prikazani v izkazu poslovnega izida, ugotovljeni na osnovi zakona ali računovodskih standardov.

Družbe Skupine Mercator v Sloveniji so v letu 2009 oblikovale in odpravljale odložene davke iz naslednjih naslovov:

- ▶ razlik med poslovno in davčno amortizacijo,
- ▶ razlik v popravkih vrednosti terjatev,
- ▶ razlik v popravkih vrednosti zalog,
- ▶ razlik v vrednosti rezervacij,
- ▶ prevrednotenj izvedenih finančnih instrumentov,
- ▶ prevrednotenj na višjo vrednost (okrepitev) osnovnih sredstev,
- ▶ osnovnih sredstev, katerih nabavna vrednost ne presega 500 EUR in je doba koristnosti nad enim letom,
- ▶ prevrednotenj za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev.

Vsaka družba mora zagotavljati dokumentacijo o transfernih cenah, s tem, da je splošna dokumentacija lahko enotna za skupino povezanih oseb kot celoto.

(b) Srbija

Davčni izkazi družbe Mercator – S, d.o.o., so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in zakonom, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb (»Zakon o porezu na dobit preduzeća«).

Stopnja davka od dobička je 10%.

Družbe pri obračunu davka od dobička lahko upoštevajo naslednje davčne olajšave:

- ▶ olajšava za novo zaposlene, ki sklenejo pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas;
- ▶ investicijska olajšava v višini 20% investiranega zneska (vendar ne več kot 50% obračunanega davka);
- ▶ olajšava za zaposlovanje invalidov v višini njihove sorazmerne udeležbe v skupnem številu zaposlenih.

Družba Mercator – S, d.o.o., je v letu 2009 oblikovala obveznosti za odloženi davek iz naslova razlik med amortizacijo, izračunano za poslovne namene, in davčno amortizacijo, ki se obračunava izključno za namene davčne bilance.

(c) Hrvaška

Davčni izkazi družbe Mercator – H, d.o.o., so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in zakonom, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb (»Zakon o porezu na dobit«).

Davčna osnova je dobiček ugotovljen po računovodskih predpisih, zmanjšan ali povečan za davčno priznane ali nepriznane odhodke. Družba lahko davčno osnovo med drugim zmanjša tudi za prihodke od dividend ali deleža v dobičku drugih družb in za amortizacijo, ki v predhodnih obdobjih ni bila priznana kot odhodek.

Stopnja davka od dobička je 20%.

Družbe pri obračunu davka od dobička lahko upoštevajo naslednje davčne olajšave:

- ▶ davčne olajšave za pospeševanje vlaganj (pod pogoji, ki jih predpisuje zakon);
- ▶ olajšavo za izobraževanje (deloma);
- ▶ olajšavo za zavezance na področjih, ki so pod posebno državno zaščito.

Družba Mercator – H, d.o.o., je v letu 2009 evidentirala odpravo obveznosti za odložene davke iz naslova amortizacije in prodaje prevrednotenih osnovnih sredstev.

(d) Bosna in Hercegovina

Davčni izkazi družb Mercator – BH, d.o.o., in Mercator – BL, d.o.o., so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in zakonom, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb (»Zakon o porezu na dobit«).

Stopnja davka od dobička je 10%.

Družbe pri obračunu davka od dobička lahko upoštevajo naslednje davčne olajšave:

- ▶ olajšavo za investiranje v proizvodnjo na področju BiH (zavezanci, ki investirajo 5 let zaporedoma najmanj 20 mio BAM);
- ▶ olajšavo za izvoz;
- ▶ olajšavo za zaposlovanje invalidov.

Družba Mercator – BH, d.o.o., je v letu 2009 evidentirala odpravo obveznosti za odložene davke iz naslova amortizacije in prodaje prevrednotenih osnovnih sredstev.

(e) Črna gora

Davčni izkazi družbe Mercator – Mex, d.o.o., so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in zakonom, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb (»Porez na dobit pravnih lica«).

Stopnja davka od dobička je 9%.

Družbe pri obračunu davka od dobička lahko upoštevajo naslednje davčne olajšave:

- ▶ olajšavo za novo zaposlene delavce, ki sklenejo pogodbo za nedoločen čas, v višini stroškov teh plač;
- ▶ olajšavo za vlaganja v sredstva katerih namen je povečati energetske učinkovitost (osnova se zmanjša v višini 50% izvršenih vlaganj).

Družba Mercator – Mex, d.o.o., v letu 2009 ni oblikovala terjatev oziroma obveznosti za odložene davke.

(f) Bolgarija

Davčni izkazi družbe Mercator – B, e.o.o.d., so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in zakonom, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb (»Corporate tax on the annual taxable profit (loss)«).

Stopnja davka od dobička je 10%.

Družbe pri obračunu davka od dobička lahko upoštevajo naslednje davčne olajšave:

- ▶ olajšavo za zaposlovanje invalidov;
- ▶ investicijske olajšave na območjih, ki so manj razvita (pod pogoji določenimi v zakonu);
- ▶ olajšavo za novo zaposlene delavce (pod pogoji določenimi v zakonu).

Družba Mercator – B, e.o.o.d., v letu 2009 ni oblikovala terjatev oziroma obveznosti za odložene davke.

(g) Albanija

Davčni izkazi družbe Mercator – A, sh.p.k., so pripravljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in zakonom, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb (»Tax on Income«).

Stopnja davka od dobička je 20%.

Davčnih olajšav, ki bi jih lahko družbe upoštevale pri obračunu davka od dobička, ni predvidenih.

Družba Mercator – A, sh.p.k., v letu 2009 ni oblikovala terjatev oziroma obveznosti za odložene davke.

7. Poslovni odseki

Za potrebe poročanja po odsekih je Skupina Mercator opredelila dva odseka, upoštevajoč različne sklope dejavnosti ali storitev, ki jih opravljajo družbe skupine.

Pri prodaji blaga, proizvodov in storitev med odseki se uporabljajo tržne cene.

Dejavnost poslovnih odsekov je naslednja:

- ▶ trgovina, ki je sestavljena iz maloprodaje in veleprodaje živilskega blaga, tekstila, tehničnega in športnega blaga. Trgovina z živilskim blagom predstavlja osnovno dejavnost Skupine Mercator,
- ▶ netrgovina, ki jo predstavlja proizvodnja hrane, gostinstvo in druge storitve.

Informacije o odsekih poročanja

v tisoč EUR	Trgovina		Netrgovina		Skupaj	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Prihodki od prodaje odseka	2.624.196	2.687.026	44.419	45.776	2.668.615	2.732.802
Prihodki od prodaje med odseki	2.391	2.620	22.909	21.622	25.300	24.242
					-	-
Prihodki iz obresti	7.721	9.073	205	165	7.926	9.238
Odhodki od obresti	46.140	57.551	529	633	46.669	58.184
Amortizacija	93.918	90.064	2.094	3.990	96.012	94.054
					-	-
Poslovni izid iz poslovanja odseka	69.798	97.863	2.393	2.464	72.191	100.327
					-	-
Sredstva	2.431.516	2.534.135	53.738	68.749	2.485.254	2.602.884
Obveznosti	1.651.819	1.708.185	28.045	26.491	1.679.864	1.734.676
Naložbe v osnovna sredstva	151.073	291.789	6.280	6.516	157.353	298.305
Odprava oslabitve nepremičnin, naprav in opreme	-	3.676	-	-	-	3.676

Uskladitve prihodkov, poslovnega izida iz poslovanja, sredstev, obveznosti in ostalih materialnih postavk odsekov

Prihodki

v tisoč EUR

Celotni prihodki odsekov poročanja
Izločitev prihodkov med odseki

Konsolidirani prihodki

2009	2008
2.668.615	2.732.802
(25.300)	(24.242)
2.643.315	2.708.560

Poslovni izid iz poslovanja

v tisoč EUR

Celotni poslovni izid iz poslovanja odsekov poročanja
Izločitev dobičkov med odseki

Konsolidirani poslovni izid iz poslovanja

2009	2008
72.191	100.327
(349)	-
71.842	100.327

Sredstva

v tisoč EUR

Celotna sredstva odsekov poročanja
Izločitev med odseki

Konsolidirana celotna sredstva

2009	2008
2.485.254	2.602.884
(8.906)	(62.763)
2.476.348	2.540.121

Obveznosti

v tisoč EUR

Celotne obveznosti odsekov poročanja
Izločitev med odseki

Konsolidirane celotne obveznosti

2009	2008
1.679.864	1.734.676
(8.906)	(8.655)
1.670.958	1.726.021

Ostale materialne postavke 2009

v tisoč EUR

	Odseki	Izločitve med odseki	Konsolidirane vrednosti
Prihodki iz obresti	7.926	(115)	7.811
Odhodki od obresti	46.669	(115)	46.554
Amortizacija	96.012	-	96.012
Naložbe v osnovna sredstva	157.353	-	157.353

Ostale materialne postavke 2008

v tisoč EUR

	Odseki	Izločitve med odseki	Konsolidirane vrednosti
Prihodki iz obresti	9.238	(57)	9.181
Odhodki od obresti	58.184	(57)	58.127
Amortizacija	94.054	-	94.054
Odprava oslabitve nepremičnin, naprav in opreme	3.676	-	3.676
Naložbe v osnovna sredstva	298.305	-	298.305

Geografski odseki

Čeprav se poslovni odseki skupine upravljajo centralizirano, delujejo na dveh glavnih območjih:

- ▶ Slovenija, kjer je sedež matične družbe, ki je največja poslovna enota skupine. Področja delovanja v Sloveniji so: trgovina (maloprodaja in veleprodaja), proizvodnja hrane, gostinstvo in storitve,
- ▶ tujina, kamor spadajo Srbija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Bolgarija in Albanija. Področje delovanja v teh državah je trgovina.

	Prihodki iz prodaje zunaj Skupine		Dolgoročna sredstva	
	2009	2008	2009	2008
Slovenija	1.744.603	1.781.921	1.097.439	1.060.908
Tujina	898.712	926.639	835.892	812.402
Skupaj	2.643.315	2.708.560	1.933.331	1.873.310

Prihodki od prodaje do kateregakoli posamičnega kupca ne dosegajo 10% celotnih prihodkov prodaje skupine.

Skupino Mercator so na dan 31.12.2009 sestavljale naslednje družbe (podatki so v tisoč EUR):

TRGOVINA					
Poslovni sistem Mercator, d.d. Slovenija		Intersport ISI, d.o.o.* Slovenija	100,0%	Mercator - S, d.o.o. Srbija	100,0%
lastniški kapital	786.088	lastniški kapital	10.004	lastniški kapital	226.077
čisti poslovni izid	19.281	čisti poslovni izid	4	čisti poslovni izid	7.989
čisti prihodki iz prodaje	1.745.129	čisti prihodki iz prodaje	0	čisti prihodki iz prodaje	461.580
št. zaposlenih po stanju	12.297	št. zaposlenih po stanju	0	št. zaposlenih po stanju	3.714
Mercator - H, d.o.o. Hrvaška		Mercator - BH, d.o.o. Bosna in Hercegovina	100,0%	M - BL, d.o.o. Bosna in Hercegovina	100,0%
lastniški kapital	239.079	lastniški kapital	38.055	lastniški kapital	34.803
čisti poslovni izid	-3.693	čisti poslovni izid	-3.967	čisti poslovni izid	-583
čisti prihodki iz prodaje	315.022	čisti prihodki iz prodaje	93.247	čisti prihodki iz prodaje	16.795
št. zaposlenih po stanju	3.023	št. zaposlenih po stanju	1.027	št. zaposlenih po stanju	241
Mercator - Mex, d.o.o.*** Črna gora		Mercator - B, e.o.o.d. Bolgarija	100,0%	Mercator - A, sh.p.k. Albanija	100,0%
lastniški kapital	4.703	lastniški kapital	-158	lastniški kapital	3.057
čisti poslovni izid	-978	čisti poslovni izid	-2.159	čisti poslovni izid	-416
čisti prihodki iz prodaje	19.365	čisti prihodki iz prodaje	696	čisti prihodki iz prodaje	543
št. zaposlenih po stanju	368	št. zaposlenih po stanju	76	št. zaposlenih po stanju	130
Mercator - K, d.o.o.* Kosovo		Mercator Makedonija, d.o.o.e.l. Makedonija	100,0%	Tomkon, d.o.o.** Srbija	100,0%
lastniški kapital	1	lastniški kapital	-199	lastniški kapital	3.651
čisti poslovni izid	0	čisti poslovni izid	-87	čisti poslovni izid	0
čisti prihodki iz prodaje	0	čisti prihodki iz prodaje	0	čisti prihodki iz prodaje	0
št. zaposlenih po stanju	0	št. zaposlenih po stanju	0	št. zaposlenih po stanju	0
Tomveloping, d.o.o.** Srbija		Tomsales, d.o.o.** Srbija	100,0%	Sitireks, d.o.o.** Srbija	100,0%
lastniški kapital	1.950	lastniški kapital	1.589	lastniški kapital	4.654
čisti poslovni izid	0	čisti poslovni izid	0	čisti poslovni izid	0
čisti prihodki iz prodaje	0	čisti prihodki iz prodaje	0	čisti prihodki iz prodaje	0
št. zaposlenih po stanju	0	št. zaposlenih po stanju	0	št. zaposlenih po stanju	0
Magnoreks, d.o.o.** Srbija					
lastniški kapital	3.028				
čisti poslovni izid	0				
čisti prihodki iz prodaje	0				
št. zaposlenih po stanju	0				

NETRGOVINA					
Eta, d.d. Slovenija		Mercator - Emba, d.d. Slovenija	100,0%	Mercator IP, d.o.o. Slovenija	100,0%
lastniški kapital	9.319	lastniški kapital	6.755	lastniški kapital	872
čisti poslovni izid	1.362	čisti poslovni izid	289	čisti poslovni izid	26
čisti prihodki iz prodaje	20.965	čisti prihodki iz prodaje	17.839	čisti prihodki iz prodaje	4.122
št. zaposlenih po stanju	198	št. zaposlenih po stanju	111	št. zaposlenih po stanju	200
M - Nepremičnine, Slovenija		Mercator - Optima, Slovenija	100,0%		
lastniški kapital	3.947	lastniški kapital	2.351		
čisti poslovni izid	-25	čisti poslovni izid	110		
čisti prihodki iz prodaje	434	čisti prihodki iz prodaje	1.237		
št. zaposlenih po stanju	0	št. zaposlenih po stanju	21		

* Družba še ne izvaja poslovne dejavnosti.

** Projektne nepremičninske družbe, ki ne izvajajo poslovne dejavnosti in bodo pripojene matičnim družbam na posameznem trgu.

*** Mercator, d.d., je na dan 31.12.2009 lastnik 81-odstotnega deleža v družbi Mercator Mex, d.o.o., za namene konsolidacije pa se upošteva 100-odstotni delež, zaradi pripoznanja finančne obveznosti, ki izhaja iz pogodbene obveznosti za skupaj 19-odstotnega deleža.

8. Nakupi odvisnih družb ter neobvladujočih deležev

Poslovne združitve in ustanovitev novih družb

V letu 2009 je skupina pridobila 100-odstotni lastniški delež v projektnih nepremičninskih družbah Tomkon, d.o.o., Tomveloping, d.o.o., Tomsales, d.o.o., Sitireks, d.o.o., in Magnoreks, d.o.o., v Srbiji. Pri vključitvi družb Tomkon, d.o.o., Tomveloping, d.o.o., in Tomsales, d.o.o., v konsolidirane računovodske izkaze je bil ugotovljen presežek deleža prevzemnika nad nabavno vrednostjo poslovne združitve v višini 371 tisoč EUR, ki je bil pripoznan v izkazu poslovnega izida. Pri vključitvi družb Sitireks, d.o.o., in Magnoreks, d.o.o., v konsolidirane računovodske izkaze pa je bilo ugotovljeno dobro ime v višini 18 tisoč EUR.

Prevzem družb Tomkon, d.o.o., Tomveloping, d.o.o., in Tomsales, d.o.o., je imel naslednji vpliv na sredstva in obveznosti Skupine Mercator na dan prevzema:

v tisoč EUR	Pojasnilo	Knjigovodske vrednosti prevzete družbe	Prilagoditve na pošteno vrednost	Pripoznane vrednosti ob prevzemu
	15	5.199	2.209	7.408
		3	-	3
	20	-	(221)	(221)
		5.202	1.988	7.190
	10			(371)
				6.819

Prevzem družb Sitireks, d.o.o., in Magnoreks, d.o.o., je imel naslednji vpliv na sredstva in obveznosti Skupine Mercator na dan prevzema:

v tisoč EUR	Pojasnilo	Knjigovodske vrednosti prevzete družbe	Prilagoditve na pošteno vrednost	Pripoznane vrednosti ob prevzemu
	15	1.570	6.770	8.340
		18	-	18
	20	-	(676)	(676)
		1.588	6.094	7.682
	16			18
				7.700

Na dan 16.4.2009 je skupina ustanovila družbo Mercator – A, sh.p.k., Albanija, z vplačilom osnovnega kapitala v višini 1 tisoč EUR.

Na dan 22.10.2009 je skupina ustanovila družbo Mercator – K, d.o.o., Kosovo, z vplačilom osnovnega kapitala v višini 1 tisoč EUR.

Nakupi neobvladujočih deležev

Skupina je dne 29.5.2009 na podlagi pogodbe o strateški povezavi na področju trgovske dejavnosti med Holdingom Rodić M&B, d.o.o., in Mercator, d.d., z dne 19. oktobra 2006, realizirala nakup zadnjega 12-odstotnega lastniškega deleža družbe M - Rodić, d.o.o., Novi Sad, po pogodbeni višini 10.765 tisoč EUR, od česar je bilo do konca leta 2009 plačano 3.000 tisoč EUR. Pred opravljeno transakcijo je bila skupina imetnica 88,0 % lastniškega kapitala družbe M - Rodić, d.o.o., po opravljeni transakciji pa je skupina imetnica 100,0 % lastniškega kapitala družbe M - Rodić, d.o.o. Družba M – Rodić, d.o.o., je bila v letu 2009 pripojena k družbi Mercator – S, d.o.o.

Skupina je dne 29.10.2009 pridobila dodatni 30-odstotni lastniški delež v družbi Mercator-Mex, d.o.o., v višini 1.801 tisoč EUR ter tako povečala svoje lastništvo iz 51,0% na 81,0%. Skupina je priznala zmanjšanje neobvladujočega deleža v višini 1.595 tisoč EUR in zmanjšanje zadržanih dobičkov v višini 206 tisoč EUR. Skupina se je tudi zavezala, da bo do leta 2013 od družbe Mex, d.o.o., odkupila še dodatni 19,0 % lastniški delež družbe Mercator-Mex, d.o.o. Cena bo oblikovana v času nakupa, odvisna pa bo od več ekonomskih elementov. Ker ta terminska pogodba za nakup predstavlja finančno obveznost v skladu z MRS 32, je skupina priznala obveznost v višini 803 tisoč EUR kot najboljšo oceno sedanje odpoklicne vrednosti. Spremembe te ocene sedanje vrednosti se priznajo v izkazu poslovnega izida.

V letu 2009 je Skupina Mercator z lastnimi delnicami pridobila dodatni 2,4-odstotni delež v družbi Interier, d.o.o., v višini 39 tisoč EUR ter tako povečala svoje lastništvo od 97,6 % na 100,0 %. Skupina je priznala zmanjšanje neobvladujočega deleža v višini 48 tisoč EUR in povečanje zadržanih dobičkov v višini 9 tisoč EUR. Družba Interier, d.o.o., je bila v letu 2009 pripojena k družbi Mercator, d.d.

9. Prihodki

Analiza prihodkov po kategorijah

v tisoč EUR

Prihodki od prodaje blaga
Prihodki od prodaje storitev
Prihodki od prodaje proizvodov
Prihodki od prodaje materiala
Odhodki za dane cassasconte in naknadne popuste
Skupaj

2009	2008
2.410.674	2.473.151
211.559	214.240
25.913	25.471
532	421
(5.363)	(4.723)
2.643.315	2.708.560

Prihodki od prodaje blaga so zmanjšani tudi za popuste, dane kupcem, imetnikom Mercator Pika kartice.

10. Drugi poslovni prihodki

v tisoč EUR	2009	2008
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	2.096	6.997
Prihodki od odprave rezervacij	1.794	6.957
Presežek deleža prevzemnika nad nabavno vrednostjo poslovne združitve	371	67
Odprava oslabitve nepremičnin, naprav in opreme	-	3.676
Ostali drugi poslovni prihodki	8.327	15.567
Skupaj	12.588	33.264

Ostali drugi poslovni prihodki predstavljajo prihodke od odškodnin na podlagi zavarovalnih premij in druge odškodnine ter prihodke od nagrad za zaposlovanje invalidov.

11. Stroški po naravnih vrstah

v tisoč EUR	2009	2008
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	85.463	82.467
Amortizacija neopredmetenih sredstev	10.338	11.325
Amortizacija naložbenih nepremičnin	211	262
Stroški dela	278.273	290.107
Stroški materiala	73.598	75.084
Stroški storitev	178.544	170.234
Stroški dolgoročnih rezervacij	4.877	2.029
Drugi stroški	13.321	11.980
Izgube pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	673	1.778
Sprememba vrednosti zalog	3.268	3.487
Drugi poslovni odhodki	7.491	3.996
Nabavna vrednost prodanega blaga	1.928.004	1.988.748
Skupaj stroški prodanih proizvodov, prodajanja in splošnih dejavnosti	2.584.061	2.641.497

Proizvajalni stroški so v letu 2009 znašali 33.870 tisoč EUR (2008: 33.885 tisoč EUR), stroški prodajanja 504.741 tisoč EUR (2008: 504.555 tisoč EUR) in stroški splošnih dejavnosti 109.955 tisoč EUR (2008: 110.313 tisoč EUR).

Stroški storitev obsegajo stroške najemnin v višini 23.323 tisoč EUR (2008: 21.385 tisoč EUR).

Drugi poslovni odhodki so se v letu 2009 glede na leto 2008 povečali zaradi povečanih odhodkov za odškodnine, in sicer v letu 2009 le-te znašajo 3.458 tisoč EUR (2008: 207 tisoč EUR).

Med stroški storitev skupina v letu 2009 izkazuje stroške revizije v višini 289 tisoč EUR. Revizijska hiša je za skupino opravila še druge storitve v višini 4 tisoč EUR, med katerimi pa ni svetovalnih storitev.

12. Stroški dela

v tisoč EUR	2009	2008
Plače	204.043	213.284
Stroški pokojninskega zavarovanja	19.961	18.210
Stroški zdravstvenega zavarovanja	12.366	15.253
Drugi stroški dela	41.903	43.360
Skupaj	278.273	290.107
Število zaposlenih na dan 31.12.	21.404	21.636

Povprečno število zaposlenih v skupini tekom leta (izračunano na podlagi realiziranih ur) znaša 20.266 (2008: 20.438).

13. Finančni prihodki in odhodki

Pripoznanji v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2009	2008
Prihodki iz obresti	7.811	9.181
Dobički pri odtujitvi za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-	6.886
Neto tečajne razlike iz poslovanja	100	2.555
Prejete dividende	16	68
Drugi finančni prihodki	2.318	1.413
Finančni prihodki	10.245	20.103
Odhodki od obresti	(46.554)	(58.127)
Izgube pri odtujitvi in oslabitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	(178)	(1.539)
Popravek vrednosti kratkoročnih terjatev	(5.528)	(3.726)
Neto tečajne razlike iz financiranja	(4.224)	(5.520)
Drugi finančni odhodki	(407)	(1.525)
Finančni odhodki	(56.891)	(70.437)
Neto finančni odhodki pripoznanji v izkazu poslovnega izida	(46.646)	(50.334)

Pripoznavi v ostalem vseobsegajočem donosu (neto)

v tisoč EUR

	2009	2008
Tečajne razlike pri prevedbi tujih podjetij	(12.072)	(17.487)
Čista sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem	(1.206)	(8.613)
Čista sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	664	(10.519)
Čista sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, prenesena v poslovni izid	-	(3.118)
Finančni prihodki pripoznani neposredno v izkazu vseobsegajočega donosa	(12.614)	(39.737)

Nanašajo se na:

Lastnike obvladujočega podjetja	(12.616)	(39.735)
Neobvladujoči delež	2	(2)

Finančni prihodki pripoznani v izkazu vseobsegajočega donosa

Pripoznani v:

Rezervi za pošteno vrednost	(542)	(22.250)
Prevedbeni rezervi	(12.074)	(17.485)
Neobvladujočem deležu	2	(2)

Skupaj

(12.614) (39.737)

14. Davki

v tisoč EUR

	2009	2008
Odmerjeni davek	4.844	7.997
Odloženi davek (Pojasnilo 20)	(767)	1.235
Davek	4.077	9.232

Davčna obveznost družb Skupine Mercator za leto 2009 znaša 4.844 tisoč EUR.

V skladu z MRS 12 se odmerjeni in odloženi davek pripozna kot prihodek ali odhodek ter se vključi v čisti poslovni izid. V kolikor se davek nanaša na postavke, knjižene v breme ali v dobro kapitala, se tudi odloženi davek knjiži neposredno v breme ali v dobro kapitala.

Uskladitev odhodka za davek in zmnožka računovodskega dobička z ustrezno davčno stopnjo

v tisoč EUR

	2009	2008
Poslovni izid obračunskega obdobja	21.119	40.761
Davek	(4.077)	(9.232)
Poslovni izid pred obdavčitvijo	25.196	49.993
Davek obračunan po davčni stopnji 21% (2008: 22%)	5.093	10.998
Povečanje (zmanjšanje) prihodkov za davčne namene	(1.244)	(3.155)
Zmanjšanje (povečanje) odhodkov za davčne namene	2.235	3.632
Davčne olajšave	(2.007)	(2.243)
Davek	4.077	9.232

V ostalem vseobsegajočem donosu so bile v letu pripoznane naslednje vrednosti odloženega davka:

v tisoč EUR

	2009		
	Vrednost pred davkom	Davek	Vrednost po obdavčitvi
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	841	(177)	664
Sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem	(1.462)	256	(1.206)
Sprememba poštene vrednosti nepremičnin*	-	1.904	1.904
Tečajne razlike	(12.072)	-	(12.072)
Ostali vseobsegajoči donos	(12.693)	1.983	(10.710)

v tisoč EUR

	2008		
	Vrednost pred davkom	Davek	Vrednost po obdavčitvi
Sprememba poštene vrednosti nepremičnin**	181.295	(33.674)	147.621
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	(13.489)	2.970	(10.519)
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, prenesena v poslovni izid	(3.997)	879	(3.118)
Sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem	(9.369)	756	(8.613)
Tečajne razlike	(17.487)	-	(17.487)
Ostali vseobsegajoči donos	136.953	(29.069)	107.884

* Sprememba poštene vrednosti nepremičnin se nanaša na prodajo in amortizacijo prevrednotenih nepremičnin ter spremembo davčne stopnje

** Sprememba poštene vrednosti nepremičnin se nanaša na prevrednotenje nepremičnin, prodajo in amortizacijo prevrednotenih nepremičnin ter spremembo davčne stopnje

15. Nepremičnine, naprave in oprema

v tisoč EUR	Zemljišča in zgradbe	Proizvajalna oprema	Pisarniška in druga oprema	OS v pridobivanju	Skupaj
Stanje 1. januarja 2008					
Nabavna vrednost	1.595.519	165.919	177.841	107.490	2.046.769
Popravek vrednosti	(395.542)	(121.268)	(127.561)	-	(644.371)
Knjigovodska vrednost	1.199.977	44.651	50.280	107.490	1.402.398
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2008					
Začetna knjigovodska vrednost	1.199.977	44.651	50.280	107.490	1.402.398
Učinek tečajnih razlik	(19.045)	(1.080)	(1.405)	(1.148)	(22.678)
Povečanje ob prevzemu družb	4.788	19	6	-	4.813
Investicije	123.155	15	2.878	162.472	288.520
Prenosi	94.945	20.233	31.337	(139.360)	7.155
Odtujitve	(9.356)	(352)	(1.041)	-	(10.749)
Amortizacija	(48.414)	(13.879)	(20.174)	-	(82.467)
Prevrednotenje	184.971	-	-	-	184.971
Končna knjigovodska vrednost	1.531.021	49.607	61.881	129.454	1.771.963
Stanje 31. decembra 2008					
Nabavna vrednost	2.048.978	181.122	199.224	129.454	2.558.778
Popravek vrednosti	(517.957)	(131.515)	(137.343)	-	(786.815)
Knjigovodska vrednost	1.531.021	49.607	61.881	129.454	1.771.963
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2009					
Začetna knjigovodska vrednost	1.531.021	49.607	61.881	129.454	1.771.963
Učinek tečajnih razlik	(11.260)	(1.029)	(778)	(358)	(13.425)
Povečanje ob prevzemu družb	15.748	-	-	-	15.748
Investicije	57.218	9.748	6.010	76.757	149.733
Prenosi*	149.165	39.109	280	(159.260)	29.294
Odtujitve	(3.984)	(105)	(470)	-	(4.559)
Amortizacija	(48.353)	(18.534)	(18.576)	-	(85.463)
Končna knjigovodska vrednost	1.689.555	78.796	48.347	46.593	1.863.291
Stanje 31. decembra 2009					
Nabavna vrednost	2.222.815	251.282	162.159	46.593	2.682.849
Popravek vrednosti	(533.260)	(172.486)	(113.812)	-	(819.558)
Knjigovodska vrednost	1.689.555	78.796	48.347	46.593	1.863.291

* Nanašajo se predvsem na premike med skupinami. Končno stanje se nanaša na prenos naložbenih nepremičnin med opredmetena osnovna sredstva v višini 4.314 tisoč EUR, na prenos neopredmetenih med opredmetena osnovna sredstva v višini 20.277 tisoč EUR in na druge premike v višini 4.703 tisoč EUR. Predujmi so vključeni med osnovna sredstva v pridobivanju v višini 7.329 tisoč EUR.

Knjigovodska vrednost zemljišč in zgradb se nanaša na zemljišča v višini 605.763 tisoč EUR in na zgradbe v višini 1.083.792 tisoč EUR.

Investicije v nepremičnine, naprave in opremo v višini 149.733 tisoč EUR se nanašajo na:

v tisoč EUR

Nakupi zemljišč, zgradb in opreme (novogradnje)
 Prenova maloprodajnih in veleprodajnih enot
 Ostalo
Skupaj

2009
127.337
16.807
5.589
149.733

Odtujitve nepremičnin, naprav in opreme v višini 4.559 tisoč EUR se nanašajo na odprodajo poslovno nepotrebne premoženja.

Vsa zemljišča in zgradbe skupine so bila zadnjič ovrednotena v letu 2008, razen zemljišč in zgradb pripojene odvisne družbe Presoflex, d.o.o., ki so bila ovrednotena na dan 31.7.2007. Cenitev je bila opravljena na osnovi poštene tržne vrednosti, ki jo je ugotovil neodvisni pooblaščen cenilec nepremičnin.

Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme v višini 85.463 tisoč EUR je med stroške prodanih proizvodov vključena v višini 2.607 tisoč EUR, med stroške prodajanja v višini 78.598 tisoč EUR in med stroške splošnih dejavnosti v višini 4.258 tisoč EUR.

Finančne obveznosti na dan 31.12.2009 niso zavarovane z zemljišči in zgradbami.

Če bi bila zemljišča in zgradbe prikazane po nabavni vrednosti, bi bile vrednosti naslednje:

v tisoč EUR

Nabavna vrednost
 Popravek vrednosti

Knjigovodska vrednost

2009	2008
1.848.358	1.664.753
(362.992)	(365.245)
1.485.366	1.299.508

Knjigovodska vrednost nepremičnin, naprav in opreme v finančnem najemu znaša 215.373 tisoč EUR (2008: 162.022 tisoč EUR) in se nanaša na zemljišča in zgradbe.

16. Neopredmetena sredstva

v tisoč EUR	Dobro ime	Blagovne znamke, materialne pravice in licence	Skupaj
Stanje 1. januarja 2008			
Nabavna vrednost	9.669	96.531	106.200
Popravek vrednosti in oslabitev	-	(25.947)	(25.947)
Knjigovodska vrednost	9.669	70.584	80.253
Prilagoditev začetnega obračunavanja za poslovno združitev			
- prevzem družbe Presoflex, d.o.o.	4.540	-	4.540
- prevzem družbe Interier d.o.o.	(1.629)	-	(1.629)
Knjigovodska vrednost	12.580	70.584	83.164
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2008			
Začetna knjigovodska vrednost	12.580	70.584	83.164
Učinek tečajnih razlik	(6)	(3.022)	(3.028)
Povečanje ob prevzemu družb	367	396	763
Investicije	-	9.774	9.774
Odtujitve	-	(46)	(46)
Prenosi	-	(1.106)	(1.106)
Amortizacija	-	(11.325)	(11.325)
Končna knjigovodska vrednost	12.941	65.255	78.196
Stanje 31. decembra 2008			
Nabavna vrednost	12.941	93.994	106.935
Popravek vrednosti in oslabitev	-	(28.739)	(28.739)
Knjigovodska vrednost	12.941	65.255	78.196
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2009			
Začetna knjigovodska vrednost	12.941	65.255	78.196
Učinek tečajnih razlik	92	(3.206)	(3.114)
Povečanje ob prevzemu družb	18	-	18
Investicije	-	7.596	7.596
Odtujitve	-	(36)	(36)
Prenosi	-	(20.277)	(20.277)
Oslabitev	(50)	-	(50)
Amortizacija	-	(10.338)	(10.338)
Končna knjigovodska vrednost	13.001	38.994	51.995
Stanje 31. decembra 2009			
Nabavna vrednost	13.001	103.178	116.179
Popravek vrednosti in oslabitev	-	(64.184)	(64.184)
Knjigovodska vrednost	13.001	38.994	51.995

Neopredmetena sredstva v pridobivanju na dan 31.12.2009 znašajo 198 tisoč EUR.

Neopredmetena sredstva na dan 31.12.2009 obsegajo 20.973 tisoč EUR (2008: 28.837 tisoč EUR) pravic, patentov, licenc, blagovnih znamk in vložkov v programsko opremo, 18.021 tisoč EUR (2008: 36.418 tisoč EUR) pravic do najemnih razmerij v družbi Mercator - S, d.o.o., ter 13.001 tisoč EUR (2008: 12.941 tisoč EUR) dobrega imena.

Dobro ime v višini 13.001 tisoč EUR, ki je nastalo v preteklih letih, se nanaša na naslednje poslovne združitve: 10.509 tisoč EUR iz naslova prevzema družbe Presoflex, d.o.o, Hrvaška, v letu 2007, 1.630 tisoč EUR iz naslova prevzemov družb Era Tornado, d.o.o, Hrvaška, in Trgohit, d.o.o., Hrvaška v letu 2005, 457 tisoč EUR iz naslova prevzema družbe Interier, d.o.o., v letu 2007 in 405 tisoč EUR iz naslova prevzemov družb Evolution, d.d., in Mercator IP, d.o.o., v letu 2008 ter različnih nakupov manjšinskih deležev v preteklih letih.

Amortizacija neopredmetenih sredstev v višini 10.338 tisoč EUR je bila med proizvodjalne stroške vključena v višini 48 tisoč EUR, med stroške prodajanja v višini 5.681 tisoč EUR in med stroške splošnih dejavnosti v višini 4.609 tisoč EUR.

Preizkušanje oslabitve dobrega imena

Dobro ime v višini 1.630 tisoč EUR, ki je nastalo v letu 2005 pri prevzemu družb Era Tornado, d.o.o., in Trgohit, d.o.o., na Hrvaškem je razporejeno na denar ustvarjajoče enote skupine, opredeljene glede na prodajni format, ter je bilo na dan 31.12.2009 preizkušano glede oslabitve.

Dobro ime v višini 10.509 tisoč EUR, ki se nanaša na prevzem družbe Presoflex, d.o.o., Hrvaška, je razporejeno na denar ustvarjajoče enote skupine, opredeljene glede na prodajni format, ter je bilo na dan 31.12.2009 preizkušano glede oslabitve.

Preostalo dobro ime v višini 862 tisoč EUR, ki se nanaša na različne manjše transakcije ni bilo razporejeno na denar ustvarjajoče enote skupine in ni bilo oslajljeno, ker ocenjujemo, da nadomestljiva vrednost prevzetih sredstev presega njihovo knjigovodsko vrednost vključno z dobrim imenom.

Razporeditev in oslabitev dobrega imena je prikazana v naslednji tabeli:

v tisoč EUR	31.12.2008	Tečajne razlike	Ugotovljeno v letu 2009	Oslabitev v letu 2009	31.12.2009
Hipermarketi	1.117	8	-	-	1.125
Supermarketi	10.088	76	-	-	10.164
Marketi	827	6	-	-	833
Druge prodajalne	16	1	-	-	17
Nerazporejeno	893	1	18	(50)	862
Skupaj	12.941	92	18	(50)	13.001

Pri preizkušanju oslabitve dobrega imena, ki se nanaša na prevzem družb Era Tornado, d.o.o., in Trgohit, d.o.o., je nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote določena na osnovi izračunov vrednosti pri uporabi. Izračuni temeljijo na projekcijah denarnih tokov, ki so bili izdelani na podlagi sprejetih načrtov poslovanja za naslednje leto, in projicirani naprej na podlagi ustreznih predpostavk. Glavne uporabljene predpostavke pri izračunih vrednosti pri uporabi so: stopnja rasti prihodkov v višini 2 % in diskontna stopnja v višini 9 %. EBITDA marža je določena na osnovi preteklega poslovanja, strukture prodaje in pričakovanj o razvoju trga. Uporabljena diskontna stopnja temelji na tržnih stopnjah, ki so prilagojene tako, da odražajo specifična tveganja, povezana s poslovnimi enotami.

Ugotovljeno je bilo, da nadomestljiva vrednost denar ustvarjajočih enot presega njihovo knjigovodsko vrednost vključno z dobrim imenom, zato dobro ime ni bilo oslabiljeno.

Pri preizkušanju oslabilve dobrega imena, ki se nanaša na prevzem družbe Presoflex, d.o.o., je nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote določena na osnovi izračunov vrednosti pri uporabi. Izračuni temeljijo na projekcijah denarnih tokov, ki so bili izdelani na podlagi sprejetih načrtov poslovanja za naslednje leto, in projicirani naprej na podlagi ustreznih predpostavk. Glavne uporabljene predpostavke pri izračunih vrednosti pri uporabi so: stopnja rasti prihodkov v višini 3 % in diskontna stopnja v višini 9 %. EBITDA marža je določena na osnovi preteklega poslovanja, strukture prodaje in pričakovanj o razvoju trga. Uporabljena diskontna stopnja temelji na tržnih stopnjah, ki so prilagojene tako, da odražajo specifična tveganja povezana s poslovnimi enotami.

Ugotovljeno je bilo, da nadomestljiva vrednost denar ustvarjajočih enot presega njihovo knjigovodsko vrednost vključno z dobrim imenom, zato dobro ime ni bilo oslabiljeno.

Pri preizkušanju oslabilve dobrega imena, ki se nanaša na sredstva družbe Belpana, d.o.o., je bilo ugotovljeno, da nadomestljiva vrednost denar ustvarjajočih enot ne dosega njihove knjigovodske vrednosti vključno z dobrim imenom, zato je bilo dobro ime oslabiljeno v višini 50 tisoč EUR.

17. Naložbene nepremičnine

v tisoč EUR

Stanje 1. januarja

Investicije
Prenos med nepremičnine, naprave in opremo
Odtujitve
Amortizacija

Stanje 31. decembra

Končna vrednost

Nabavna vrednost
Popravek vrednosti

Knjigovodska vrednost

	2009	2008
	9.563	16.476
	24	11
	(4.314)	(6.609)
	(935)	(53)
	(211)	(262)
	4.127	9.563
	8.047	13.362
	(3.920)	(3.799)
	4.127	9.563

Ocenjena poštena vrednost naložbenih nepremičnin na dan 31.12.2009 znaša 6.557 tisoč EUR (2008: 10.144 tisoč EUR).

V zvezi z naložbenimi nepremičninami so bili v izkazu poslovnega izida pripoznani naslednji zneski:

v tisoč EUR

Prihodki od najemnin
Neposredni stroški, ki izvirajo iz naložbenih nepremičnin in ustvarjajo prihodke od najemnin
Skupaj

	2009	2008
	304	626
	(286)	(548)
	18	78

Amortizacija v višini 211 tisoč EUR je bila v celote vključena med stroške prodaje.

18. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

v tisoč EUR

Stanje 1. januarja

Tečajne razlike	2	(4)
Prevrednotenja (sprememba poštene vrednosti)	841	(13.489)
Oslabitev	(194)	(1.527)
Prodaje	-	(4.391)

Stanje 31. decembra

2009	2008
4.824	24.235
2	(4)
841	(13.489)
(194)	(1.527)
-	(4.391)
5.473	4.824

Med za prodajo razpoložljivimi finančnimi sredstvi ima skupina tudi takšne, ki jih ni mogla ovrednotiti po poštenu vrednosti, zato so ovrednotene po nabavni vrednosti.

v tisoč EUR

Naložbe v delnice in deleže v zavarovalnicah:

Zavarovalnica Triglav, d.d.

Naložbe v delnice in deleže v ostala podjetja

Skupaj

2009	2008
3.660	2.199
1.813	2.625
5.473	4.824

Od tega:

Finančna sredstva, vrednotena po nabavni vrednosti

Finančna sredstva, vrednotena po poštenu vrednosti

Skupaj naložbe v delnice in deleže

802	1.193
4.671	3.631
5.473	4.824

Skupina na dan 31.12.2009 ne poseduje finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid in finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo.

19. Izpeljani finančni instrumenti

v tisoč EUR

Sredstva

Pogodbe o obrestnih kapicah

Skupaj

2009	2008
737	-
737	-

Obveznosti

Pogodbe o zamenjavah obrestnih mer

Pogodbe o obrestnih ovratnicah

Skupaj

(4.945)	(3.157)
-	(441)
(4.945)	(3.598)

Knjigovodske vrednosti izpeljanih finančnih instrumentov so enake poštenim vrednostim.

Znesek posojil, zaščiteneh pred tveganjem obrestne mere, je na dan 31.12.2009 znašal 350.000 tisoč EUR, pri čemer je imel Mercator sklenjenih za 150.000 tisoč EUR obrestnih zamenjav (pogodbene obrestne mere so se gibale med 3,74% in 3,787%) in za 200.000 tisoč EUR obrestnih kapic z izvršilno ceno 4%. Na dan 31.12. so relevantne variabilne obrestne mere, tj. 3m in 6m Euribor, znašale 0,75 % oziroma 1,02 %. Sklenjeni izpeljani finančni instrumenti so namenjeni za varovanje denarnega toka in so zelo učinkoviti pri uravnavanju denarnih tokov iz naslova prejetih posojil.

Skupina na dan 31.12.2009 nima sklenjenih izpeljanih finančnih instrumentov, namenjenih za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem.

Razen pogodb o zamenjavah obrestnih mer in obrestnih kapicah Skupina Mercator na dan 31.12.2009 ni imela drugih sklenjenih pogodb s tretjimi strankami, ki predstavljajo izpeljane finančne instrumente. Skupina Mercator v okviru sprejete politike upravlja s finančnimi tveganji centralno v okviru matične družbe, ki glede na konkretne politike upravljanja s posameznimi tveganji z odvisnimi družbami sklepa pogodbe o zamenjavah obrestnih mer in terminske valutne pogodbe po tržnih pogojih. Takšni izpeljani finančni instrumenti so ustrezno računovodsko obravnavani.

20. Odloženi davki

Odloženi davki so izračunani na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja z uporabo davčne stopnje veljavne v posamezni državi Skupine Mercator.

Gibanje odloženih davkov je naslednje:

v tisoč EUR	2009	2008
Na začetku leta – neto odložene terjatve (obveznosti) za davek	(44.116)	(9.864)
Prilagoditev začetnega obračunavanja	-	(3.635)
Na začetku leta - prilagojeno	(44.116)	(13.499)
Tečajne razlike	185	149
Povečanje ob prevzemu družb	(897)	(941)
Sprememba v izkazu poslovnega izida	767	(1.235)
Sprememba v ostalem vseobsegajočem donosu	1.983	(29.069)
Sprememba v obveznostih	838	479
Na koncu leta – neto odložene terjatve (obveznosti) za davek	(41.240)	(44.116)

Odložene terjatve in obveznosti za davek se nanašajo na naslednje kategorije:

Odložene obveznosti za davek

v tisoč EUR	Prevrednot. nepremičnin, naprav in opreme	Prevrednot. za prodajo razpoložljivih fin. sredstev	Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme pod 500 EUR	Razlika med davčno in poslovno amortizacijo	Skupaj
Stanje 31. decembra 2008	48.800	49	908	2.739	52.496
Tečajne razlike	(115)	-	-	(70)	(185)
Povečanje ob prevzemu družb	897	-	-	-	897
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(105)	-	(20)	(1.259)	(1.384)
Sprememba v ostalem vseobsegajočem donosu	(1.904)	244	-	-	(1.660)
Sprememba v obveznostih	(838)	-	-	-	(838)
Stanje 31. decembra 2009	46.735	293	888	1.410	49.326

Odložene terjatve za davek

v tisoč EUR	Rezervacije, ki niso priznane za davčne namene	Popravki vrednosti poslovnih terjatev	Popravki vrednosti zalog trgovskega blaga	Razlika med davčno in poslovno amort.	Prevred. za prodajo razpol. fin. sred. in izpeljanih fin. inštr.	Drugo	Skupaj
Stanje 31. decembra 2008	3.641	1.818	135	1.122	983	681	8.380
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(268)	(463)	(65)	466	-	(287)	(617)
Sprememba v ostalem vseobsegajočem donosu	-	-	-	-	323	-	323
Stanje 31. decembra 2009	3.373	1.355	70	1.588	1.306	394	8.086

Družbe v skupini so v letu 2009 priznale tako obveznosti kot tudi terjatve za odložene davke. Oblikovane obveznosti za odložene davke (preko poslovnega izida) zmanjšujejo davčno osnovo družb v letu 2009, medtem ko jo oblikovane terjatve za odloženi davek povečujejo.

Odložene terjatve in obveznosti za davek v bilanci stanja niso pobotane.

21. Zaloge

v tisoč EUR	2009	2008
Material	4.978	6.812
Nedokončana proizvodnja	4.370	3.187
Dokončani proizvodi	1.597	1.519
Trgovsko blago	297.979	276.298
Zmanjšanje: popravek vrednosti zalog	(16.874)	(15.425)
Skupaj	292.050	272.391

Zaloge surovin, materiala in trgovskega blaga so 31. decembra 2009 znašale 292.050 tisoč EUR in so se v primerjavi s stanjem na začetku leta povečale za 7,2 %. Povečanje zalog je predvsem posledica otvoritev novih poslovnih enot v zadnjem četrtletju 2009.

22. Terjatve do kupcev in druge terjatve

v tisoč EUR	2009	2008
Terjatve do kupcev in drugih partnerjev	202.815	305.785
Odloženi stroški	2.431	6.080
Nezaračunani prihodki	2.786	7.215
Depoziti dani bankam	12.983	18.669
Dana posojila	10.091	10.376
Skupaj terjatve do kupcev in druge terjatve	231.106	348.125
Od tega dolgoročne terjatve do kupcev in druge terjatve	359	384

Terjatve do kupcev in drugih partnerjev so se znižale za 102.970 tisoč EUR, kar je v največji meri posledica zmanjšanja terjatev do veleprodajnih kupcev in drugih poslovnih partnerjev kot posledica zmanjšanja obsega veleprodajnih dejavnosti v določenih poslovnih segmentih in aktivnega upravljanja z obratnimi sredstvi ter izvajanja aktivnosti za omejevanje tveganj na tem področju.

Skupina Mercator na dan 31.12.2009 ne izkazuje terjatev do povezanih oseb.

Nezaračunani prihodki se nanašajo na nezaračunane prihodke iz naslova poslovanja s Pika kartico, razmejene prihodke iz naslova dobička pri prodaji nepremičnin, ki jih je skupina vzela v finančni najem in vnaprej vračunane prihodke od obresti izvedenih finančnih instrumentov.

Dani depoziti v višini 12.983 tisoč EUR (2008: 18.669 tisoč EUR) se nanašajo na kratkoročne depozite v bankah.

Dana posojila v višini 10.091 tisoč EUR (2008: 10.376 tisoč EUR) se nanašajo na kratkoročna dana posojila podjetjem, ki gradijo ali so gradila trgovske objekte v Srbiji v višini 9.526 tisoč EUR, ter dolgoročna dana posojila zaposlenim iz preteklih let. Posojila za izgradnjo trgovskih objektov so zavarovana s hipoteko na te objekte. Efektivna obrestna mera za dana posojila je na dan bilance stanja znašala 3,27 %.

Knjigovodske vrednosti vseh terjatev do kupcev in drugih terjatev v materialno pomembnih zneskih ustrezajo njihovi pošteni vrednosti. Terjatve in posojila so vrednotena po odplačni vrednosti.

Višina popravka terjatev je na dan 31.12.2009 znašala 30.860 tisoč EUR (2008: 31.202 tisoč EUR). Gibanje popravka poslovnih terjatev je prikazano v pojasnilu 29 (Finančni instrumenti).

23. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	2009	2008
Denar v bankah in blagajnah	16.844	45.870

Denarna sredstva v višini 16.844 tisoč EUR predstavljajo denarna sredstva v bankah, denar na poti (dnevni iztržki maloprodajnih poslovnih enot), gotovino v blagajni ter devizne akreditive.

24. Kapital

Vpoklicani kapital

Osnovni kapital družbe Mercator, d.d., znaša 157.128.514,53 EUR in je razdeljen na 3.765.361 navadnih imenskih kosovnih delnic.

Odobreni kapital

S sklepom 13. skupščine delničarjev družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., lahko uprava po predhodnem soglasju nadzornega sveta v petih letih po vpisu sprememb statuta v sodni register osnovni kapital poveča do 20 % osnovnega kapitala, vpisanega na dan sprejema sklepa na 13. redni skupščini delničarjev družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., z izdajo novih delnic, pri čemer lahko izključi prednostno pravico do novih delnic pod naslednjimi pogoji:

- ▶ da se novo izdane delnice uporabijo za pridobitev delnic ali deležev drugih podjetij ali poslovnih sredstev v okviru izvedbe strateških povezav,
- ▶ da izključitev prednostne pravice potrdi nadzorni svet družbe,
- ▶ da uprava pred izdajo novih delnic delničarje seznani z razlogi za njihovo izdajo in z razlogi za izključitev prednostne pravice, ki jih objavi na borznem sistemu obveščanja,
- ▶ da v okviru izvedbe posamezne strateške povezave posamezni prejemnik novo izdanih delnic ali skupina povezanih prejemnikov novo izdanih delnic ne pridobi več kot 10 % osnovnega kapitala družbe,
- ▶ da neodvisni finančni svetovalec izda pozitivno mnenje o pravičnosti izdaje novih delnic z vidika delničarjev in družbe, uprava pa z njim seznani delničarje z objavo na borznem sistemu obveščanja najkasneje v roku 30 dni od sklenitve zavezujočega dogovora o izdaji novih delnic.

Pogojno povečanje kapitala

Skupščina delničarjev družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., lahko sprejme sklep o pogojnem povečanju kapitala zaradi razlogov, ki so naštet v 46. členu statuta družbe, pri čemer navedena možnost do sedaj še ni bila realizirana.

Lastne delnice

Družba Poslovni sistem Mercator, d.d., je imela na dan 31.12.2009 v lasti 42.192 lastnih delnic v višini 3.235 tisoč EUR (2008: 42.381 lastnih delnic, 3.250 tisoč EUR).

Rezerve

Rezerve skupine sestavljajo kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, rezerva za pošteno vrednost ter prevedbena rezerva. Nobene od navedenih vrst rezerv ni možno uporabiti za izplačilo dividend in drugih udeležb v dobičku.

Kapitalske rezerve, ki na dan 31.12.2009 znašajo 198.872 tisoč EUR so se v letu 2009 povečale za 24 tisoč EUR zaradi presežka, ki je nastal kot razlika med nabavnimi in prodajnimi vrednostmi odtujenih lastnih delnic.

Rezerve iz dobička, ki na dan 31.12.2009 znašajo 270.194 tisoč EUR sestavljajo zakonske rezerve, rezerve za lastne delnice in druge rezerve iz dobička.

Skupina ima na dan 31.12.2009 oblikovane zakonske rezerve v višini 13.404 tisoč EUR. Kapitalske in zakonske rezerve (vezane rezerve) se v presežnem znesku lahko uporabijo za povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe in za kritje čiste izgube poslovnega leta ter kritje prenesene čiste izgube, če se hkrati ne uporabijo rezerve iz dobička za izplačilo dobička delničarjem.

Skupina Mercator je imela na dan 31.12.2009 v lasti 42.192 lastnih delnic v višini 3.235 tisoč EUR. V letu 2009 se je število lastnih delnic zmanjšalo za 189 zaradi pridobitve lastniškega deleža v družbi Interier, d.o.o. Rezerva za lastne delnice je izkazana v okviru rezerv iz dobička.

Druge rezerve iz dobička na dan 31.12.2009 znašajo 253.555 tisoč EUR. Sestavljajo jih preostanki zadržanih dobičkov preteklih let. Uporabijo se lahko za katerekoli namene, razen za izkazano rezervo za lastne delnice.

Prevedbena rezerva se je v letu 2009 zmanjšala za 12.074 tisoč EUR, kar se nanaša na zmanjšanje iz naslova valutnih razlik, ki so nastale pri vključevanju računovodskih izkazov odvisnih podjetij v tujini v konsolidirane računovodske izkaze.

Rezerva za pošteno vrednost, ki na dan 31.12.2009 znaša 186.029 tisoč EUR vsebuje presežek iz prevrednotenja nepremičnin, ki so vrednotene po modelu prevrednotenja, spremembe poštene vrednosti naložb, razpoložljivih za prodajo in spremembe vrednosti učinkovitega ščitenja denarnega toka.

Spremembe rezerve za pošteno vrednost so prikazane spodaj:

v tisoč EUR	Rezerva za pošteno vrednost nepremičnin	Rezerva za pošteno vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	Rezerva za pošteno vrednost izpeljanih fin. instrumentov	Skupaj
Stanje 1. januarja 2008	47.651	14.656	5.771	68.078
Uskladitev po MRS 8.44	(1.248)	-	-	(1.248)
Stanje 1. januarja 2008 (prilagojeno)	46.403	14.656	5.771	66.830
Sprememba poštene vrednosti nepremičnin	181.223	-	-	181.223
Prodaja in amortizacija prevrednotenih nepremičnin	(4.124)	-	-	(4.124)
Sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem	-	-	(9.369)	(9.369)
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-	(13.489)	-	(13.489)
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, prenesena v poslovni izid	-	(3.997)	-	(3.997)
Odloženi davki	(32.928)	3.849	756	(28.323)
Stanje 31. decembra 2008	190.574	1.019	(2.842)	188.751
Stanje 1. januarja 2009	190.574	1.019	(2.842)	188.751
Prodaja in amortizacija prevrednotenih nepremičnin	(3.112)	-	-	(3.112)
Sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem	-	-	(1.462)	(1.462)
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-	841	-	841
Odloženi davki	931	(177)	257	1.011
Stanje 31. decembra 2009	188.393	1.683	(4.047)	186.029

Dividende

Skupščina delničarjev je sprejela sklep, da se v letu 2009 izplačajo dividende v skupnem znesku 16.944 tisoč EUR (2008: 16.003 tisoč EUR) oz. 4,5 EUR bruto na delnico (2008: 4,25 EUR bruto na delnico). Ker je družba odtujila le del lastnih delnic, in sicer 189, ostalih 42.192 pa je družba upoštevala v izračunu potrebnega zneska za izplačilo dividend, je znesek za te lastne delnice v višini 190 tisoč EUR razporedila nazaj v preneseni čisti poslovni izid. Tako je bil nerazporejeni čisti poslovni izid za namen izplačil dividend dejansko zmanjšan na 16.754 tisoč EUR (2008: 15.823).

Predlagano izplačilo dividend za leto 2010 znaša 27.111 tisoč EUR (7,2 EUR bruto na delnico), kar mora potrditi skupščina delničarjev.

Preneseni čisti poslovni izid se je zmanjšal za 761 tisoč EUR zaradi pridobitve dodatnih lastniških deležev v družbah M - Rodić, d.o.o., Mercator – Mex, d.o.o., in Interier, d.o.o.

25. Dobiček na delnico

Osnovni čisti dobiček na delnico se izračuna z delitvijo čistega dobička, ki pripada delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, ki so v prometu med letom, pri čemer se izključi povprečno število lastnih delnic.

	2009	2008
Poslovni izid, ki pripada delničarjem (v tisoč EUR)	21.232	40.846
Tehtano povprečje števila navadnih delnic	3.723.169	3.722.980
Osnovni čisti dobiček na delnico (v EUR)	5,7	11,0

Tehtano število navadnih delnic:

	2009	2008
Izdane navadne delnice na dan 1.1.	3.765.361	3.765.361
Učinek lastnih delnic	(42.192)	(42.381)
Tehtano povprečje števila navadnih delnic 31.12.	3.723.169	3.722.980

Tehtano število navadnih delnic je izračunano po naslednjem obrazcu:

(št. nav. delnic na začetku obd. + št. dodatnih navadnih delnic v obd.) * množitelj čas. tehtanja

Množitelj časovnega tehtanja predstavlja število oz. delež dni, ko se delnice uveljavljajo, t.j. od dneva, ko so denarna sredstva zapadla v plačilo.

Ker skupina nima prednostnih delnic ali obveznic, ki bi jih bilo možno pretvoriti v delnice, je popravljeni dobiček na delnico enak osnovnemu dobičku na delnico.

26. Finančne obveznosti

v tisoč EUR

Dolgoročne finančne obveznosti

	2009	2008
Bančna posojila	442.845	430.268
Finančni najem	203.329	155.417
Obveznice	36.540	36.540
Posojila drugih podjetij	30	-
Druge finančne obveznosti*	803	562
Skupaj	683.547	622.787

Kratkoročne finančne obveznosti

Bančna posojila	190.948	256.904
Posojila drugih podjetij	1.873	1.528
Kratkoročni del finančnega najema	12.044	6.605
Kratkoročni del dolgoročnih bančnih posojil	155.225	137.558
Kratkoročni del drugih finančnih obveznosti*	7.765	10.202
Skupaj	367.855	412.797

Skupaj finančne obveznosti

1.051.402 1.035.584

* Druge finančne obveznosti se nanašajo na obveznosti iz naslova nakupa 12 % lastniškega deleža družbe M – Rodić, d.o.o., in termenskega nakupa 19 % lastniškega deleža družbe Mercator – Mex, d.o.o.

Družba Poslovni sistem Mercator, d.d., je v letu 2004 izdala 365.400 obveznic v nominalni vrednosti 100 EUR na obveznico. Obveznice so prosto prenosljive v skladu z vsakokrat veljavnimi predpisi in s pravili poslovanja KDD. Obrestujejo se s fiksno obrestno mero v višini 4,80 % na leto. Obresti dospevajo v plačilo vsako leto za nazaj, 27. septembra, do dospelja obveznice. Nominalna vrednost dospe v plačilo v celoti ob dospelju obveznice, to je 27. septembra 2011.

Skupina na dan 31.12.2009 izkazuje finančne obveznosti iz naslova izdanih obveznic v skupni vrednosti 36.540 tisoč EUR.

Efektivne obrestne mere na dan bilance stanja:

	2009	2008
Bančna posojila	4,09%	4,19%
Druge posojila	3,60%	4,80%

Skupina na dan 31.12.2009 ni dala v zastavo nobenih nepremičnin.

Variabilne obrestne mere v glavnem predstavljajo obrestne mere, vezane na Euribor. Fiksne obrestne mere se v glavnem nanašajo na posojila domačih bank s fiksno nominalno obrestno mero in na izdane obveznice. Finančne obveznosti so ščitene z izpeljanimi finančnimi instrumenti, in sicer z obrestnimi zamenjavami in obrestnimi kapicami.

Skupina Mercator je na dan 31.12.2009 izpolnjevala vse finančne zaveze in druge pogoje, določene v posojilnih pogodbah z bančnimi partnerji. Skupina Mercator pri nobenem bančnem posojilu v pogodbi nima dogovorjene klavzule o zapadlosti posojila v primeru pomembne spremembe lastništva (ang. Change of Control Clause).

Finančni najem

Obveznosti v zvezi s finančnim najemom – plačila najmanjše najemnine:

v tisoč EUR	2009	2008
Manj kot eno leto	16.862	12.029
Več kot eno leto in manj kot pet let	92.407	50.399
Več kot pet let	133.358	139.143
Skupaj	242.627	201.571
Prihodnje obremenitve v zvezi s finančnimi najemi	27.254	39.549
Sedanja vrednost obveznosti v zvezi s finančnimi najemi	215.373	162.022

Sedanja vrednost obveznosti v zvezi s finančnim najemom je razčlenjena takole:

v tisoč EUR	2009	2008
Manj kot eno leto	12.044	6.605
Več kot eno leto in manj kot pet let	76.570	31.017
Več kot pet let	126.759	124.400
Skupaj	215.373	162.022

Knjigovodske vrednosti vseh finančnih obveznosti se približujejo njihovim poštenim vrednostim. Delež dolgoročnih finančnih obveznosti v celotnih finančnih obveznostih je na dan 31.12.2009 znašal 65 % (60 % na dan 31.12.2008).

27. Dolgoročne rezervacije

v tisoč EUR	Rezervacije v zvezi z denacionali- zacijskimi zahtevki	Rezervacije za stroške reorganizacije podjetja	Prejete tožbe	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Druge rezervacije	Skupaj
Stanje 31. decembra 2008	1.943	-	9.477	19.848	147	31.415
Oblikovanje	1.332	488	2.898	3.302	1.601	9.621
Črpanje	-	-	(110)	(2.159)	(1.231)	(3.500)
Odprava	(3)	-	(307)	-	-	(310)
Tečajne razlike	-	-	15	(54)	1	(38)
Stanje 31. decembra 2009	3.272	488	11.973	20.937	518	37.188

Rezervacije v zvezi z denacionalizacijskimi zahtevki

Rezervacije v zvezi z denacionalizacijskimi zahtevki na dan 31.12.2009 znašajo 3.272 tisoč EUR. Obveznost se je v primerjavi s preteklim letom povečala za 1.332 tisoč EUR, v breme oblikovanih dolgoročnih rezervacij pa je bila evidentirana odprava denacionalizacijskih zahtevkov v višini 3 tisoč EUR.

Rezervacije za stroške reorganizacije podjetja

Z dnem 1.12.2009 je skupina ukinila 8 organizacijskih enot. Na tej podlagi se je začel postopek odpovedi pogodb o zaposlitvi večjemu številu delavcev po določilih Zakona o delovnih razmerjih. Skladno z določili 99. člena Zakona o delovnih razmerjih je skupina

sprejela program razreševanja presežnih delavcev, ki vsebuje: razloge za prenehanje potreb po delu delavcev, ukrepe za preprečitev ali kar največjo omejitev prenehanja delovnega razmerja delavcev, pri čemer je skupina preverila možnost nadaljevanja zaposlitve pod spremenjenimi pogoji, seznam presežnih delavcev, ukrepe in kriterije za izbiro ukrepov za omilitev škodljivih posledic prenehanja delovnega razmerja. Program razreševanja presežnih delavcev je usklajen z reprezentativnima sindikatoma v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d. Program je bil finančno ovrednoten. Skupina je na tej osnovi oblikovala dolgoročno rezervacijo v višini 488 tisoč EUR.

Prejete tožbe

Rezervacije za prejete tožbe so se v letu 2009 odpravile za 307 tisoč EUR. V letu 2009 so bili v breme oblikovanih dolgoročnih rezervacij izplačani tožbeni zahtevki v višini 110 tisoč EUR. Na osnovi prejetih tožbenih zahtevkov in mnenja pravne stroke je skupina v letu 2009 oblikovala dodatne dolgoročne rezervacije v skupnem znesku 2.898 tisoč EUR, med katerimi so vključene tudi na novo oblikovane rezervacije za primer izplačila prevoznih stroškov bivšim zaposlenim v višini 175 tisoč EUR. Celotno oblikovane rezervacije za primer izplačila tožbenih zahtevkov v zvezi s povračili prevoznih stroškov bivšim zaposlenim tako znašajo 1.041 tisoč EUR. Izplačilo teh tožbenih zahtevkov se je pričelo v letu 2008. Bivši zaposleni lahko zahtevajo povrnitev stroškov še za leti 2005 in 2006. S 1.1.2007 je pričela veljati nova Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine in od takrat dalje izplačilo prevoznih stroškov ni sporno.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Na dan 31.12.2009 znaša vrednost rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade 20.937 tisoč EUR. Rezervacije so se v primerjavi s preteklim letom povečale za 3.302 tisoč EUR. Razlika je izkazana med drugimi poslovnimi odhodki tekočega poslovnega leta. V letu 2009 so bile v breme oblikovanih dolgoročnih rezervacij izplačane odpravnine in jubilejne nagrade v skupnem znesku 2.159 tisoč EUR.

Druge rezervacije

Večji del povečanja in zmanjšanja drugih rezervacij v neto višini 371 tisoč EUR se nanaša na oblikovanje in koriščenje rezervacij v družbah Mercator, d.d., in Mercator IP, d.o.o. Druge rezervacije so se povečale iz naslova oblikovanja rezervacij za izboljšanje delovnih pogojev invalidov v skupnem znesku 1.601 tisoč EUR. V letu 2009 so bile rezervacije za izboljšanje delovnih pogojev invalidov črpane v skupnem znesku 1.231 tisoč EUR, in sicer se je z oblikovanimi rezervacijami nadomestilo povečanja stroškov zaradi večje bolniške odsotnosti zaposlenih invalidov.

28. Poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR

Poslovne obveznosti

Obveznosti do socialnega zavarovanja in davki

Druge obveznosti

Vnaprej vračunani stroški

Odloženi prihodki

Skupaj

	2009	2008
	468.996	524.932
	27.527	34.860
	7.512	9.888
	14.791	13.901
	9.107	18.623
	527.933	602.204

Poslovne obveznosti so se v letu 2009 zmanjšale za 55.936 tisoč EUR. Zmanjšanje je posledica zmanjšanja poslovnih obveznosti iz naslova obveznosti do dobaviteljev opreme in gradbenih storitev.

Skupina na dan 31. decembra 2009 ne izkazuje poslovnih obveznosti do članov nadzornega sveta, do članov uprave družb in ostalih zaposlenih pa izkazuje obveznosti iz naslova obračunanih še neizplačanih plač za mesec december 2009.

29. Finančni inštrumenti

Kreditno tveganje

Knjigovodske vrednosti finančnih sredstev predstavljajo največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju. Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan poročanja:

v tisoč EUR

	2009	2008
Terjatve do kupcev in druge terjatve	208.032	319.080
Depoziti dani bankam	12.983	18.669
Dana posojila	10.091	10.376
Skupaj	231.106	348.125

Terjatve do kupcev izhajajo predvsem iz veleprodaje blaga, materiala in storitev ter prodaje blaga fizičnim osebam imetnikom kartice Mercator Pika. Tako veleprodajni kot tudi maloprodajni kupci so razpršeni, tako da ni večje izpostavljenosti posameznemu kupcu. Skupina izvaja tudi stalen nadzor nad slabimi plačniki in preverja boniteto eksternih kupcev in imetnikov plačilne kartice Mercator Pika.

Ukrepi, ki jih podjetje predvideva ob morebitnem povečanju tveganj, so predvsem pridobitev ustreznih zavarovanj, poostreitev nadzora slabih plačnikov, aktivnejši postopki pri izterjavi terjatev in po potrebi oblikovanje strokovne bonitetne službe, ki bi sistematizirano vrednotila in spremljala kreditno tveganje.

Največja izpostavljenost terjatev do kupcev in drugih terjatev kreditnemu tveganju po geografskih območjih na dan poročanja:

v tisoč EUR

	2009	2008
Slovenija	141.949	254.813
Tujina	89.157	93.312
Skupaj	231.106	348.125

Največja izpostavljenost terjatev do kupcev in drugih terjatev kreditnemu tveganju glede na vrsto kupcev na dan poročanja:

v tisoč EUR

	2009	2008
Maloprodajni partnerji	50.050	75.711
Veleprodajni in ostali partnerji	181.056	272.414
Skupaj	231.106	348.125

Skupina je v razred maloprodajnih partnerjev uvrstila terjatve do fizičnih oseb iz naslova nakupov v maloprodajnih enotah družbe s kartico Mercator Pika, v razred veleprodajnih in ostalih partnerjev pa vse terjatve iz naslova blaga, materiala in storitev do pravnih oseb ter terjatve do zaposlenih in države.

Zavarovanja terjatev do kupcev in drugih terjatev (v bruto zneskih, brez popravkov terjatev):

v tisoč EUR	2009	2008
Zavarovane terjatve	107.680	27.948
Nezavarovane terjatve	154.286	351.379
Skupaj	261.966	379.327

Popravki terjatev

Analiza starosti terjatev do kupcev in drugih terjatev na dan poročanja:

	Bruto vrednost	Popravek	Bruto vrednost	Popravek
v tisoč EUR	2009	2009	2008	2008
Nezapadle	193.725	-	331.146	-
Zapadle 0-60 dni	33.532	-	20.498	4.601
Zapadle 61-74 dni	2.082	851	2.243	1.161
Zapadle 75-89 dni	1.494	1.131	1.422	1.422
Zapadle več kot 90 dni	31.133	28.878	24.018	24.018
Skupaj	261.966	30.860	379.327	31.202

Gibanje popravka terjatev do kupcev in drugih terjatev:

v tisoč EUR	2009	2008
Stanje 1. januarja	31.202	30.587
Učinek tečajnih razlik	(49)	(293)
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	3.784	4.370
Dokončen odpis terjatev	(1.861)	(2.480)
Zmanjšanje oblikovanega popravka vrednosti v letu	(2.216)	(982)
Stanje 31. decembra	30.860	31.202

Likvidnostno tveganje

V nadaljevanju je prikazana zapadlost obveznosti:

31. december 2009

v tisoč EUR	Knjigo-vodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	1 leto ali manj	1-2 leti	2-5 let	Več kot 5 let
Neizpeljane finančne obveznosti						
Bančna posojila	789.018	931.869	508.610	177.128	213.792	32.339
Obveznice	36.540	40.048	1.754	38.294	-	-
Posojila drugih podjetij	1.903	2.221	-	606	1.615	-
Finančni najem	215.373	242.627	16.862	16.506	75.901	133.358
Druge finančne obveznosti	8.568	8.568	7.765	-	803	-
Poslovne in druge obveznosti in obveznosti za odmerjeni davek	528.097	528.097	528.097	-	-	-
Skupaj	1.579.499	1.753.430	1.063.088	232.534	292.111	165.697

31. december 2008

v tisoč EUR	Knjigo- vodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	1 leto ali manj	1-2 leti	2-5 let	Več kot 5 let
Neizpeljane finančne obveznosti						
Bančna posojila	824.730	860.853	411.639	173.609	238.215	37.390
Obveznice	36.540	41.802	1.754	1.754	38.294	-
Posojila drugih podjetij	1.528	1.532	528	-	-	1.004
Finančni najem	162.022	201.564	12.029	12.428	37.964	139.143
Druge finančne obveznosti	10.764	10.764	10.202	-	562	-
Poslovne in druge obveznosti in obveznosti za odmerjeni davek	602.928	602.928	602.928	-	-	-
Skupaj	1.638.512	1.719.443	1.039.080	187.791	315.035	177.537

Naslednja tabela prikazuje obdobja, v katerih se pričakuje denarne tokove v zvezi z izpeljanimi finančnimi instrumenti, ki predstavljajo varovanje denarnega toka pred tveganjem in njihov vpliv na poslovni izid.

2009

v tisoč EUR	Knjigo- vodska vrednost	Pričakovani denarni tok	1 leto ali manj	1-2 leti	2-5 let	Več kot 5 let
Pogodbe o obrestnih zamenjavah in obrestnih kapicah:						
Sredstva	737	-	-	-	-	-
Obveznosti	(4.945)	(6.207)	(3.404)	(2.803)	-	-

2008

v tisoč EUR	Knjigo- vodska vrednost	Pričakovani denarni tok	1 leto ali manj	1-2 leti	2-5 let	Več kot 5 let
Pogodbe o obrestnih zamenjavah in obrestnih ovratnicah:						
Sredstva	-	1.948	1.948	-	-	-
Obveznosti	(3.598)	(11.976)	(7.990)	(3.986)	-	-

Valutno tveganje

Izpostavljenost valutnemu tveganju

Izpostavljenost skupine valutnemu tveganju je bila naslednja:

31. december 2009

v tisoč EUR

	EUR	HRK	RSD	BAM	BGN	ALL
Terjatve do kupcev in druge terjatve	146.203	16.630	63.576	4.358	1.817	1.161
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	5.271	202	-	-	-	-
Denar in denarni ustrezniki	3.271	282	11.141	1.133	4	1.013
Finančne obveznosti	(1.050.396)	-	-	(1.006)	-	-
Poslovne in druge obveznosti	(346.590)	(57.140)	(103.887)	(14.418)	(1.509)	(4.553)
Izpostavljenost bilance stanja	(1.242.241)	(40.026)	(29.170)	(9.933)	312	(2.379)
Valutne terminske pogodbe	-	-	-	-	-	-
Nezaščitena izpostavljenost	(1.242.241)	(40.026)	(29.170)	(9.933)	312	(2.379)

* HRK (hrvaška kuna), RSD (srbski dinar), BAM (konvertibilna marka), BGN (bolgarski lev), ALL (albanski lek).

Skupina Mercator na dan 31.12.2009 nima sklenjenih izpeljanih finančnih instrumentov za varovanje pred valutnim tveganjem (valutne terminske pogodbe).

31. december 2008

v tisoč EUR

	EUR	HRK	RSD	BAM
Terjatve do kupcev in druge terjatve	225.671	28.613	55.219	8.622
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	4.433	391	-	-
Denar in denarni ustrezniki	703	1.841	12.098	31.228
Finančne obveznosti	(1.017.177)	-	(9.331)	(9.076)
Poslovne in druge obveznosti	(404.088)	(61.438)	(91.947)	(44.731)
Izpostavljenost bilance stanja	(1.190.458)	(30.593)	(33.961)	(13.957)
Valutne terminske pogodbe	-	-	-	-
Nezaščitena izpostavljenost	(1.190.458)	(30.593)	(33.961)	(13.957)

V obdobju so veljali naslednji pomembni devizni tečaji:

enot valute za 1 EUR	Povprečni devizni tečaj		Devizni tečaj na dan poročanja	
	2009	2008	2009	2008
HRK	7,341	7,224	7,300	7,356
RSD	93,785	81,119	95,025	89,372
BAM, BGN	1,956	1,956	1,956	1,956
ALL	131,547	-	138,900	-

Analiza občutljivosti

5-odstotno povečanje vrednosti evra glede na navedene valute na dan 31.12. bi povečalo (zmanjšalo) čisti poslovni izid in kapital za spodaj navedene vrednosti. Analiza predpostavlja, da vse ostale spremenljivke, predvsem obrestne mere, ostanejo nespremenjene. Analiza je pripravljena na enak način za leto 2008.

pripravljeni na enak način za leto 2008.

v tisoč EUR	Čisti poslovni izid	Kapital
2009		
HRK	(8.145)	(11.385)
RSD	(5.169)	(10.766)
BAM, BGN	(2.388)	(3.462)
ALL	20	(146)
2008		
HRK	(8.563)	(11.478)
RSD	(4.264)	(11.047)
BAM	(1.228)	(3.438)

5-odstotno zmanjšanje vrednosti evra glede na navedene valute na dan 31.12. bi imelo enak učinek v nasprotni smeri, ob predpostavki, da vse ostale spremenljivke ostanejo nespremenjene.

Tveganje spremembe obrestne mere

Izpostavljenost

Izpostavljenost tveganju spremembe obrestne mere Skupine je bila naslednja:

v tisoč EUR	2009	2008
Finančni inštrumenti po fiksni obrestni meri		
Finančna sredstva	2.761	19.751
Finančne obveznosti	(150.230)	(80.733)
Skupaj	(147.469)	(60.982)
Finančni inštrumenti po variabilni obrestni meri		
Finančna sredstva	20.313	9.294
Finančne obveznosti	(901.172)	(954.851)
Skupaj	(880.859)	(945.557)

Analiza občutljivosti poštene vrednosti finančnih instrumentov po fiksni obrestni meri

Skupina nima finančnih instrumentov po fiksni obrestni meri, opredeljenih po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, in izpeljanih finančnih instrumentov, opredeljenih za ščitenje poštene vrednosti pred tveganjem. Sprememba obrestne mere na dan poročanja tako ne bi vplivala na čisti poslovni izid.

Analiza občutljivosti denarnega toka pri instrumentih z variabilno obrestno mero

Sprememba obrestne mere za 100 bazičnih točk na dan poročanja bi povečala (zmanjšala) čisti poslovni izid in kapital za spodaj navedene vrednosti. Analiza predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem devizni tečaji, ostanejo nespremenjene. Analiza je pripravljena na enak način za leto 2008.

v tisoč EUR	Čisti poslovni izid		Kapital	
	povečanje za 100 bt	zmanjšanje za 100 bt	povečanje za 100 bt	zmanjšanje za 100 bt
2009				
Inštrumenti po variabilni obrestni meri	(8.809)	8.809	-	-
Pogodba o zamenjavi obrestnih mer in obrestnih kapic	-	-	1.500	(1.500)
Variabilnost denarnega toka (neto)	(8.809)	8.809	1.500	(1.500)
2008				
Inštrumenti po variabilni obrestni meri	(9.563)	9.563	-	-
Pogodba o zamenjavi obrestnih mer in obrestnih ovratic	-	-	2.815	(3.500)
Variabilnost denarnega toka (neto)	(9.563)	9.563	2.815	(3.500)

Poštene vrednosti

Poštene vrednosti sredstev in obveznosti ter knjigovodske vrednosti prikazane v bilanci stanja:

v tisoč EUR	31.12.2009		31.12.2008	
	knjigovodska vrednost	poštena vrednost	knjigovodska vrednost	poštena vrednost
Izpeljani finančni instrumenti	(4.208)	(4.208)	(3.598)	(3.598)
Terjatve do kupcev in druge terjatve	231.106	231.106	348.125	348.125
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	5.473	5.473	4.824	4.824
Denar in denarni ustrezniki	16.844	16.844	45.870	45.870
Bančna posojila s fiksno obrestno mero	(104.841)	(104.841)	(32.434)	(32.434)
Bančna posojila z variabilno obrestno mero	(684.177)	(684.177)	(792.296)	(792.296)
Obveznice	(36.540)	(36.905)	(36.540)	(35.392)
Posojila drugih podjetij	(1.903)	(1.903)	(1.528)	(1.528)
Druge finančne obveznosti	(8.568)	(8.568)	(10.764)	(10.764)
Finančni najem	(215.373)	(215.373)	(162.022)	(162.022)
Poslovne in druge obveznosti	(527.933)	(527.933)	(602.204)	(602.204)

Poštena vrednost obveznice se za potrebe poročanja izračuna na podlagi zadnje razpoložljive tržne vrednosti Mercatorjeve obveznice na Ljubljanski borzi pred datumom poročanja, pri čemer je njihova donosnost do dospelja znašala 4,27%. Poštene vrednosti ostalih

neizpeljanih finančnih obveznosti se ne izračunava, saj je knjigovodska vrednost primeren približek poštene vrednosti.

Lestvica poštenih vrednosti

Tabela prikazuje metodo vrednotenja finančnih sredstev, ki se evidentirajo po poštenih vrednostih. Nivoji so sledeči:

- ▶ Nivo 1: borzna cena (neprilagojena) na aktivnem trgu za identična sredstva ali obveznosti
- ▶ Nivo 2: podatki različni od borznih cen, te so vključene v nivoju 1, opazovani z namenom direktnega ali indirektnega vrednotenja sredstev ali obveznosti
- ▶ Nivo 3: podatki o vrednosti sredstev ali obveznosti, ki ne temeljijo na osnovi aktivnega trga

Leto 2009

v tisoč EUR

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Skupaj
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	4.671	-	802	5.473
Izpeljani finančni instrumenti – sredstva	-	737	-	737
Izpeljani finančni instrumenti – obveznosti	-	(4.945)	-	(4.945)

30. Poslovni najem

Obveznosti v zvezi s poslovnim najemom (skupina kot najemojemalec) – plačila najmanjše najemnine:

v tisoč EUR

	2009	2008
Manj kot eno leto	11.107	18.415
Več kot eno leto in manj kot pet let	41.679	73.025
Več kot pet let	110.237	155.701
Skupaj	163.023	247.141

31. Obveze v zvezi z naložbami

Pogodbeno dogovorjene naložbe v opredmetena osnovna sredstva, ki na dan bilance stanja še niso priznane v računovodskih izkazih:

v tisoč EUR

	2009	2008
Nepremičnine, naprave in oprema	35.358	26.651

32. Pogojne obveznosti

v tisoč EUR

	2009	2008
Vrednostni boni	6.316	5.828
Blago, prevzeto v konsignacijo	5.582	937
Dane garancije	11.482	11.498
Ostalo	3.992	8.434
Skupaj	27.372	26.697

Skupina na dan 31.12.2009 ni dala v zastavo nobenih nepremičnin.

Davčni organi lahko kadarkoli v petih oz. desetih letih po poteku leta, v katerem je treba odmeriti davek, preverijo poslovanje družb Skupine, kar lahko povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb ali drugih davkov in dajatev. Družbe Skupine niso seznanjene z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v konkretnem kolektivnem delovnem sporu odločilo, da je v kolektivni pogodbi dejavnosti gostinstva in turizma določena spodnja meja povračila stroškov na delo in z dela, hkrati pa je v tarifni prilogi kolektivne pogodbe izrecno določena dejanska višina povračila stroškov v zgornji višini davčno neobdavčenih zneskov (v skladu z davčno uredbo), to je v višini 100%. Na podlagi te odločitve je bilo sproženih več individualnih delovnih sporov za povrnitev razlike prevoznih stroškov za obdobje do 31.12.2006. Nižja sodišča so sledila odločitvi Vrhovnega sodišča Republike Slovenije in priznavala povrnitev razlike prevoznih stroškov do 100%. Stališče družbe Mercator, d.d., je, da takšna odločitev ni ustrezna, ker je bilo v kolektivni pogodbi dejavnosti in podjetniški kolektivni pogodbi jasno določeno, da se povrnejo prevozni stroški v višini 60%. Za vse obstoječe tožbene zahteve je družba Mercator, d.d., na dan 31.12.2009 oblikovala ustrezne rezervacije. Obseg in verjetnost morebitnih dodatnih obveznosti, ki bi izvirale iz tega naslova, na dan 31.12.2009 ni bilo mogoče zanesljivo oceniti, zaradi česar družba Mercator, d.d., iz tega naslova ni oblikovala dodatnih rezervacij. Družba Mercator, d.d., bo uporabila vsa razpoložljiva pravna sredstva za zaščito svojih pravnih in ekonomskih interesov v tej zadevi.

33. Posli s povezanimi osebami

Povezane osebe skupine predstavlja vodstveno osebje. V vodstveno osebje spadajo člani poslovodstev in člani nadzornih svetov v družbah Skupine Mercator.

V letu 2009 je skupina članom poslovodstev in članom nadzornih svetov družb skupine izplačala prejeme v naslednjih bruto vrednostih:

v tisoč EUR

	2009		2008	
	število		število	
	znesek	prejemnikov	znesek	prejemnikov
Člani poslovodstev družb Skupine				
Mercator	2.273	18	2.033	14
- osnovne plače	1.683		1.318	
- nagrada za uspešno delo v preteklem letu	483		617	
- drugi prejemi iz delovnega razmerja	107		98	
Člani nadzornih svetov družb Skupine				
Mercator	247	16	213	10
Skupaj	2.520	34	2.246	24

Člani nadzornih svetov odvisnih družb Skupine Mercator za opravljanje nadzora v odvisnih družbah ne prejemajo nikakršnih plačil, tako da se prikazani zneski nanašajo le na matično družbo.

Bruto prejemi članov poslovodstev in članov nadzornih svetov družb Skupine Mercator predstavljajo 0,9 % celotnih stroškov dela (leta 2008: 0,8 %).

34. Dogodki po datumu bilance stanja

- ▶ Z dnem 1.1.2010 je v veljavo stopila nova makro-organizacijsko struktura Skupine Mercator. Glavni razlogi reorganizacije so večja lokalna odzivnost na vseh trgih in boljša prilagojenost potrebam potrošnikov, izboljšanje učinkovitosti poslovanja, prilagoditev organizacije kompleksnosti mednarodnega poslovanja in priprava na možnost monetizacije trgovskih nepremičnin za pospešitev razvojnega ciklusa.
- ▶ Dne 4.1.2010 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., ustanovila družbo Modiana, d.o.o. Nanjo bo prenesla dejavnost tekstila in drogerij.
- ▶ Dne 17.2.2010 sta družbi Getro, d.d., in Mercator - H, d.o.o., zaključili strateško povezavo na podlagi pogodbe o nakupu trgovske dejavnosti hrvaške trgovske družbe Getro, d.d., ki so jo partnerji sklenili dne 18.12.2009.

Poročilo neodvisnega revizorja

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana

Revidirali smo priložene skupinske računovodske izkaze gospodarske družbe Poslovni sistem Mercator, d.d. in njenih odvisnih družb (Skupina Mercator), ki vključujejo skupinski izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2009, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz vseobsegajočega donosa, skupinski izkaz gibanja kapitala in skupinski izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh skupinskih računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša naloga je izraziti mnenje o teh skupinskih računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja Skupine Mercator na dan 31. decembra 2009 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

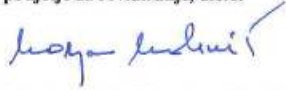
Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

V skladu z zahtevo zakona o gospodarskih družbah (ZGD - 1) potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

Danilo Bukovec, univ. dipl. ekon.
pooblaščen revizor

Ljubljana, 18. februar 2010

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Marjan Mahnič, univ. dipl. ekon.
pooblaščen revizor
partner

KPMG Slovenija, d.o.o.
1

RAČUNOVODSKO POROČILO DRUŽBE POSLOVNI SISTEM MERCATOR, D.D.

Izkaz finančnega položaja

v tisoč EUR

	Pojasnilo	31.12.2009	31.12.2008
SREDSTVA			
Dolgoročna sredstva			
Nepremičnine, naprave in oprema	14	1.011.915	1.002.958
Naložbene nepremičnine	16	4.127	9.563
Neopredmetena sredstva	15	10.870	11.159
Odložene terjatve za davek	20	8.174	8.430
Terjatve do kupcev in druge terjatve	22	315	312
Naložbe v kapital podjetij v skupini	17	587.177	564.019
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	18	4.972	4.213
		1.627.550	1.600.654
Kratkoročna sredstva			
Zaloge	21	178.091	180.819
Terjatve do kupcev in druge terjatve	22	136.408	250.330
Terjatve za odmerjeni davek		2.028	541
Izpeljani finančni inštrumenti	19	737	-
Denar in denarni ustrezniki	23	2.457	-
		319.721	431.690
Skupaj sredstva		1.947.271	2.032.344
KAPITAL			
Vpoklicani kapital	24	157.129	157.129
Kapitalske rezerve		198.872	198.848
Lastne delnice		(3.235)	(3.250)
Rezerve iz dobička		238.013	235.459
Rezerva za pošteno vrednost		168.156	173.341
Preneseni čisti poslovni izid		7.872	3.444
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		19.281	16.070
		786.088	781.041
OBVEZNOSTI			
Dolgoročne obveznosti			
Poslovne in druge obveznosti	28	2.872	2.271
Finančne obveznosti	26	447.100	411.959
Odložene obveznosti za davek	20	38.051	39.055
Dolgoročne rezervacije	27	32.131	27.222
		520.154	480.507
Kratkoročne obveznosti			
Poslovne in druge obveznosti	28	355.811	423.490
Finančne obveznosti	26	280.273	343.708
Izpeljani finančni inštrumenti	29	4.945	3.598
		641.029	770.796
Skupaj obveznosti		1.161.183	1.251.303
Skupaj kapital in obveznosti		1.947.271	2.032.344

Izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR

	Pojasnilo	2009	2008
Prihodki iz prodaje	8	1.745.129	1.780.222
Stroški prodaje	10	(1.612.996)	(1.644.710)
Bruto dobiček		132.133	135.512
Stroški splošnih dejavnosti	10	(77.459)	(79.211)
Drugi poslovni prihodki	9	6.827	20.559
Poslovni izid iz poslovanja		61.501	76.860
Finančni prihodki	12	8.141	16.410
Finančni odhodki	12	(44.962)	(52.543)
Neto finančni odhodki		(36.821)	(36.133)
Poslovni izid pred obdavčitvijo		24.680	40.727
Davek	13, 20	(5.399)	(8.588)
Poslovni izid obračunskega obdobja		19.281	32.139
Osnovni in prilagojeni dobiček na delnico v EUR	25	5,2	8,6

Izkaz vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR

	2009	2008
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	19.281	32.139
Drugi vseobsegajoči donos:		
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	728	(12.330)
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, prenesena v poslovni izid	-	(3.996)
Sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem	(125)	(10.760)
Sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem, prenesena v poslovni izid	(1.337)	1.391
Sprememba poštene vrednosti naložb v kapital odvisnih podjetij	(18)	(3.390)
Sprememba poštene vrednosti nepremičnin	-	133.898
Odloženi davki	1.942	(23.123)
Povečanje ob prevzemu družb	1.291	-
Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	2.481	81.690
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	21.763	113.829

Izkaz sprememb lastniškega kapitala

v tisoč EUR

Stanje 1. januarja 2008

Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja

Poslovni izid obračunskega obdobja

Drugi vseobsegajoči donos

Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja

Transakcije z lastniki (ko delujejo kot lastniki), ki se neposredno pripoznajo v kapitalu

Prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom

Izplačilo dividend

Odsvojitev lastnih delnic

Prenos čistega poslovnega izida preteklega leta v preneseni poslovni izid

Razporeditev dobička po sklepu uprave / ns

Razporeditev dobička po sklepu skupščine

Skupaj prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom

Skupaj transakcije z lastniki

Stanje 31. decembra 2008

Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Rezerve iz dobička	Rezerva za pošteno vrednost	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	Skupaj
157.129	198.848	(3.250)	214.979	94.915	2.705	17.709	683.035
-	-	-	-	-	-	32.139	32.139
-	-	-	-	78.426	3.264	-	81.690
-	-	-	-	78.426	3.264	32.139	113.829
-	-	-	-	-	(15.823)	-	(15.823)
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	17.709	(17.709)	-
-	-	-	16.070	-	-	(16.070)	-
-	-	-	4.411	-	(4.411)	-	-
-	-	-	20.481	-	(2.525)	(33.779)	(15.823)
-	-	-	20.481	-	(2.525)	(33.779)	(15.823)
157.129	198.848	(3.250)	235.459	173.341	3.444	16.070	781.041

Izkaz sprememb lastniškega kapitala – nadaljevanje

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Lastne delnice	Rezerve iz dobička	Rezerva za pošteno vrednost	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	Skupaj
Stanje 1. januarja 2009	157.129	198.848	(3.250)	235.459	173.341	3.444	16.070	781.041
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja								
Poslovni izid obračunskega obdobja	-	-	-	-	-	-	19.281	19.281
Drugi vseobsegajoči donos	-	-	-	-	(5.185)	7.666	-	2.481
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	-	-	-	-	(5.185)	7.666	19.281	21.762
Transakcije z lastniki (ko delujejo kot lastniki), ki se neposredno pripoznajo v kapitalu								
Prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom								
Izplačilo dividend*	-	-	-	-	-	(16.754)	-	(16.754)
Odsvojitev lastnih delnic	-	24	15	(15)	-	15	-	39
Prenos čistega poslovnega izida preteklega leta v preneseni poslovni izid	-	-	-	-	-	16.070	(16.070)	-
Razporeditev dobička po sklepu skupščine	-	-	-	2.569	-	(2.569)	-	-
Skupaj prispevki lastnikov in razdelitve lastnikom	-	24	15	2.554	-	(3.238)	(16.070)	(16.715)
Skupaj transakcije z lastniki	-	24	15	2.554	-	(3.238)	(16.070)	(16.715)
Stanje 31. decembra 2009	157.129	198.872	(3.235)	238.013	168.156	7.872	19.281	786.088

* Znesek izplačila dividend se razlikuje od zneska določenega po Sklepu skupščine delničarjev, saj so bile v izračunu potrebnega zneska za izplačilo dividend, vključene tudi lastne delnice

Predlog uporabe bilančnega dobička

Ugotovljeni bilančni dobiček leta 2009 sestoji iz naslednjih elementov:

(v EUR)

Čisti poslovni izid leta 2009	19.281.204,96
Preneseni čisti poslovni izid	7.872.219,42
Bilančni dobiček poslovnega leta	27.153.424,38

Predlog uporabe bilančnega dobička, ki je 31. decembra 2009 znašal 27.153.424,38 EUR, je naslednji:

- ▶ del bilančnega dobička v znesku 27.110.599,20 EUR se uporabi za izplačilo dividend v bruto vrednosti 7,20 EUR na navadno delnico,
- ▶ preostanek bilančnega dobička v znesku 42.825,18 EUR ostane nerazporejen.

Za predlagano izplačilo dividend je upoštevano 3.765.361 navadnih delnic, ki so bile na dan 31.12.2009 vpisane v sodni register, pri čemer dividende ne bodo izplačane za višino lastnih delnic družbe.

Izkaz denarnih tokov

v tisoč EUR

	Pojasnilo	2009	2008
Denarni tokovi pri poslovanju			
Poslovni izid obračunskega obdobja		19.281	32.139
Prilagoditve:			
Davek	13	5.399	8.588
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	14	51.630	46.668
Amortizacija naložbenih nepremičnin	16	211	262
Amortizacija neopredmetenih sredstev	15	3.020	3.070
Dobiček pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme		(1.291)	(2.266)
Sprememba rezervacij in drugih razmejitev		4.042	(7.802)
Dobički pri odtujitvi za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	12	(16)	(5.887)
Prejemki iz obresti	12	(5.944)	(7.550)
Izdatki za obresti	12	44.600	50.173
Kosmati denarni tok iz poslovanja		120.932	117.395
Sprememba zalog		2.767	(13.585)
Sprememba poslovnih in drugih terjatev		97.513	33.656
Sprememba poslovnih in drugih obveznosti		(84.323)	137.476
Izdatki za obresti	12	(44.600)	(50.173)
Izdatki za davke	13	(4.825)	(7.420)
Denar ustvarjen pri poslovanju		87.464	79.883
Denarni tokovi pri naložbenju			
Izdatki za prevzem odvisnih družb		(29.013)	(70.360)
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme ter naložbenih nepremičnin	14, 16	(44.801)	(163.792)
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	15	(3.248)	(5.962)
Izdatki za dane depozite bankam		(16.000)	(16.662)
Prejemki pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme ter naložbenih nepremičnin	14, 16	6.265	8.984
Prejemki pri odtujitvi neopredmetenih sredstev	15	30	3
Prejemki od odtujitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	18	-	7.233
Prejemki iz obresti	12	5.944	7.550
Prejete dividende	12	14	65
Prejemki od danih depozitov bankam	12	34.305	76
Denar, uporabljen pri naložbenju		(46.504)	(232.865)
Denarni tokovi pri financiranju			
Izdatki (prejemki) pri prejetih posojilih		(26.138)	168.341
Izdatki za dividende delničarjev		(12.366)	(15.647)
Denar, ustvarjen pri financiranju		(38.504)	152.694

Neto povečanje (zmanjšanje) denarja in denarnih ustreznikov

Denar in denarni ustrezniki na začetku leta

Denar in denarni ustrezniki na koncu leta

23

2.457	(288)
-	288
2.457	-

Pojasnila k računovodskim izkazom

1. Poročajoča družba

Poslovni sistem Mercator, d.d., (v nadaljevanju Mercator, d.d.) je družba s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je: Ljubljana, Dunajska cesta 107. Družba Mercator, d.d., je obvladujoča družba skupine povezanih podjetij v Sloveniji, Srbiji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Črni gori, Makedoniji, Albaniji, na Kosovu in v Bolgariji. Družba ima dvojno nalogo, v pretežni meri opravlja dejavnost trgovine in izvaja različne koncernske naloge za družbe v skupini.

2. Podlaga za sestavitev

(a) Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi družbe Mercator, d.d., so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU, in v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah.

Uprava družbe je računovodske izkaze potrdila dne 1.2.2010.

(b) Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen v spodnjih primerih, kjer se upošteva poštena vrednost:

- ▶ izpeljani finančni inštrumenti,
- ▶ naložbe v kapital odvisnih podjetij,
- ▶ za prodajo razpoložljiva finančna sredstva,
- ▶ nepremičnine po modelu prevrednotenja.

Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v pojasnilu št. 4.

(c) Funkcijska in predstavitvena valuta

Priloženi računovodski izkazi so sestavljeni v EUR, torej v funkcijski valuti družbe. Vse računovodske informacije, predstavljene v EUR, so zaokrožene na tisoč enot.

(d) Uporaba ocen in presoj

Posloводство mora pri sestavi računovodskih izkazov v skladu z MSRP podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke se stalno pregledujejo. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocene popravijo, ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je posloводство pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani v nadaljevanju.

(i) Naložbe v kapital podjetij v skupini

Družba svoje naložbe v kapital podjetij v skupini vrednoti po poštenu vrednosti. Vrednotenje opravi enkrat letno na dan 31.12. Za oceno poštene vrednosti uporablja metodo

diskontiranih bodočih denarnih tokov, pri čemer upošteva tveganja, ki so specifična za posamezni trg.

(ii) Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Med dolgoročnimi finančnimi naložbami v kapital drugih družb, razvrščenimi med za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, ima družba tudi takšne, ki jih ni mogla ovrednotiti po pošteni vrednosti. Delnice teh družb ne kotirajo na borzi. Družba ocenjuje, da bi bili stroški vrednotenja teh dolgoročnih finančnih naložb v kapital drugih družb po pošteni vrednosti previsoki, ocena pa ne bi pomembno vplivala na pravilnost računovodskih izkazov, zato so vrednotene po nabavni vrednosti.

(iii) Poslovne in druge terjatve

Ocena temelji na predpostavki, da bodo terjatve poplačane v izkazani višini. Popravki vrednosti terjatev so oblikovani na osnovi uvedenih sodnih postopkov in izkušenj iz preteklih let. Družba v prihodnjem obdobju ne pričakuje dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

(iv) Zaloge

Knjigovodske vrednosti zalog v materialno pomembnih zneskih ustrezajo njihovi iztržljivi vrednosti. Popravki vrednosti zalog so oblikovani na osnovi izkušenj iz preteklih let. Družba v prihodnjem obdobju ne pričakuje dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

(v) Dolgoročne rezervacije

Knjigovodske vrednosti dolgoročnih rezervacij odražajo sedanjo vrednost izdatkov, ki bodo potrebni za poravnavo obvez. Ocene so podali strokovnjaki oz. vrednosti izhajajo iz izvirne dokumentacije. Negotov je izid in obdobje, v katerem bodo zaključeni sodni postopki, v zvezi s katerimi so bile oblikovane dolgoročne rezervacije. Sicer pa družba v prihodnjem obdobju ne pričakuje dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

Dolgoročne rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane za ocenjene obveznosti izplačil odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad kot rezultat dolgoletnega službovanja zaposlenih, na dan bilance stanja, diskontirano na sedanjo vrednost. Obveznosti so bile oblikovane za pričakovana izplačila. Pri izračunu obveznosti je bila upoštevana pričakovana rast plač od dneva izračuna do upokojitve posameznega zaposlenega ter fluktuacija zaposlenih. Rast plač je sestavljena iz kariernega napredovanja in s tem povečane plačne inflacije. Za izračun sedanje vrednosti obveznosti je bila uporabljena diskontna obrestna mera, ki je enaka tržni donosnosti na podjetniške obveznice izdajateljev z visoko boniteto, izdane v evrih. Družba v prihodnjem obdobju ne pričakuje dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

(vi) Odloženi davki

Odloženi davki so izračunani na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja z uporabo davčne stopnje, ki bo veljala v naslednjem obračunskem obdobju. Ob morebitni spremembi davčne stopnje se bodo ustrezno spremenile tudi terjatve in obveznosti iz naslova odloženih davkov. Družba v prihodnjem obdobju ne pričakuje dogodkov, ki bi pomembno vplivali na oceno vrednosti.

e) Sprememba računovodske usmeritve

Predstavljanje računovodskih izkazov

Skupina uporablja spremenjeni MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov (2007), ki je stopil v veljavo na dan 1.1.2009. V skladu s spremembo, Skupina v konsolidiranem izkazu sprememb kapitala izkazuje vse spremembe lastniškega kapitala, spremembe nelastniškega

dela kapitala pa so razkrite v konsolidiranem izkazu vseobsegajočega donosa. Primerljivi podatki so predstavljeni skladno s spremenjenim standardom. Sprememba računovodske usmeritve vpliva zgolj na način prestavljanja in ne na čisti dobiček na delnico.

Obračunavanje stroškov izposojanja

V primeru sredstev v pripravi, ki so se začela usredstvovati na dan 1. januar 2009 ali kasneje, pripiše družba stroške izposojanja neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Prej je družba vse stroške izposojanja pripoznala kot odhodek. Sprememba računovodske usmeritve temelji na sprejetju MRS 23 Stroški izposojanja (2007) v skladu s prehodnimi določbami tega standarda; primerjalni podatki niso preračunani. Sprememba računovodske usmeritve ni pomembno vplivala na postavko čistega dobička na delnico. Usredstvenje obresti se izvaja pri pomembnih investicijah (investicije, ki po svoji višini ob dokončanju znašajo nad 3% knjigovodske vrednosti postavke nepremičnin, naprav in opreme na začetku poslovnega leta), ki se začnejo po 1.1.2009 in katerih izgradnja oziroma priprava za uporabo traja nad 6 mesecev. V letu 2009 skupina ni izvedla navedenih investicij.

3. Pomembne računovodske usmeritve

Spodaj opredeljene računovodske politike je družba dosledno uporabila za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih računovodskih izkazih.

Družba je v računovodskih izkazih za poslovno leto 2009 zaradi spremembe načina zajemanja določenih postavk prihodkov in odhodkov v letu 2009, izvedla določene reklasifikacije primerljivih podatkov za leto 2008. Stroški prodajanja so v letu 2009 vključeni med stroške prodaje, ki poleg tega vključujejo tudi nabavno vrednost prodanega blaga in proizvodne stroške. V izkazu poslovnega izida leta 2008 pa so bili stroški prodajanja izkazani kot samostojna postavka. V pojasnilu št. 10 (Stroški po naravnih vrstah) so bili stroški materiala, stroški storitev, drugi stroški in sprememba vrednosti zalog za leto 2008 prilagojeni zaradi primerljivosti z letom 2009.

(a) Tuja valuta

(i) Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v EUR po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v EUR po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem, kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v EUR po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih inštrumentov, razvrščenih kot za prodajo razpoložljivih, za nefinančne obveznosti, ki so določene kot varovanje pred tveganjem, ali za denarnotokovna varovanja pred tveganji, ki se pripoznajo neposredno v kapitalu.

(b) Finančni instrumenti

(i) Neizpeljani finančni instrumenti

Neizpeljani finančni instrumenti vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustreznike, prejeta in dana posojila ter poslovne in druge obveznosti.

Neizpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti. Po začetnem pripoznanju se neizpeljani finančni instrumenti izmerijo na način, ki je opredeljen v nadaljevanju.

Stroški posla se pripoznajo med odhodki v izkazu poslovnega izida. Izjema so naložbe v kapital, kjer stroški posla povečujejo pošteno vrednost finančnega instrumenta.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled. Prekoračitve na tekočem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev v družbi Mercator, d.d., so v izkazu finančnega izida vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Obračunavanje finančni prihodkov in odhodkov je opisano v točki 3 (o).

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Naložbe družbe Mercator, d.d., v kapitalske vrednostnice so razvrščene kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva. Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti, spremembe poštene vrednosti – z izjemo izgub zaradi oslabitve (glej točko 3 (h) (i)) ter pozitivnih in negativnih tečajnih razlik pri za prodajo razpoložljivih finančnih sredstvih (glej točko 3 (a) (i)) - pa so pripoznane neposredno v kapitalu. Ko se pripoznanje naložbe odpravi, se s tem povezani dobiček ali izguba prenese v poslovni izid.

Med za prodajo razpoložljivimi finančnimi sredstvi ima družba Mercator, d.d., tudi takšne, ki jih ni mogla ovrednotiti po pošteni vrednosti. Delnice teh družb ne kotirajo na borzi. Družba ocenjuje, da bi bili stroški vrednotenja teh finančnih sredstev po pošteni vrednosti previsoki, ocena pa ne bi pomembno vplivala na pravilnost računovodskih izkazov.

Ostalo

Ostali neizpeljani finančni instrumenti so merjeni po odplačni vrednosti z uporabo metode efektivnih obresti, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve.

(ii) Izpeljani finančni instrumenti

Družba Mercator, d.d., uporablja izpeljane finančne instrumente za varovanje pred izpostavljenostjo valutnim in obrestnim tveganjem. Vgrajene izpeljane finančne instrumente je treba ločiti od gostiteljske pogodbe in obračunati kot izpeljani finančni instrument, samo če gospodarske značilnosti in tveganja vgrajenega izpeljanega finančnega instrumenta niso tesno povezani z gospodarskimi značilnostmi in tveganji gostiteljske pogodbe, če poseben instrument z enakimi določbami kot vgrajeni izpeljani finančni instrument zadošča opredelitvi izpeljanega finančnega instrumenta ter če se sestavljeni instrument ne izmeri po pošteni vrednosti skozi poslovni izid.

Izpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti; stroški povezani s poslom se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku. Po začetnem pripoznanju se izpeljani finančni instrumenti merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se obravnavajo kot je opisano v nadaljevanju.

Varovanje denarnega toka pred tveganji

Spremembe poštene vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta, ki je določen za varovanje denarnega toka pred tveganji, so pripoznane neposredno v kapitalu, toda le pod pogojem, da je varovanje uspešno. V kolikor je varovanje neuspešno, se spremembe poštene vrednosti izkažejo v poslovnem izidu.

Če instrument za varovanje pred tveganji ne izpolnjuje več sodil za obračunavanje varovanja pred tveganji, če le-ta preneha veljati ali se proda, odpove ali izkoristi, se varovanje pred tveganji preneha obračunavati. Nabrani dobiček ali izguba, ki je pripoznan(a) v kapitalu, ostane pripoznan(a) v kapitalu, dokler ne pride do napovedanega posla. V kolikor je nefinančno sredstvo predmet varovanja pred tveganji, se v kapitalu pripoznan znesek prenese med knjigovodsko vrednost sredstva, in sicer po njegovem pripoznanju. V ostalih primerih se znesek, ki je pripoznan v kapitalu, prenese v izkaz poslovnega izida v obdobju, v katerem sredstvo varovano pred tveganji vpliva na poslovni izid.

(iii) Osnovni kapital

Navadne delnice

Navadne delnice so sestavni del osnovnega kapitala. Dodatni stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati izdaji navadnih delnic in delniških opcij, so izkazani kot znižanje kapitala, pri čemer se ne upoštevajo učinki na kapital.

Odkup lastnih delnic (lastne delnice)

Ob odkupu lastnih delnic, ki se izkazujejo kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila vključno s stroški, ki se neposredno nanašajo na odkup, brez morebitnih davčnih učinkov pripozna, kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala. Ob prodaji lastnih delnic ali njihovi naknadni ponovni izdaji se prejeti znesek izkaže kot povečanje kapitala in tako dobljeni presežek ali manjko pri transakciji se prenese na kapitalske rezerve.

(c) Nepremičnine, naprave in oprema

(i) Izkazovanje in merjenje

Nepremičnine, naprave in oprema se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti, povečani za stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njihovi usposobitvi za nameravano uporabo.

Za vrednotenje zemljišč in zgradb družba Mercator, d.d., uporablja model prevrednotenja. Prikazane poštene vrednosti temeljijo na periodičnih, vendar vsaj triletnih ocenah zunanjega neodvisnega ocenjevalca, zmanjšanih za amortizacijo. Povečanja knjigovodske vrednosti iz prevrednotenja zemljišč in zgradb se izkažejo v povečanju presežka iz prevrednotenja v kapitalu. Slabitve predhodno okrepljenih sredstev neposredno zmanjšujejo vrednost oblikovanega presežka iz prevrednotenja v kapitalu, sicer se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Amortizacija, ki temelji na prevrednoteni vrednosti sredstev, in amortizacija, ki temelji na nabavni vrednosti sredstev, bremeni stroške. Življenjska doba in preostanek vrednosti nepremičnin se letno presoja s strani interne komisije strokovnjakov na osnovi dogodkov, ki kažejo na potrebo po ponovnem ovrednotenju določenega sredstva.

Naprave in oprema so vrednotena po modelu nabavne vrednosti. Nabavna vrednost naprav in opreme je zmanjšana za kumulativni popravek vrednosti zaradi amortizacije.

Stroški v lastnem okviru izdelanega sredstva zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za

nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve opredmetenega osnovnega sredstva ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. Nabavljene računalniške programe, ki pomembno prispevajo k funkcionalnosti sredstev, je treba usredstvititi kot del te opreme. Stroški izposojanja v zvezi z nabavo ali izgradnjo zadevnih sredstev se usredstvijajo, če znašajo nad 3% knjigovodske vrednosti postavke nepremičnin, naprav in opreme na začetku poslovnega leta, se začnejo po 1.1.2009 in njihova izgradnja oziroma priprava za uporabo traja nad 6 mesecev. V letu 2009 družba ni izvedla navedenih investicij.

Dobiček oziroma izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme je razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo. Družba jo pripozna v izkazu poslovnega izida. Ob prodaji prevrednotenega sredstva družba Mercator, d.d., zneske, ki so izkazani v presežku iz prevrednotenja, prenese med prenesene zadržane dobičke.

(ii) Prerazporeditve k naložbenim nepremičninam

Če se lastniško uporabljena nepremičnina spremeni v naložbeno nepremičnino, se ta nepremičnina izmeri po njeni nabavni vrednosti in prerazporedi k naložbenim nepremičninam. Družba Mercator, d.d., naložbene nepremičnine vrednoti po modelu nabavne vrednosti. Kot naložbene nepremičnine razvršča samo nepremičnine, ki so samostojne zgradbe in v celoti dane v najem. Samo del objekta, oddan v najem, se ne razporedi med naložbene nepremičnine, ker ga ni mogoče prodati ločeno in ker se ostali pomemben del objekta uporablja za opravljanje lasne storitvene dejavnosti ali pri proizvodnji blaga.

(iii) Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela nepremičnin, naprav in opreme se pripoznajo po knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bo imela družba bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva in je pošteno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Pripoznanje knjigovodske vrednosti zamenjanega dela se odpravi. Vsi ostali stroški (kot na primer dnevno servisiranje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

(iv) Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega opredmetenega sredstva. Najeta sredstva v obliki finančnega najema se amortizirajo ob upoštevanju trajanja najema in dobe koristnosti, razen če je precej gotovo, da bo družba do konca trajanja najema postala lastnica najetega sredstva. Zemljišča se ne amortizirajo.

Družba za del amortizacije, ki se nanaša na okrepitev osnovnih sredstev, sproti odpravlja oblikovan presežek iz prevrednotenja med zadržane dobičke.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo obdobje so naslednje:

- ▶ zgradbe 20 - 40 let,
- ▶ naprave in oprema 3 - 15 let.

Družba metode amortiziranja, dobe koristnosti in preostale vrednosti ponovno pregleda na dan poročanja.

(d) Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva družbe Mercator, d.d., katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

(i) Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo bodoče gospodarski koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko do njih pride.

(ii) Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev (razen dobrega imena). Obračunavati se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

- ▶ patenti, licence in blagovne znamke 5 - 10 let.

(e) Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine posedovane, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje, ne pa za prodajo v rednem poslovanju, uporabo v proizvodnji ali pri dobavi blaga ali storitev za pisarniške namene.

Družba razvršča kot naložbene nepremičnine samo nepremičnine, ki so samostojne zgradbe in v celoti dane v najem. Samo del objekta, oddan v najem, se ne razporedi med naložbene nepremičnine, ker ga ni mogoče prodati ločeno in ker se ostali pomemben del objekta uporablja pri proizvodnji ali dobavljanju blaga ali storitev (na primer hipermarket znotraj nakupovalnega centra). Naložbene nepremičnine se vodijo po modelu nabavne vrednosti. Amortizacija se obračuna na osnovi linearne metode, tako da se nabavna vrednost sredstev razporedi na njihove preostale vrednosti v pričakovanih življenjskih dobah, ki so enake kot za nepremičnine, naprave in opremo.

Če se uporaba nepremičnine spremeni v tej meri, da zahteva prerazvrstitev med opredmetena osnovna sredstva, se izmeri njena poštena vrednost. Pozitivna razlika se pripozna v presežku iz prevrednotenja, negativna pa v izkazu poslovnega izida.

(f) Najeta sredstva

Najem, pri katerem družba Mercator, d.d., prevzame vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, se obravnava kot finančni najem. Po začetnem pripoznanju je najeto sredstvo izkazano v znesku, ki je enak pošteni vrednosti ali, če je ta nižja, sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin. Po začetnem pripoznanju se sredstvo obračunava v skladu z računovodskimi usmeritvami, ki veljajo za takšna sredstva.

Ostali najemi se obravnavajo kot poslovni najemi. Najeta sredstva se ne pripoznajo v izkazu finančnega položaja družbe.

(g) Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju.

Metode obračunavanja nabavne vrednosti in stroškov:

- ▶ metoda FIFO za trgovsko blago,
- ▶ metoda tehtanih povprečnih nabavnih cen za surovine in embalažo; stroški zalog vsebujejo nabavno vrednost, stroške izdelave in pretvarjanja in druge stroške, ki se pojavljajo pri spravljajanju zalog na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje; pri dokončanih proizvodih in nedokončani proizvodnji stroški vsebujejo tudi ustrezen delež posrednih proizvodnih stroškov ob normalni uporabi proizvodnih sredstev.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

Ocena iztržljive vrednosti zalog se opravi najmanj enkrat letno, in sicer po stanju na dan izdelave letnih računovodskih izkazov družbe.

Odpisi in delni odpisi poškodovanih, pretečenih, neuporabnih zalog se opravljajo redno med letom po posameznih postavkah. Konec leta pa se zaloge po stanju na dan 31.12. prevrednotijo po skupinah sorodnih ali povezanih postavk glede na njihovo starost oziroma zastarelost. Popravljajo se pavšalno glede na izkušnje iz preteklih let.

(h) Oslabitev sredstev

(i) Finančna sredstva

Družba Mercator, d.d., na datum poročanja oceni vrednost finančnega sredstva, da presodi, ali obstaja kako objektivno znamenje oslabitve sredstva. Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvirni veljavni obrestni meri. Izguba zaradi oslabitve v zvezi s prodajo razpoložljivega finančnega sredstva, se izračuna glede na njegovo trenutno pošteno vrednost.

Pri pomembnih finančnih sredstvih se ocena oslabitve izvede posamično. Ocena oslabitve preostalih finančnih sredstev se izvede skupinsko glede na njihove skupne značilnosti pri izpostavljenosti tveganjem.

Izgube zaradi oslabitve družba izkaže v poslovnem izidu obdobja. Morebitno nabrano izgubo v zvezi s prodajo razpoložljivega finančnega sredstva, ki je bila pripoznana neposredno v kapitalu, se prenese na poslovni izid.

Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je odpravo izgube zaradi oslabitve mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Pri finančnih sredstvih, izkazanih po odplačni vrednosti, in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstvih, ki so dolgovni instrumenti, se odprava izgube zaradi oslabitve izkaže v poslovnem izidu. Odpravo za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki so lastniški vrednostni papirji, družba izkazuje neposredno v kapitalu.

(ii) Nefinančna sredstva

Družba ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev, razen naložbenih nepremičnin, zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oziroma test oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede najmanj enkrat letno pred sestavitvijo letnega poročila.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namene preizkusa oslabitve se sredstva združijo v najmanjše skupine sredstev, ki ustvarjajo denarne pritoke iz trajne uporabe, veliki meri neodvisnih od tistih iz drugih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoče enote). Za potrebe preizkusa oslabitve se dobro ime, pridobljeno v poslovni združitvi, razporedi na denar ustvarjajoče enote, za katere se pričakuje, da bodo pridobile koristi od sinergij združitve.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Slabitev se izkaže v poslovnem izidu. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa družba izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih na datum bilance stanja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetu amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

(i) Zasluži zaposlenih

(i) Drugi dolgoročni zasluži zaposlenih – rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Družba je v bilanci stanja pripoznala dolgoročne rezervacije iz naslova bodočih obveznosti do zaposlenih za jubilejne nagrade, ki so izračunane v skladu s kolektivno pogodbo dejavnosti, in zakonsko določene odpravnine ob upokojevanju zaposlenih. Spremembe v rezervacijah za odpravnine in jubilejne nagrade se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Podlaga za oblikovanje rezervacij so aktuarski izračuni, ki se preverjajo letno. Aktuarski dobički oz. izgube so posledica učinkov sprememb dejstev, ki vplivajo na aktuarski izračun (na primer sprememba zakonodaje) ali pa sprememb aktuarskih predpostavk.

(ii) Kratkoročni zasluži zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluži zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno. Obveznost se izkaže v višini, za katero se pričakuje plačilo v obliki prejemkov, izplačljivih v dvanajstih mesecih po preteku obdobja opravljanja dela, ali programa delitve dobička, če

ima družba sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklega opravljanja dela zaposlene osebe in je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti.

(j) Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Družba Mercator, d.d., rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Kočljive pogodbe

Rezervacija za stroške kočljive pogodbe se pripozna, ko neizogibni stroški izpolnjevanja pogodbenih obveznosti po tej pogodbi presegajo pričakovane gospodarske koristi, ki jih je družba Mercator, d.d., deležna na osnovi pogodbe. Rezervacije se merijo po sedanji vrednosti pričakovanih stroškov prekinitve pogodbe oziroma pričakovanih stroškov nadaljevanja pogodbenega razmerja, in sicer po nižji od obeh. Preden družba oblikuje rezervacijo, izkaže morebitne izgube iz oslabitve vrednosti sredstev, ki so povezana s pogodbo.

(k) Prihodki

(i) Prihodki iz prodaje blaga, proizvodov in materiala

Prihodki iz prodaje blaga, proizvodov in materiala se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti kupnine in z njo povezanih stroškov ali možnosti vračila blaga, proizvodov in materiala, ko družba Mercator, d.d., preneha z nadaljnjim odločanjem o prodanih količinah in ko je višino prihodkov mogoče zanesljivo izmeriti.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji blaga na debelo se prenos praviloma izvede potem, ko je blago prispelo v kupčevo skladišče, vendar pa pri nekaterih mednarodnih pošiljkah do prenosa pride ob naložitvi blaga na transportno sredstvo.

(ii) Prihodki iz opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela.

(iii) Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema. Dani popusti in bonitete v zvezi z najemom se pripoznajo kot sestavni del skupnih prihodkov od najemnin.

(l) Državne podpore

Vse vrste državnih podpor se v začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba podpore prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznavajo strogo

dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih le-te nadomestile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

(m) Finančni najemi

Plačila iz naslova finančnega najema se pripoznavajo med odhodki enakomerno med trajanjem najema. Prejeti popusti in bonitete v zvezi z najemom se pripoznajo kot sestavni del skupnih odhodkov od najemnin.

Najmanjša vsota najemnin se razporedi med finančne odhodke in zmanjšanje neporavnane dolga. Finančni odhodki se razporedijo na obdobja med trajanjem najema, da se dobi stalna obrestna mera za preostalo stanje dolga za vsako obdobje.

(n) Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in dobičke od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v poslovnem izidu. Prihodki iz obresti se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena pravica družbe do plačila.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti. Dobički in izgube iz tečajnih razlik se izkažejo v čistem znesku.

(o) Davek iz dobička

Davek iz dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek iz dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med postavkami kapitala.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti za potrebe finančnega poročanja in zneski za potrebe davčnega poročanja. Naslednječasne razlike niso upoštevane:

- ▶ začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti v poslu, kjer ne gre za poslovne združitve in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček in razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti višini, za katero obstaja verjetnost, da ne bodo odpravljene v predvidljivi prihodnosti,
- ▶ ob začetnem pripoznanju dobrega imena.

Odložena obveznost za davek se izkaže v višini, v kateri se pričakuje, da ga bo potrebno plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Družba Mercator, d.d., pobota odložene terjatve in obveznosti za davek, če ima zakonsko izvršljivo pravico pobotati pripoznane odmerjene terjatve in obveznosti za davek, in če se nanašajo na davek iz dobička, ki pripada isti davčni oblasti v zvezi z isto obdavčljivo enoto ali različnimi obdavčljivimi enotami, ki nameravajo bodisi poravnati odmerjene obveznosti za davek in terjatve za davek z razliko bodisi hkrati povrniti terjatve in poravnati obveznosti.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

(p) Čisti dobiček na delnico

Družba izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice tako, da deli dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Ker družba nima prednostnih delnic ali obveznic, ki bi jih bilo možno pretvoriti v delnice, je popravljeni dobiček na delnico enak osnovnemu dobičku na delnico.

(q) Sistem zvestobe kupcev

Družba svojim kupcem izdaja kreditne in plačilne kartice Mercator Pika, s katerimi na osnovi nakupov zbirajo bonitetne pike. Bonitetni krog traja šest mesecev. Prvi bonitetni krog v letu traja od 1. februarja do 31. julija, drugi bonitetni krog pa od 1. avgusta do 31. januarja naslednjega leta. V bonitetnem obdobju kupci zbirajo bonitetne pike. V odvisnosti od zneska opravljenih nakupov in posledično od števila zbranih pik, si lahko pridobijo 3 do 6 % popust. Družba med letom na osnovi pridobljenih bonitetnih pik razmejuje potencialne popuste, na osnovi izkušenj iz preteklih bonitetnih obdobj pa prihodke zaradi neunovčenja bonitetnih pik. Kljub temu, da je drugo bonitetno obdobje zaključeno 31. januarja naslednjega leta, družba na ta način zagotavlja, da izkazani prihodki ustrezajo odhodkom, ki so bili potrebni za njihovo realizacijo.

(r) Novi standardi in pojasnila, ki še niso stopili v veljavo

Številni novi standardi, dopolnitve standardov in pojasnila za leto, ki se je končalo na dan 31. decembra 2009, še ne veljajo in jih družba pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov ni upoštevala:

► Spremenjen MSRP 3 *Poslovne združitve* (velja za letna obdobja od 1. julija 2009). Spremenil se je obseg standarda, kot tudi razširil pojem poslov. Spremenjeni standard zajema tudi mnoge ostale pomembne spremembe, in sicer:

- Vse postavke kupnine, ki jih prevzemnik prenese, so pripoznane in izmerjene po pošteni vrednosti na datum prevzema, vključno znesek, katerega plačilo je odvisno od prihodnjih dogodkov (pogojni del plačila).
- Naknadna sprememba pogojnega dela plačila se pripozna v poslovnem izidu.
- Stroški posla, razen stroški izdaje delnic in dolga, se obravnavajo kot odhodek na dan nastanka.

- Prevzemnik lahko izmeri kateri koli manjšinski delež po pošteni vrednosti na datum prevzema (polno dobro ime), ali po sorazmernem deležu poštene vrednosti opredeljivih sredstev in obveznosti prevzete družbe na podlagi posel-za-posel.

Dopolnjen standard se naj ne bi uporabljal za poslovne združitve pred datumom njegove uveljavitve, saj le-ta ne bo vplival na računovodske izkaze oz. razkrite poslovne združitve, ki so nastale pred datumom uveljavitve spremenjenega standarda.

► Spremenjen MRS 27 *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (velja za letna obdobja od 1. julija 2009). Spremenjen standard obravnava izraz *'manjšinski delež'*, ki se nadomešča z izrazom *'neobvladujoč delež'* in je definiran kot *"kapitalski delež v odvisnem podjetju, ki ni last obvladujočega podjetja niti neposredno niti posredno"*. Nadalje dopolnjen standard spreminja obravnavanje neobvladujočega deleža, izgubo obvladovanja odvisnega podjetja, kot tudi razporeditev dobička ali izgube ter ostalega celotnega dobička med obvladujočim in neobvladujočim deležem. Družba še ni zaključila analize učinka tega dopolnila.

► Dopolnila k MRS 32 *Finančni instrumenti: Predstavitev – Razvrstitev izdaj delniških pravic* (v veljavi za letna obdobja od 1. februarja 2010). V skladu z dopolnilom so pravice, opcije ali nakupni boni za pridobitev določenega števila lastnih kapitalskih instrumentov podjetja v zameno za določen znesek v kateri koli valuti kapitalski instrumenti, če podjetje vsem svojim obstoječim lastnikom istega razreda ponudi sorazmerno pravice, opcije ali nakupne bone lastnih neizpeljanih kapitalskih instrumentov. Dopolnila k MRS 32 za Družbo niso pomembna, saj v preteklosti družba ni izdala omenjene instrumente.

► Dopolnila k MRS 39 *Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje – Pred tveganjem upravičeno varovane Postavke* (v veljavi za letna obdobja od 1. julija 2010). Dopolnjen standard podrobneje opisuje uporabo obstoječih načel, ki določajo ali lahko posebne oblike tveganja denarnih tokov ali deli denarnih tokov odražajo razmerja varovanja pred tveganji. Da bi se odražalo razmerje varovanja pred tveganji, je potrebno tveganja ali dele ločeno pripoznati in izmeriti; vendar pa inflacije ne moremo določiti razen v omejenih okoliščinah. Družba še ni zaključila analize učinka tega dopolnila.

► OPMSRP 12 *Dogovori o koncesiji storitev* (v veljavi za prvo letno obdobje od 1. aprila 2009). Pojasnilo je namenjeno družbam v zasebni lasti v zvezi s pripoznavanjem in merjenjem zadev, ki se pojavijo pri računovodskem obravnavanju dogovorov o koncesiji storitev na javno-zasebnem področju. OPMSRP 12 za poslovanje družbe ni pomembno, saj družba ni sklenila dogovor o koncesiji storitev.

► OPMSRP 15 *Pogodbe za gradnjo nepremičnin* (v veljavi za letna obdobja od 1. januarja 2010). Pojasnilo podrobneje določa, da so prihodki, ki izhajajo iz pogodb o gradnji nepremičnin pripoznani glede na stopnjo dokončnosti pogodbene dejavnosti v naslednjih primerih:

- pogodba ustreza opredelitvi pogodbe o gradbenih delih skladno z MRS 11.3;
- pogodba velja zgolj za izvedbo storitev v skladu z MRS 18 (na primer družbi ni potrebno dobavljati gradbene materiale); in
- pogodba je namenjena prodaji blaga, prihodki pa se pripoznajo sproti med gradnjo v skladu z določili MRS 18.14.

V vseh ostalih primerih se prihodki pripoznajo takrat, ko so izpolnjeni vsi pogoji pripoznanja prihodkov kot to določa MRS 18.14 (na primer po končani gradnji ali po dobavi). Pojasnilo OPMSRP 15 za družbo ni pomembno, saj le-ta ne izvaja storitev gradnje nepremičnin in ne razvija nepremičnin za prodajo.

► OPMSRP 16 *Varovanje čistih finančnih naložb v poslovanje v tujini pred tveganjem* (v veljavi za letna obdobja od 1. julija 2009). Pojasnilo podrobneje določa vrsto tveganja, pred katerim se je potrebno zavarovati, katera družba sme posedovati postavko varovano pred tveganjem, pojasnjuje ali metoda konsolidacije vpliva na učinkovitost varovanja, kot tudi obliko, ki jo instrument varovanja zavzame, pa vse do zneskov, ki se ob ukinitvi poslovanja v tujini prerazvrstijo iz kapitala v poslovni izid. OPMSRP 16 za računovodske izkaze družbe ni pomemben, saj družba ne predvideva nobenih varovanj čistih finančnih naložb v tujini pred tveganji.

► OPMSRP 17 *Izplačila nadenarnih sredstev lastnikom* (v veljavi za letna obdobja predvidoma od 1. novembra 2009). Pojasnilo velja za enostranska izplačila nadenarnih sredstev lastnikom. V skladu s pojasnilom se obveznost izplačila dividende pripozna ko je dividenda ustrezno odobrena in ni več predmet presoje podjetja, ter se izmeri po pošteni vrednosti izplačanega sredstva. Knjigovodska vrednost dividende se ponovno izmeri na dan poročanja, sprememba knjigovodske vrednosti pa se pripozna v kapitalu kot prilagoditve zneska izplačila. Ko je obveznost izplačila dividende poravnana, se morebitna razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in knjigovodsko vrednostjo dividende pripozna v poslovnem izidu. Ker pojasnilo velja le od dneva uporabe dalje, le-to ne bo vplivalo na računovodske izkaze za obdobja pred datumom sprejema pojasnila. Prav tako se pojasnilo nanaša na bodoče dividende, ki bodo predmet presoje uprave/družbenikov, zato ni mogoče oceniti učinek tega pojasnila.

► OPMSRP 18 *Prenosi sredstev od odjemalcev* (v veljavi za letna obdobja predvidoma od 1. novembra 2009). V skladu s pojasnilom mora podjetje pripoznati preneseno sredstvo po njegovi pošteni vrednosti, v kolikor to sredstvo kaže značilnosti opredmetenega osnovnega sredstva v skladu z MRS 16, *Opredmetena osnovna sredstva*. Prav tako mora podjetje pripoznati znesek prenosa kot prihodek. Časovni okvir za pripoznanje prihodka je odvisen od dejstev in okoliščin posameznega dogovora. OPMSRP 18 za računovodske izkaze družbe ni pomemben, saj slednja običajno ne prejema sredstev od odjemalcev.

4. Upravljanje s finančnimi tveganji

(a) Pregled tveganj

Družba Mercator, d.d., spremlja različne vrste finančnih tveganj, kot so obrestno tveganje, valutno tveganje, kreditno tveganje in plačilno-sposobnostno tveganje. Obvladovanje kapitala je zagotovljeno na nivoju Skupine Mercator. Politika Skupine je usmerjena k doseganju ustreznega obsega kapitala, ki lahko zagotovi zaupanje investitorjev, upnikov in trga ter vzdržuje prihodnji razvoj dejavnosti. Uprava zato tekoče spremlja donosnost kapitala in kapitalsko sestavo. Ciljna kapitalska sestava Skupine Mercator je v razmerju 1 : 1,5 med lastniškim kapitalom na eni strani in dolgoročnimi rezervacijami ter dolžniškim kapitalom na drugi strani. Dividendna politika je sprejeta za obdobje do leta 2010, o dejanski višini dividend v vsakem poslovnem letu odloča skupščina delničarjev.

Upravljanje s tveganji v družbi zajema spremljanje dogajanja na finančnih trgih in skuša minimizirati potencialne negativne učinke na finančno uspešnost družbe. Družba Mercator, d.d., uporablja izpeljane finančne inštrumente za zavarovanje izpostavljenosti določenim tveganjem.

Z upravljanjem s tveganji se v družbi Mercator, d.d., ukvarja posebno telo, Svet za upravljanje s tveganji Skupine Mercator. Svet izdeluje ocene izpostavljenosti tveganjem in načela za celostno upravljanje s tveganji, kakor tudi politike upravljanja za posamezna

področja. Družba je vpeljala temeljito politiko upravljanja s tveganji, ki je sestavljena iz analize izpostavljenosti družbe tveganjem, določitve višine tveganja in ukrepov za zmanjševanje tveganja. Spodaj je naveden kratek povzetek politike upravljanja s finančnimi tveganji.

(i) Kreditno tveganje

Kreditno tveganje predstavlja možnost, da bodo terjatve do kupcev in drugih poslovnih partnerjev, ki so nastale zaradi odloženega plačila, poplačane delno oziroma sploh ne bodo poplačane. V Skupini Mercator smo kreditna tveganja ocenjevali na naslednjih dveh segmentih poslovanja, in sicer prodaja na odloženo plačilo pri veleprodajnih kupcih in plačilo na odlog pri imetnikih plačilno-kreditne kartice Mercator Pika. S ciljem obvladovanja kreditnega tveganja veleprodaje pridobivamo prvovrstna zavarovanja od kupcev s slabšo boniteto, sprotno nadzorujemo slabe plačnike ter poostreno omejujemo izpostavljenost posameznim kupcem, zmanjšali smo število dni zamude pri plačilih, uvedli smo aktivnejše postopke pri izterjavi terjatev, izvajamo medsebojne in verižne kompenzacije s kupci. S ciljem obvladovanja kreditnega tveganja Pika kartice aktivneje izvajamo postopek izterjatve terjatev ter sprotno nadzorujemo slabe plačnike.

(ii) Plačilno-sposobnostno tveganje

Družba Mercator, d.d., aktivno upravlja s plačilno-sposobnostnim tveganjem preko:

- ▶ delovanja centraliziranega sistema upravljanja z denarnimi sredstvi,
- ▶ statistično podprtega planiranja denarnih tokov,
- ▶ dnevnega stika z največjimi veleprodajnimi kupci, kar poveča predvidljivost denarnih tokov,
- ▶ delovanja centraliziranega sistema zbiranja denarnih sredstev ("cash-pooling").

V družbi Mercator, d.d., smo zaradi poslabšanih pogojev na finančnem trgu ter zmanjšane likvidnosti finančnih institucij v letu 2009 ocenili povišanje plačilno-sposobnostnega tveganja. Pojavlja se namreč novo tveganje, in sicer, da banke ne bi bile sposobne refinancirati vseh obstoječih finančnih obveznosti, ki jih imajo nefinančna podjetja do poslovnih bank. Kot odgovor na to tveganje smo poleg aktivnosti, organizirano in sistematično pristopili k dogovarjanju za refinanciranje obstoječih finančnih obveznosti, pospeševanju kompenzacij s kupci in dobavitelji, aktivnejšem izvajanju postopka izterjatve terjatev, optimizaciji obsega nabavnih naročil ter iskanju alternativnih virov financiranja.

(iii) Tržna tveganja

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje družbe Mercator, d.d., izvira iz finančnih obveznosti. Finančne obveznosti izpostavljajo družbo obrestnemu tveganju denarnega toka.

Obrestno tveganje, ki izvira iz možnosti rasti stroškov financiranja pri virih, vezanih na spremenljivo obrestno mero, družba ustrezno centralno obvladuje. Politika o upravljanju z obrestnim tveganjem zajema analize povečanja izpostavljenosti v primeru neto najemanja novih virov po variabilni obrestni meri, zavarovanje dela finančnih obveznosti z ustreznimi izvedenimi finančnimi instrumenti in možnost izdaje dolga po fiksni obrestni meri.

Valutno tveganje

Delovanje Mercatorja v mednarodnem okolju povzroča tudi izpostavljenost valutnemu tveganju. Z valutnim tveganjem se Mercator srečuje na trgih Srbije in Hrvaške, medtem ko Mercator, d.d., valutnemu tveganju ni izpostavljen.

(b) Računovodsko obračunavanje izpeljanih finančnih instrumentov

Družba ima sklenjene pogodbe o zamenjavi obrestnih mer, ter o obrestnih kapicah, izključno za namene zavarovanja in izpolnjujejo vse kriterije za to. Sklenjeni instrumenti so namenjeni za varovanje denarnega toka in so zelo učinkoviti pri uravnavanju denarnih tokov iz naslova prejetih posojil.

Ob sklenitvi transakcije družba Mercator, d.d., dokumentira odnos med izpeljanimi instrumenti in zavarovanimi kategorijami, kakor tudi njen cilj pri upravljanju s tveganjem in strategijo za izvedbo različnih transakcij zavarovanja. Ta proces vključuje povezavo vseh izpeljanih finančnih instrumentov s portfeljem posojil.

Družba prav tako dokumentira svojo oceno, tako ob sklenitvi transakcije kot tudi kasneje, ali so izpeljani finančni instrumenti, ki se uporabljajo za zavarovanje, učinkoviti pri uravnavanju denarnega toka iz naslova prejetih posojil.

Družba izpeljane finančne instrumente uporablja za zavarovanje in jih na začetku pripozna po pošteni vrednosti. Če je varovanje uspešno, pripozna spremembe poštene vrednosti neposredno v kapitalu, sicer pa v poslovnem izidu tekočega obdobja. Metoda za pripoznanje dobička ali izgube, ki iz tega izvira, je neodvisna od oblike postavke, ki je zavarovana.

(c) Ocena poštene vrednosti

Poštena vrednost pogodb o zamenjavi obrestnih mer in obrestnih kapic je bila izračunana kot sedanja vrednost ocenjenih bodočih denarnih tokov in prikazana kot rezerva iz varovanja pred tveganjem v kapitalu.

5. Davčna politika

Davčni izkazi družbe Mercator, d.d., so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb.

(a) Spremembe slovenske davčne zakonodaje v letu 2009

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb se v letu 2009 ni spreminjal (sprememba zakona z dne 23.01.2009, t.j. olajšava za investiranje v opremo in neopredmetena sredstva v višini 30 % investiranega zneska, vendar ne več kot 30.000 EUR, je bila lahko upoštevana že pri obračunu davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2008), zato so pri obračunu za leto 2009 upoštevane iste omejitve kot v obračunu za leto pred tem.

Stopnja davka od dohodkov pravnih oseb je 21 %. Davčna osnova družbe je dobiček kot presežek prihodkov nad odhodki po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb, pri čemer se kot osnova za pripoznavanje v davčnem obračunu še vedno priznavajo prihodki in odhodki, prikazani v izkazu poslovnega izida, ugotovljeni na osnovi zakona ali računovodskih standardov.

(b) Odloženi davki

Družba Mercator, d.d., je v letu 2009 oblikovala in odpravljala odložene davke iz naslednjih naslovov:

a) terjatve za odložene davke iz naslova:

- razlik med poslovno in davčno amortizacijo,
- oblikovanih popravkov terjatev,
- oblikovanih rezervacij,
- oslabitve dobrega imena,
- prevrednotenj za prodajo razpoložljivih sredstev,
- prevrednotenj naložb v kapital odvisnih podjetij,
- prevrednotenj izvedenih finančnih instrumentov,

b) obveznosti za odložene davke iz naslova:

- prevrednotenj na višjo vrednost (okrepitev) osnovnih sredstev,
- razlik med davčno in poslovno amortizacijo,
- oblikovanih popravkov zalog,
- osnovnih sredstev, katerih nabavna vrednost ne presega 500 EUR in imajo dobo koristnosti nad enim letom,
- prevrednotenj za prodajo razpoložljivih sredstev,
- prevrednotenj naložb v kapital odvisnih podjetij.

6. Poročanje po odsekih

Družba je v letu 2009 poslovala kot enovit ekonomski subjekt s poslovnimi in geografskimi odseki v skladu z MSRP 8. Zaradi tega družba za leto 2009 ne prikazuje informacij o poslovanju niti po poslovnih niti po geografskih odsekih, so pa prikazani tako poslovni kot geografski odseki za celotno skupino na konsolidirani ravni.

7. Nakupi odvisnih družb

V letu 2009 je družba izvršila nakup 100 - odstotnega lastniškega deleža v projektnih nepremičninskih družbah Tomkon, d.o.o., Beograd, Tomveloping, d.o.o., Beograd, Tomsales, d.o.o., Beograd, Magnoreks, d.o.o., Beograd in Sitireks, d.o.o. Beograd. Gre za nedelujoče družbe, ki ne opravljajo nobene dejavnosti. Kupljene so bile zaradi pridobitve zemljišč, ki so namenjena izgradnji novih trgovskih kapacitet.

Na dan 16.4.2009 je družba ustanovila družbo Mercator - A, sh.p.k., Albanija, z vplačilom osnovnega kapitala v višini 1 tisoč EUR.

Na dan 22.10.2009 je družba ustanovila družbo Mercator - K, d.o.o., Kosovo, z vplačilom osnovnega kapitala v višini 1 tisoč EUR.

Vse podrobnejše informacije so navedene v pojasnilu št. 17.

8. Prihodki

Analiza prihodkov po kategorijah

v tisoč EUR

	2009	2008
Prihodki od prodaje blaga	1.619.656	1.639.144
Prihodki od prodaje storitev	131.097	145.002
Prihodki od prodaje proizvodov	203	51
Prihodki od prodaje materiala	194	134
Odhodki za dane cassasconte in naknadne popuste	(6.021)	(4.109)
Skupaj	1.745.129	1.780.222

Prihodki od prodaje blaga so zmanjšani tudi za popuste, dane kupcem, imetnikom Mercator Pika kartice.

9. Drugi poslovni prihodki

v tisoč EUR

	2009	2008
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	1.369	3.313
Prihodki od odprave rezervacij	1.181	6.047
Ostali drugi poslovni prihodki	4.277	11.199
Skupaj	6.827	20.559

Med ostalimi drugimi poslovnimi prihodki družba izkazuje prihodke od odškodnin na podlagi zavarovalnih premij in druge odškodnine v višini 2.094 tisoč EUR, prihodke od vzpodbud za zaposlovanje invalidov v višini 976 tisoč EUR ter druge poslovne prihodke v višini 1.207 tisoč EUR.

10. Stroški po naravnih vrstah

v tisoč EUR

	2009	2008
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	51.630	46.668
Amortizacija neopredmetenih sredstev	3.020	3.070
Amortizacija naložbenih nepremičnin	211	262
Stroški dela	202.457	211.974
Stroški materiala	27.246	29.475
Stroški storitev	114.073	115.935
Stroški dolgoročnih rezervacij	4.698	1.968
Drugi stroški	8.042	6.601
Izgube pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	78	1.047
Drugi poslovni odhodki	6.076	2.137
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	1.272.924	1.304.784
Skupaj stroški prodanih proizvodov, prodajanja in splošnih dejavnosti	1.690.455	1.723.921

Stroški prodajanja so v letu 2009 znašali 334.067 tisoč EUR (2008: 337.755 tisoč EUR), stroški splošnih dejavnosti pa 77.459 tisoč EUR (2008: 79.211 tisoč EUR). Družba v letu 2009 ni imela proizvodjalnih stroškov (2008: 36 tisoč EUR).

Drugi stroški so se v letu 2009 glede na leto 2008 povečali predvsem zaradi povečanih stroškov višine nadomestil za uporabo stavbnega zemljišča, in sicer v letu 2009 le-ti znašajo 4.376 tisoč EUR (2008: 3.724 tisoč EUR) ter povečanih stroškov ravnanja z odpadki, ki v letu 2009 znašajo 1.818 tisoč EUR (2008: 1.109 tisoč EUR).

Stroški storitev obsegajo stroške najemnin v višini 5.960 tisoč EUR (2008: 7.772 tisoč EUR).

Drugi poslovni odhodki so se v letu 2009 glede na leto 2008 povečali predvsem zaradi povečanih odhodkov za odškodnine, in sicer v letu 2009 le-te znašajo 3.089 tisoč EUR (2008: 207 tisoč EUR).

Skupni znesek vseh prejemkov delavcev družbe, zaposlenih na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, brez članov poslovodstva, je v letu 2009 znašal

7.304 tisoč EUR. Med temi zaposlenimi so vključeni tudi vsi zaposleni, napoteni na delo v odvisne družbe.

Med stroški storitev družba v letu 2009 izkazuje stroške revizije v višini 134 tisoč EUR. Revizijska hiša je za družbo opravila še druge storitve v višini 4 tisoč EUR, med katerimi pa ni svetovalnih storitev.

11. Stroški dela

v tisoč EUR

	2009	2008
Plače	140.486	145.142
Stroški pokojninskega zavarovanja	16.226	17.997
Stroški zdravstvenega zavarovanja	10.288	10.361
Drugi stroški dela	35.457	38.474
Skupaj	202.457	211.974
Število zaposlenih na dan 31.12.	12.297	12.737

Med druge stroške dela, ki so v letu 2009 znašali 35.457 tisoč EUR, družba uvršča povračila stroškov prehrane med delom, v višini 14.075 tisoč EUR, povračila stroškov prevoza na delo in z dela, v višini 10.332 tisoč EUR, regres za letni dopust zaposlenih, v višini 9.553 tisoč EUR in ostale stroške dela v skupnem znesku 1.497 tisoč EUR.

Povprečno število zaposlenih v družbi Mercator, d.d., tekom leta (izračunano na podlagi realiziranih ur) znaša 11.794 (2008: 12.075).

12. Finančni prihodki in odhodki

Pripoznani v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR

	2009	2008
Prihodki iz obresti	5.944	7.550
Dobički pri odtujitvi za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-	6.886
Prejete dividende	15	65
Neto tečajne razlike iz poslovanja	28	1.020
Drugi finančni prihodki	2.154	889
Finančni prihodki	8.141	16.410
Odhodki od obresti	(44.600)	(50.173)
Izgube pri odtujitvah za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-	(12)
Popravek vrednosti kratkoročnih terjatev	-	(878)
Drugi finančni odhodki	(362)	(1.480)
Finančni odhodki	(44.962)	(52.543)
Neto finančni odhodki pripoznani v izkazu poslovnega izida	(36.821)	(36.133)

Drugi finančni prihodki v višini 2.154 tisoč EUR se nanašajo na prihodke od odprave popravkov terjatev v višini 632 tisoč EUR, prihodke od odprave oslabitve posojil v višini 994 tisoč EUR ter na ostale finančne prihodke v višini 528 tisoč EUR.

Drugi finančni odhodki v višini 362 tisoč EUR se nanašajo na odhodke za finančne popuste v višini 357 tisoč EUR ter na ostale finančne odhodke v višini 5 tisoč EUR.

Pripoznavni neposredno v drugem vseobsegajočem donosu (neto)

v tisoč EUR

Čista sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem
Čista sprememba poštene vrednosti naložb v kapital odvisnih podjetij
Čista sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev
Čista sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, prenesena v poslovni izid

Finančni odhodki pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu

2009	2008
(1.205)	(8.613)
9	(3.189)
574	(8.735)
-	(3.996)
(622)	(24.533)

13. Davki

v tisoč EUR

Odmerjeni davek
Odloženi davek (Pojasnilo 20)

Davek

2009	2008
4.825	7.420
574	1.168
5.399	8.588

Davčna obveznost družbe znaša za leto 2009 4.825 tisoč EUR.

V skladu z MRS 12 se odmerjeni in odloženi davek pripozna kot prihodek ali odhodek ter se vključi v čisti poslovni izid. V kolikor se davek nanaša na postavke, knjižene v breme ali v dobro kapitala, se tudi odloženi davek knjiži neposredno v breme ali v dobro kapitala.

Uskladitev odhodka za davek in zmnožka računovodskega dobička z ustrezno davčno stopnjo

v tisoč EUR

Poslovni izid obračunskega obdobja
Davek

Poslovni izid pred obdavčitvijo

Davek obračunan po davčni stopnji 21% (2008: 22%)
Povečanje (zmanjšanje) prihodkov za davčne namene
Zmanjšanje (povečanje) odhodkov za davčne namene
Davčne olajšave

Davek

2009	2008
19.281	32.139
5.399	8.588
24.680	40.727
5.183	8.960
(185)	(1.820)
2.209	3.657
(1.808)	(2.209)
5.399	8.588

V drugem vseobsegajočem donosu so bile v letu pripoznane naslednje vrednosti odloženega davka:

v tisoč EUR

	2009		
	Vrednost pred davkom	Davek	Vrednost po obdavčitvi
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	728	(154)	574
Sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem	(1.462)	257	(1.205)
Sprememba poštene vrednosti naložb v kapital odvisnih podjetij	(18)	27	9
Sprememba poštene vrednosti nepremičnin*	-	1.812	1.812
Povečanje ob prevzemu družb	1.291	-	1.291
Drugi vseobsegajoči donos	539	1.942	2.481

v tisoč EUR

	2008		
	Vrednost pred davkom	Davek	Vrednost po obdavčitvi
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	(12.330)	3.595	(8.735)
Odtujitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	(3.996)		(3.996)
Sprememba v efektivnem delu dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem	(9.369)	756	(8.613)
Sprememba poštene vrednosti naložb v kapital odvisnih podjetij	(3.390)	201	(3.189)
Sprememba poštene vrednosti nepremičnin**	133.897	(27.674)	106.223
Drugi vseobsegajoči donos	104.812	(23.122)	81.690

* Sprememba poštene vrednosti nepremičnin se nanaša na prodajo in amortizacijo prevrednotenih nepremičnin ter spremembo davčne stopnje

** Sprememba poštene vrednosti nepremičnin se nanaša na spremembo poštene vrednosti nepremičnin, prodajo in amortizacijo prevrednotenih nepremičnin ter spremembo davčne stopnje

14. Nepremičnine, naprave in oprema

v tisoč EUR	Zemljišča in zgradbe	Proizvajalna oprema	Pisarniška in druga oprema	OS v pridobivanju	Skupaj
Stanje 1. januarja 2008					
Nabavna vrednost	971.903	112.259	95.579	47.289	1.227.030
Popravek vrednosti	(311.294)	(87.853)	(76.986)	-	(476.133)
Knjigovodska vrednost	660.609	24.406	18.593	47.289	750.897
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2008					
Začetna knjigovodska vrednost	660.609	24.406	18.593	47.289	750.897
Prevrednotenje	133.897	-	-	-	133.897
Investicije	123.104	12	2.125	38.541	163.782
Prenosi	46.126	16.149	6.608	(61.168)	7.715
Odtujitve	(5.991)	(352)	(322)	-	(6.665)
Amortizacija	(29.516)	(9.572)	(7.580)	-	(46.668)
Končna knjigovodska vrednost	928.229	30.643	19.424	24.662	1.002.958
Stanje 31. decembra 2008					
Nabavna vrednost	1.332.915	126.708	91.105	24.662	1.575.390
Popravek vrednosti	(404.686)	(96.065)	(71.681)	-	(572.432)
Knjigovodska vrednost	928.229	30.643	19.424	24.662	1.002.958
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2009					
Začetna knjigovodska vrednost	928.229	30.643	19.424	24.662	1.002.958
Povečanje ob prevzemu družb	14.347	1.788	1.157	-	17.292
Investicije	42.391	15	2.371	-	44.777
Prenosi*	(25.015)	12.832	7.374	7.367	2.558
Odtujitve	(3.766)	(66)	(208)	-	(4.040)
Amortizacija	(31.713)	(11.135)	(8.782)	-	(51.630)
Končna knjigovodska vrednost	924.473	34.077	21.336	32.029	1.011.915
Stanje 31. decembra 2009					
Nabavna vrednost	1.332.909	145.909	98.739	32.029	1.609.586
Popravek vrednosti	(408.436)	(111.832)	(77.403)	-	(597.671)
Knjigovodska vrednost	924.473	34.077	21.336	32.029	1.011.915

* Nanašajo se predvsem na premike med skupinami, in sicer največji del predstavlja prenos naložbenih nepremičnin med opredmetena osnovna sredstva v višini 4.314 tisoč EUR. Vlaganja v tuja osnovna sredstva

znašajo 1.657 tisoč EUR, črpanje avansa v višini 5.450 tisoč EUR, 2.037 tisoč EUR pa se nanaša na ostale spremembe. Predujmi so vključeni med osnovna sredstva v pridobivanju v višini 4.878 tisoč EUR.

Bistvene spremembe v gibanju osnovnih sredstev v letu 2009

Povečanja nepremičnin, naprav in opreme

V letu 2009 so znašale investicije v nepremičnine, naprave in opremo 44.777 tisoč EUR:

v tisoč EUR	2009
Nakupi zemljišč in zgradb	5.652
Novogradnje	14.527
Prenova maloprodajnih in veleprodajnih enot	12.479
Ostalo	12.119
Skupaj	44.777

Zmanjšanja nepremičnin, naprav in opreme

Večja zmanjšanja nepremičnin, naprav in opreme so:

v tisoč EUR	2009
Prodaja nepremičnin	3.766
Prodaja opreme	211
Odpisi	63
Skupaj	4.040

Knjigovodske vrednosti nepremičnin, naprav in opreme v materialno pomembnih zneskih ustrezajo njihovi nadomestitveni vrednosti.

Amortizacija v višini 51.630 tisoč EUR je bila med stroške prodaje vključena v višini 48.866 tisoč EUR, med stroške splošnih dejavnosti pa v višini 2.764 tisoč EUR.

Če bi bila zemljišča in zgradbe prikazane po nabavni vrednosti, bi bile vrednosti naslednje (v zneskih so upoštevane tudi nepremičnine v izgradnji in pridobivanju):

v tisoč EUR	2009	2008
Nabavna vrednost	1.015.308	1.005.621
Popravek vrednosti	(258.244)	(252.350)
Knjigovodska vrednost	757.064	753.271

Knjigovodska vrednost nepremičnin, naprav in opreme v finančnem najemu znaša 162.793 tisoč EUR (2008: 107.041 tisoč EUR) in se nanaša na zemljišča in objekte v finančnem najemu ter pripadajoči del prevrednotenja teh nepremičnin.

Družba najema osnovna sredstva na podlagi večih pogodb finančnega najema, nekatere vključujejo opcijo za nakup.

15. Neopredmetena sredstva

v tisoč EUR	Dobro ime	Blagovne znamke, materialne pravice in licence	Skupaj
Stanje 1. januarja 2008			
Nabavna vrednost	-	21.338	21.338
Popravek vrednosti in oslabitev	-	(11.963)	(11.963)
Knjigovodska vrednost	-	9.375	9.375
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2008			
Začetna knjigovodska vrednost	-	9.375	9.375
Investicije	-	5.962	5.962
Zmanjšanja med letom	-	(2)	(2)
Prenosi	-	(1.106)	(1.106)
Amortizacija	-	(3.070)	(3.070)
Končna knjigovodska vrednost	-	11.159	11.159
Stanje 31. decembra 2008			
Nabavna vrednost	-	19.277	19.277
Popravek vrednosti in oslabitev	-	(8.118)	(8.118)
Knjigovodska vrednost	-	11.159	11.159
Leto, ki se je končalo 31. decembra 2009			
Začetna knjigovodska vrednost	-	11.159	11.159
Povečanje ob prevzemu družb	691	381	1.072
Investicije	-	3.248	3.248
Zmanjšanja med letom	-	(26)	(26)
Prenosi*	-	(1.563)	(1.563)
Amortizacija	-	(3.020)	(3.020)
Končna knjigovodska vrednost	691	10.179	10.870
Stanje 31. decembra 2009			
Nabavna vrednost	691	21.587	22.278
Popravek vrednosti in oslabitev	-	(11.408)	(11.408)
Knjigovodska vrednost	691	10.179	10.870

* Nanašajo se predvsem na premike med skupinami, in sicer največji del predstavlja prenos vlaganj v tuja osnovna sredstva v višini 1.657 tisoč EUR med opredmetena osnovna sredstva, povečanje v višini 95 tisoč EUR pa se nanaša na ostale spremembe.

Družba med neopredmetenimi sredstvi na dan 31.12.2009 izkazuje tudi neopredmetena sredstva v pridobivanju, v višini 136 tisoč EUR.

Vrednost neopredmetenih sredstev iz naslova investicij se je v letu 2009 povečala v skupni vrednosti 3.248 tisoč EUR, kar se v večji meri navezuje na naložbe v prenovi informacijskega sistema ter nakup licence G.O.L.D. in S.A.P. v skupni višini 1.121 tisoč EUR in druge naložbe v računalniške licence in programe v višini 2.127 tisoč EUR.

V letu 2009 so se neopredmetena dolgoročna sredstva povečala zaradi pripojitev družb Evolution, d.o.o., Interier, d.o.o. in Pekarna Grosuplje, d.o.o., v višini 381 tisoč EUR, pripoznano pa je bilo tudi dobro ime v višini 691 tisoč EUR. Dobro ime ni bilo oslabiljeno, ker ocenjujemo, da nadomestljiva vrednost prevzetih sredstev presega njihovo knjigovodsko vrednost, vključno z dobrim imenom.

Amortizacija v višini 3.020 tisoč EUR je bila med stroške prodaje vključena v višini 71 tisoč EUR, med stroške splošnih dejavnosti pa v višini 2.949 tisoč EUR.

16. Naložbene nepremičnine

v tisoč EUR

	2009	2008
Stanje 1. januarja	9.563	16.477
Investicije	24	10
Prenos med nepremičnine, naprave in opremo	(4.314)	(6.609)
Odtujitve	(935)	(53)
Amortizacija	(211)	(262)
Stanje 31. decembra	4.127	9.563
Končna vrednost		
Nabavna vrednost	8.047	13.362
Popravek vrednosti	(3.920)	(3.799)
Knjigovodska vrednost	4.127	9.563
	-	-
Ocenjena poštena vrednost	6.557	10.144

Ocenjena poštena vrednost naložbenih nepremičnin na dan 31.12.2009 znaša 6.557 tisoč EUR (2008: 10.144 tisoč EUR).

V zvezi z naložbenimi nepremičninami so bili v izkazu poslovnega izida pripoznani naslednji zneski:

v tisoč EUR

	2009	2008
Prihodki od najemnin	304	626
Neposredni stroški, ki izvirajo iz naložbenih nepremičnin in ustvarjajo prihodke od najemnin	(286)	(548)
Skupaj	18	78

Amortizacija v višini 211 tisoč EUR je bila v celote vključena med stroške prodaje.

17. Naložbe v kapital podjetij v skupini

v tisoč EUR	Delež v kapitalu (%)	2009	2008
Naložbe v delnice in deleže			
Naložbe v delnice in deleže v podjetja v skupini:			
V državi:			
Eta, d.d., Kamnik	100,0	4.741	5.133
Mercator - Emba, d.d., Ljubljana	100,0	5.199	4.550
Mercator IP, d.o.o., Ljubljana	100,0	1.095	95
Pekarna Grosuplje, d.d., Grosuplje	-	-	11.605
Mercator - Optima, d.o.o., Ljubljana	100,0	1.889	2.412
M. COM, d.o.o., Ljubljana *	100,0	9	9
Interier, d.o.o., Izola	-	-	2.470
Evolution, d.o.o., Izola	-	-	4.082
M - Nepremičnine, d.o.o., Ljubljana	100,0	4.974	4.974
Intersport ISI, d.o.o., Ljubljana	100,0	10.000	-
		27.907	35.330
V tujini:			
Mercator - S, d.o.o., Novi Sad	100,0	227.706	77.215
M - Rodić, d.o.o., Novi Sad	100,0	-	144.925
Mercator - H, d.o.o., Velika Gorica	99,9	228.514	221.642
Mercator - BH, d.o.o., Sarajevo	100,0	30.443	40.714
M - BL, d.o.o., Banja Luka	100,0	35.403	30.203
Mercator - Mex, d.o.o., Podgorica **	100,0	4.396	3.711
Mercator - B, e.o.o.d., Sofija	100,0	2.004	3
Mercator - A, sh.k.p, Tirana	100,0	3.501	-
Mercator - K, d.o.o., Priština	100,0	1	-
Tomkon, d.o.o., Beograd	100,0	3.668	-
Tomveloping, d.o.o., Beograd	100,0	1.850	-
Tomsales, d.o.o., Beograd	100,0	1.300	-
Sitireks, d.o.o. Beograd	100,0	6.980	-
Magnoreks, d.o.o., Beograd	100,0	719	-
Mercator Makedonija, d.o.o.e.l., Skopje	100,0	245	245
Investment International, d.o.o.e.l., Skopje	100,0	12.540	10.031
		559.270	528.689
Skupaj naložbe v kapital v podjetja v skupini		587.177	564.019

* Družba je bila ustanovljena v letu 2006, vendar še ne izvaja poslovne dejavnosti.

** Družba izkazuje vrednost naložbe v višini 100 % zaradi upoštevanja terminskega nakupa preostalega 19 % lastniškega deleža.

Družba je v letu 2009 z denarnimi sredstvi dokapitalizirala odvisne družbe in sicer Mercator IP, d.o.o., Ljubljana, v višini 1.000 tisoč EUR, Investment International, d.o.o.e.l., Skopje, v

višini 2.509 tisoč EUR, Mercator – B, e.o.o.d., Sofija, v višini 2.001 tisoč EUR in M – BL, d.o.o., Banja Luka v višini 5.200 tisoč EUR. Ob ustanovitvi družbe Mercator – A, sh.k.p, Tirana, je družba vplačala ustanovitveni kapital v višini 1 tisoč EUR. Družba Mercator – A, sh.k.p, je bila nato dokapitalizirana v višini 3.500 tisoč EUR.

Družba je v letu 2009 ustanovila tudi družbo Mercator – K, d.o.o, Priština in vplačala ustanovitveni kapital v višini 1 tisoč EUR ter družbo Intersport ISI, d.o.o., Ljubljana in vplačala 10.000 tisoč EUR ustanovitvenega kapitala.

Izvedla je tudi nakup petih družb, in sicer družbe Tomkon, d.o.o., Novi Sad, katere naložba je znašala 3.668 tisoč EUR, družbe Magnoreks, d.o.o., Beograd, katere naložba je znašala 719 tisoč EUR, družbe Sitireks, d.o.o., Beograd, katere naložba je znašala 6.980 tisoč EUR, Tomsales, d. o. o., katere naložba je znašala 1.300 tisoč EUR in družbe Tomveloping, d.o.o., Novi Sad, katere naložba je znašala 1.850 tisoč EUR. Družbe bodo v letu 2010 pripojene k družbi Mercator – S, d. o. o. Gre za nedelujoče družbe, ki ne opravljajo nobene dejavnosti. Kupljene so bile zaradi pridobitve zemljišč, ki so namenjena izgradnji novih trgovskih kapacitet.

Družba je dne 29.5.2009 na podlagi pogodbe o strateški povezavi na področju trgovske dejavnosti med Holdingom Rodić M&B, d.o.o. in Mercator, d.d., z dne 19. oktobra 2006, realizirala nakup zadnjega 12-odstotnega lastniškega deleža družbe M - Rodić, d.o.o., Novi Sad, po pogodbeni višini 10.765 tisoč EUR, od česar je bilo do konca leta 2009 plačano 3.000 tisoč EUR. Pred opravljeno transakcijo je bila družba imetnica 88 % lastniškega kapitala družbe M - Rodić, d.o.o., po opravljeni transakciji pa je družba imetnica 100 % lastniškega kapitala družbe M - Rodić, d.o.o. Družba M – Rodić, d.o.o., je bila v letu 2009 pripojena k družbi Mercator – S, d.o.o.

Družba je dne 29.10.2009 pridobila dodatni 30-odstotni lastniški delež v družbi Mercator-Mex, d.o.o., v višini 1.801 tisoč EUR ter tako povečala svoje lastništvo iz 51,0% na 81,0%. Družba se je tudi zavezala, da bo do leta 2013 od družbe Mex, d.o.o., odkupila še dodatni 19% lastniški delež družbe Mercator-Mex, d.o.o. Cena bo oblikovana v času nakupa, odvisna pa bo od več ekonomskih elementov. Ker ta terminska pogodba za nakup predstavlja finančno obveznost v skladu z MRS 32, je skupina pripoznala obveznost v višini 803 tisoč EUR kot najboljšo oceno sedanje odpoklicne vrednosti. Spremembe te ocene sedanje vrednosti se pripoznajo v konsolidiranem izkazu poslovnega izida.

Družba je v letu 2009 izvedla tudi pripojitev treh odvisnih družb, in tako zmanjšala naložbe v kapital podjetij v skupini, in sicer Pekarna Grosuplje, d.d., Grosuplje, v višini 11.605 tisoč EUR, Evolution, d.o.o., Izola, v višini 4.082 tisoč EUR ter Interier, d.o.o., Izola, v višini 2.509 tisoč EUR. Pri slednji je bila izvedena iztisnitev malih delničarjev z lastnimi delnicami v višini 39 tisoč EUR.

Zaradi razlik med čisto vrednostjo sredstev pripojenih družb in vrednostmi finančnih naložb v kapital teh družb, je prišlo v prevzemni družbi do naslednjih sprememb kapitala oz. dobrega imena:

v tisoč EUR

Družba	sprememba kapitala oz. dobrega imena v posamičnem izkazu finančnega položaja družbe Mercator, d. d.	Znesek
Pekarna Grosuplje, d. d.	- povečanje zadržanih dobičkov za 1.394 tisoč EUR	1.394
Evolution, d. d.	- zmanjšanje zadržanih dobičkov za 57 tisoč EUR - dobro ime v višini 234 tisoč EUR*	291
Interier, d. o. o.	- zmanjšanje zadržanih dobičkov za 45 tisoč EUR - dobro ime v višini 457 tisoč EUR*	502

* dobro ime se evidentira do višine, pripoznane v izkazih Skupine Mercator, ostanek pa se pripozna v kapitalu.

Družba je na dan 31.12.2009 ocenila poštene vrednosti dolgoročnih naložb v kapital odvisnih podjetij. Poštena vrednost naložb je nižja za 18 tisoč EUR, pri čemer znašajo povečanja vrednosti 12.525 tisoč EUR in zmanjšanja 12.543 tisoč EUR.

v tisoč EUR

V državi:

Eta, d.d., Kamnik
Mercator - Emba, d.d., Ljubljana
Mercator IP, d.o.o., Ljubljana
Mercator - Optima, d.o.o., Ljubljana
M. COM, d.o.o., Ljubljana *
M - Nepremičnine, d.o.o., Ljubljana
Intersport ISI, d.o.o., Ljubljana

V tujini:

Mercator - S, d.o.o., Novi Sad
Mercator - H, d.o.o., Velika Gorica
Mercator - BH, d.o.o., Sarajevo
M - BL, d.o.o., Banja Luka
Mercator - Mex, d.o.o., Podgorica **
Mercator - B, e.o.o.d., Sofija
Mercator - A, sh.k.p, Tirana
Mercator - K, d.o.o., Priština
Tomkon, d.o.o., Beograd
Tomveloping, d.o.o., Beograd
Tomsales, d.o.o., Beograd
Sitireks, d.o.o. Beograd
Magnoreks, d.o.o., Beograd
Mercator Makedonija, d.o.o.e.l., Skopje

Knjigovodska vrednost pred prevrednotenjem	Knjigovodska vrednost po prevrednotenju na pošteno vrednost	Prevrednotenje
5.133	4.741	(392)
4.550	5.199	649
1.095	1.095	-
2.412	1.889	(523)
9	9	-
4.974	4.974	-
10.000	10.000	-
28.173	27.907	(266)
222.704	227.706	5.002
221.641	228.514	6.873
40.714	30.443	(10.271)
35.403	35.403	-
5.752	4.396	(1.356)
2.004	2.004	-
3.501	3.501	-
1	1	-
3.668	3.668	-
1.850	1.850	-
1.300	1.300	-
6.980	6.980	-
719	719	-
245	245	-

Investment International, d.o.o.e.l.,
Skopje

**Skupaj naložbe v kapital v
podjetja v skupini**

12.540	12.540	-
559.022	559.270	248
587.195	587.177	(18)

Zneske prevrednotenja naložb v odvisna podjetja je družba evidentirala kot spremembo rezerv za pošteno vrednost.

18. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Med za prodajo razpoložljivimi finančnimi sredstvi v kapital drugih družb, vrednotenimi po poštenu vrednosti, ima družba Mercator, d.d., tudi takšne, ki jih ni mogla ovrednotiti po poštenu vrednosti, zato so ovrednotene po nabavni vrednosti.

v tisoč EUR

Naložbe v delnice in deleže v zavarovalnicah:

Zavarovalnica Triglav, d.d.
Zavarovalnica Croatia, d.d.

Naložbe v zavarovalnice
Naložbe v delnice in deleže v ostala podjetja

Skupaj

Od tega:

Finančna sredstva, vrednotena po nabavni vrednosti
Finančna sredstva, vrednotena po poštenu vrednosti

Skupaj naložbe v delnice in deleže

	2009	2008
	3.374	1.983
	13	13
	3.387	1.996
	1.585	2.217
	4.972	4.213
	785	785
	4.187	3.428
	4.972	4.213

Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih sredstev je posledica spremembe borznih cen delnic.

Družba na dan 31.12.2009 ne poseduje finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, niti finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo.

19. Izpeljani finančni instrumenti

v tisoč EUR

Sredstva

Pogodba o kapicah

Obveznosti

Pogodbe o zamenjavah obrestnih mer
Pogodbe o obrestnih ovratnicah

Skupaj

	2009	2008
	737	-
	737	-
	(4.945)	(3.157)
	-	(441)
	(4.945)	(3.598)
	(4.208)	(3.598)

Knjigovodske vrednosti izpeljanih finančnih instrumentov so enake poštenim vrednostim.

Znesek posojil, zaščiteneh pred tveganjem obrestne mere, je na dan 31.12.2009 znašal 350.000 tisoč EUR, pri čemer je imela družba sklenjenih za 150.000 tisoč EUR obrestnih zamenjav (pogodbene obrestne mere so se gibale med 3,74% in 3,787%) in za 200.000 tisoč EUR obrestnih kapic z izvršilno ceno 4%. Na dan 31.12. so relevantne variabilne obrestne mere, tj. 3m in 6m Euribor, znašale 0,75 % oziroma 1,02 %. Sklenjeni izpeljani finančni instrumenti so namenjeni za varovanje denarnega toka in so zelo učinkoviti pri uravnavanju denarnih tokov iz naslova prejetih posojil.

Družba na dan 31.12.2009 nima sklenjenih izpeljanih finančnih instrumentov, namenjenih za varovanje poštene vrednosti sredstev in obveznosti pred tveganjem.

Razen pogodb o zamenjavah obrestnih mer in kapic družba Mercator, d.d., na dan 31.12.2009 ni imela drugih sklenjenih pogodb s tretjimi strankami, ki predstavljajo izpeljane finančne instrumente.

20. Odloženi davki

Odloženi davki so izračunani na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja z uporabo davčne stopnje 20 %, ki stopi v veljavo s 1. januarjem 2010.

Gibanje odloženih davkov je naslednje:

v tisoč EUR

Na začetku leta – neto odložene obveznosti za davek

Sprememba v izkazu poslovnega izida

Sprememba v drugem vseobsegajočem donosu

Sprememba v obveznostih

Povečanje ob prevzemu družb

Na koncu leta – neto odložene obveznosti za davek

	2009	2008
	(30.625)	(7.410)
	(574)	(1.168)
	1.942	(23.123)
	831	1.078
	(1.451)	-
	(29.877)	(30.625)

Odložene terjatve in obveznosti za davek se nanašajo na naslednje kategorije:

Odložene obveznosti za davek

v tisoč EUR	Prevred. nepremičnin, naprav in opreme	Prevred. za prodajo razpolož. finančnih sredstev	Prevred. naložb v kapital odv. družb	Amortizacija nepremičnin naprav in opreme pod 500 EUR	Razlika med davčno priznано in poslovno amortiza.	Skupaj
Stanje 1. januarja 2009	37.446	49	118	884	558	39.055
Sprememba v izkazu poslovnega izida	-	-	-	(19)	(28)	(47)
Sprememba v drugem vseobsegajočem donosu	(1.812)	221	9	-	-	(1.582)
Sprememba v obveznostih	(831)	-	-	-	-	(831)
Povečanje ob prevzemu družb	1.432	-	-	24	-	1.456
Stanje 31. decembra 2009	36.235	270	127	889	530	38.051

Odložene terjatve za davek

v tisoč EUR	Rezervacije, ki niso priznane za davčne namene	Popravki vrednosti poslovnih terjatev	Popravki vrednosti zalog trgovskega blaga	Razlika med davčno priznано in poslovno amortizacijo	Prevred. za prod. razpol. sred. in izpelj. fin. inštr.	Drugo	Skupaj
Stanje 1. januarja 2009	3.600	1.818	135	1.122	1.075	680	8.430
Sprememba v izkazu poslovnega izida	(273)	(463)	(65)	467	-	(287)	(621)
Sprememba v drugem vseobsegajočem donosu	-	-	-	-	360	-	360
Povečanje ob prevzemu družb	-	-	-	-	5	-	5
Stanje 31. decembra 2009	3.327	1.355	70	1.589	1.440	393	8.174

Družba je v letu 2009 pripoznala tako obveznosti kot tudi terjatve za odložene davke. Oblikovana obveznost za odloženi davek (preko poslovnega izida) zmanjšuje davčno osnovo družbe v letu 2009, medtem ko jo oblikovana terjatev za odloženi davek povečuje.

Odložene terjatve in obveznosti za davek niso pobotane v bilanci stanja.

21. Zaloge

v tisoč EUR	2009	2008
Material	1.888	2.330
Trgovsko blago	187.812	188.156
Zmanjšanje: popravek vrednosti zalog	(11.609)	(9.667)
Skupaj	178.091	180.819

Zaloge surovin, materiala in trgovskega blaga so na dan 31.12.2009 znašale 178.091 tisoč EUR in so se v primerjavi s preteklim letom znižale za 1,5 %.

Odprava odpisa zalog ni možna, razen če niso bile te zaloge prodane.

22. Terjatve do kupcev in druge terjatve

v tisoč EUR	2009	2008
Terjatve do kupcev in drugih partnerjev	133.548	228.816
Odloženi stroški	1.464	2.720
Nezaračunani prihodki	453	1.710
Dana posojila	1.214	1.645
Depoziti, dani bankam	44	15.751
Skupaj terjatve do kupcev in druge terjatve	136.723	250.642
Od tega dolgoročne terjatve do kupcev in druge terjatve	315	312

Terjatve so se znižale za 113.919 tisoč EUR, kar je v največji meri posledica zmanjšanja terjatev do veleprodajnih kupcev in drugih poslovnih partnerjev kot posledica zmanjšanja obsega veleprodajnih dejavnosti v določenih poslovnih segmentih in aktivnega upravljanja z obratnimi sredstvi ter izvajanja aktivnosti za omejevanje tveganj na tem področju.

Dani depoziti v višini 44 tisoč EUR (2008: 15.751 tisoč EUR) se v višini 26 tisoč EUR (2008: 15.700 tisoč EUR) nanašajo na kratkoročne depozite v bankah, 18 tisoč EUR (2008: 51 tisoč EUR) pa na dolgoročne depozite v bankah.

Efektivna obrestna za dana posojila je na dan bilance stanja znašala 3,27 %.

Knjigovodske vrednosti vseh terjatev do kupcev in drugih terjatev v materialno pomembnih zneskih ustrezajo njihovi pošteni vrednosti. Terjatve in posojila so vrednotena po odplačni vrednosti.

Višina popravka terjatev je na dan 31.12.2009 znašala 20.440 tisoč EUR (2008: 22.220 tisoč EUR). Gibanje popravka poslovnih terjatev je prikazano v pojasnilu št. 29.

23. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR

Denar v bankah in blagajnah

2009	2008
2.457	-

Denarna sredstva v višini 2.457 tisoč EUR predstavljajo denarna sredstva v bankah, denar na poti (dnevni iztržki maloprodajnih poslovnih enot), gotovino v blagajni in devizne akreditive. Družba med denarna sredstva ne uvršča depozitov in hitro unovčljivih kratkoročnih poslovnih terjatev.

24. Kapital

Vpoklicani kapital

Osnovni kapital družbe Mercator, d.d., znaša 157.128.514,53 EUR in je razdeljen na 3.765.361 navadnih imenskih kosovnih delnic (2008: 3.765.361), od katerih so na dan 31.12.2009 vse vpisane v sodni register (2008: 3.765.361).

Odobreni kapital

S sklepom 13. skupščine delničarjev družbe Mercator, d.d., lahko uprava po predhodnem soglasju nadzornega sveta v petih letih po vpisu sprememb statuta v sodni register osnovni kapital poveča do 20 % osnovnega kapitala, vpisanega na dan sprejema sklepa na 13. redni skupščini delničarjev družbe Mercator, d.d., z izdajo novih delnic, pri čemer lahko izključi prednostno pravico do novih delnic pod naslednjimi pogoji:

- ▶ da se novo izdane delnice uporabijo za pridobitev delnic ali deležev drugih podjetij ali poslovnih sredstev v okviru izvedbe strateških povezav,
- ▶ da izključitev prednostne pravice potrdi nadzorni svet družbe,
- ▶ da uprava pred izdajo novih delnic delničarje seznani z razlogi za njihovo izdajo in z razlogi za izključitev prednostne pravice, ki jih objavi na borznem sistemu obveščanja,
- ▶ da v okviru izvedbe posamezne strateške povezave posamezni prejemnik novo izdanih delnic ali skupina povezanih prejemnikov novo izdanih delnic ne pridobi več kot 10 % osnovnega kapitala družbe,
- ▶ da neodvisni finančni svetovalec izda pozitivno mnenje o pravičnosti izdaje novih delnic z vidika delničarjev in družbe, uprava pa z njim seznani delničarje z objavo na borznem sistemu obveščanja najkasneje v roku 30 dni od sklenitve zavezujočega dogovora o izdaji novih delnic.

Pogojno povečanje kapitala

Skupščina delničarjev družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., lahko sprejme sklep o pogojnem povečanju kapitala zaradi razlogov, ki so naštet v 46. členu statuta družbe, in sicer:

- ▶ uresničitve pravice imetnikov zamenljivih obveznic za delnice ali uresničitve prednostne pravice do nakupa novih delnic,
- ▶ priprave na združitev več družb ali zaradi zagotovitve odpravnine delničarjem v zvezi s statusnim preoblikovanjem družbe, kadar se po določbah zakona odpravnina lahko zagotovi v delnicah,
- ▶ uresničitve pravic delavcev družbe do prejema novih delnic iz naslova dobička in zagotovitve opcijskih upravičenj do nakupa delnic, ki jih je družba zagotovila članom uprave, nadzornega sveta in delavcem družbe ali z njo povezane družbe,

pri čemer nobena navedena možnost do sedaj še ni bila realizirana.

Lastne delnice

Družba Mercator, d.d., je v letu 2009 odtujila 189 lastnih delnic in jih imela na dan 31.12.2009 v lasti 42.192 (2008: 42.381) v skupni višini 3.235 tisoč EUR (2008: 3.250 tisoč EUR).

Rezerve

Rezerve družbe sestavljajo kapitalske rezerve, rezerve iz dobička ter rezerva za pošteno vrednost. Nobene od navedenih vrst rezerv ni možno uporabiti za izplačilo dividend in drugih udeležb v dobičku.

Kapitalske rezerve na dan 31.12.2009 znašajo 198.872 tisoč EUR. Sestavljajo jih odpravljen splošni prevrednotovalni popravek kapitala, presežki na nominalno vrednostjo vplačanih delnic in presežek, ki je nastal kot razlika med nabavnimi in prodajnimi vrednostmi odtujenih lastnih delnic. V letu 2009 so se, zaradi presežka, ki je nastal kot razlika med nabavnimi in prodajnimi vrednostmi odtujenih lastnih delnic, povečale za 24 tisoč EUR..

Rezerve iz dobička, ki na dan 31.12.2009 znašajo 238.013 tisoč EUR sestavljajo zakonske rezerve, rezerve za lastne delnice in druge rezerve iz dobička.

Družba ima na dan 31.12.2009 oblikovane zakonske rezerve v višini 13.389 tisoč EUR. Kapitalske in zakonske rezerve (vezane rezerve) se v presežnem znesku lahko uporabijo za povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe in za kritje čiste izgube poslovnega leta ter kritje prenesene čiste izgube, če se hkrati ne uporabijo rezerve iz dobička za izplačilo dobička delničarjem.

Družba Mercator, d.d., je imela na dan 31.12.2009 v lasti 42.192 lastnih delnic v višini 3.235 tisoč EUR. Skladno z določbami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja je rezerva za lastne delnice izkazana v okviru rezerv iz dobička.

Druge rezerve iz dobička na dan 31.12.2009 znašajo 221.389 tisoč EUR. Sestavljajo jih preostanki zadržanih dobičkov preteklih let. Uporabijo se lahko za katerekoli namene, razen za izkazano rezervo za lastne delnice.

Rezerva za pošteno vrednost, ki na dan 31.12.2009 znaša 168.156 tisoč EUR, vsebuje presežek iz prevrednotenja nepremičnin, ki so vrednotene po modelu prevrednotenja, spremembe poštene vrednosti naložb v odvisna podjetja, ki so vrednotene po modelu poštene vrednosti, spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih naložb in spremembe vrednosti učinkovitega ščitenja denarnega toka.

Spremembe rezerve za pošteno vrednost so prikazane v spodnji tabeli:

v tisoč EUR	Rezerva za pošteno vrednost nepremičnin	Rezerva za pošteno vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	Rezerva za pošteno vrednost naložb v kapital odvisnih podjetij	Rezerva za pošteno vrednost izpeljanih finančnih instrumentov	Skupaj
Stanje 1. januarja 2008	21.233	13.768	54.143	5.771	94.915
Prevrednotenje nepremičnin	133.898	-	-	-	133.898
Prodaja in amortizacija prevrednotenih nepremičnin*	(3.914)	-	-	-	(3.914)
Sprememba poštene vrednosti varovanja denarnih tokov pred tveganjem	-	-	-	(9.369)	(9.369)
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih fin. sredstev	-	(12.330)	-	-	(12.330)
Sprememba poštene vrednosti naložb v kapital odvisnih družb	-	-	(3.390)	-	(3.390)
Odtujitev za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-	(3.996)	-	-	(3.996)
Odloženi davki**	(27.024)	3.594	201	756	(22.473)
Stanje 31. decembra 2008	124.193	1.036	50.954	(2.842)	173.341

* znesek predstavlja zmanjšanje rezerv za pošteno vrednost na eni in povečanje prenesenega čistega poslovnega izida na drugi strani

** odloženi davek od prodaje prevrednotenih nepremičnin in amortizacije prevrednotenja nepremičnin, v višini 652 tisoč EUR je bil iz rezerve za pošteno vrednost prenesen v preneseni čisti poslovni izid

	Rezerva za pošteno vrednost nepremičnin	Rezerva za pošteno vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	Rezerva za pošteno vrednost naložb v kapital odvisnih podjetij	Rezerva za pošteno vrednost izpeljanih finančnih inštrumentov	Skupaj
Stanje 1. januarja 2009	124.193	1.036	50.954	(2.842)	173.341
Prodaja in amortizacija prevrednotenih nepremičnin*	(2.988)	-	-	-	(2.988)
Sprememba poštene vrednosti varovanja denarnih tokov pred tveganjem	-	-	-	(1.462)	(1.462)
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih fin. sredstev	-	728	-	-	728
Sprememba poštene vrednosti naložb v kapital odvisnih družb	-	-	(3.762)	-	(3.762)
Odloženi davki**	2.169	(154)	27	257	2.299
Stanje 31. decembra 2009	123.374	1.610	47.219	(4.047)	168.156

* znesek predstavlja zmanjšanje rezerv za pošteno vrednost na eni in povečanje prenesenega čistega poslovnega izida na drugi strani

** odloženi davek od prodaje prevrednotenih nepremičnin in amortizacije prevrednotenja nepremičnin, v višini 357 tisoč EUR je bil iz rezerve za pošteno vrednost prenesen v preneseni čisti poslovni izid

Dividende

Skupščina delničarjev je sprejela sklep, da se v letu 2009 izplačajo dividende v skupnem znesku 16.944 tisoč EUR (2008: 16.003 tisoč EUR) oz. 4,5 EUR bruto na delnico (2008: 4,25 EUR bruto na delnico). Ker je družba odtujila le del lastnih delnic, in sicer 189, ostalih 42.192 pa je družba upoštevala v izračunu potrebnega zneska za izplačilo dividend, je znesek za te lastne delnice v višini 190 tisoč EUR razporedila nazaj v preneseni čisti poslovni izid. Tako je bil nerazporejeni čisti poslovni izid za namen izplačil dividend dejansko zmanjšan na 16.754 tisoč EUR (2008: 15.823).

Predlagano izplačilo dividend za leto 2010 v skupnem znesku znaša 27.111 tisoč EUR (7,2 EUR bruto na delnico), kar mora potrditi skupščina delničarjev.

V delniški knjigi družbe Mercator, d.d., je bilo 31. decembra 2009 vpisanih 17.079 delničarjev, kar pomeni, da se je število delničarjev družbe glede na stanje 31. decembra 2008 zmanjšalo za 225.

Lastniška struktura kapitala na dan 31.12.2009:

- Pivovarna Union d.d.	12,33%
- NLB d.d.	10,75%
- Pivovarna Laško, d.d.	8,43%
- Unicredit Banka Slovenija d.d.	8,01%
- Rodić M&B Trgovina, d.o.o.	4,63%
- Banka Celje, d.d.	4,39%
- Gorenjska banka, d.d., Kranj	3,80%
- NFD 1 Delniški Investicijski Sklad, d.d.	2,85%
- Abanka, d.d.	2,75%
- Radenska, d.d., Radenci	2,57%
- Fizične osebe	15,14%
- Ostale pravne osebe	24,35%
	100,00 %

Ostale spremembe kapitala v obdobju 1 – 12 2009 se nanašajo na:

- povečanje kapitala za dosežen čisti poslovni izid v obdobju 1-12 2009 v višini 19.281 tisoč EUR,
- zmanjšanje kapitala za 16.754 tisoč EUR za izplačilo dividend delničarjem po sklepu skupščine.

25. Dobiček na delnico

Osnovni čisti dobiček na delnico se izračuna z delitvijo čistega dobička, ki pripada delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic, ki so v prometu med letom, pri čemer se izključi povprečno število lastnih delnic.

	2009	2008
Poslovni izid, ki pripada delničarjem (v tisoč EUR)	19.281	32.139
Tehtano povprečje števila navadnih delnic	3.723.169	3.722.980
Osnovni čisti dobiček na delnico (v EUR)	5,2	8,6

Tehtano število navadnih delnic:

	2009	2008
Izdane navadne delnice na dan 1.1.	3.765.361	3.765.361
Učinek lastnih delnic	(42.192)	(42.381)
Tehtano povprečje števila navadnih delnic 31.12.	3.723.169	3.722.980

Tehtano število navadnih delnic je izračunano po naslednjem obrazcu:

(št. nav. delnic na začetku obd. + št. dodatnih navadnih delnic v obd.) X množitelj čas. tehtanja.

Množitelj časovnega tehtanja predstavlja število oz. delež dni, ko se delnice uveljavljajo, tj. od dneva, ko so denarna sredstva zapadla v plačilo.

Ker družba nima prednostnih delnic, niti obveznic, ki bi jih bilo mogoče pretvoriti v delnice, je popravljeni dobiček na delnico enak osnovnemu dobičku na delnico.

26. Finančne obveznosti

v tisoč EUR

Dolgoročne finančne obveznosti

	2009	2008
Bančna posojila	255.979	272.134
Finančni najem	153.749	102.723
Obveznice	36.540	36.540
Posojila odvisnih in drugih podjetij	29	-
Druge finančne obveznosti*	803	562
Skupaj	447.100	411.959

Kratkoročne finančne obveznosti

Bančna posojila	156.290	202.350
Kratkoročni del dolgoročnih bančnih posojil	94.522	108.137
Posojila odvisnih in drugih podjetij	12.642	18.701
Kratkoročni del finančnega najema	9.044	4.318
Kratkoročni del posojil odvisnih in drugih podjetij	10	-
Kratkoročni del drugih finančnih obveznosti*	7.765	10.202
Skupaj	280.273	343.708

Skupaj finančne obveznosti

727.373 755.667

*Druge finančne obveznosti se nanašajo na obveznosti iz naslova nakupa 12 % lastniškega deleža družbe M – Rodić, d.o.o. ter ostalih obveznosti do te družbe, in terminskega nakupa 19 % lastniškega deleža družbe Mercator – Mex, d.o.o.

V primerjavi s preteklim letom se je v letu 2009 ročnost virov financiranja, kljub oteženemu dostopu do dolgoročnih virov financiranja, izboljšala.

Družba Mercator, d.d., je v letu 2004 izdala 365.400 obveznic v nominalni vrednosti 100 EUR na obveznico. Obveznice so prosto prenosljive v skladu z vsakokrat veljavnimi predpisi in s pravili poslovanja KDD. Obrestujejo se s fiksno obrestno mero v višini 4,80 % na leto. Obresti dospevajo v plačilo vsako leto za nazaj, 27. septembra do dospelja obveznice. Nominalna vrednost dospe v plačilo v celoti ob dospelju obveznice, to je 27. septembra 2011.

Družba na dan 31.12.2009 izkazuje finančne obveznosti iz naslova izdanih obveznic v skupni vrednosti 36.540 tisoč EUR.

Efektivne obrestne mere na dan bilance stanja:

	EUR	
	2009	2008
Bančna posojila	3,31%	4,03%
Druga posojila	3,29%	4,93%

Družba dan 31.12.2009 ni dala v zastavo nobenih nepremičnin.

Variabilne obrestne mere v glavnem predstavljajo obrestne mere vezane na Euribor. Fiksne obrestne mere se v glavnem nanašajo na posojila domačih bank s fiksno nominalno obrestno mero in na izdane obveznice. Finančne obveznosti so ščitene z izpeljanimi finančnimi instrumenti, in sicer z obrestnimi zamenjavami in kapicami.

Družba je na dan 31.12.2009 izpolnjevala vse finančne zaveze in druge pogoje, določene v posojilnih pogodbah z bančnimi partnerji. Družba pri nobenem bančnem posojilu v pogodbi nima dogovorjene klavzule o zapadlosti posojila v primeru pomembne spremembe lastništva (ang. Change of Control Clause).

Delež dolgoročnih finančnih obveznosti v celotnih finančnih obveznostih je na dan 31.12.2009 znašal 61 % (31.12.2008: 55 %)

Finančni najem

Obveznosti v zvezi s finančnim najemom – plačila najmanjše najemnine:

v tisoč EUR	2009	2008
Manj kot eno leto	13.858	9.739
Več kot eno leto in manj kot pet let	79.520	39.405
Več kot pet let	96.659	97.443
Skupaj	190.037	146.587
Prihodnje obremenitve v zvezi s finančnimi najemi	27.244	39.546
Sedanja vrednost obveznosti v zvezi s finančnimi najemi	162.793	107.041

Sedanja vrednost obveznosti v zvezi s finančnim najemom je razčlenjena takole:

v tisoč EUR	2009	2008
Manj kot eno leto	9.044	4.318
Več kot eno leto in manj kot pet let	63.650	20.023
Več kot pet let	90.099	82.700
Skupaj	162.793	107.041

Knjigovodske vrednosti vseh finančnih obveznosti se približujejo njihovim poštenim vrednostim.

27. Dolgoročne rezervacije

v EUR	Rezervacije v zvezi z denacionalizacijskimi zahtevki	Rezervacije za stroške reorganizacije podjetja	Prejete tožbe	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Rezervacije za druge namene	Skupaj
Stanje 31. decembra 2008	1.943	-	7.468	17.811	-	27.222
Povečanje ob pripojitvi	-	-	19	26	-	45
Oblikovanje	1.332	488	2.880	2.495	872	8.067
Odprava	(3)	-	(307)	-	-	(310)
Črpanje	-	-	(110)	(1.911)	(872)	(2.893)
Stanje 31. decembra 2009	3.272	488	9.950	18.421	-	32.131

Rezervacije v zvezi z denacionalizacijskimi zahtevki

Rezervacije v zvezi z denacionalizacijskimi zahtevki na dan 31.12.2009 znašajo 3.272 tisoč EUR. Obveznost se je v primerjavi s preteklim letom povečala za 1.332 tisoč EUR, v breme oblikovanih dolgoročnih rezervacij pa je bila knjižena odprava denacionalizacijskih zahtevkov v višini 3 tisoč EUR.

Rezervacije za stroške reorganizacije podjetja

Z dnem 1.12.2009 je družba ukinila 8 organizacijskih enot. Na tej podlagi se je začel postopek odpovedi pogodb o zaposlitvi večjemu številu delavcev po določitih Zakona o delovnih razmerjih.

Skladno z določili 99. člena Zakona o delovnih razmerjih je družba sprejela program razreševanja presežnih delavcev, ki vsebuje: razloge za prenehanje potreb po delu delavcev, ukrepe za preprečitev ali kar največjo omejitev prenehanja delovnega razmerja delavcev, pri čemer je družba preverila možnost nadaljevanja zaposlitve pod spremenjenimi pogoji, seznam presežnih delavcev, ukrepe in kriterije za izbiro ukrepov za omilitev škodljivih posledic prenehanja delovnega razmerja. Program razreševanja presežnih delavcev je usklajen z reprezentativnima sindikatoma v družbi Poslovni sistem Mercator, d. d. Program je bil finančno ovrednoten. Družba je na tej osnovi oblikovala dolgoročno rezervacijo v višini 488 tisoč EUR.

Prejete tožbe

Rezervacije za prejete tožbe so se v letu 2009 na osnovi strokovnega mnenja odvetnika zmanjšale za 307 tisoč EUR. V letu 2009 so bili v breme oblikovanih dolgoročnih rezervacij izplačani tožbeni zahtevki v višini 110 tisoč EUR. Na osnovi prejetih tožbenih zahtevkov in mnenja pravne stroke je družba v letu 2009 oblikovala dodatne dolgoročne rezervacije v skupnem znesku 2.880 tisoč EUR, med katerimi so vključene tudi na novo oblikovane rezervacije za primer izplačila prevoznih stroškov v višini 175 tisoč EUR. Celotno oblikovane rezervacije za primer izplačila tožbenih zahtevkov v zvezi s povračili prevoznih stroškov tako znašajo 1.041 tisoč EUR. Izplačilo teh tožbenih zahtevkov se je pričelo v letu 2008. Povrnitev stroškov se lahko zahteva še za leti 2005 in 2006. S 1.1.2007 je pričela veljati nova Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine in od takrat dalje izplačilo prevoznih stroškov ni sporno. Zaradi pripojitve družbe Interier, d.o.o. so se rezervacije za prejete tožbe povečale za 19 tisoč EUR.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane za ocenjene obveznosti izplačila odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad, kot rezultat dolgoletnega službovanja zaposlenih, na dan bilance stanja, diskontirano na sedanjo vrednost. Obveznost je bila oblikovana za pričakovana izplačila.

Na dan 31.12.2009 znaša vrednost obveznosti za odpravnine in jubilejne nagrade 18.421 tisoč EUR. Obveznost se je v primerjavi s preteklim letom povečala za 2.495 tisoč EUR, zaradi pripojitve družbe Interier, d.o.o. pa še za dodatnih 26 tisoč EUR. Razlika je izkazana med drugimi poslovnimi odhodki tekočega poslovnega leta. V letu 2009 so bile v breme oblikovanih dolgoročnih rezervacij izplačane odpravnine in jubilejne nagrade v skupnem znesku 1.911 tisoč EUR.

Druge rezervacije

Druge rezervacije predstavljajo dolgoročne rezervacije za izboljšanje delovnih pogojev invalidov. V letu 2009 so se povečale za 872 tisoč EUR in bile v celoti počrpane, in sicer se je z oblikovanimi rezervacijami nadomestilo povečanja stroškov zaradi večje bolniške odsotnosti zaposlenih invalidov.

28. Poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR

	2009	2008
Poslovne obveznosti	331.536	397.653
Obveznosti do socialnega zavarovanja in davki	6.358	9.266
Druge obveznosti	6.897	3.651
Vnaprej vračunani stroški	6.171	9.340
Odloženi prihodki	7.721	5.851
Skupaj	358.683	425.761

Poslovne obveznosti so se v letu 2009 zmanjšale v višini 66.117 tisoč EUR. Zmanjšanje je posledica zmanjšanja poslovnih obveznosti iz naslova obveznosti do dobaviteljev opreme in gradbenih storitev.

Družba na dan 31. decembra 2009 ne izkazuje poslovnih obveznosti do članov nadzornega sveta, do članov uprave in ostalih zaposlenih. Izkazuje pa obveznosti iz naslova obračunanih še neizplačanih plač za mesec december 2009.

29. Finančni inštrumenti

Kreditno tveganje

Knjigovodske vrednosti finančnih sredstev predstavljajo največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju. Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan poročanja:

v tisoč EUR

	2009	2008
Terjatve do kupcev in druge terjatve	135.465	233.246
Dana posojila	1.214	1.645
Depoziti, dani bankam	44	15.751
Skupaj	136.723	250.642

Terjatve do kupcev izhajajo iz veleprodaje blaga, materiala in storitev ter prodaje blaga fizičnim osebam in imetnikom kartice Mercator Pika. Tako veleprodajni kot tudi maloprodajni kupci so razpršeni, tako da ni večje izpostavljenosti posameznemu kupcu. Družba izvaja tudi stalen nadzor nad slabimi plačniki in preverja boniteto vseh veleprodajnih in maloprodajnih kupcev.

Ukrepi, ki jih podjetje predvideva ob morebitnem povečanju tveganj, so predvsem pridobitev ustreznih zavarovanj, poostretev nadzora slabih plačnikov, aktivnejši postopki pri izterjavi terjatev in po potrebi oblikovanje strokovne bonitetne službe, ki bi sistematizirano vrednotila in spremljala kreditno tveganje.

Največja izpostavljenost terjatev do kupcev in drugih terjatev kreditnemu tveganju glede na vrsto kupcev na dan poročanja:

v tisoč EUR	2009	2008
Veleprodajni in ostali partnerji	90.345	179.636
Maloprodajni partnerji	45.120	53.610
Banke in druge finančne institucije	1.258	17.396
Skupaj	136.723	250.642

Družba je v razred veleprodajnih in ostalih partnerjev uvrstila vse terjatve iz naslova prodaje blaga, materiala in storitev do kupcev pravnih oseb ter terjatve do zaposlenih in države, v razred maloprodajnih partnerjev pa terjatve do fizičnih oseb iz naslova nakupov v maloprodajnih enotah družbe s kartico Mercator Pika.

Zavarovanja terjatev do kupcev in drugih (v bruto zneskih, brez popravkov terjatev):

v tisoč EUR	2009	2008
Zavarovane terjatve	30.462	15.843
Nezavarovane terjatve	126.702	257.019
Skupaj	157.163	272.862

Popravki terjatev

Analiza starosti terjatev do kupcev in drugih terjatev na dan poročanja:

v tisoč EUR	Bruto vrednost 2009	Popravek 2009	Bruto vrednost 2008	Popravek 2008
Nezapadle	118.124	-	234.085	-
Zapadle 0-60 dni	16.526	-	15.587	-
Zapadle 61-74 dni	1.492	746	1.379	689
Zapadle 75-89 dni	1.150	863	1.121	841
Zapadle več kot 90 dni	19.871	18.831	20.690	20.690
Skupaj	157.163	20.440	272.862	22.220

Gibanje popravka terjatev do kupcev in drugih terjatev:

v tisoč EUR	2009	2008
Stanje 1. januarja	22.220	24.993
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	1.114	-
Izterjane odpisane terjatve v letu	-	(24)
Dokončen odpis terjatev	(1.575)	(2.253)
Zmanjšanje oblikovanega popravka vrednosti v letu	(1.341)	(496)
Priporočitev	22	-
Stanje 31. decembra	20.440	22.220

Družba ocenjuje, da se kljub finančni krizi plačilna sposobnost in plačilne navade kupcev še niso tako spremenile, da bi to vplivalo na politiko oblikovanja popravkov terjatev. Družba redno tedensko spremlja stanje zapadlih terjatev in bo po potrebi spremenila ter prilagodila način izračuna zneska popravka terjatev razmeram na trgu.

Likvidnostno tveganje

V nadaljevanju je prikazana zapadlost finančnih obveznosti:

31. december 2009

v tisoč EUR	Knjigo- vodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	1 leto ali manj	1-2 leti	2-5 let	Več kot 5 let
Neizpeljane finančne obveznosti						
Bančna posojila	506.791	530.760	261.535	138.861	102.681	27.683
Posojila odvisnih podjetij	12.590	12.715	12.715	-	-	-
Obveznice	36.540	40.048	1.754	38.294	-	-
Posojila drugih podjetij	91	109	77	11	21	-
Finančni najem	162.793	190.037	13.858	13.919	65.601	96.659
Druge finančne obveznosti	8.568	8.568	7.765	-	803	-
Poslovne in druge obveznosti ter odmerjeni davek	358.683	358.683	358.683	-	-	-
Skupaj	1.086.056	1.140.919	656.387	191.085	169.105	124.342

31. december 2008

v tisoč EUR	Knjigo- vodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	1 leto ali manj	1-2 leti	2-5 let	Več kot 5 let
Neizpeljane finančne obveznosti						
Bančna posojila	582.621	676.518	349.871	99.114	197.735	29.798
Posojila odvisnih podjetij	17.190	18.042	18.042	-	-	-
Obveznice	36.540	41.802	1.754	1.754	38.294	-
Posojila drugih podjetij	1.511	1.522	528	-	-	994
Finančni najem	107.041	146.588	9.739	9.835	29.570	97.444
Druge finančne obveznosti	10.764	10.764	10.202	-	562	-
Poslovne in druge obveznosti ter odmerjeni davek	425.761	425.761	425.761	-	-	-
Skupaj	1.181.428	1.320.997	815.897	110.703	266.161	128.236

Naslednja tabela prikazuje obdobja, v katerih se pričakuje denarne tokove v zvezi z izpeljanimi finančnimi instrumenti, ki predstavljajo varovanje denarnega toka pred tveganjem in njihov vpliv na poslovni izid.

2009

v tisoč EUR	Knjigo- vodska vrednost	Pričakovani denarni tok	1 leto ali manj	1-2 leti	2-5 let	Več kot 5 let
Pogodbe o obrestnih zamenjavah in kapicah:						
Sredstva	737	-	-	-	-	-
Obveznosti	(4.945)	(6.207)	(3.404)	(2.803)	-	-

2008

v tisoč EUR	Knjigo- vodska vrednost	Pričakovani denarni tok	1 leto ali manj	1-2 leti	2-5 let	Več kot 5 let
Pogodbe o obrestnih zamenjavah in obrestnih ovratnicah:						
Sredstva	-	1.948	1.948	-	-	-
Obveznosti	(3.598)	(11.976)	(7.990)	(3.986)	-	-

Valutno tveganje

Izpostavljenost

Družba Mercator, d.d., ni izpostavljena valutnemu tveganju, saj nima pomembnih terjatev in obveznosti, izraženih v tujih valutah.

Tveganje spremembe obrestne mere

Izpostavljenost

Izpostavljenost tveganju spremembe obrestne mere družbe je bila naslednja:

v tisoč EUR	2009	2008
Finančni instrumenti po fiksni obrestni meri		
Finančna sredstva	771	16.265
Finančne obveznosti	(156.906)	(90.004)
Skupaj	(156.135)	(73.739)
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri		
Finančna sredstva	487	1.131
Finančne obveznosti	(570.467)	(665.663)
Skupaj	(569.980)	(664.532)

Analiza občutljivosti poštene vrednosti finančnih instrumentov po fiksni obrestni meri

Družba nima finančnih instrumentov po fiksni obrestni meri, opredeljenih po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, niti izpeljanih finančnih instrumentov, opredeljenih za ščitenje

poštene vrednosti pred tveganjem. Sprememba obrestne mere na dan poročanja tako ne bo vplivala na čisti poslovni izid.

Analiza občutljivosti denarnega toka pri inštrumentih z variabilno obrestno mero

Sprememba obrestne mere za 100 bazičnih točk na dan poročanja bi povečala (zmanjšala) kapital in čisti poslovni izid za spodaj navedene vrednosti. Analiza predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem devizni tečaji, ostanejo nespremenjene. Analiza je pripravljena na enak način za leto 2008.

v tisoč EUR	Čisti poslovni izid		Kapital	
	povečanje za 100 bt	zmanjšanje za 100 bt	povečanje za 100 bt	zmanjšanje za 100 bt
31. december 2009				
Inštrumenti po variabilni obrestni meri	(5.697)	5.697	-	-
Pogodba o zamenjavi obrestnih mer	-	-	1.500	(1.500)
Variabilnost denarnega toka (neto)	(5.697)	5.697	1.500	(1.500)
31. december 2008				
Inštrumenti po variabilni obrestni meri	(6.657)	6.657	-	-
Pogodba o zamenjavi obrestnih mer	-	-	2.815	(3.500)
Variabilnost denarnega toka (neto)	(6.657)	6.657	2.815	(3.500)

Poštene vrednosti

Poštene vrednosti sredstev in obveznosti ter knjigovodske vrednosti prikazane v bilanci stanja:

v tisoč EUR	31.12.2009		31.12.2008	
	knjigovodska vrednost	poštena vrednost	knjigovodska vrednost	poštena vrednost
Izpeljani finančni instrumenti	(4.208)	(4.208)	(3.598)	(3.598)
Terjatve do kupcev in druge terjatve	136.723	136.723	250.642	250.642
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	4.972	4.972	4.213	4.213
Denar in denarni ustrezniki	2.457	2.457	-	-
Bančna posojila s fiksno obrestno mero	(99.720)	(99.720)	(24.517)	(24.517)
Bančna posojila z variabilno obrestno mero	(407.071)	(407.071)	(558.104)	(558.104)
Obveznice	(36.540)	(36.905)	(36.540)	(35.392)
Posojila drugih in odvisnih podjetij	(12.681)	(12.681)	(18.701)	(18.701)
Druge finančne obveznosti	(8.568)	(8.568)	(10.764)	(10.764)
Finančni najem	(162.793)	(162.793)	(107.041)	(107.041)
Poslovne in druge obveznosti in odmerjeni davek	(358.683)	(358.683)	(425.761)	(425.761)

Poštena vrednost obveznice se za potrebe poročanja izračuna na podlagi zadnje razpoložljive tržne vrednosti Mercatorjeve obveznice na Ljubljanski borzi pred datumom poročanja. Poštene vrednosti ostalih neizpeljanih finančnih obveznosti se ne izračunava, saj je knjigovodska vrednost primeren približek poštene vrednosti.

Pri izračunu poštene vrednosti obveznic je bila upoštevana tržna cena obveznic na dan 31.12.2009, pri čemer je njihova donosnost do dospelja znašala 4,27 %.

Lestvica poštenih vrednosti

Tabela prikazuje metodo vrednotenja finančnih sredstev, ki se evidentirajo po poštenih vrednostih. Nivoji so sledeči:

Nivo 1: borzna cena (neprilagojena) na aktivnem trgu za identična sredstva ali obveznosti

Nivo 2: podatki različni od borznih cen, te so vključene v nivoju 1, opazovani z namenom direktnega ali indirektnega vrednotenja sredstev ali obveznosti

Nivo 3: podatki o vrednosti sredstev ali obveznosti, ki ne temeljijo na osnovi aktivnega trga

v tisoč EUR	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Skupaj
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	4.187	-	785	4.972
Izpeljani finančni instrumenti - sredstva	-	737	-	737
Izpeljani finančni instrumenti - obveznosti	-	(4.945)	-	(4.945)

30. Poslovni najem

Družba kot najemojemalec

Obveznosti v zvezi s poslovnim najemom – plačila najmanjše najemnine:

v tisoč EUR	2009	2008
Manj kot eno leto	1.354	1.808
Več kot eno leto in manj kot pet let	4.415	9.582
Več kot pet let	7.080	8.531
Skupaj	12.849	19.921

31. Obveze v zvezi z naložbami

Pogodbeno dogovorjene naložbe v opredmetena osnovna sredstva, ki na dan bilance stanja še niso pripoznane v računovodskih izkazih:

v tisoč EUR	2009	2008
Nepremičnine, naprave in oprema	27.517	13.754

32. Pogojne obveznosti

v tisoč EUR	2009	2008
Vrednostni boni	6.316	5.828
Blago, prevzeto v konsignacijo	5.582	937
Dane garancije	334.009	321.100
Ostalo	3.992	8.434
Skupaj	349.899	336.299

Družba na dan 31.12.2009 ni dala v zastavo nobenih nepremičnin.

Dane garancije in poročila, ki v skupnem znesku znašajo 334.009 tisoč EUR, predstavljajo predvsem garancije in poročila izdana odvisnim družbam za najeta posojila pri komercialnih bankah. Nobena od naštetih obveznosti ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje med bilančne postavke, družba iz tega naslova ne pričakuje materialnih posledic.

Davčne oblasti lahko kadarkoli v petih oz. desetih letih po poteku leta, v katerem je treba odmeriti davek, preverijo poslovanje družbe, kar lahko povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb ali drugih davkov in dajatev. Družba ni seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova. Davčni organi so v letu 2006 opravili delni pregled davka od dobička za leto 2004 ter v letu 2009 opravili pregled davka na dodano vrednost za leto 2008. Pri slednjem ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v konkretnem kolektivnem delovnem sporu odločilo, da je v kolektivni pogodbi dejavnosti gostinstva in turizma določena spodnja meja povračila stroškov na delo in z dela, hkrati pa je v tarifni prilogi kolektivne pogodbe izrecno določena dejanska višina povračila stroškov v zgornji višini davčno neobdavčenih zneskov (v skladu z davčno uredbo), to je v višini 100%. Na podlagi te odločitve je bilo sproženih več

individualnih delovnih sporov za povrnitev razlike prevoznih stroškov za obdobje do 31.12.2006. Nižja sodišča so sledila odločitvi Vrhovnega sodišča Republike Slovenije in priznavala povrnitev razlike prevoznih stroškov do 100%. Stališče družbe Mercator, d.d., je, da takšna odločitev ni ustrezna, ker je bilo v kolektivni pogodbi dejavnosti in podjetniški kolektivni pogodbi jasno določeno, da se povrnejo prevozni stroški v višini 60%. Za vse obstoječe tožbene zahtevke je družba Mercator, d.d., na dan 31.12.2009 oblikovala ustrezne rezervacije. Obseg in verjetnost morebitnih dodatnih obveznosti, ki bi izvirale iz tega naslova, na dan 31.12.2009 ni bilo mogoče zanesljivo oceniti, zaradi česar družba Mercator, d.d., iz tega naslova ni oblikovala dodatnih rezervacij. Družba bo uporabila vsa razpoložljiva pravna sredstva za zaščito svojih pravnih in ekonomskih interesov v tej zadevi.

33. Posli s povezanimi osebami

Družba ima dve skupini povezanih oseb: vodstveno osebje in odvisne družbe.

V letu 2009 je družba Upravi in Nadzornemu svetu izplačala prejemke v naslednjih bruto vrednostih:

v tisoč EUR	2009		2008	
	znesek	število prejemnikov	znesek	število prejemnikov
Člani uprave:	1.076	4	1.293	4
- osnovne plače	645	4	705	4
- nagrada za uspešno delo v preteklem letu	352	4	527	4
- drugi prejemki iz delovnega razmerja	79	4	61	4
Člani nadzornega sveta :	247	16	214	10
- sejnine	25	16	18	10
- plačila k opravljeni funkciji	222	16	196	10
Skupaj	1.323	20	1.507	14

Bruto prejemki predsednika uprave mag. Žige Debeljaka, ki so mu bili izplačani v letu 2009, sestojijo iz osnovne plače v višini 186 tisoč EUR, nagrade za poslovno uspešnost za preteklo leto 2008, v višini 103 tisoč EUR ter drugih prejemkov iz delovnega razmerja v višini 20 tisoč EUR. Bruto prejemki predsednika uprave, ki so mu bili izplačani v letu 2008, sestojijo iz osnovne plače v višini 207 tisoč EUR, nagrade za poslovno uspešnost za preteklo leto 2007, v višini 155 tisoč EUR ter drugih prejemkov iz delovnega razmerja v višini 19 tisoč EUR.

Bruto prejemki članice uprave mag. Mateje Jesenek, ki so ji bili izplačani v letu 2009, sestojijo iz osnovne plače v višini 153 tisoč EUR, nagrade za poslovno uspešnost za preteklo leto 2008, v višini 83 tisoč EUR ter drugih prejemkov iz delovnega razmerja v višini 17 tisoč EUR. Bruto prejemki članice uprave, ki so ji bili izplačani v letu 2008, sestojijo iz osnovne plače v višini 166 tisoč EUR, nagrade za poslovno uspešnost za preteklo leto 2007, v višini 124 tisoč EUR ter drugih prejemkov iz delovnega razmerja v višini 12 tisoč EUR.

Bruto prejemki članice uprave mag. Vere Aljančič Falež, ki so ji bili izplačani v letu 2009, sestojijo iz osnovne plače v višini 153 tisoč EUR, nagrade za poslovno uspešnost za preteklo leto 2008, v višini 83 tisoč EUR ter drugih prejemkov iz delovnega razmerja v višini 21 tisoč EUR.

EUR. Bruto prejemki članice uprave, ki so ji bili izplačani v letu 2008, sestojijo iz osnovne plače v višini 166 tisoč EUR, nagrade za poslovno uspešnost za preteklo leto 2007, v višini 124 tisoč EUR ter drugih prejemkov iz delovnega razmerja v višini 14 tisoč EUR.

Bruto prejemki člana uprave Petra Zavrla, ki so mu bili izplačani v letu 2009, sestojijo iz osnovne plače v višini 153 tisoč EUR, nagrade za poslovno uspešnost za preteklo leto 2008, v višini 83 tisoč EUR ter drugih prejemkov iz delovnega razmerja v višini 21 tisoč EUR. Bruto prejemki člana uprave, ki so mu bili izplačani letu 2008, sestojijo iz osnovne plače v višini 166 tisoč EUR, nagrade za poslovno uspešnost za preteklo leto 2007, v višini 124 tisoč EUR ter drugih prejemkov iz delovnega razmerja v višini 16 tisoč EUR.

Nadzorni svet je na predlog Uprave znižal mesečno osnovno bruto plačo predsednika uprave od 1.1.2009 dalje s 17.500,00 EUR na 16.500,00 EUR, mesečno osnovno bruto plačo članov uprave pa s 13.800,00 EUR na 13.200,00 EUR. Nadalje je nadzorni svet na predlog uprave dne 1.9.2009 znižal mesečno osnovno bruto plačo predsednika uprave na 12.375,00 EUR ter mesečno osnovno bruto plačo članov uprave na 11.220,00 EUR. Sočasno se je celotna uprava odrekla pravici do nagrade za poslovno uspešnost v letu 2009.

Bruto prejemki članov uprave in nadzornega sveta predstavljajo v letu 2009 0,65 % celotnih stroškov dela (leta 2008: 0,71 %).

Medletno primerljivi prejemki uprave v letih 2009 in 2008

Vsebinsko medletno primerljivi prejemki predsednika uprave in članov uprave, ki se nanašajo na leti 2009 in 2008, so prikazani v spodnji preglednici.

v tisoč EUR

	2009	2008	Indeks
Žiga Debeljak			
- osnovne plače	186	207	89,9%
- nagrada za poslovno uspešnost	0	103	0,0%
	186	310	60,0%
Mateja Jesenek			
- osnovne plače	153	166	92,2%
- nagrada za poslovno uspešnost	0	83	0,0%
	153	249	61,4%
Vera Aljančič Falež			
- osnovne plače	153	166	92,2%
- nagrada za poslovno uspešnost	0	83	0,0%
	153	249	61,4%
Peter Zavrl			
- osnovne plače	153	166	92,2%
- nagrada za poslovno uspešnost	0	83	0,0%
	153	249	61,4%
Skupaj	645	1.057	61,0%

V zgornjem prikazu so zaradi medletne primerljivosti nagrade za poslovno uspešnost prikazane v poslovnem letu, na katerega se nanašajo.

Bruto prejemki članov vodenja in nadzora, izplačani v 2009 v matični družbi, so prikazani v naslednjih dveh preglednicah (razkritje v skladu z 18. členom Zakona o Gospodarskih družbah):

v EUR

	udeležba v dobičku	opcije	druge nagrade	povračila stroškov	zavarovalne premije	provizije	druga dodatna plačila	SKUPAJ
UPRAVA	0	0	0	15.853	40.800	0	22.514	79.167
Žiga Debeljak	0	0	0	2.158	12.000	0	6.108	20.266
Mateja Jesenek	0	0	0	3.488	9.600	0	4.204	17.292
Vera Aljančič Falež	0	0	0	3.300	9.600	0	7.504	20.404
Peter Zavrl	0	0	0	6.907	9.600	0	4.698	21.205

v EUR

	BRUTO PREJEMEK	prejemek za opravljanje funkcije	sejnine	OSTALI PREJEMKI	udeležba v dobičku	opcije	druge nagrade	povračila stroškov	zavarovalne premije	provizije	druga dodatna plačila
NADZORNI SVET	208.227	189.000	19.227	0	0	0	0	0	0	0	0
Robert Šega	33.309	30.000	3.309	0	0	0	0	0	0	0	0
Kristjan Sušinski	17.245	16.500	745	0	0	0	0	0	0	0	0
Matjaž Božič	17.790	16.500	1.290	0	0	0	0	0	0	0	0
Dušan Mohorko	18.067	16.500	1.567	0	0	0	0	0	0	0	0
Mateja Vidnar	17.955	16.500	1.455	0	0	0	0	0	0	0	0
Ksenija Bračič	17.790	16.500	1.290	0	0	0	0	0	0	0	0
Jože Cvetek	19.892	18.000	1.892	0	0	0	0	0	0	0	0
Dragica Derganc	17.800	16.500	1.300	0	0	0	0	0	0	0	0
Jelka Žekar	17.274	16.500	774	0	0	0	0	0	0	0	0
İvica Župetič	20.662	18.000	2.662	0	0	0	0	0	0	0	0
Dakič Jadranka	2.016	1.500	516	0	0	0	0	0	0	0	0
Janez Strniša	2.016	1.500	516	0	0	0	0	0	0	0	0
Mateja Širec	2.016	1.500	516	0	0	0	0	0	0	0	0
Kristjan Verbič	2.016	1.500	516	0	0	0	0	0	0	0	0
Štefan Vavti	2.377	1.500	877	0	0	0	0	0	0	0	0
REVIZIJSKA KOMISIJA	39.114	33.000	6.114	0	0	0	0	0	0	0	0
Mateja Vidnar	16.273	13.750	2.523	0	0	0	0	0	0	0	0
Jože Cvetek	10.591	9.000	1.591	0	0	0	0	0	0	0	0
Peter Ribarič	10.548	9.000	1.548	0	0	0	0	0	0	0	0
Dakič Jadranka	1.702	1.250	452	0	0	0	0	0	0	0	0

Bruto prejemki članov vodenja in nadzora, izplačani v 2009 v odvisnih družbah, so prikazani v naslednji preglednici (razkritje v skladu z 18. členom Zakona o Gospodarskih družbah):

v EUR

	Družbe, v katerih opravljajo naloge	BRUTO PREJEMEK	fiksni del	variabilni del	OSTALI PREJEMKI	udeležba v dobičku	opcije	druge nagrade	povračila stroškov	zavarovalne premije	provizije	druga dodatna plačila	SKUPAJ
Žiga Debeljak	Mercator-H, d.o.o., Mercator-BH, d. o. o. Mercator-S, d. o. o.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mateja Jesenek	Mercator-H, d.o.o., Mercator-BH, d. o. o. Mercator-S, d. o. o. Eta, d. d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vera Aljančič Falež	Mercator-H, d.o.o., Mercator-BH, d. o. o. Mercator-S, d. o. o. Intersport ISI, d. o. o.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Peter Zavrl	Mercator-H, d.o.o., Mercator-BH, d. o. o. Mercator-S, d. o. o. Mercator-Emba, d. d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Robert Šega		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kristjan Sušinski		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Matjaž Božič		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dušan Mohorko		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mateja Vidnar		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ksenija Bračič	Mercator-Emba, d.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jože Cvetek	Eta, d.d.	92.147	73.578	18.569	3.547	0	0	0	2.549	0	0	998	95.694
Dragica Derganc		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jelka Žekar		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
İvica Župetič	Mercator-H, d. o. o.	82.072	72.719	9.353	7.825	0	0	0	560	0	0	7.265	89.897
Peter Ribarič		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Štefan Vavti		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jadranka Dakič		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kristjan Verbič		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mateja Širec		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Janez Strniša		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ		174.219	146.297	27.922	11.372	0	0	0	3.109	0	0	8.263	185.591

Prodaja povezanim osebam

v tisoč EUR

Odvisna podjetja:

Mercator - S, d.o.o., Novi Sad
 Mercator - H, d.o.o., Velika Gorica
 Mercator - BH, d.o.o., Sarajevo
 Mercator - A, d.o.o., Tirana
 Mercator IP, d.o.o., Ljubljana
 Ostala odvisna podjetja

Skupaj

2009	2008
3.339	4.552
14.212	11.956
2.593	2.848
444	-
813	7
723	772
22.124	20.135

Nabava pri povezanih osebah

v tisoč EUR

Odvisna podjetja:

Eta, d.d., Kamnik
 Mercator - Emba, d.d., Ljubljana
 Mercator IP, d.o.o., Ljubljana
 Ostala odvisna podjetja

Skupaj

2009	2008
11.928	11.785
5.287	5.158
1.732	2
5	27
18.952	16.972

Odpрте postavke iz prodaje/nabave pri povezanih osebah

Terjatve iz poslovanja do povezanih oseb

v tisoč EUR

Odvisna podjetja:

Mercator - S, d.o.o., Novi Sad

Mercator - H, d.o.o., Velika Gorica

Mercator - BH, d.o.o., Sarajevo

Mercator - A, d.o.o., Tirana

Ostala odvisna podjetja

Skupaj

2009	2008
63	2.392
446	477
133	607
444	-
344	1.077
1.430	4.553

Obveznosti iz poslovanja do povezanih oseb

v tisoč EUR

Odvisna podjetja:

Mercator - S, d.o.o., Novi Sad

Mercator - H, d.o.o., Velika Gorica

Eta, d.d., Kamnik

Mercator - Emba, d.d., Ljubljana

Mercator IP, d.o.o., Ljubljana

Mercator - Optima, d.o.o., Ljubljana

Ostala odvisna podjetja

Skupaj

2009	2008
5.866	19.232
12.757	9.290
2.934	3.811
1.645	1.965
947	186
26	31
60	4.373
24.235	38.888

Posojila, pridobljena od povezanih oseb

v tisoč EUR

Odvisna podjetja:

Mercator - H, d.o.o., Velika Gorica

Mercator - BH, d.o.o., Sarajevo

Eta, d.d., Kamnik

Intersport ISI, d.o.o., Ljubljana

Skupaj

2009	2008
-	12.000
-	5.000
2.590	190
10.000	-
12.590	17.190

Posojila, dana povezanim osebam

v tisoč EUR

Odvisna podjetja:

Mercator - BH, d.o.o., Sarajevo

Mercator Makedonija, d.o.o.e.l., Skopje

Mercator IP, d.o.o., Ljubljana

Skupaj

2009	2008
-	186
240	240
454	745
694	1.171

34. Odvisne družbe

Odvisne družbe Skupine Mercator so našete spodaj. Sedež imajo v Sloveniji, na Hrvaškem, v Srbiji, Bosni in Hercegovini, Črni gori, Makedoniji, Bolgariji, na Kosovu in Albaniji.

Družba	Lastniški delež	
	2009	2008
Trgovske družbe na tuji trgih		
Mercator - S, d.o.o., Novi Sad (Srbija)	100,0 %	100,0 %
M - Rodić, d.o.o., Novi Sad (Srbija), (pripojena 30.6.2009)	-	100,0 %
Mercator - H, d.o.o., Velika Gorica (Hrvaška)	99,9 %	100,0 %
Mercator - BH, d.o.o, Sarajevo (Bosna in Hercegovina)	100,0 %	100,0 %
M – BL, d.o.o., Banja Luka (Bosna in Hercegovina)	100,0 %	100,0 %
Mercator - Mex, d.o.o., Podgorica (Črna gora)*	100,0 %	70,0 %
Mercator - B, e.o.o.d., Sofija (Bolgarija)	100,0 %	100,0 %
Mercator - A, sh.k.p., Tirana (Albanija)	100,0 %	-
Mercator - K, d.o.o., Priština (Kosovo)	100,0 %	-
Tomkon, d.o.o, Beograd (Srbija)	100,0 %	-
Tomveloping, d.o.o., Beograd (Srbija)	100,0 %	-
Tomsales, d.o.o., Beograd (Srbija)	100,0 %	-
Sitireks, d.o.o. Beograd (Srbija)	100,0 %	-
Magnoreks, d.o.o., Beograd (Srbija)	100,0 %	-
Mercator Makedonija, d.o.o.e.l., Skopje (Makedonija)	100,0 %	100,0 %
Investment International, d.o.o.e.l., Skopje (Makedonija)	100,0 %	100,0 %
Ostale družbe		
Eta, d.d., Kamnik	100,0 %	100,0 %
Mercator - Emba, d.d., Ljubljana	100,0 %	100,0 %
Mercator IP, d.o.o., Ljubljana	100,0 %	100,0 %
Pekarna Grosuplje, d.d., Grosuplje, (pripojena 1.1.2009)	-	100,0 %
Belpana, d.o.o. (Hrvaška), (pripojena 31.3.2009)	-	100,0 %
Mercator - Optima, d.o.o., Ljubljana	100,0 %	100,0 %
M.COM, d.o.o., Ljubljana	100,0 %	100,0 %
Interier, d.o.o., Izola, (pripojena 1.1.2009)	-	97,6 %
Evolution, d.o.o., Izola, (pripojena 1.1.2009)	-	100,0 %
M - nepremičnine, d.o.o., Ljubljana	100,0 %	100,0 %
Intersport ISI, d.o.o., Ljubljana	100,0 %	-

* Družba izkazuje vrednost naložbe v višini 100 % zaradi pripoznanja finančne obveznosti, ki izhaja iz pogodbenih obveznosti za skup 19-odstotnega deleža.

V letu 2009 so se v strukturi Skupine zgodile naslednje spremembe:

- ▶ Dne 1.1.2009 je družba Mercator - S, d.o.o., prevzela dejavnost družbe M - Rodić, d.o.o., in jo dokončno pripojila dne 25.12.2009.
- ▶ Dne 9.4.2009 se je k družbi Mercator - H, d.o.o., pripojila družba Belpana, d.o.o., Hrvaška.
- ▶ Dne 16.4.2009 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., ustanovila družbo Mercator - A, sh.p.k., Tirana, ki izvaja trgovsko dejavnost v Albaniji.
- ▶ Dne 29.5.2009 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., na podlagi pogodbe o strateški povezavi na področju trgovske dejavnosti med Holdingom Rodić M&B, d.o.o., in Mercator, d.d., z dne 19. oktobra 2006 realizirala nakup dodatnega 12-odstotnega lastniškega deleža družbe M - Rodić, d.o.o., Novi Sad. Pred opravljeno transakcijo je bila družba Mercator, d.d., Ljubljana, imetnica 88-odstotnega lastniškega kapitala družbe M - Rodić, d.o.o., po opravljeni

transakciji pa je družba Mercator, d.d., Ljubljana imetnica 100 % lastniškega kapitala družbe M - Rodić, d.o.o.

► Dne 1.6.2009 sta se k družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., pripojili družbi Pekarna Grosuplje, d.d., in Evolution, d.d.

► Dne 31.7.2009 se je k družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., pripojila družba Interier, d.o.o.

► Dne 22.10.2009 smo v skladu s strategijo vstopa na trg Kosova ustanovili družbo Mercator - K, d.o.o., Priština, ki bo odgovorna za izvajanje širitve na trg Kosova.

► Dne 29.10.2009 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., realizirala nakup dodatnega 30 % lastniškega deleža družbe Mercator - Mex, d.o.o., Črna gora. Po opravljeni transakciji je družba Mercator, d.d., imetnica 81 % lastniškega kapitala družbe Mercator - Mex, d.o.o.

► Dne 15.12.2009 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., ustanovila družbo Intersport ISI, d.o.o. Nanjo bo prenesla dejavnost Intersporta.

► Družba Poslovni sistem Mercator, d.d., je v letu 2009 pridobila 100 % deleže projektnih nepremičninskih družb Tomkon, d.o.o., Tomveloping, d.o.o., Tomsales, d.o.o., Magnoreks, d.o.o. ter Sitireks, d.o.o., ki ne izvajajo poslovnih dejavnosti in so bile kupljene z namenom pridobitve zemljišč za gradnjo trgovskih centrov. Družbe bodo tekom leta 2010 pripojene k matičnim družbam na posameznem trgu.

35. Postopki Urada za varstvo konkurence

Urad za varstvo konkurence je dne 7.5.2009 v postopku domnevno usklajenega delovanja med družbami Poslovni sistem Mercator, d.d., Spar Slovenija, d.o.o., in Engrotuš, d.d., izdal odločbo, s katero je sprejel zaveze, ki so mu jih predlagale stranke v postopku, in tako postopek zaključil. Zaveze se nanašajo na različne vidike urejanja odnosov med trgovci in dobavitelji izdelkov vsakdanje rabe ter poročanje Uradu o teh aktivnostih. Zaveze veljajo za obdobje 5 let.

Urad za varstvo konkurence je dne 26.6.2009 v postopku domnevne zlorabe prevladujočega položaja na nabavnem trgu izdelkov vsakdanje rabe izdal odločbo, s katero je sprejel zaveze, ki mu jih je predlagala družba Mercator, d.d., in tako postopek zaključil. Zaveze se nanašajo na različne vidike urejanja odnosov z dobavitelji izdelkov vsakdanje rabe ter poročanju Uradu o teh zadevah. Zaveze veljajo za obdobje 5 let.

S tem sta bila oba postopka družbe pred Uradom za varstvo konkurence, ki jih je ta uvedel konec leta 2007, zaključena.

Uprava je v letu 2009 imenovala pooblaščenko uprave za varstvo konkurence.

Uprava družbe je na svoji seji dne 1.6.2009 sprejela sklep s katerim je imenovala Delovno skupino za izpolnjevanje zavez. V skupini sodeluje tudi zunanji član, predstavnik odvetniške pisarne. Naloga Delovne skupine je izvedba vseh aktivnosti, ki so potrebne za izpolnjevanje zavez.

Delovna skupina za ocenjevanje zavez ocenjuje, da je družba Mercator, d. d. v letu 2009 v celoti izpolnila svoje obveznosti v zvezi z zavezami, danimi Uradu za varstvo konkurence. Izpolnjevanje zavez bo v marcu leta 2010 za leto 2009 revidirala družba KPMG Slovenija, d.o.o.

36. Dogodki po datumu bilance stanja

- ▶ Z dnem 1.1.2010 je v veljavo stopila nova makro-organizacijska struktura Skupine Mercator. Glavni razlogi reorganizacije so večja lokalna odzivnost na vseh trgih in boljša prilagojenost potrebam potrošnikov, izboljšanje učinkovitosti poslovanja, prilagoditev organizacije kompleksnosti mednarodnega poslovanja in priprava na možnost monetizacije trgovskih nepremičnin za pospešitev razvojnega ciklusa. Nova organizacijska struktura je predstavljena v poglavju Organizacija in kakovost poslovanja.
- ▶ Dne 4.1.2010 je družba Poslovni sistem Mercator, d.d., ustanovila družbo Modiana, d.o.o. Nanjo bo prenesla dejavnost tekstila in drogerij.
- ▶ Dne 17.2.2010 sta družbi Getro, d.d., in Mercator - H, d.o.o., zaključili strateško povezavo na podlagi pogodbe o nakupu trgovske dejavnosti hrvaške trgovske družbe Getro, d.d., ki so jo partnerji sklenili dne 18.12.2009.

Poročilo neodvisnega revizorja

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana

Revidirali smo priložene računovodske izkaze gospodarske družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana, ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2009, izkaz poslovnega izida, izkaz vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša naloga je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja gospodarske družbe Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana na dan 31. decembra 2009 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah

V skladu z zahtevo zakona o gospodarskih družbah (ZGD - 1) potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

Danilo Bukovec, univ. dipl. ekon.
pooblaščen revizor

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Marjan Mahnič, univ. dipl. ekon.
pooblaščen revizor
partner

Ljubljana, 18. februar 2010

KPMG Slovenija, d.o.o.
1

Stiki v Mercatorju

POSLOVNI SISTEM MERCATOR, d.d.

Dunajska cesta 107, 1113 Ljubljana

T: +386 1 560 10 00, E: info@mercator.si, www.mercator.si

Funkcija	Ime in priimek	Telefon	Elektronski naslov
Predsednik uprave	Žiga Debeljak	01 560 11 95	ziga.debeljak@mercator.si
Strateško trženje in globalna nabava			
Članica uprave	Mateja Jesenek	01 560 16 77	mateja.jesenek@mercator.si
Izvršni direktor strateškega trženja in razvoja formatov	Darko Dujič	01 560 10 96	darko.dujic@mercator.si
Direktorica upravljanja z blagovnimi znamkami	Mojca Avšič	01 560 11 11	mojca.avsic@mercator.si
Direktorica razvoja in standardizacije prodajnih formatov	Aleksandra Kocmut	01 560 17 37	aleksandra.kocmut@mercator.si
Izvršna direktorica upravljanja globalne nabave	Milena Štular	01 560 11 92	milena.stular@mercator.si
Strateški razvoj kadrov in organizacije			
Članica uprave	Vera Aljančič Falež	01 560 17 42	vera.aljancic@mercator.si
Izvršna direktorica za strateške kadre in korporacijsko kulturo	Marijana Jazbec	01 560 15 02	marijana.jazbec@mercator.si
Izvršna direktorica razvoja organizacije in standardizacije procesov	Majda Fartek	01 560 14 42	majda.fartek@mercator.si
Direktor organizacije in standardov poslovanja	Božo Virant	01 560 16 35	bozo.virant@mercator.si
Strateške finance in informatika			
Pomočnica predsednika uprave za področje strateških financ in informatike	Melita Kolbezen	01 560 15 95	melita.kolbezen@mercator.si
Direktor strateških financ	Dean Čerin	01 560 16 76	dean.cerin@mercator.si
Direktorica strateškega kontrolinga, računovodstva skupine in interne revizije	Andreja Cedilnik	01 560 18 07	andreja.cedilnik@mercator.si
Izvršni direktor informatike in telekomunikacij	Miloš Blanc	01 560 11 90	milos.blanc@mercator.si

Direktor upravljanja programske opreme	Robert Sintič	01 560 11 85	robert.sintic@mercator.si
--	---------------	--------------	--

Mercator trgovina Slovenija

Član uprave	Peter Zavrl	01 560 32 69	peter.zavrl@mercator.si
Pomočnik člana uprave za področje maloprodaje, veleprodaje in marketinga	Samo Gorjup	01 560 33 21	samo.gorjup@mercator.si
Izvršni direktor veleprodaje	Aleš Šabeder	01 560 33 11	ales.sabeder@mercator.si
Direktor verige C&C in javnih naročil	Srečko Trope	01 560 33 11	srecko.trope@mercator.si
Direktorica operativnega marketinga	Tina Pirc Petkovšek	01 560 16 95	tina.petkovsek@mercator.si
Direktor gostinstva	Darko Podreberšek	01 560 34 50	darko.podrebersek@mercator.si
Direktorica potovalnih storitev	Nina Orehek	01 560 12 72	nina.orehek@mercator.si
Direktor franšiz	Milan Stegne	01 560 33 11	milan.stegne@mercator.si
Pomočnik člana uprave za področje UBS, logistike in interne proizvodnje	Jože Sadar	01 560 13 13	joze.sadar@mercator.si
Direktorica UBS market program suhi	Katja Mihelič	01 560 12 11	katja.mihelic@mercator.si
Direktorica UBS market program sadje – zelenjava	Alenka Krafogel	01 547 39 12	alenka.krafogel@mercator.si
Direktorica UBS market program sveži	Manja Stržinar	01 560 17 63	manja.strzinar@mercator.si
Direktorica UBS market program neživila	Nives Rudolf	01 560 13 72	nives.rudolf@mercator.si
Izvršni direktor UBS tehnika in nabava netrgovskega blaga in storitev	Stane Kavkler	01 560 61 16	stane.kavkler@mercator.si
Direktor programa tehnika - gradbeni in instalacijski material	Zlatko Selič	01 560 61 13	zlatko.selic@mercator.si
Direktor programa tehnika - hišni aparati in hobi	Robert Surina	01 560 61 11	robert.surina@mercator.si
Direktorica programa tehnika - vrt in agro	Mateja Cvikl Marovt	01 560 61 90	mateja.cvikl@mercator.si
Direktorica programa tehnika – pohištvo in ambient	Mateja Kebe	01 560 61 06	mateja.kebe@mercator.si
Direktor nabave netrgovskega blaga in storitev	Miha Kravanja	01 560 33 77	miha.kravanja@mercator.si
Izvršni direktor logistike	Marko Cedilnik	01 560 32 87	marko.cedilnik@mercator.si

Direktorica razvoja in podpore logistike	Irena Vovko	01 560 32 87	irena.vovko@mercator.si
Direktor interne proizvodnje	Miran Hribar	01 786 69 03	miran.hribar@mercator.si
Pomočnik člana uprave za področje kadrov, pravnih in splošnih zadev	Rok Zupančič	01 560 18 70	rok.zupancic@mercator.si
Direktorica pravnih zadev	Ksenija Bračič	01 560 17 34	ksenija.bracic@mercator.si
Direktor splošnih zadev	Rado Veselinovič	01 560 16 41	rado.veselinovic@mercator.si
Pomočnica člana uprave za področje financ, računovodstva in kontrolinga	Nataša Mlakar	01 560 11 67	natasa.mlakar@mercator.si
Direktorica operativnih financ	Nataša Mahne	01 560 16 26	natasa.mahne@mercator.si
Direktorica operativnega kontrolinga	Ludvika Marenče	01 560 32 40	ludvika.marence@mercator.si
Mercator trgovina JVE			
Pomočnica predsednika uprave za področje Mercator trgovine JVE	Stanka Čurovič	+381 21 4888 400	stanka.curovic@mercator.rs
Izvršni direktor za koordinacijo poslovnih funkcij	Robert Kotnik	+385 1 6572 220	robert.kotnik@mercator.si
V.d. izvršni direktor za koordinacijo financ, računovodstva in kontrolinga	Jan Borko	+381 21 4888 403	jan.borko@mercator.rs
V.d. izvršni direktor za koordinacijo komercialne	Srdan Brač	+381 21 4888 430	srdjan.brac@mercator.rs
V.d. izvršni direktor za koordinacijo maloprodaje, veleprodaje in logistike	Željko Banjanin	+381 21 4888 421	zeljko.banjanin@mercator.rs
V.d. izvršni direktor za koordinacijo marketinga in odnosov z javnostmi	Goran Sorak	+381 21 4888 506	goran.sorak@mercator.rs
V.d. izvršni direktor za koordinacijo razvoja in tehničnega projektiranja	Miroslav Vuković	+381 21 4888 577	miroslav.vukovic@mercator.rs
V.d. izvršna direktorica za koordinacijo kadrovskega	Tatjana Knežević	+381 21 4888 590	tatjana.knezevic@mercator.rs
Mercator nepremičnine			
Pomočnik predsednika uprave za področje Mercator nepremičnine	Stanislav Brodnjak	01 560 16 80	stanislav.brodnjak@mercator.si
Direktor podpornih funkcij	Matej Pirc	01 560 19 55	matej.pirc@mercator.si
Izvršni direktor razvoja nepremičninskih projektov	Aleš Resnik	01 560 16 03	ales.resnik@mercator.si

Direktor upravljanja z nepremičninami in najemi	Janez Gutnik	01 234 36 42	janez.gutnik@mercator.si
Direktor mednarodnega razvoja	Adnan Mujagić	01 560 13 22	adnan.mujagic@mercator.si
Izvršni direktor investicij in vzdrževanja	Marko Umberger	01 560 17 39	marko.umberger@mercator.si
Direktor izvedbe investicij	Aleš Damjan	01 560 19 06	ales.damjan@mercator.si
Direktor investicijskega vzdrževanja	Primož Goslar	01 560 19 14	primoz.goslar@mercator.si
Kontaktne osebe za stike z javnostmi			
Odnosi z javnostmi	Barbara Stegel	01 560 10 48	barbara.stegel@mercator.si

SKUPINA MERCATOR

POSLOVNI SISTEM MERCATOR, d.d.

Sedež:	Dunajska cesta 107, 1113 Ljubljana Žiga Debeljak
Predsednik uprave:	E: ziga.debeljak@mercator.si T: +386 1 560 11 95
Članica uprave:	Mateja Jesenek E: mateja.jesenek@mercator.si T: +386 1 560 16 77
Članica uprave:	Vera Aljančič Falež E: vera.aljancic@mercator.si T: +386 1 560 17 42
Član uprave:	Peter Zavrl E: peter.zavrl@mercator.si T: +386 1 560 32 69

Mercator - S, d.o.o.

Sedež:	Temerinski put 50, 21000 Novi Sad, Srbija Stanka Čurović
Predsednica upravnega odbora:	E: stanka.curovic@mercator.rs T: +381 21 4888 400
Član upravnega odbora za trženje in prodajo:	Tomaž Blagotinšek E: tomaz.blagotinsek@mercator.si T: +381 21 4888 407
Član upravnega odbora za maloprodajo, veleprodajo, logistiko in gostinstvo:	Milun Klisura E: milun.klisura@mercator.rs T: +381 21 4888 410
Član upravnega odbora za finance in druge podporne funkcije:	Jan Borko E: jan.borko@mercator.rs T: +381 21 4888 403

Mercator - H, d.o.o.

Sedež:	Hrvatske bratske zajednice 1, 10410 Velika Gorica, Hrvaška Hrvoje Storga
Predsednik uprave:	E: hrvoje.storga@mercator.hr T: +385 1 657 21 00
Član uprave za nabavo, prodajo in trženje:	Eduard Vasilij E: eduard.vasilij@mercator.hr T: +385 1 657 24 00
Član uprave za maloprodajo, veleprodajo in logistiko:	Rajko Tetičković E: rajko.tetickovic@mercator.hr T: +385 1 657 21 05
Članica uprave za finance in druge podporne funkcije:	Mirjana Cavnica E: mirjana.cavnicar@mercator.hr T: +385 1 657 21 02

Mercator - BH, d.o.o.

Sedež: Ložionička br. 16, 71000 Sarajevo, Bosna in Hercegovina

Direktor: Haris Kuskunović
E: haris.kuskunovic@mercator.ba
T: +387 33 286 130

Prokurist za trženje in prodajo: Iztok Sepec
E: iztok.sepec@mercator.si
T: +387 33 286 198

Prokurist za finance in druge podporne funkcije: Franc Lokar
E: franc.lokar@mercator.si
T: +387 33 286 162

M - BL, d.o.o.

Sedež: Aleja Svetog Save 69, 78000 Banja Luka, Bosna in Hercegovina

Direktor: Damjan Davidović
E: damjan.davidovic@mercator.si
T: +387 51 337 304

Prokuristka za trženje in prodajo: Sonja Novak
E: sonja.novak@mercator.si
T: +387 51 337 304

Prokurist za finance in druge podporne funkcije: Franc Lokar
E: franc.lokar@mercator.si
T: +387 51 337 304

Mercator - Mex, d.o.o.

Sedež: Put Radomira Ivanovića br. 2, 81000 Podgorica, Črna gora

Direktor: Ivan Karadžić
E: ivan.karadzic@mercator-mex.me
T: +382 20 442 403

Prokurist za trženje in prodajo: Marjan Nagode
E: marjan.nagode@mercator.si
T: +382 20 442 403

Prokurist za finance in druge podporne funkcije: Janez Rožmarin
E: janez.rozmarin@mercator.si
T: +382 20 442 403

Mercator - B, e.o.o.d.

Sedež: 51B, Cherni Vruh Blvd., 1407 Sofija, Bolgarija

Direktor: Jordan Terzeasky
E: jordan.terzeasky@mercator.bg
T: +359 24 600 411

Prokurist za trženje in prodajo: Branko Micić
E: branko.micic@mercator.si
T: +359 24 600 462

Mercator - A, sh.p.k.

Sedež: Fshati Gjokaj, Komuna Kashar, Km. 12, Autostrada
Tirana - Durres, Tirana, Albanija
Marko Gvardjančić
Direktor: E: marko.gvardjancic@mercator.si
T: +355 04 23 88 803
Janez Rožmarin
Prokurist za finance in druge
podporne funkcije: E: janez.rozmarin@mercator.si
T: +355 04 23 88 803

Mercator - Makedonija, d.o.o.e.l.

Sedež: 50. Divizija 24 a, 1000 Skopje, Makedonija
Jordan Minov
Direktor: E: jordan.minov@mercator.mk
T: +389 2 329 02 33

Mercator - K, d.o.o.

Sedež: Qamil Hoxha nr 3/6, Priština, Republika Kosovo
Mensud Lagumdžija
Direktor: E: mensud.lagumdzija@mercator.ba

Eta, d.d.

Sedež: Kajuhova pot 4, 1240 Kamnik, Slovenija
Andrej Stušek
Direktor: E: andrej.stusek@eta-kamnik.si
T: +381 1 830 84 04

Mercator - Emba, d.d.

Sedež: Tržaška cesta 2c, 1370 Logatec, Slovenija
Mladen Mladenich
Direktor: E: mladen.mladenic@mercator-empa.si
T: +386 1 759 84 02

Modiana, d.o.o.

Sedež: Dunajska cesta 110, 1113 Ljubljana, Slovenija
Urša Manček
Direktorica: E: ursa.mancek@mercator.si
T: +386 1 560 16 11

Intersport ISI, d.o.o.

Sedež: Cesta na Okroglo 3, 4202 Naklo, Slovenija
Pavle Pirc
Direktor: E: pavle.pirc@mercator.si
T: +386 1 234 36 67

Mercator - IP, d.o.o.

Sedež: Dunajska 106, 1113 Ljubljana, Slovenija
Vladimir Kukavica
Direktor: E: vladimir.kukavica@mercator-ip.si
T: +386 1 560 63 00

Mercator - Optima, d.o.o.

Sedež: Einspillerjeva 6, 1000 Ljubljana, Slovenija

.....
Direktorica: Nada Jakopič Blaganje
E: nada.jakopic.blaganje@mercator-optima.si
T: +386 1 560 19 80

M - nepremičnine, d.o.o.

Sedež: Dunajska cesta 110, 1113 Ljubljana, Slovenija
.....
Janez Gutnik
Direktor: E: janez.gutnik@mercator.si
T: +386 1 234 36 42
.....